Leonida Neamțu

NARAȚIUNI DETECTIVE

într-un tempo clasic, monoton

Leonida Neamţu

NARAŢIUNI DETECTIVE

într-un tempo clasic, monoton

EDITURA ALBATROS – 1978

INOCENŢA UNEI AMAZOANE

Odată cu înserarea, în „nişa căutătorilor de comori” se înfiinţară prompt Sergiu Ceclan, Silviu Balamela şi un ins mai în vârstă, ale cărui cârje scârţâiau; nu-i reţinuseră numele; picase la cabană abia de câteva ore. La capătul unei conversaţii duse pe jumătate în glumă, iar pe jumătate în serios, necunoscutul dădu din cap.

— Bine, domnilor, bine, dacă trebuie, trebuie. Ce ziceţi, care va fi fost în tinereţe meseria mea?

Silviu Balamela îşi juca isteţimea pe o singură carte:

— Popă, opină el.

— Mai rău, îl contrazise insul, întorcându-se către Ceclan. D-ta, ce crezi?

— N-am idee... Ce poate fi *mai rău?* Gulgutier?

— Nu, spuse omul care, de altfel, nu cunoştea termenul folosit de Ceclan. Am fost copoi. Pe frâncheneşte, *limier.* Detectiv particular, mai exact. Şi, observând că ascultătorii săi trag cu ochiul către cârje, preciză: Da, le foloseam pe astea şi atunci. Credeţi?

— Suntem dispuşi să credem aproape orice, îi surâse Ceclan până la măsele.

Fostul detectiv particular, domnul V., ca să-i folosim şi numele întreg, puse pe masă palma sa mare, scorojită, ca o frunză de stejar toamna.

— Am să vă povestesc, cu unele prescurtări, primul meu caz. Mă strămutasem de nevoie în Capitală, unde cunoşteam un singur om, pe domnul G., ziarist la o fiţuică obscură, lefter ca si mine, singurele sale bogăţii fiind două idei fixe: vindecarea schizofreniei prin *pufkalo* (acesta e un

mod de a respira sistem yoga, sau cam aşa ceva) şi înfiinţarea unei agenţii particulare. El însuşi, domnul G.. era cam exaltat. A dat la foaia lui o ştire ciudată; „După o faimoasă carieră la Londra, detectivul Bonifaciu Lăzău revine printre noi”. Pe urmă, la un ziar mai de doamne ajută: „Lăzău, faimosul as al deducţiunii, are unele intenţiuni...” N-am înţeles cum de i se publicau tâmpeniile astea – fiindcă, după cum v-aţi şi dat seama, Lăzău nici nu exista! Au mai apărut pe ici şi pe colo două sau trei articolaşe despre Lăzău – aşa se creează o faimă, domnii mei! – pentru ca, în fine, cu litere de o şchioapă, la un ziar important: „Bonifaciu Lăzău, în fruntea *Agenţiei Lăzău”.*

Amicul meu ziaristul era exaltat, însă operativ. Mi-a zis „Tu vei fi Lăzău! Ai mutră de Lăzău!” şi m-a condus la o garsonieră de la etajul patru, unde puteai dresa cămile de pustie ce era. Aici e *Agenţia,* mi-a explicat domnul G. Firma de la intrare eu am pictat-o. Pune-te pe treabă fără zăbavă.

L-am întrebat:

— Perfect! Ce trebuie să fac?

— Cum ce?! Primeşti clienţii. Rezolvi cazurile. Simplu.

— Desigur citiseşi multă literatură poliţistă, îşi dădu cu părerea Balamela.

— Nici un rând, Eram om serios. Nu ştiam deosebi o amprentă de un Ampére, Dacă mă puneai în fruntea unui convoi de beduini să-i călăuzesc spre Mecca, sau Babilon, aş fi fost la fel de încurcat. Stăteam la birou, fiindcă exista totuşi un fel de fantomă de birou în Agenţie, iar pe birou se afla şi un telefon, pe care staţiona o muscă lihnită de foame, şi nădăjduiam că nu voi fi deranjat, însă lumea e ciudată; poţi sa publici la gazetă o idioţie, „somnambul caut somnambulă pentru a o lua de nevastă”, sau „fabricăm mâţe artificiale decorative”, că vei şi recolta ecoul cuvenit! Lumea citise anunţurile maniacului, dl. G., al cărui „asociat” mă pomenisem peste noapte şi peste vrerea mea. Da, domnii mei, ce poate fi mai verosimil decât neverosimilul?

— Mare vorbă! mormăi Ceclan.

Povestitorul îl suspectă o clipă că-şi bate joc, pe urmă reluă:

— Aprinsesem a treia ţigară, când musca de pe telefon decolă brusc. De ce credeţi?

— Ai vrut s-o pocneşti cu ştergarul, presupuse Balamela.

— Aşi, nici nu exista vreun ştergar pe acolo... O speriase telefonul. O voce de soprană alintată cerea să vorbească personal cu domnul Lăzău. Personal! Într-o problemă gravă. I-am răspuns că firul e prea subţire pentru problemele grave, să vină la sediu, cunoaşte adresa? O cunoştea, mica bestie, iar peste un minut ascultam cum cântă pe clapele treptelor tocurile ei, în urcare. Fata era, ca să mă exprim astfel, diafană şi nici nu împlinise douăzeci şi doi... Ea declară, rotind nişte ochi verzi, că altfel îşi imaginase o Agenţie de detectivi, poate de unde spera să vadă cartuşiere pe zid şi mitralieră la geam.

— Sunteţi chiar domnul Lăzău? se interesă, privind cam cu jale cârjele mele, şi mi-am dat seama, într-o străfulgerare, că unul care făcuse praf Londra şi continentul e necesar să fie zdravăn ca stânca şi enigmatic precum ceea ce poate fi sub o stâncă, deci am răspuns, distant:

— Domnul Lăzău e prins în treburi importante, sunt unul din ajutoarele sale...

O cam strecurasem pe fată din ochi şi aparenţa ei diafană se topise: era suplă ca o felină. Am încercat să mi-o închipui cârpind un ciorap, şi n-am reuşit. De atunci, când vreau să-mi formez părerea cu privire la o duduie, încerc să mi-o închipui cârpind ciorapi, proba nu e prea elegantă, dar pe deplin eficientă. Despre fata aceea mi-am zis: o amazoană...

— Adică venea din Amazonia? se informă Balamela.

Povestitorul tresări neplăcut şi în continuare nu-i mai acordă mare importanţă.

— Domnişoara se încăpăţâna să-l pretindă pe Lăzău, dar n-aveam cum să fac rost de el! I-am zis: „Eu sunt domnul V., dacă vorbeşti cu mine e ca şi cum ai conversa cu şeful!” Foarte aferat, am dat să răsfoiesc nişte hârţoage de pe birou, însă uitasem să le aduc... Fata şovăia. M-am dus la uşiţa laterală şi am ridicat preţ de o secundă perdeaua ce o moştenisem de la premergătorii noştri, nişte reprezentanţi

ai medicamentelor împotriva gutei, care dăduseră faliment. Prin dreptunghiul murdar al uşii se zări, ca într-un vis urât, un şir de mutre blegi parcă anume confecţionate pentru a demonstra neurastenia şi plictisul: o altă invenţie „diabolică” a maniacului de G., menită să arate cât de tare ne asaltează clientela, în realitate profilurile erau din carton, furate, zic eu, din recuzita unui teatru pentru trăsniţi.

— Precum observaţi, sunt extrem de ocupat, treceţi la subiect, duduiţă!

Fata vârî în mine întreaga verzime a ochilor ei.

— Aţi văzut gazetele de dimineaţă?

— Fireşte! am minţit.

Ea împinse către mine un ziar ce-l adusese, indicând un titlu: „Delia Sânnicăuanu, marea vedetă, moare subit. Dilema poliţiei. Încă odată, poliţia incapabilă! Sora cea mică a actriţei, Stela, decisă să ceară ajutorul lui Bonifaciu Lăzău”.

Am mârâit cum îmi închipuiam că trebuie să mârâie un copoi:

— Cunosc cazul. Dumneata eşti desigur Stela Sânnicăuanu, ce doreşti de la noi?

— Capetele vinovaţilor! împuşcă fata, împungându-mi fruntea cu o privire atât de ascuţită că mă prinse o durere.

Însă demonul ţâfnoşeniei îmi trase un ghiont, aşa că am răspuns:

— Simplu. Când doreşti aceste capete?

Ea îmi aruncă o privire puţin descumpănită de data asta. Zise:

— Poliţia calcă în... astea, cum le zice, străchini, sper că Lăzău va face lumină...

Aici interveni iarăşi Balamela:

— Era vorba de o sinucidere, nu?

Domnul V. abia de-i aruncă o privire jenată şi continuă;

— Am întrebat-o pe amazoană pentru ce venise *ea* la noi şi nu „tăticul”, sau în fine altcineva din spiţa bărbătească a familiei, cum ar fi fost firesc.

— Tata, se strâmbă clienta, e la Basel, la conferinţele lui. A răcnit prin telefon să facem ce putem! N-o iubea pe Delia, bănuia că ar fi un păcat din tinereţe al mamei...

Zicând acestea, Stela Sânnicăuanu scoase din poşetă ceva frumos, un teanc de...

— ...batiste roz, spuse Balamela.

— Un teanc de bancnote. Nu numai musca din birou era lihnită, ci şi mie-mi cântau maţele.

Fata zise:

— Pasează acest avans domnului Lăzău! Îl aştept!

Am condus-o pe prima clientă a Agenţiei, am ascultat o clipă cum ţocăie din tocuri; visul meu era să cobor iute să înfulec o iahnie bună, când ce se întâmplă? Iarăşi telefonul...

— La receptor – actriţa asasinată! se repezi Balamela.

— La telefon, ziarele. Şi aceia, nebuni! întrebări peste întrebări! Ce răspunsuri ameţite am mai dat! A doua zi însă *din ziare* aveam să aflu că fusesem angajat – că Lăzău fusese angajat – de una dintre cele mai cu ifose familii. Mi-am luat inima în dinţi şi m-am înhămat la costumul de duminică, deşi era miercuri, zi de post. Palatul Sânnicăuanilor mă năuci!

— Altfel ne-am înţeles, domnule V.! mă întâmpină Stela, jucându-se cu o cravaşă moale, galbenă. De ce n-a venit domnul Lăzău?

Am îngăimat că şeful e prins în treburi „mai importante”, explicaţie ce avu darul de a-i scoate coarne prin tâmplă, de furie. Ce treburi pot să fie mai importante, decât moartea Deliei?

— Domnule, îl întrerupse Balamela, ai dezlegat cazul – ori ba?

— Lasă-l pe om să expună faptele, protestă Ceclan.

— Am făcut, îşi urmă domnul V. firul, o serie de vizite la locul asasinatului, dar de dragul unităţii de timp, de spaţiu, de retorică, le voi trata ca şi cum ar fi fost una singură. Stela Sânnicăuanu începuse a mă urî, iar refrenul ei favorit era SĂ VINA LÂZĂU!! În spatele casei lor, veritabil palat, exista un spaţiu unde, prin luminişurile de fagi, soarele de

toamnă pornise un joc. Acolo murise actriţa. M-am apropiat de o statuie a lui Bachus, zeul acela beţivan, ştiţi, am atins cu vârful cârjei urciorul de la picioarele zeului, şi urciorul, sunând a gol, se clătina puţin, desprins din soclu. De la mică distanţă Stela urmărea cu dispreţ tentativa mea de a face pe deşteptul, pe detectivul... Cunoşteam desigur împrejurările stranii în care murise soră-sa, vedeta: de necrezut, dar o lovise în gât o săgeată otrăvită...

— Imposibil! Aşa ceva se întâmplă numai în junglă, bolborosi Balamela.

— I-am şi spus Stelei: „Domnişoară, în veacul nostru se moare de glonte, ştreang, gaze asfixiante, dementa, ciroză, – neplăcute, murdare morţi. Sora dumitale, veritabilă artistă, şi-a ales un sfârşit romantic, o săgeată care vine de undeva, trimisă nu se ştie de către cine...

— Nu Delia şi-a ales acest sfârşit, scrâşni Stela Sânnicăuanu. Săgeata aceea romantică era otrăvită, ţi-o reamintesc, domnule! Dar ce stau să discut, UNDE E LĂZĂU??

E la dracu, aş fi vrut să-i arunc, dar în loc de asta am pus iar placa cea veche cu treburi mai presante şi mi-am continuat „investigaţiile”. Mare lucru nu nădăjduiam să aflu, totuşi, ca să par a fi în centrul chestiunii, am cerut să mi se indice exact locul unde căzuse actriţa, acolo în pajiştea aceea ademenitoare, precum şi distanţa la care se aflau persoanele ce o însoţiseră în plimbare, adică bătrâna ei doică şi o anumită domnişoară Vascopol. şi aceasta actriţă, însă, ca să zic aşa, ratată, admiratoare a Deliei, sau mai ştii, falsă admiratoare...

— Da, aici e cuiul chestiunii! se precipită Balamela.

Domnul V. sorbi din paharul său.

— Victima obişnuia să se preumble în spaţiul acela însorit şi pustiu, fiind o fire meditativă; ocupându-mă de sfârşitul unei firi meditative, încercam să-mi compun o faţă meditativă, dar în realitate mă simţeam ridicol şi nu mă gândeam decât cum să evadez, când glasul penetrant al Stelei mă ajunse din urmă:

— Dar lupa unde-ţi este, domnule ajutor de copoi?

— Lupa?! am tresărit eu din toate fibrele şi tot întrebându-mă ce naiba voise să spună, am călcat greşit şi m-am prăbuşit ca un sac. Am recuperat cu greu cârjele, şi mai greu m-am pus pe picioare, rezemându-mă de *ceva...* Am mai continuat vreun ceas jocul meu penibil de-a poliţistul în acţiune, nu de alta dar să nu zică bestia aia mică şi cu gură rea, că mă plătise pe degeaba, mi-am săltat apoi panamaua şi m-am tot dus învârtindu-mă, nu înainte de a promite într-o frază seacă precum cartonul presat că voi raporta şefului, lui Lăzău deci, tot ce este necesar, iar el va trage concluziile definitive. Concluzii definitive – auziţi! Mă vârâsem într-o încurcătură blestemată Când l-am revăzut pe amicul meu, domnul G., exaltatul şi maniacul, i-am zis că dracul s-o ia de treabă, eu dispar de pe schema Agenţiei, dar el pretinse că alta va fi dispoziţia mea după o cină suculentă şi cum, graţie Stelei, întâmplării şi Satanei în acelaşi timp, ne aflam în fonduri, ne-am prelins către „Cişmeaua Roşie”, un birt în vogă unde friptură şi vin roşu am cerut.

— Dă-i drumu’! zise domnul G., şi i-am povestit vizita, el meditä, maniacii ăştia uneori meditează, face parte din boală, şi au şi idei; „asociatul” frunzări cu grijă fiecare amănunt, se opri asupra căderii mele, cinci mi-am pierdut cârjele şi capul.

— Stela te-a ajutat să te ridici?

— Stela? N-ar fi întins un deget – nici dacă mă înecam. M-am rezemat de ceva... era acolo, parcă, o rablă de măsuţă şchioapă...

— Ce să caute o blestemată de măsuţă pe o blestemată de pajişte? se agăţă maniacul de acest fleac.

— Habar nu am, ce importanţă are? am strigat, şi deodată am dus degetul la gură. În cârciumă, la „Cişmeaua Roşie”, intrase cine? Domnişoara Stela Sânnicăuanu în persoană. O însoţea un tip fercheş...

— Asta e o blestemată de coincidenţă, se opuse Balamela, eu nu cred în coincidenţe...

— Ia mai taci, ceru Ceclan, fără coincidenţe nu s-ar întâmpla nimic pe lume!

— Mare vorbă, aprobă domnul V. Şi cum vă zic, tânăra pereche se instalează într-un colţ, fără să mă observe... Bineînţeles, n-am făcut nimic pentru a-i stimula spiritul de observaţie...

— Nu pare cine ştie cât de marcată de moartea surorii ei! comentă maniacul meu.

— Păi, am zis, acum e unica moştenitoare, sau cam aşa ceva...

— Atunci, ea este şi asasina, şopti ziaristul.

— Nu ţine, băiete, i-am răspuns.

— Crede-mă, totdeauna ei, moştenitorii unici, sunt asasinii!

— Nu merge, îţi spun! Pentru ce l-ar fi angajat pe „Marele Lăzău”?

— Nu ştiu. Ba ştiu. Ca să arunce praf în ochii lumii.

— Nici acum nu stă în picioare teoria ta, i-am spus maniacului. Când a fost asasinată actriţa, sora ei lipsea de acasă. Plecase de vreun sfert de ceas. A aflat despre tristul eveniment pe terenul de tenis, la club...

Domnul G. îl arătă pe frumuşelul de lângă Stela.

— Cine-i individu’’?

I-am explicat că n-am de unde să ştiu, dar amicul pretinse că un detectiv particular trebuie să cunoască totul despre clienţii săi, şi nu numai despre ei, apoi momi un picollo cu oareceva mărunţiş şi astfel aflarăm foarte simplu, iar nu prin investigaţiuni subtile, că însoţitorul Stelei Sânnicăuanu e un domn Flentea, băiat de lume, sportsman şi aşa mai departe, şi că ei doi se cam vânzolesc împreună de la un timp, însă cu mare discreţie...

Bun! Ne-am dus la „sediul Agenţiei”, ca să folosesc o vorbă mare, iar acolo am confecţionat, la cererea maniacului tot pufnind de indignare, un fel de schiţă, în centrul căreia se afla şi măsuţa aceea pricăjită care aducea, în desenul meu, a ploşniţă în trei picioare.

— Ce observi? întrebă domnul G., şi cum nici pomeneală să observ ceva, el îmi atrase atenţia că statuia lui Bachus beţivanul, victima, măsuţa, palatul, se află cam pe aceeaşi linie.

— Şi ce poate demonstra acest amănunt minor? l-am chestionat.

— Ce e aceea „amănunt minor”? Nu ştiu! Raţionează! ceru domnul G. Un detectiv particular raţionează tot-deauna, chiar şi în somn.

Atunci, m-am răstit la el! l-am explicat că nu mă simt detectiv particular – sau neparticular – nici cât negru sub unghie şi că e cazul să cerem concursul cuiva care se pricepe.

— Nu! se îndârji maniacul. Nu cedăm afacerea *noastră* nimănui, o rezolvăm, sau crăpăm!

Povestitorul îşi muie din nou buzele uscate în pahar.

— Şi, mă credeţi ori nu, domnii mei, am rezolvat-o! M-am agăţat cu mâini, cu picioare, cu cârje chiar, dacă-mi permiteţi, de măsuţa cu trei picioare care, cu prilejul celei de-a doua vizite efectuate la palatul Sânnicăuanilor dis-păruse ca prin farmec „din mijlocul pajiştii. Cine o adusese acolo? În ce scop? Când? Şi cine o luase? Nimeni nu ştia nimic în casa aceea mare – sau prefera să tacă. Stela făcea spume la gură şi de atâţia nervi („Să vină Lăzău!!”) se urâţise – însă nu prea tare! Nu suficient de mult ca să nu mai placă acelui filfizon de Flentea junior.

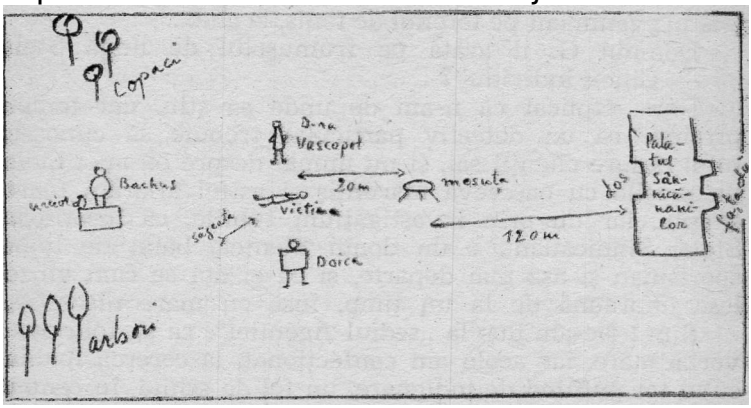

— Aici nu e vorba de măsuţă, striga Stela, ci de asasin. Săgeata otrăvită... săgeata otrăvită a fost trasă din cealaltă direcţie! Unde e Lăzău, de ce nu vine Lăzău?

Ştiţi, decât să răspunzi, e oricum mai bine să întrebi, deci am întrebat-o:

— Domnişoara Stela, ai un iubit?

— Să nu te amesteci în viaţa mea...

— Am să mă plâng domnului Lăzău!

— Numai să-l găseşti! am rânjit. De altfel am *carte blanche* din partea sa, dacă ştii greaca... Ai un iubit?

— Nu ştiu ce sens acorzi acestui termen, probabil unul murdar de tot, în orice caz n-am, n-am un iubit!

— Să nu mă minţi, un detectiv particular e ca un duhovnic, sau chiar şi mai mult (deşi ce poate fi „şi mai mult”?): domnul Flentea junior, deci, îţi este doar confident?

Lăsând-o uşor îndoită, m-am târât către palat să mai scotocesc pe-acolo. Începea parcă să mă distreze rolul de ajutor al inexistentului Lăzău... Căutam măsuţa care semăna, în desenul meu, cu o ploşniţă. N-am găsit-o, o înghiţise gheena, în schimb am descoperit că în cea mai modestă cămăruţă din casa Sânnicăuanilor, la demi-mansardă, locuia un nepot, rudă îndepărtată şi săracă, îndepărtată ca orice rudă săracă şi viceversa, ţinut de milă sau cam aşa ceva. Băiatul acesta umbla la o şcoală specială pentru debili mintali, iar odăiţa sa era plină de mâzgăluri în creion, unele cam trăsnite, altele mai anoste. Am ales dintre aceste desene unul pe care l-am prezentat Stelei. Ea ridică din umeri.

— Totuşi, am oprit-o, s-ar zice că acest băiat (Gelu îl chema), care nu e chiar lipsit de spirit de observaţie, a fost martorul evenimentului, martorul crimei... Priveşte! Cele trei profiluri din fundal ar putea fi sora dumitale, actriţa, cu însoţitoarele ei... Iar aici, ce vedem? Nu e cumva măsuţa cu trei picioare? Care, în treacăt fie spus. a dispărut... *Iar pe măsuţă bietul băiat a mâzgălit ceva ce seamănă cu un urcior...* Un urcior, nu? Poate chiar urciorul lui Bachus beţivanul.

Stela îmi aruncă cea mai agasată dintre priviri.

— Isprăveşte cu tâmpeniile, domnule ajutor de copoi! Şi data viitoare să nu-mi apari fără Lăzău, altfel...!

Mi-am ridicat pălăria şi m-am urcat în cârje. Îi întinsesem Stelei, involuntar, o capcană. O capcană perversă. Da! Ce

nu face întâmplarea, vă spun eu, întâmplarea joacă rol de primadonă în dezlegarea celor mai încâlcite dileme detective! Stela pândi întoarcerea de la şcoală a lui Gelu, băiatul cel debil mintal, îl întâmpină cum se cuvine, cu două straşnice perechi de palme, dar ce zic eu, pălmoace, şi tot în ghionturi şi pumni îl conduse în odaia lui. „Când ai mâzgălit prostia asta, dobitocule? POC! Când? POC!!”

— Nu da, mă-mătuşe! se bâlbâi copilul belind nişte ochi albi.

— Să nu-mi spui mă-mătuşe, cretinule – POC!! Toate mătuşile-s bătrâne, iar eu, nu – POC! Când ai făcut desenul, POC!!

— Nu eu l-am făcut, mă-mătuşe!...

— Copilul nu minte, desenul nu-i aparţine, ci e opera domnului Lăzău pe care-l doreşti cu atâta ardoare! grăi o voce.

Inutil să precizez că era vocea mea, nu plecasem de fapt. Intrasem pe furiş, nu mai povestesc ce truc am folosit, şi nici nu-mi amintesc prea bine, din nou m-a ajutat întâmplarea, asta e... L-am expediat pe Gelu din odaie şi, ajutându-mă de schiţă, i-am prezentat Stelei *spre aprobare* schema asasinatului...

— Hei! În sfârşit! se învioră Balamela.

— Aşa cum ai presupus dumneata, îl complimentă – oare cu ironie? – domnul V., săgeata nici nu era otrăvită, pentru simplul motiv că într-adevăr nu ne aflăm în junglă... Săgeata era doar *o diversiune* menită sa abată atenţia şi în acelaşi timp – important! – să-i provoace actriţei Delia Sânnicăuanu o sperietură zdravănă. Ce i se oferă unei persoane speriate?

— Sprijin moral, sugeră Balamela.

— Apă, zise în acelaşi timp Ceclan.

— Fireşte, apă, rezonă domnul V. „Doică, repede apă!” poruncise domnişoara Vascopol, actriţa ratată, în vreme ce Delia, actriţa de succes pe care săgeata lui Flentea junior o rănise foarte vag pe grumaz, privea cu oroare picăturile de sânge. *În mai puţin de un minut* doica, o bătrână extrem de corpolentă, venise cu apa. Dacă s-ar fi dus până la palat să

aducă de acolo, *i-ar fi trebuit zece minute.* Dar n-a fost necesar, în calea ei răsărise măsuţa, măsuţa inexplicabilă, cu urciorul lui Bachus umplut pe trei sferturi...

— O gafă a asasinului, această măsuţă! murmură Ceclan. A asasinei...

— A asasinilor, explică domnul V. Aveau mare încredere în trucul cu săgeata, dar actriţa nu şi-a pierdut cunoştinţa, n-a intrat în comă decât *după ce a băut din urcior.* Ce rol avea măsuţa? Fără măsuţă doica n-ar fi observat urciorul în iarba înaltă, urciorul care fusese detaşat din soclul lui Bachus beţivanul.

— Dar cine a pus înapoi urciorul la locul lui, după ce l-a golit de apa otrăvită?

— Domnişoara Vascopol, spuse V.

— Prin urmare erau trei?

— Da, trei, se înţelege.

— Trei – ce? sări nerăbdător Balamela. Nu înţeleg nimic!

— Trei asasini, explică Ceclan. Dar, vorbi tot el – cum de a îndrăznit Stela să-l angajeze pe „Marele Lăzău”?

— Era convinsă că marea lor combinaţie, săgeata misterioasă trimisă de Flentea junior, pe deoparte, mâna doicii care, nevinovată, a adus urciorul cu apă otrăvită, mâna actriţei ratate care a pus urciorul la loc, e imbatabilă. Măsuţa însă au uitat-o câtva timp în pajişte – gafă inevitabilă care duce la...

— Marea lor combinaţie a şi derutat poliţia, nu e aşa? întrebă Ceclan.

Domnul V. îl privi cu atenţie şi bănuială. Zise:

— Fii te rog ceva mai limpede!

— Ceea ce ne-ai povestit aici are ceva logică, bombăni Ceclan. Ciudat mi se pare amănuntul că doi ageamii – dumneata şi cu domnul G. maniacul – nu te supăra! – au făcut lumină acolo unde fojgăiau în beznă specialiştii, poliţiştii de profesie...

— Îţi aprob mirarea! Îţi reamintesc totuşi că în cariera unui detectiv există totdeauna un *prim caz,* care poate fi un prim succes, sau, mai des, un prim eşec. Iar succesul se datorează de multe ori şansei. Şansa mea a fost că m-am

poticnit şi am căzut lângă măsuţa aceea blestemată, altfel n-o observam...

— Dar, reuşi în sfârşit să se strecoare în discuţie şi Balamela, care e sfârşitul? Cine a ucis-o pe actriţă?

— Stimabile, vorbi cu blândeţe fostul copoi, tot timpul n-ai făcut altceva decât să-ţi râzi de mine, aruncând cele mai neghioabe întrebări, fără nici un respect faţă de părul meu cărunt şi...

FIXAŢIILE DOMNULUI BONIFACIU LĂZĂU

Picase peste Bucureşti o zi afurisit de caldă, muştele se izbeau în neştire de cheliile băutorilor de bere de la „Florida”, picolii umblau ca bătuţi, un câine traversa bulevardul, şi nu-i păsa.

Peste drum de terasa „Florida”, într-un birou cu patru birouri – cer iertare pentru nefericită repetiţiune – inspectorul Iuga Martin se legăna pe scaun cu picioarele aşezate la pervazul ferestrei, nu fiindcă această poziţie i-ar fi asigurat o comoditate deosebită (oricum pervazul era prea înalt), ci numai pentru a imita un anumit detectiv dintr-un anumit film.

Iuga Martin sorbea terasa din ochi şi înghiţea în sec, el se decisese să ia o halbă numai după ce va clopoţi de amiază, şi mai era până atunci; inspectorul îşi onora însă hotărârile, era ardelean şi moştenise toate însuşirile strămoşilor săi, printre care un loc de frunte ocupă virtutea şi căpăţânoşenia. Băiatul acesta avea ochi întunecaţi, mici, dar gura, cu colţurile uşor ridicate, se lumina într-un surâs, de fapt doresc a spune că mutra lui exprima o contradicţie permanentă – şi după această atât de plastică şi solidă caracterizare, nici nu ştiu ce aş mai avea de adăugat.

Iuga Martin întinse o mână lungă, fără a mişca umărul – o poziţie aproape yoghină, – şi apucă un vraf de ziare pe care le frunzări la repezeală, dând impresia că urmăreşte un anumit fir, în sfârşit îşi luă picioroangele de la pervaz – amorţiseră –, efectuă o scurtă plimbare, aruncă ziarele, le apucă iar şi ieşi, fără a trânti uşa.

Culoarul era pustiu, doar la capăt, în dreptul unei ferestre, razele soarelui iscau năluciri. Inspectorul intră în alt birou, unde o fată se prefăcea că bate la maşină.

— Mary dragă, ce face şeful?

Mary explică prompt că, după părerea ei şeful fugăreşte muşte. Iuga nu bătu la uşa capitonată pentru motivul simplu că într-o uşă capitonată este inutil să baţi, ci o deschise larg, pătrunzând în raza vizuală a comisarului Tarsiciu, care-l examină fără interes şi fără cine ştie câtă simpatie.

— Domnule şef, citiţi ziarele?

— Numai când scriu despre mine, şi anume când scriu de bine, adică niciodată, făcu posomorât acela. Nu citesc ziarele niciodată!

— Am vrut să vă întreb dacă ştiţi povestea vagonului de argint.

— De argint?! mârâi comisarul, masiv, chel, cu ochii albaştri plutind într-un alb mai mult galben.

— I se spunea vagonul de argint, dar era burduşit cu aur. Aşa-s britanicii, suciţi...

— Măi ardelean slăninos, tu când vorbeşti cu mine să taci! Ce poveste e asta?

— Era un vagon al *cefereului* britanic..., destinat transporturilor speciale; o bandă a oprit trenul şi a furat vagonul – asta e!

Tarsiciu avu o privire asupra căreia nici nu insist, şi zise:

— Dacă nu intră în competinţa noastră, de ce mă plictiseşti. din partea mea poa-să se scufunde toată Englitera, cu scoţieni cu tot!

— Nu vă plictisesc de pomană, e aici un schepsis care ne priveşte!

În momentul acela intră Mary, care nu era blondă ca orice Mary, ci, avea plete verzi, şi glăscior cafeniu:

— E aici domnul Jucu!

— Ce fel de Jucu, fată?

— Acela prost, cu perucă.

— Şeful peruchiaţilor? Altădată! Nu observi că mă aflu în conferinţă?

— Observ, murmură secretara, topindu-se.

Iuga Martin vorbi:

— Cazul acela a fost extrem de dificil, şi ştiţi de ce? Pentru că un vagon nu poate fi ascuns aşa de uşor, e mare, şi totuşi nu dădeau de urmele lui, şi toată poliţia engleză îşi smulgea părul din cap, până ce s-a ivit un poliţist deştept care a găsit vagonul într-o mină părăsită şi a recuperat sacii cu bani şi lingouri. Ştiţi cum se numea băiatul acesta deştept? Bonifaciu Lăzău.

— Sună pe româneşte, constată Tarsiciu. E de-al nostru? N-am auzit de el. Îl cunoşti?

— Nu, dar am să-l cunosc!

— Pleci, la Londra? Ţi-am dat eu dezlegare?

— Domnule şef, încă n-am terminat, ştirea cu vagonul a apărut în „Dimineaţa” din 10 ianuarie şi mi-a atras atenţia. Am păstrat gazeta, e aici: „Un detectiv din Bucureşti rezolvă cea mai faimoasă enigmă britanică.” Iată şi „Universul” din 17 Martie: „După o strălucită carieră la Londra, Bonifaciu Lăzău revine printre noi; faimosul as al deducţiunii are unele intenţiuni...”

— Şi ce intenţiuni are, şi cum de nu ştim noi nimic despre intenţiunile sale? întrebă comisarul Tarsiciu, urnindu-şi de pe scaun corpul greoi. Ce zice în articol?

— Că Lăzău se va odihni la Sinaia, iar apoi va pune pe roate o chestie... Iată poza lui Lăzău.

Tarsiciu luă gazeta şi privi un fel de pată dreptunghiulară, întunecată, pe care abia se putea distinge un profil neclar.

— De aici nu se poate deduce mai nimic, nici măcar dacă Lăzău e om! Şi, mă rog. ce chestie vrea să pună pe roate?

— O agenţie particulară de detectivi.

— Numai să capete aprobare! zise ostil Tarsiciu, aşezându-se.

— A şi căpătat-o! Iată „Curentul” de ieri „Bonifaciu Lăzău în fruntea Agenţiei Lăzău”.

Tarsiciu trase o înjurătură, la care adăugă:

— Şi toate acestea, peste capul nostru? Pe noi nu ne întreabă nimeni?!

— Domnule şef, explică Iuga, ăsta vine cu faimă europeană mare, ăsta nu discută cu noi...

— Asta are să ne provoace încurcături, reluă, din altă direcţie, Tarsiciu. Tu acum ce faci, cu ce te ocupi?

— Momentan, nimic, abia am terminat cu frauda de la Sucursala Băncii Lu...

— Ştiu! Ce doreşti acuma, de fapt?

— Aş da o fugă la Agenţia Lăzău, îmi crapă măseaua... îmi crapă măseaua să cunosc şi eu o dată la viaţa mea un detectiv cu faimă mare.

Tarsiciu se înnegura. Iuga pricepu că de data aceasta comisese o „gafă de impoliteţe”; în fond, cu toată aparenţa sa de obtuz, ca să nu zicem de timp, Tarsiciu, prin rezolvarea unor cazuri mari, îşi câştigase şi el o faimă. E drept că trecuse ceva timp de-atunci! Tânărul aştepta acum muşcătura şefului, când sună telefonul. Tarsiciu potrivi receptorul sub falcă. Luă nişte note. La sfârşit trânti receptorul şi vorbi cu plăcere, în timp ce o vipie ceţoasă, gălbuie, răutăcioasă, pâlpâia în ochii săi de icterofil (acesta este, cred, un cuvânt nou, acum inventat):

— Nu te duci la Lăzău, puştiule. Jos la poartă s-a şi format echipa. Pleci în strada Vârtej, 19.

— Păi, ce s-a întâmplat acolo?

— Tu ce crezi că putea să se întâmple, puştiule?

— Eu, nu pot a şti, domnule comisar, răspunse alene Iuga Martin care-şi recâştigase între timp o parte din obrăznicie. S-a furat vreo coadă de pisică, sau...?

— Raportul, peste două ore punct. Hai, închide uşa pe dinafară! concluzionă comisarul.

— Toată lumea să plece, dar să rămână pe loc! dădu Iuga Martin o primă dispoziţie destul de ciudată. Apoi: Cine a descoperit cadavrul?

Un lungan cu falca plină de coşuri, printre care îşi făceau loc firele blonde ale unei bărbi încă nedecise să răsară sau ba, ieşi în faţă.

— E-e-eu...

— Cine eşti? Ce căutai pe-aici? Numele? mitralie poliţistul de pe Someş, încercând să-i imite, pe confraţii din Regat.

— Pro-pro-pro..., propopăi găliganul, transpirând din abundenţă.

— Com? Ia nu-ţi bate joc, că...!

— Eu mă bâl-bâl-bâl...

După multe silabe inutile, înţeleseră că e vorba de un bâlbâit veritabil, iar nu de un simulant, avea şi acte în acest sens, îl chema Protopopescu Emil, 20 ani, ajutor de vânzător la băcănia lui taică-su; ce căuta acolo? Ce să caute, îl trimisese tata cu o trea-trea-trea-bă la cumătrul Weiss şi, mergând agale, auzise un răcnet, „Ajutor!”, şi observase la fereastră – fereastra camerei unde acum zăcea cadavrul – un ins care gesticula; Emil, suflet bun, traversase în goană strada, urcase un etaj al clădirii cu trei etaje, văzuse uşa întredeschisă şi se năpustise înăuntru. Dând de un om care se zbătea într-o băltoacă de sânge, îngrozit, depăşit de evenimente, se apucase şi el să zbiere: „A-a-ju-ju...” Vecinul Suciu şi vecinul Grămadă, cu neveste cu tot, ieşiseră imediat grămadă din vizuinele lor; aici se iveşte o primă contradicţie între declaraţia tânărului şi cea a vecinilor, aceştia pretind că la intrarea lor în cameră victima nu se zbătea, ci era mort de-a binelea. De asemeni nimeni nu auzise răcnetele de ajutor ale celui ucis.

Suciu, care era mai solid, rămăsese să-l păzească pe Protopopescu, iar Grămadă fugise la telefon.

Era, conform martorilor, fix ora amiezii; Protopopescu, bâlbâitul, nu avea ceasornic, nu ştia ce oră ar fi putut să fie; politia fusese alertată de către Grămadă la 12,12, Tarsiciu intrase în acţiune la 12,16, Iuga Martin sosise la faţa locului la 12,36, iar procurorul Cica patru minute mai târziu.

Acum se făcuse ora 13.

— Doctore, se adresă procurorul Cica medicului legist Aristide Brumă, la ce oră a survenit decesul, *măcar aproximativ?*

— Pot să vă spun exact, domnule! răsună glacial vocea medicului care-l fixa, verde, pe procuror. Individul a trecut

Marele Hotar acum un ceas, la doişpe deci. Mai aveţi vreo întrebare?

Între procuror şi medic existau vechi relaţii de antipatie reciprocă şi susţinută, nu contează motivele.

— Doctore, reluă omul legii, după ce făcu o notă în carnet, poţi să-mi spui cât timp a trecut între momentul rănirii şi cel al morţii *măcar aproximativ?*

— Da! Cel mult trei, patru minute!

— Doctore, poţi să-mi spui, *măcar aproximativ,* dacă rana de la gât, pe care o vedem cu toţii, este leziunea care a cauzat moartea?

— Da, cu siguranţă, dacă autopsia nu ne va dezvălui vreo surpriză.

— Doctore, consideri, *măcar aproximativ,* că un om *prevăzut* cu o astfel de rană urâtă vederii, care a perforat traheea şi a făcut în general gâtul harcea-parcea, mai poate să meargă la fereastră şi mai poate să ceară ajutor pe *cale vocală*? Ca să-mi exprim întrebarea mai limpede, *ca să înţelegi,* putea să mai aibă voce?

— Nu cred, răspunse înţepat Aristide Brumă. În mod normal, nu.

— Mulţumesc, doctore, ai adus o contribuţie importantă, şi procurorul se întoarse către Protopopescu, a cărui falcă super-longă dârdâia.

— Tinere! Menţii afirmaţia că ai văzut pe cineva la fereastră, gesticulând şi strigând după ajutor?

Bâlbâitul bâlbâi că da, aşa a fost, îşi men-menţine afirmaţia.

— De unde ştii că se afla la fereastra acestei camere?

Protopopescu bâlbâi că nu ştie de unde ştie, dar mai apoi preciză: „Fiindcă era deschisă...” Procurorul observă că pe căldura aceasta aproape toate ferestrele sunt deschise, ceea ce era chiar adevărat – apoi îl întrebă pe martor cum de nimerise exact şi imediat uşa cu pricina, Emil zise iar că nu ştie, şi iar dădu o explicaţie şubredă: „Fiindcă era în-tredeschisă”.

— Dar să-mi spui, tinere, omul acesta care zace acolo, e omul pe care l-ai văzut în fereastră cerând ajutor?

Protopopescu spuse de două ori da, apoi nu, apoi nu ştiu, în sfârşit, la insistenţele procurorului, da, ăsta e, pe mortul ăsta l-am văzut strigând la fereastră.

— Rana de la gât ai văzut-o?

Emil nu ştiu să zică da sau nu.

— În timp ce urcai scările, ai observat pe cineva suind, coborând, ai auzit ceva?

Martorul spuse că nu e sigur, dar probabil nu văzuse şi nu întâlnise pe nimeni, şi nici nu auzise nimic, n-avea cum, căci el însuşi se pornise să urle...

— Ciudat, spuse procurorul, încet, ca pentru sine. Şi adăugă: Neconvingător... Apoi se întoarse către Iuga Martin, pe care-l depăşea ca vârstă cu vreo douăzeci şi cinci de ani, şi cam tot cu atâţia centimetri în înălţime şi-i spuse cu o politeţe ce nu masca întru nimic profunda sa neîncredere în capacităţile tânărului poliţist:

— Ei bine, domnule inspector, *vă rog* să continuaţi ancheta dumneavoastră subtilă...

Iuga Martin îl înjură în gând, mai ales că nu putea să nu recunoască în sinea sa că experimentatul procuror înşirase metodic câteva întrebări esenţiale.

Dar întrebările lui Cica, mai ales cele de la sfârşit, păreau aruncate anume pentru a-l prinde în capcană pe tânărul ajutor de vânzător la băcănie, or, în afară de afirmaţia bâlbâitului care pretindea – parcă împotriva propriului său interes – că văzuse gesticulând şi auzise strigând un om care, în principiu, era în imposibilitate de a gesticula şi striga, în afară de micul amănunt că nimerise prea repede uşa victimei, numeroase elemente pledau împotriva culpabilităţii sale.

Trecem peste înfăţişarea sa de bleg, căci acesta nu e un argument ştiinţific; nu pedalăm pe faptul că între victimă (de personalitatea căreia încă nu ne-am ocupat, dar o vom face fără zgârcenie) şi tânărul ajutor de băcan nu puteau să existe, cel puţin la prima vedere, nici un fel de relaţii, rivalităţi, antagonisme – deci lipsea blestematul de mobil.

Mai important ni se pare să semnalăm lipsa armei, a cuţitului, pumnalului, stiletului, şurubelniţei, a obiectului tăios în fine de care, în scurtul răstimp survenit între moartea lui Botha Ioan Boemu şi sosirea primilor martori. Protopopescu nu prea avea cum să se descotorosească; dar nici acesta nu e un argument forte, uneori poţi ascunde un obiect atât de *la vedere,* încât nimeni să nu-l observe.

Altceva: pe mâinile, pe hainele bâlbâitului nu exista, picătură de sânge, or, să înjunghii pe cineva, şi încă la gât, şi să rămâi nepătat, e aproape imposibil, doar dacă nu te serveşti de o lance... şi nici atunci nu e sigur.

Dar – am lăsat la urmă elementul cel mai greu, ce părea a-l scoate definitiv de sub orice bănuială pe tânărul Protopopescu era faptul că Botha Ioan Boemu, licenţiat în litere, cu Academia de Biologie Superioară isprăvită la Berlin, cu Chimia studiată la Sorbona, un adevărat savant, autor a patru cărţi, dintre care cel puţin două cam ciudate – ca pentru a se supune bunelor si bătrânelor datini, îl indicase el însuşi pe asasin, desenând pe duşumea, cu degetul arătător drept muiat în propriul lui sânge, câteva litere sinistre:

CR CR ASASIN

S-ar fi zis că dl. BIB[1], victima, avusese o ultimă zvâcnire de humor macabru, servind poliţiei o indicaţie iraţională. Pentru ce iraţională?

Pentru că, dacă avusese destulă putere pentru a duce până la capăt cuvântul „ASASIN”, de ce nu-l terminase pe CR CR? Ce putea să însemne CR CR?

Dar misterul s-a risipit curând, la primele întrebări adresate vecinilor de către Iuga Martin şi ajutorul său Lucian Bică.

— A venit cineva la BIB în cursul dimineţii, sau eventual noaptea?

Răspunsul doamnei Grămadă:

— Păi cum să nu, doctorul Cristea!

[1] Botha Ioan Boemu.

— Cristea şi mai cum?

— Cum şi mai cum. Cristian Cristea, cum ar fi Ion Ion sau Gheorghe Gheorghe, uneori părinţii îşi bat joc de...

— La ce oră?

— La ce oră ce, domnule inspector şef?

— La ce oră a venit Cristea la BIB?

— Erau prieteni buni, au şi scris o carte împreună, ce, nu ştiţi?

— La ce oră?

— Cartea au scris-o în mai multe nopţi, nu ştiu exact la ce oră, dar azi doctorul Cristea a urcat scara pe la opt dimineaţa...

— Şi când a coborât? Când a plecat?

— Nu ştiu. Nu ştiu *chiar tot...* uşa s-a tot deschis şi s-a tot închis de mai multe ori, dar nu ştiu când a plecat doctorul, întrebaţi-o pe vecina Suciu, ea trebuie că...

Doamna Suciu declară că lipsise de acasă cea mai mare parte a dimineţii, nu are ştire de vizita lui Cr. Cr... da, erau vechi prieteni, Cr. Cr. venea des pe la cel ucis, mergeau la birt împreună, se întorceau câteodată cu domnişoare.

La locuinţa doctorului Cristea o găsiră pe servitoare: doamna e la Predeal, domnul nu ştiu unde este, că este în conced, dar poate că-l găsiţi la cafenea; la ce cafenea obişnuieşte?, la mai multe, uneori la berărie, la berăria peste drum de poliţie; la „Florida?”, eu nu ştiu cum îi zice, că eu nu citesc, dar acolo poate fi...

— Ar fi culmea să-l găsim aici, vizavi de noi, dar ştii, asasinii ăştia au uneori un tupeu... şopti Bică, în timp ce intrau la local; Iuga îl şuieră pe chelnăr, îl întrebă ce trebuie, acela privi prin sală.

— Domnul Cristea e la ultima masă, rândul trei, acela gras, singur.

— De la ce oră e aici?

— Nu vă pot spune, dar tocmai, suge a opta bere...

Cei doi detectivi înaintară, relaxaţi, cazul era rezolvat...

— Domnul Cristea Cristian?

O faţă ovală, într-un păr cărămiziu, lung, presărat cu mătreaţă măruntă. Ochi înecaţi în grăsime. Un veritabil băutor de bere.

— Mda, eu sunt, ce poftiţi?

— Vă rugăm să veniţi cu noi, poliţia.

— Vai de mine, e ceva grav?

— Da, preferabil să nu atragem atenţia...

Grăsunul pocni din degete, chelnărul care mai adineaori dăduse poliţiştilor informaţia se prezentă imediat.

— la banii. Jeane! Spune-i, dacă vine, domnului Botha Ioan Boemu, prietenul acela al meu, că-l aştept de la doişpe jumate, acum plec la o urgenţă, şi să-i fie ruşine că nu e parolist!

— Prea bine, dom' doctor!

Chelnărul se îndepărtă, deşi cu mare bucurie şi-ar fi lăsat urechile în loc. Iuga întrebă:

— Sunteţi aici de la 12,30?

— Da. Sigur. Aveam întâlnire cu un amic...

Cei doi inspectori se priviră, ambii gândeau: de la 12, când fusese ucis BIB, într-o jumătate de oră dolofanul acesta tocmai bine putea să ajungă de pe strada Vârtej aici şi să se instaleze la băut chiar sub ochii poliţiei. Da, neobrăzare, cinism... Avea timp, gândea mai departe Iuga, să-şi schimbe hainele, să se spele...

Dar foarte curând, spre dezamăgirea poliţiştilor şi spre satisfacţia răutăciosului procuror Cica, ancheta se împotmoli. Bănuieli grave apăsau în continuare asupra frunţii grăsanului Cr.Cr., totuşi Iuga îl convinse pe şeful său, comisarul Tarsiciu, că e prematur să-l paseze Procuraturii, pe motiv că dosarul nu e încă rotunjit, cercul nu e perfect. Şi care erau deci imperfecţiunile cercului?

Să nu le luăm în ordinea importanţei reale, ci a raţionalului narativ..., dacă-mi permiteţi. Păstrându-şi calmul, informat de avocatul său asupra anchetei, Cristian Cristea afirmă:

— Eu, domnilor, dacă-l omoram, îl omoram de tot, nu-i mai lăsam putere să alerge la fereastră să ceară ajutor, iar

apoi să mai şi scrie cu sânge romane mincinoase pe pardosea!...

Afirmaţia, foarte solidă, îi dădu o vie durere de cap lui Iuga Martin.

— Aveaţi motive să-l omorâţi „de tot”, domnule Cristea?

— Doctor Cristea, dacă permiteţi... Asta e, că nu. Nici un motiv! Eram prieteni, informaţi-vă... Am scris împreună şi o carte. Vreau să subliniez că dacă voiam să-l ucid pe Botha Ioan Boemu – tare-i plăcea să i se pronunţe numele întreg, odihnească-se în pace, că n-a fost om rău, deşi mare încurcătură a făcut – zic că dacă-l ucideam eu, aş fi făcut o treabă pe cinste, ca medic, şi nu plecam de lângă el decât când aş fi fost convins că e ţeapăn, înţelegeţi ce voiesc a spune? Apropo, cu ce a fost omorât?

Aceasta era întrebarea, arma crimei, pururi lipsea! Asasinatul fusese comis la ora 12, mărturiile, ca şi declaraţia medicului, convergeau către această oră. Împrejurul ei se ţesu o întreagă poveste. Dr. Cr.Cr., om de cincizeci de ani, corpolent, aproape totdeauna îmbrăcat cam fistichiu, persoană cu numeroase relaţiuni şi cunoştinţe, nu putea să treacă niciunde neobservat, nu era un ins cenuşiu pe care să nu-l remarci, nu...

Amprentele sale au fost culese de peste tot din locuinţa lui BIB, chiar şi de pe un pahar din care el băuse şpriţ în acea dimineaţă a crimei, fiindcă nici nu nega vizita făcută lui Boemu, pe la opt, opt şi ceva. Numai că – afirma grăsunul – pe la zece, zece şi ceva, îl părăsise pe Boemu, după ce-şi dăduseră întâlnire pentru 32,30, la „Florida”.

Alibiurile lui Cr. Cr. erau numeroase; veţi obiecta că e mai bine să ai unul temeinic decât şapte îndoielnice; numai că alibiurile medicului păreau bune, aproape toate. Intervenea elementul îmbrăcăminte. Doamna Grămadă îl zărise dimineaţa la opt într-un sacou gri deschis cu dungi de un mov dătător de înţepături în ochi, cămaşă albă, cravată în pătrăţele roz uşor mitocănească, pantaloni negri de englez excentric; aceeaşi costumaţie o semnalară cu mai multe sau mai puţine detalii vreo cinci oameni ce-l întâlniseră pe

Cr.Cr. între zece şi ceva şi doişpe fără ceva: la douăsprezece douăzeci doctorul conversase cu doi inşi care semnalară aceeaşi îmbrăcăminte, care se afla pe el şi-n momentul când fusese umflat de poliţişti.

Victima, BIB, sângerase tare, era de presupus că un torent de sânge izbucnise din beregata spartă; pe vestmintele imaculate ale doctorului Cr.Cr., pe pantofii săi de *dandy* grăsoc, nu fusese descoperită o picătură, o urmă cât de neînsemnată. Să fi avut, şiretul de el, două rânduri de haine absolut identice? se întreba Iuga. Puţin probabil... Şi apoi. când ar fi avut vreme să le schimbe şi unde?

Şi încă ceva inexplicabil.

La autopsie, acolo unde eşti dezbrăcat şi pe dinafară şi pe dinăuntru, medicul legist Brumă descoperise o tăietură subţire, liniară, pe pulpa victimei, o mică tăietură ce sângerase, pătând chiar pantalonul. O tăietură cauzată de lamă sau de brici, în sfârşit o tăietură care, după aprecierea legistului, se produsese cu puţine momente înainte ca BIB să fie asasinat. La percheziţia locuinţei lui Boemu (apartament compus din trei camere) fusese găsită într-un coş lama: la analiză pe metal se găsiră urme din sângele lui BIB, şi chiar amprentele sale!

Rostul acestei răni „preasasine” nici poliţia, nici superpoliţia şi nici D-zeu nu-l puteau explica. Avea să o facă Lăzău! Marele Lăzău.

În sfârşit (dar de fapt nu în sfârşit), doctorul Brumă îi făcuse lui Iuga o mărturisire stranie:

— Mă băiete, chestia asta ţi-o spun numai ţie, că prea e neserioasă şi nici nu duce undeva... Pe „traseul” rănii din gâtul nenorocitului acela am găsit pe alocuri ceva, ceva, cum să zic? Un fel de praf, care ar putea fi pilitură de zinc, dar la fel de bine pilitură de coarne de drac, şi încă o substanţă... nu mi-a ieşit nimic la analiză, prea puţină am reuşit să recoltez...

— Bon! Ce concluzie se poate trage de-aici?

— Hm, cred că nici una, sau una cam aiurită, că asasinul îşi muiase arma într-un fel de lubrefiant, ca să pătrundă mai

uşor... Caraghios, nu?, un pumnal, oricum, pătrunde *nici nu-ţi închipui* cât de uşor!

Dar, dintr-odată, situaţia lui Cr.Cr. se agravă brusc, fiindcă – *cherchez toujours la femme!* – apăru într-adevăr doamna femeie. O doamnă de vreo cincizeci de ani.

— Eu, aşa cum mă vedeţi, sunt Clarence Tatu, fosta logodnică a lui Cristian...

Şi izbucni în plâns. Ce poţi să faci cu o femeie care plânge! Iuga îi oferi un scaun şi un pahar cu apă. Deşi nespus de întristată, doamna Clarence examină paharul care nu fusese de ani de zile spălat, ştiţi cum sunt paharele de la poliţie, şi-l puse deoparte. Apoi, strecură, printre lacrimi, o poveste încâlcită din care reieşea că: fiind logodnică a tânărului medic Cr.Cr...

— Ce înţelegeţi prin logodnică, eraţi logodiţi oficial, cu asentimentul cui se cere, cu inel şi toate celelalte?

— Eram împreună, explică doamna, restul *e fleacuri,* şi ne-am fi căsătorit dacă...

...Dacă nu apărea malfamatul filfizon şi filozof BIB, care sparse acel mare amor, o înşfacă irezistibil pe fermecătoarea Clarence, pentru ca apoi, în mai puţin de câteva zile (cât poate fi mai puţin de câteva zile? se întrebă Iuga Martin, o zi?, o oră?) să-şi bată joc de ea, pe scurt să-i dea papucii. Dr. Cr.Cr. care o iubise „nebuneşte” nu i-a putut niciodată ierta „prietenului” BIB trădarea, iar acum, după ani şi ani, a găsit prilejul de a se răzbuna. Iată, în sfârşit, şi mobilul crimei. Un mobil îndoielnic...

Declaraţie, cam cinică, în această privinţă, a Dr. Cr.Cr.: „Domnilor, fata aia Clarence nu avea unde locui, şi-am găzduit-o la mine, dar după vreo lună am fost atât de înnebunit de sâcâielile ei, încât am mutat-o prin bună înţelegere la BIB, că prea era el un singuratec, dar nici el n-a suportat-o prea mult...”

Această mare intrigă amoroasă se petrecuse cu peste 25 ani în urmă; totuşi, impresia fu defavorabilă; o „gazetăriţă”

specializată în apărarea bietelor femei, victime ale ticăloşilor de bărbaţi, publică nişte articole deosebit de tâmpiţele, dar tocmai astea aveau succes... Dr. Cr.Cr. fu trimis în judecată pentru crimă de asasinat, premeditată şi dusă până la capăt. Procesul, – la 1 octombrie, 8 dim.

Agenţia Lăzău reveni în actualitatea bucureşteană şi-n memoria lui Iuga Martin prin câteva titluri de ziar care elogiau felul în care asul Bonifaciu Lăzău elucidase, peste capul poliţiei, un caz delicat, moartea actriţei de dramă Delia Sânnicăuanu. Asasină – Stela Sânnicăuanu, sora vedetei, Iuga căzu pe gânduri. Botha Ioan Boemu nu avea nici soră, nici frate, nici cine ştie ce rude, mai mult, se pare că Dr. Cr.Cr. fusese unicul său prieten apropiat.

— Bravo, puştiul e, bine l-ai înfundat pe doctor, pe grăsanul acela antipatic Cr.Cr., mormăi comisarul Tarsiciu.

Iuga se mulţumi să-l privească pieziş pe şeful său, la fel de corpolent ca şi asasinul Cr.Cr.

— Cam scârţâie... se mulţumi să zică.

Seara îl prinse pe inspectorul Iuga Martin rătăcind aiurea, deodată îşi dădu seama că un minut mai înainte ochii lui văzuseră ceva ce mintea nu înregistrase... sau înregistrase periferic; intrigat, porni înapoi pe stradă, la intrarea unui bloc, trei firme, aliniate, cea de sus, de culoare neagră, a unui medic (avea humor tipul), cea de jos, verde, a unui arhitect, cea din mijloc, galbenă (să sară în ochi!) cu litere albastre: *AGENŢIA LĂZĂU, primiri la orice oră.*

Iuga urcă, ciocăni la uşă, intră, fără nici o nădejde. Insul în haină neagră, cu faţa prelungă şi palidă, de la birou, îl privi apatic; poliţistul înregistra şi perechea de cârje rezemată de birou, să fie la-ndemână, Inspectorat îşi compuse un zâmbet potrivit.

— Am plăcerea de a vorbi cu domnul Bonifaciu Lăzău?

— Nu, răspunse insul, şi ajutându-se de o cârje, se ridică, politicos. Stând aşa în trei picioare era înalt şi, după toate aparenţele, foarte slab. Eu sunt domnul V., zise.

— Domnul V.? se miră inspectorul Iuga.

— V. de la Vasilescu, să zicem, zâmbi transparent insul cel palid cu cârje, acest fel de a prescurta numele e una dintre fixaţiunile d-lui B.

— Mă rog, mă rog, cine e domnul B., dacă îi slobod a şti?

— Îi slobod, domnul B. e şeful, domnul Bonifaciu...

— Ei, da, cum de nu m-am gândit... murmură Iuga Martin, rotindu-şi ochii prin încăperea în care nu avea mare lucru de admirat.

— Dacă am înţeles bine..., reluă domnul Y.

— Da, aş dori să vorbesc cu domnul Bonifaciu, cu dl. B., dacă vă face plăcere, deşi eu nu sunt obişnuit să prescurtez... Când să revin, sau unde să-l caut?

— Domnul Bonifaciu este foarte ocupat.

Glasul individului în cârje era net ca o cremene.

Inspectorul îl examină, uşor vexat.

— Înţeleg, înţeleg. Totuşi uneori presupun că poate fi văzut, nu? Care ar fi momentul cel mai potrivit? Aş vrea să am cu el o discuţie ca între colegi, nu ştiu dacă aţi reţinut că şi eu...

— Am reţinut prea bine, domnule inspector Iuga Martin! Celor de la Agenţia Lăzău nu e nevoie să li se repete nimic! Însă domnul B. e foarte, foarte prins în treburi importante. Nu ştiu ce oră sau ce dată să vă indic, apariţiile şefului sunt imprevizibile, ca şi dispariţiile sale. Nu-i place să se arate des... oricui.

— E şi aceasta o fixaţie a sa?

— Dacă doriţi, zâmbi glacial domnul V.

Poliţistul Iuga reveni la Agenţia Lăzău peste vreo două zile; de data aceasta la birou şedea un mărunţel cu faţă minusculă în care fuseseră plantaţi ca din greşeală doi ochi imenşi – de fapt insul era, se poate zice, numai ochi. Iar holbanii aceia nu aveau darul de a te face blânduţ şi melancolic, ci mai degrabă te speriau prin expresia lor mereu variabilă, când de concentrare, când de absenţă totală sau de fixitate; până şi culoarea avea tendinţa să se schimbe de la un moment la altul.

Iuga decise că acesta oricum nu poate fi Marele Lăzău.

— Şeful nu e aici, eu sunt domnul G., ce doriţi? croncăni arătarea.

— G., de bună seamă, de la Goliat? învârti Iuga manivela humorului său transilvănean.

— Nu! G. de la Georgescu. Ce doriţi?

Îl privea ţintă, fără a clipi din pleoapele sale de oţel. Iuga simţi o vagă dorinţă de a se face nevăzut. Îşi struni această dorinţă.

— Ei bine, domnule G., l-am căutat şi acum vreo două, trei zile pe domnul Bonifaciu, dl. B., şi nu l-am găsit. Ţin morţiş să vorbesc cu el. Sunteţi angajatul Agenţiei?

— Sunt unul din ajutoarele lui Lăzău. Imposibil să-l vedeţi pe şef.

— Dumnezeule mare! De ce?

— Îşi petrece viaţa învăluit în singurătate. Nu-i place să fie conturbat!

— Şi atunci cine lucrează pentru Agenţie?

— El, Şeful. Domnul B. Singurătatea îl ajută să se concentreze asupra cazurilor mai importante, cele mici le rezolvăm noi ceilalţi, în treacăt...

— Însă cum ia contact cu cazurile mari, dacă nu se arată nicăieri?

— Prin intermediul adjuncţilor. În sfârşit, o doriţi?

— Vreau, în orice condiţii, să-l văd pe Lăzău!

Domnul G. răsări de după birou şi traversă de câteva ori în diagonală pe picioarele sale cracoşe prăfoasa încăpere. Brusc se înţepeni în faţa lui Iuga, atât de brusc că acestuia mai să-i sară inima din loc.

— M-ai scos din fire!!! Uite ce e! Şeful are multe fixaţii, multe manii, printre altele e un maniac al pistoletului, când îl apucă damblaua scoate fierul din buzunare şi trage, trage în dulapuri, în portrete, uneori şi-n oameni!

— Da?? Cum de nu e la puşcărie, sau la balamuc? întrebă Iuga, interzicându-şi să dea o extindere firească întrebării: Cum de nu eşti şi dumneata la casa de nebuni?

— Cartuşele-s *oarbe,* binevoi să explice mititelul cel arţăgos, însă nu chiar toate. Din zece, unul e *valabil,* şi nu

se ştie niciodată care e acela, poate e chiar un cartuş care te aşteaptă pe dumneata!

— Ştii ce, îşi ieşi inspectorul din pepeni, eu sunt poliţist, poliţist de profesie, şi s-ar putea să mă interesez mai îndeaproape, profesional, de maniacii care se joacă aşa în glumă cu pistoletul şi cu cartuşele, oarbe, sau neoarbe... şi poţi a şti că nu mă sperii uşor!

— Încearcă, încearcă numai! făcu G., cu o intonaţie, şi o privire care-i tăie din elan inspectorului. Are, îşi zise, are pile înalte acest blestemat maniac Lăzău, poate chiar sus de tot, la capul cel încoronat, că şi acela are unele... fixaţiuni... Aceste gânduri îi aduseră pe buze un ton ceva mai moale.

— Nu-mi puteţi da totuşi o adresă, un număr de telefon, o indicaţie, unde aş putea să-l caut pe domnul Bonifaciu?

— Nu! Imposibil!

— Dar domnia sa nu trece niciodată pe aici?

— Uneori. Nu ştim niciodată când. De cele mai multe ori deghizat. Nici noi nu-l recunoaştem. Dar îi putem transmite rugămintea dumneavoastră...

— Ce rugăminte?

— Aceea de a-l întâlni. Nu asta doriţi?

— Da, desigur, aş vrea să-l consult într-o...

— Reveniţi mâine! Fix la amiază! încheie discuţia domnul G.

Drace, tot la amiază fusese asasinat BIB, tresări inspectorul, mulţumi apoi pentru „favoarea” ce i se făcea, îşi luă pălăria şi se urni din loc, asaltat de nişte gânduri şi bănuieli atât de confuze, încât nu-şi reveni decât ceva mai târziu, în faţa unui pahar de rom.

Ziua următoare, la doişpe punct, în loc să se afle în faţa Parlamentului unde-l expediase Tarsiciu pentru a ocroti niscaiva capete ministeriale, Iuga se înfăţişă, încăpăţânat, la Agenţia Lăzău.

Acelaşi prichindel agitat şi întrucâtva fioros şedea la birou; la fereastră, cu spatele, în cârje, domnul V., înalt,

slab, neclintit. Nu se clinti nici la intrarea inspectorului, nu întoarse capul.

Iuga apucă un scaun şubred pe care se instală şi se pomeni explicând împrejurările crimei din strada Vârtej 19, precum şi toate multele sale nedumeriri.

Acţiunea sa nu era ortodoxă! Poliţia să-şi divulge greutăţile şi să ceară sprijinul unor... unui...? Nu chiar „unui”! Ce, Bonifaciu Lăzău e „unul” oarecare?

Când ajunse să schiţeze portretul victimei, povestind că BIB era autorul a patru cărţi, dintre care una făcută cu ajutorul presupusului asasin Cr.Cr., domnul V. avu cea dintâi intervenţie a sa, dar fără a părăsi fereastra.

— Şi ce scria acest BIB, romane, poezii?

— Nu, că era prea savant pentru romane sau versuri, cărţile sale au un conţinut teoretic şi-s cam ciudate de felul lor.

— Titlurile? întrebă G.

Iuga frunzări în notes.

— Iată-le! „Omul, privit cu ochiul magiei negre”, hm! Aceasta e scrisă în colaborare cu doctorul Cristea şi se prezintă sub forma unui dialog între cei doi coautori. Apoi: „Optica – o ştiinţă a insolitului şi mirajele ei” A treia carte: „Definiţii, speculaţiuni filozofice, demascarea lor”. A patra carte, cea mai stranie: „Dacă aş fi asasin...”

Domnul V. întoarse în sfârşit capul:

— Aţi răsfoit aceste cărţi, domnule inspector?

— Cum adică? Ce voiţi a zice?

— Adică: aţi citit aceste cărţi?

— Nu prea... La ce mi-ar folosi?

— Poate pentru a cunoaşte *psihologia victimei*, înaintă domnul V. în cârjele sale provizorii, străpungând fruntea lui Iuga cu o privire întunecată.

— Eu socot că e important să cunoşti *psihologia asasinului,* replică Iuga.

— Dar mai întâi trebuie să-l cunoşti pe asasin! lătră din cealaltă parte prichindelul G.

— Totul este important, faceţi rost de aceste cărţi, între timp noi vom avea o consultare cu domnul Bonifaciu. La revedere!

Iuga îşi luă clopul şi se duse, cu gândul să lase dracului Agenţia, cu Lăzău şi cu fixaţiunile sale cu tot.

Însă n-o lăsă dracului. Pe la şapte seara la sediul Agenţiei telefonul dădu de veste, domnul V. ridică receptorul, era Iuga.

— Ei bine, am cărţile, trei, cu excepţia celei care se numeşte „Dacă aş fi asasin”. A fost interzisă la apariţie, întregul stoc a dispărut înainte de a ajunge în librării. Nu există nici un singur exemplar,

Domnul G., care îşi lipise şi el urechea de receptor, efectuă o strâmbătură mare. V. spuse:

— Dispoziţiunile şefului sunt limpezi, are nevoie de toate cărţile, de întreaga operă a lui BIB.

La capătul celălalt al firului Iuga înjură în gând, dar spuse cu voce blândă:

— Propun ceva! Să facem o vizita la locuinţa lui BIB. Adică eu, împreună cu domnul Bonifaciu.

— Imposibil, replică V., domnul B. e mult prea ocupat! Dar dacă ţineţi cu orice preţ, vă putem însoţi noi, eu şi cu domnul G...

Pe la zece seara o echipă ciudată străbătea cu paşi inegali Bucureştii. Dar la urma urmelor, de ce neapărat ciudată? Inspectorul Iuga Martin, sub treizeci, statură potrivită, ochi mici, un vag surâs aparent pe figură, prezenta toate atu-urile unui om normal – şi chiar era.

Domnul V., în ciuda cârjelor, a chipului prelung şi alb, nu prezenta o discordanţă pregnantă faţă de figurile obişnuite; în sfârşit domnul G., cu mutra sa de broscoi nervos, beneficiind de puţini centimetri în înălţime şi lăţime, aproape că se pierdea în noapte.

Noaptea era răcoroasă.

Sub norii zdrenţuiţi o lună incertă apărea şi dispărea, pe toate punându-le sub semnul întrebării. Aşeza sub semnul

întrebării chiar şi scopul acestei deplasări şi în general orice scop.

Strada Vârtej, măturată de un vânt, prinse ecoul paşilor şi scârţâitul de cârje.

— Ceea ce fac eu acum se numeşte abuz, sau ilegalitate, sau nu ştiu cum, făcu inspectorul Iuga, îndepărtând sigiliul de pe uşa lui BIB.

— Ei şi ce? se zgâlţâi domnul G.

— Noi ne putem încă retrage, observă, liniştit, domnul V. La urma urmelor, nu noi am cerut să fim aduşi aici...

Părăsiră apartamentul lui Botha Ioan Boemu pe la patru dimineaţa. Nu găsiră nici un exemplar al cărţii „Dacă aş fi asasin”, dar în schimb dădură într-un sertar de şpalturile ciudatului „manual”, cu corecturile şi îndreptările autorului.

În cele trei încăperi dezordinea era fioroasă, cărţi, retorte, aparate, sticluţe, substanţe, pilule – de mirare că locuinţa nu luase foc, nu fusese inundată, sau lovită de trăsnet de nenumărate ori, pe rând sau chiar în acelaşi timp.

Apropo de inundaţie, din „gheţar”, căci cuvântul frigider pesemne nu fusese încă inventat, se prelingea o şuviţă de apă, gheaţa se topise de mult, iar domnul G., care tot timpul se vânzolea, gesticula şi făcea observaţii tăioase nu se ştie cui, deschise capacul şi din apa stătută pescui două sticle de bere, una de şampanie şi o sculă curioasă, un fel de cutie prelungă, despre care domnul V. făcu observaţia stranie că parcă ar fi „sicriul unui stilet”...

— Domnule comisar! Acum vă pot servi cu istoria adevărată a aşa-zisei crime...

Tarsiciu îl privi nemulţumit pe tânăr. Presimţea că ancheta va trebui să pornească în altă direcţie. Nu-i plăceau „răsturnările”. Se simţea obosit.

— Bine! Dă-i drumul... Scurt!

Iuga şi deschise notesul, picior peste picior, colţurile gurii erau mai pronunţat ridicate ca oricând, dar nu se putea zice cu certitudine dacă zâmbeşte sau se strâmbă.

— Pe la ora opt, opt şi ceva, dr. Cr.Cr. îşi vizitează prietenul, vine la BIB, aşa, fără nici un motiv serios...

— La opt dimineaţa nu faci vizite fără motiv! replică Tarsiciu.

— Dr. Cr.Cr. nu s-a obosit să scornească unul, deşi ar fi putut, nu avea cine să-l contrazică.

— Zi-i Cristea, paştele şi...! Ce-i aia „Dr. Cr.Cr.”?! De unde ai...?

— Cum doriţi! Cristea. Cristea ieşise pur şi simplu matinal în oraş. Intenţiona să-l invite pe BIB la bere, dar BIB...

— Adică Botha Ioan Boemu! răcni Tarsiciu.

— Da. Nu vă enervaţi. BIB îl serveşte cu şpriţ, căci avea nevoie de amprentele sale *proaspete...* pe pahar. Apoi Boemu acceptă invitaţia la „Florida”, însă pentru ora douăsprezece treizeci, la amiază. Perversă „acceptare”...

— Hm, hm, hm, hâmâi Tarsiciu, încă indispus.

— Doctorul Cristea pleacă de la BIB, adică de la Boemu, la ora zece şi ceva, după care BIB face ultimele pregătiri.

— Ce face?

— Ultimele pregătiri. Pregătiri de si... Imediat veţi afla. Imediat veţi afla în ce constau ultimele pregătiri, până una alta să facem un salt până la ora 12 fără câteva minute: Botha Ioan Boemu apucă o lamă şi-şi cauzează o rană neimportantă, însă care pe noi ne-a încurcat al dracului, acea tăietură de la coapsă, îşi moaie degetul în sânge şi scrie pe parchet CR CR ASASIN. Apoi, încă teafăr, se repede la fereastră şi strigă după ajutor, După care se sinucide!

— Se sinucide?! holbă Tarsiciu nişte ochi galbeni. Ce prostie! Îţi dai seama ce va zice procurorul?!

— Mă doare-n cot, se sinucide, BIB se sinucide.

— Va trebui să luăm totul de la capăt...

— O luăm! Dar totul e limpede!

— Ce prostie! Limpede? Se sinucide? Şi arma? După ce-şi străpunge gâtul cu arma, cu pumnalul, are vreme să coboare în pivniţă, în grădină sau la dracu, să îngroape, să ascundă arma?

— Nu a fost o armă obişnuită, domnule comisar. Nu a fost un cuţit!

— Atunci vrei să mă înveţi că BIB al dumitale s-a sinucis cu o *idee?*

— Nu sunteţi departe de adevăr. Cu o idee. Cu o idee materializată. Citiţi acest pasaj pe care l-am subliniat.

— Ce naiba mai este şi asta? Unde mi-s ochelarii?

— Aveţi în faţă şpalturile cărţii lui BIB, „Dacă aş fi asasin”. Ochelarii vi-s pe nas...

Tarsiciu potrivi bicicleta de pe nas, care lunecase în viitoarea discuţiei, şi citi. Iată ce citi el:

„...la ocazie, un ţurţure de gheaţă poate fi o armă la fel de bună ca oricare alta, deşi prezintă cel puţin două inconveniente: se poate topi înainte de a avea ocazia s-o vâri în gâtul victimei, sau uneori se poate sfărâma. Dacă însă foloseşti un anume liant care, adăugat apei, grăbeşte îngheţarea, face gheaţa mai durabilă şi mai puţin sfărâmicioasă, un ţurţure ascuţit devine o armă ideală. Deocamdată cred că e prematur să dau formula liantului descoperit de mine, căci nu stă în intenţia mea să favorizez crima...”

— Nu pricep nimic, ridică ochii Tarsiciu.

— Domnule comisar, pricepeţi prea bine! Cutiuţa ciudată, prelungă, pe care am găsit-o în gheţarul lui BIB, şi despre care cineva – vă spun imediat cine – s-a exprimat că ar fi ca o raclă pentru un pumnal, era în realitate o „formă”, aşa cum sunt formele pentru prăjituri sau pentru lingouri, şi în „forma” aceea şi-a „copt” BIB pumnalul său de gheaţă. După ce şi l-a înfipt în gât, cu liantul ei cu tot, gheaţa s-a topit, arma „crimei” a dispărut definitiv, ca în cele mai perfecte cri...

Tarsiciu căzu pe gânduri. Îşi şterse chelia cu un gest mare. Îl privi pe Iuga cu ochi ceţoşi.

— Mie povestea nu-mi place, puştiule. Alergăm să ne sară ochii după un asasin, şi când colo... o nenorocită de sinucidere.

— O sinucidere mare! Mare, domnule comisar.

— Procurorului n-are să-i placă.

— Procurorului trebuie să-i placă adevărul! Şi încă ceva trebuie să vă mărturisesc că am descoperit adevărul cu ajutorul Marelui Bonifaciu Lăzău.

— Asta ai lăsat-o pentru la urmă!

— Da. Voiam să mă umflu în pene. Dar şi mie-mi place adevărul...

— Deci Lăzău te-a ajutat?

— Da... Altfel, în vecii vecilor nu cred să... Trebuie să vă mai spun ceva...

— Ceva dezagreabil, desigur...?

— Nu ştiu, depinde... Ei bine, eu cred că Lăzău nu există!

— Lăzău nu există, c*om?*

— Asta e părerea mea, Lăzău nu există.

— Ieşi afară! porunci Tarsiciu obraznicului. Inspectorul Iuga Martin se îndreptă către uşă. Stai! Nu pleca! îl pironi vocea şefului. Ai uitat ceva important. Ceva foarte important. De ce, vârându-şi drăcia aia în gât, Boemu l-a băgat prealabil în bai pe Cristian Cristea? Pe bunul său prieten?

Iuga zâmbi timid şi misterios.

— În această privinţă Marele Lăzău are un răspuns ambiguu si enigmatic, ca însăşi existenţa sa: „Din prietenie" – zice Lăzău. „A făcut-o din prietenie." Aşa pretinde Lăzău...

— Dar ziceai că Lăzău nu există!

— Susţin părerea aceasta şi acum...

— Acum, într-adevăr, închide uşa pe dinafară, dobitoc mic şi obraznic?

NOAPTEA LUPILOR

— Eu, începu Sergiu Ceclan, am picat cu avionul de vreo patru ori! Când e supărat pe mine, prietenul Balamela îmi strigă „as al prăbuşirilor”, nu înseamnă totuşi că m-am scrântit la cap, nu de tot în orice caz, şi, oricum, asta nu e o scuză, un pretext, sau mai ştiu eu ce, am vrut doar să vă previn, fiindcă povestea mea are să vi se pară cam ciudată...

— Dă-i drumul, îl îndemnă profesorul Halalaie. Nu te mai explica atât!

— Te ascultăm, mârâi domnul V., fostul detectiv particular.

— Începe cu sfârşitul! îl povăţui Silviu Balamela.

— E o poveste de amor? se interesă Dan Leordeanu.

— Nu! protestă Ceclan. Adică, da! Combinată cu un basm poliţist. Un gen pe care-l inventez aici, acum, de nu cumva l-au inventat alţii în urmă cu un mileniu, două, trei etc...

Un lup, mai bine zis Lupul (cu L mare), trecu prin hăţişuri şi dădu să iasă în drumeag, cu prudenţă lupească. Dacă priveai de undeva de jos, spinarea lui se profila sub cer ca un fierăstrău sur, comparaţie veche, dar ce este nou sub cer?

Doi goruni mari ce se îmbrăţişau pe deasupra cărării gândiră în acelaşi timp: ce naiba caută aici, la ora asta Lupul? Într-adevăr, ce putea să caute, dacă nu o pradă, de rău ce era?

Pe o porţiune unde lutul se prezenta umed şi subţire, urmele Lupului se întipăriră bine, clar. Dumnealui înaintă în

direcţia soarelui şi dispăru împreună cu soarele. Pe o vale paralelă nişte oi simţiră un tremur neplăcut în picioarele lor scurte. Instinctul. Ceva mai în stânga, sub Hornul Diavolului, alpinistul Sacoste aprindea un foc de tabără mare, vizibil din trei cabane şi alte câteva puncte.

— Un om fericit! grăi din uşa cârciumei sale cârciumarul Bală.

— Cine e un om fericit, domnule Bală? întrebă Jderul care era poliţist de serviciu pe pădure.

— Cum cine, maniacul ăsta pe care-l vezi peste tot, alpinistul Sacoste...

În acest punct, domnul V., fostul detectiv particular al Agenţiei Lăzău, îl întrerupse pe Sergiu Ceclan.

— N-am înţeles bine, cine era poliţist de serviciu pe pădure? Jderul? E o poreclă, un nume, un simbol?

Ceclan îi aruncă o privire strâmbă, însă nu-i explică.

— Ce ghinion! mormăi Jderul, nemulţumit. Tocmai azi să pic de serviciu! Mă tem să nu se işte dezordini..., e Noaptea Lupilor!

— Păi, reveni cârciumarul Bală, de ce? În Noaptea Lupilor lupii stau cuminţi în poiana lor, cerc în cerc, şi urlă. Ei pretind cum că ar cânta, dar tot aia e...

Jderul, mărunţel, îl privi de sus:

— Tocmai! Lupii stau cuminţi, iar ceilalţi profită. De pildă Bursucul se îmbată ca un porc! Iepurele calcă în străchini, Vulpea în coteţe interzise, mierla fluieră în biserică şi toate celelalte...

— Ia mai taci, zise paşnic cârciumarul Bală către Jder. Nu-ţi mai da atâtea aere! Eşti şi tu din când în când poliţist de serviciu şi te jăluieşti cât pentru o carieră întreagă de comisar-şef!

— Bine, bine, mormăi Jderul. Bine, bine dom’le Bală! O să vedeţi, am eu presimţirile mele! În noaptea asta vom avea necazuri!

Cu mare fast, sub luna străvezie a nopţii de septembrie, pe cărările lor interzise altor vieţuitoare, în haite înşirate, lupii se îndreptau către poiana unde se desfăşura ceremonia lor anuală; toţi în afară de unul, un lup, Lupul, care, încălcându-şi îndatoririle lupeşti, medita, într-o rază de lumină ce scăpa din cârciuma lui Bală, medita ce festă să-i joace Jderului şi amicilor săi, Americanul şi Johnny Holliday, doi tipi singurateci ce locuiau de multă vreme prin partea aceea; cel puţin aşa avea să declare Lupul mai târziu, şi anume că în momentul crimei se afla acolo într-o rază subţire de lumină ce împărţea în două botul său veşnic hămesit. El uitase, ori se prefăcuse a uita, că noaptea aceea e Noaptea Lupilor, când orice lup trebuie să...

Trei inşi întârziau la cârciuma „Capra Verde” spre plictiseala cârciumarului Bală care năzuia să se culce. Aceştia trei erau: pădurarul Lambă, cabanierul Candiano, şi cabanierul Ionescu. Atenţiune, unul din ei va fi asasinat, aproximativ peste un ceas...

— Nu-mi place cum povesteşti! interveni Silviu Balamela. Înlături surpriza...

— Ia mai du-te şi dracului, răspunse liniştit Ceclan, şi continuă: În cârciumă ardea o lampă...

— Cum? Ardea pădurarul Lambă? întrebă aşa, numai de sâc, profesorul Halalaie.

— ...În cârciumă ardea o lampă, iar Bală şedea în prag, căscând plictisit. Jderul plecase să efectueze primul său rond, ca poliţist de serviciu, mai rămăseseră cei trei, de care am pomenit.

— La ce te uiţi, dom’ Bală? întrebă cabanierul Ionescu.

Cârciumarul întinse o labă moale către Hornul Diavolului.

— Păi, într-acolo... Sacoste a făcut foc, iar acum se agită în lumină, face gimnastică, sau dansează, nu ştiu... veniţi să vedeţi.

— Pe noi, spuse pădurarul Lambă, un zdrahon de doi metri, prostovanul acela nu ne interesează. Mai adă-ne câte un „amestec”, dom’ Bală!

În acel moment luna, aproape destrămându-se, atingea un anume spaţiu între Creasta Vulturului şi Piscul Alb; din inima pădurii se înălţă ca o vijelie cel dintâi cânt al lupilor... Sub Hornul Diavolului alpinistul Sacoste încremeni pentru o clipă, cârciumarul Bală care prepara cele trei „amestecuri” rămase cu uiaga de trăscău în mână, iar pădurarul Lambă îşi întrerupse peroraţia – el povestea despre cum..., dar ce importanţă are? –, stătu vreme de patru secunde cu gura căscată, apoi clătină din cap. Cabanierul Candiano observă în şoaptă:

— Aşa e în fiecare an la început de septembrie, lupii se adună acolo sus şi nu se ştie ce fac...

Muntele, pădurile ce-l înconjurau, vieţuitoarele şi arborii ascultau cu un fior cântecul acela înalt, deznădăjduit...

— Dragă Sergiu, vorbi Dan Leordeanu, n-aş putea să zic că ceea ce povesteşti nu mă impresionează, totuşi invenţia cu adunarea lupească nu *vine* niţel din Kipling?

— Mă băiete, ripostă fostul aviator, oricum am aduce-o din condei şi am învârti-o, orice se va zice despre lupi încă timp de trei secole de-acu nainte, va mirosi a Kipling... Brusc, Ceclan se enervă: De ce mă tot întrerupeţi? Îmi pierd şirul argumentelor!

— Bine, promise Dan Leordeanu, eu nu te mai întrerup. Dar se răzgândi imediat: Un moment! Accept Noaptea Lupilor, îl accept pe Jderul poliţist de serviciu, în speranţa că totuşi are să apară şi un poliţist veritabil, accept orice, însă vreau să-ţi spun că din „schemă” parcă lipseşte o femeie, ori...

— Linişteşte-te, femeia există şi, ca în orice naraţiune care se respecta, ea va fi oarecum „motorul” întregii acţiuni... Mia Scott...

— Cu i, sau cu y? Şi oare această fată ştia să cârpească un ciorap? îl tachină Leordeanu pe domnul V.

— Întrebarea e bună: cu y, Mya Scott. Şi nu ştia să cârpească un ciorap...

— Vrei să zici că e vorba de o streină?

— De fel, negă Ceclan, exasperat. Deşi poate ar fi, în folosul poveştii mele să pretind că Mya era o strănepoată a exploratorului Scott, care a pierit la 22 de mile de Polul Sud...

— La 40 de mile, îl corectă profesorul Halalaie.

— După câte ştiu eu, ultima tabără a lui Scott se afla la 68 de mile, dar... începu Balamela.

— Dar, domnilor, aici nu despre exploratorul Scott e vorba, gemu Ceclan, ci despre Mya Scott, care nu avea nici o legătură de rudenie cu acela, ci era o fată de prin părţile Făgăraşului, mare schioare...

— Dar era abia în septembrie, observă Leordeanu.

— O schioare are voie să vină-n munţi şi-n septembrie, nu? Alte nedumeriri, obiecţii, mai sunt? Nu? Bine! Locul preferat al Myei Scott – „Feriga Neagră”, unde cabanier era Candiano; acolo măsese şi acum şi printre cei ce ascultau cântarea îndepărtată a lupilor se afla şi dânsa, în pragul clădirii de lemn, cu o ţigară aproape stinsă între buze; Mya împlinise treizeci de ani şi se număra printre femeile pentru care nătărăii de bărbaţi se sinucid sau comit crime – dacă nu zic o vorbă mare, dar nu e o vorbă, ci o realitate...

În pragul cabanei „Feriga Neagră”, pe îndelete fumând, stătea o femeie cu păr albastru lung, ochi verzi, mari, cu pleoapele totdeauna uşor fardate în albastru, ceea ce o făcea să aducă a fantomă de care nu fugi, ci, dimpotrivă, te-ai apropia cât de mult... Înălţimea ei de un metru şaizeci şi cinci era perfect servită de cele cincizeci şi şase de kilograme orânduite exact unde se cere şi cum trebuie, dacă înţelegeţi ce vreau să zic. Dar desigur înţelegeţi. Figura ei conţinea cel puţin două elemente surprinzătoare: ochii, nu prin fardul lor albastru sau prin verzimea lor (ambele remarcabile însă), ci prin capacitatea uimitoare de a trece într-o fracţiune de secundă la expresii opuse, de la mohoreală plictisită, dispreţ, la căldură, duioşie, veselie molipsitoare – şi gura; privită din faţă, gura ei mică, rotundă, cu buze răsfrânte, era a unei femei de temperament pe care ai dori s-o îmbrăţişezi; din profil gura

Myei Scott avea un element greoi, inestetic, buza inferioară ieşea niţel în evidenţă, ai fi spus că atârnă oarecum, ceea ce da întregii bărbii un profil nedecis.

Însă puţini erau cei care observau mica imperfecţiune într-un ansamblu atât de armonios!

Obişnuită din copilărie cu munţii, cu enigmele lor, Mya asculta nu cu teamă, ci cu un fel de plăcută înfiorare corul îndepărtat al lupilor, aţintind la răstimpuri o privire îngândurată către Hornul Diavolului, unde alpinistul Sacoste iscase un foc mare.

Cârciumarul Bală aşează pe măsuţă tava cu cele trei „amestecuri”, dintr-o privire constată că Ionescu este uşor ameţit, Candiano mai puţin, iar Lambă aproape de fel, şi regretă încă o dată culcuşul său comod cu aparat de radio la căpătâi. Cei doi cabanieri şi pădurarul aveau poftă de discuţii, şi discutau, încercând să-l antreneze şi pe Bală, care nu mai avea nici un chef de vorbe.

— Nu prea ai clienţi, şefule! observă pădurarul Lambă (care-n mai puţin de un ceas avea să fie mort).

— Dar voi ce sunteţi? replică acru Bală. Clienţi mai buni ca voi, nici că se poate... Şi-apoi, continuă el să mormăie, vin destule sugative pe-aici, alde Americanul, Johnny Holliday, Jderul, care abia a plecat, că-i de serviciu, iar nebuni care urcă în munţi trec toată ziua...

— La mine la „Feriga Neagră” acum, grăi Candiano, e pustiu, că pe doamna Mya n-o pun la socoteală, e de-ai casei...

Auzindu-l ce spune, Lambă se încruntă, voi să bombăne ceva urât, dar se abţinu în ultima clipă.

— Ba, la mine, la „4 pietre”, explică Ionescu, am cazat azi vreo şaişpe, cred că nevastă-mea abia pridideşte... iar eu stau aici şi pilesc!

— Da... mârâi Bală. Ăia şaişpe au trecut azi dimineaţă şi pe la mine. Au isprăvit un butoi de bere...

Noaptea era adâncă şi nemaipomenit de frumoasă, pe deplin liniştită când nu se-auzeau lupii: îndreptându-se

către coliba ce-i servea drept locuinţă de vară, pădurarul Lambă nu se mai gândea la nimic; nici unul din simţurile sale nu era în alarmă. Ciudat! Ciudat, de vreme ce acesta era ultimul său drum – în viaţă. Ciudat că instinctele nu-i şopteau nimic acum, când peste puţine clipe avea să o cunoască pe dumneaei, Doamna Moarte.

Totuşi, într-un loc, încetini pasul, se opri; în dreapta, de pe drumeagul îngust, pornea o cărare aproape ştearsă, aproape neumblată: Lambă ştia prea bine că poteca duce, peste o râpă, la „Feriga Neagră”. Se gândi puţin la femeia frumoasă şi singură care se află acolo, avu un gest de lehamite, scăpă o vorbă ce nu se cuvine citată şi-şi continuă drumul către coliba sa... şi către moarte.

Deodată, în spate, la o distanţă ce-i fu imposibil s-o localizeze, la milioane de milioane de kilometri, sau poate chiar în interiorul craniului său – se produse o imensă explozie, o imensă ruptură, un nucleu de foc la temperatură incalculabilă...

Încă mirat, încă deplin conştient de mirarea sa, Lambă dădu să privească înapoi, să vază ce naiba se întâmplă, dar, împotriva voinţei, trupul i se înclină în faţă ca un templu smuls din echilibru de seisme şi, conştient dar incapabil să schiţeze o mişcare, o împotrivire, Lambă muşcă ţărâna, apoi auzi cu întârziere troznind oasele, probabil oasele sale, probabil oasele craniului său – şi retrăi într-o fracţiune, de la distanţă – dacă înţelegeţi aşa ceva, ca simplu spectator, momentul apariţiei sale în lume, apoi un vuiet îl conduse la o întâmplare cu un torent albastru la căderea căruia, în stropii străvezii, se jucau puii de lup, şi torentul albastru se prefăcu în părul unduios şi albastru al cuiva care de bună seamă trebuia să fi fost o femeie şi apoi pădurarul Lambă nu mai fu pe lume...

— Asasina este deci Mya Scott? interveni Silviu Balamela.

— Hei, nu te grăbi, povestea e poveste, îl opri Ceclan. Povestea se cere povestită.

Halalaie întrebă:

— Sergiu dragă, tu ce înţelegi prin femeie cu păr albastru?

Ceclan îi răspunse cu una din privirile lui cenuşii care înlocuiau orice explicaţie. El îşi urmă relatarea:

— Jderul, în calitatea lui de poliţist de serviciu pe pădure, dădu primul alarma...

Aici domnul V., fostul detectiv, interveni cu violenţă aproape:

— Lasă, dom'le, chestiile astea, treci la acţiune!

— Face parte din acţiune. Şi-apoi, adăugă Ceclan, nimeni nu e obligat să asculte până la capăt!

Jderul se împiedică literalmente de cadavrul lui Lambă şi, uitând de calitatea sa oficială de poliţist de serviciu, intră într-o panică mare şi o şterse, îngrozit. Pe parcurs îşi reveni. Reveni şi la locul crimei, la faţa locului, îl recunoscu imediat pe pădurar, în treacăt observă binecunoscutele urme ale Lupului traversând cărarea. Tot într-o goană, Jderul se deplasă la „Capra Verde" şi-l trezi pe cârciumarul Bală, spre marea bucurie a acestuia, bucurie ce se amplifică, vă închipuiţi, auzind explicaţiile bâlbâite ale poliţistului de serviciu cum că Lambă zace într-o băltoacă de sânge şi cum că, pesemne, şi după unele semne, autorul acestui act monstruos trebuie să fie Lupul...

Bală, care din pricina agitaţiei nu-şi nimerea cracul pantalonilor, bolborosi:

— Lupul!... Dar cum?! Dumnealui ar fi trebuit să se afle la adunarea anuală, şi-apoi, în Noaptea Lupilor, orişice atac e interzis strict chiar şi-mpotriva iepurilor, darmite a omului... N-aş crede că e Lupul, n-are el destul cu...

— Ce este de făcut? întrebă Jderul.

— E mort?

— Îhî, mort, confirmă poliţistul de serviciu.

— Eu cobor la Cumpăna, în sat – zise Bală – să anunţ autorităţile, aşa se procedează, cred, în cazuri dintr-astea...

— Iar eu ce fac? întrebă Jderul.

— Faci ce te taie capul! spuse Bală şi o porni în jos, spre sat, repede, ca mânat de diavolii cei răi.

Pe Jder îl tăie capul să facă următoarele: alergă în poiana secretă, unde-şi ţineau lupii adunarea. „Cine îndrăzneşte?” răsună o voce răguşită. „Poliţistul de serviciu” răspunse Jderul, stăpânindu-şi cu mare greutate un clămpănit al dinţilor. Poliţistul de serviciu pe pădure, ca şi doctorul de serviciu, ca şi poştaşul de serviciu, sunt inviolabili – asta se ştie. Jderul explică scurt căpeteniei lupilor *en titre* ce se întâmplase, fără a omite amănuntul că în preajma lui Lambă se citeau limpede amprentele Lupului. Cum acesta lipsise, nemotivat, de la adunare, chestiunea părea rezolvată. Lupul se făcuse vinovat de încălcarea unei legi sacre şi străvechi – nonviolenţa în Noaptea Lupilor. Căpetenia *en titre* luă pe loc hotărâri: trimise o escortă să-l captureze pe Lup, ceea ce se şi întâmplă, urmând ca încălcătorul de datini să fie supus judecăţii Marelui Juriu; alt cordon de lupi făcu cerc mare împrejurul cadavrului lui Lambă, aşa fel ca să nu li se descopere urmele şi pentru ca nimeni – om sau animal, să nu mai treacă pe acolo pentru a îngreuna desfăşurarea cercetărilor; totuşi doi dintre lupii bătrâni se apropiară păşind numai în iarbă sau pe pietre – se apropiară de cadavru, iar ochii lor experimentaţi citiră ce era de citit, şi era de citit că într-adevăr Lupul trecuse recent pe acolo; Luna scălda dintr-o latură scena ciudată, ca şi dâra de sânge lungă de vreo douăzeci de metri: posibil că Lambă. cu ultimele puteri, reuşise să se mai şi târască... Încotro? Însă aceasta poate fi o presupunere eronată. Cert este că dâra de sânge exista...

În acest timp un prim interogatoriu i se lua chiar Lupului, chiar de către căpetenia *en titre...*

— Aşa e prea de tot! pufni domnul V. Mă rog, basm să fie, dar să înţelegem şi noi!

— Silenţiu! ceru profesorul Halalaie, cu autoritatea sa profesorească. Pe mine personal începe să mă intereseze cazul.

Inspectorul Traian Moigrădean ajunse la locul asasinatului către ora şase dimineaţa; îl însoţeau câţiva oameni,

printre care un medic, şeful postului de jandarmi din Cumpăna, un fotograf.

Traian Moigrădean, foarte tânăr pe-atunci, era la unul din primele sale cazuri şi amintirea anchetei din pădure a rămas în memoria sa ca o aventură ciudată şi derutantă...

— Fără discuţie că din cauza Jderului, a lupilor şi a celorlalte fiare ce or să mai apară neîntârziat, nu se putu abţine domnul V., fostul detectiv particular.

— Probabil, consimţi Ceclan. De altfel e de presupus că fără ajutorul „fiarelor” nici n-ar fi putut să dezlege enigma.

— Cum poate exista o colaborare între om şi fiare? întrebă domnul V. De când lumea fiarele au fost inamicele omului...

— Dumneata comiţi o greşeală elementară, replică Sergiu Ceclan. De altfel această chestiune o putem clarifica pe un plan diferit, filozofic sau biologic, cu altă ocazie. Acum dă-mi voie să revin la basmul meu poliţist.

Unul din principiile de bază ale tânărului detectiv era: nu-ţi pierde niciodată capul! Dacă stăm să ne gândim, e un principiu okei pentru orişicine, nu numai pentru un poliţer... Un bătrân copoi, ce se numărase printre dascălii săi în ale criminalisticii, îl povăţuise: „Închipuieşte-ţi că toţi ceilalţi sunt nebuni, că numai tu ai rămas întreg, şi că dacă şi tu îţi pierzi capul, totul e pierdut definitiv!”

Totuşi Traian Moigrădean simţi foarte curând că e pe punctul de a nu mai fi stăpân pe uzul raţiunii. Acest spaţiu deschis – pădurea, munţii, cărările întortocheate care nu se ştie de unde vin şi unde sfârşesc, dacă sfârşesc vreodată – îl azvârli în disperarea nesiguranţei. După o foarte sumară cercetare, numărătoarea îi dădu nu mai puţin de şapte asasini posibili: cârciumarul Bală, cei doi cabanieri, Candiano şi Ionescu, cei doi singurateci – Americanul şi Johnny Holliday – şi, bineînţeles, Mya Scott; alpinistul Sacoste, la prima vedere, părea scos din cauză, din pricină că Bală, Ionescu şi Candiano îl văzuseră în preajma focului său, sub Hornul Diavolului, iar Mya Scott, de asemenea, afirma că zărise din pragul cabanei „Feriga Neagră” şi omul

şi focul – ori, practic, alpinistul nu avea cum să ajungă de la focul său până la locul crimei, fiind bună distanţa – dar afirmaţiile cârciumarului şi ai cabanierilor nu erau verificabile, ei puteau fi înţeleşi, iar domnişoara Scott putea pur şi simplu să mintă, din cine ştie ce motive obscure; de aceea, cu un suspin, locotenentul îl trecu pe lista suspecţilor şi pe alpinist.

Schiţă anexă la *NOAPTEA LUPILOR*

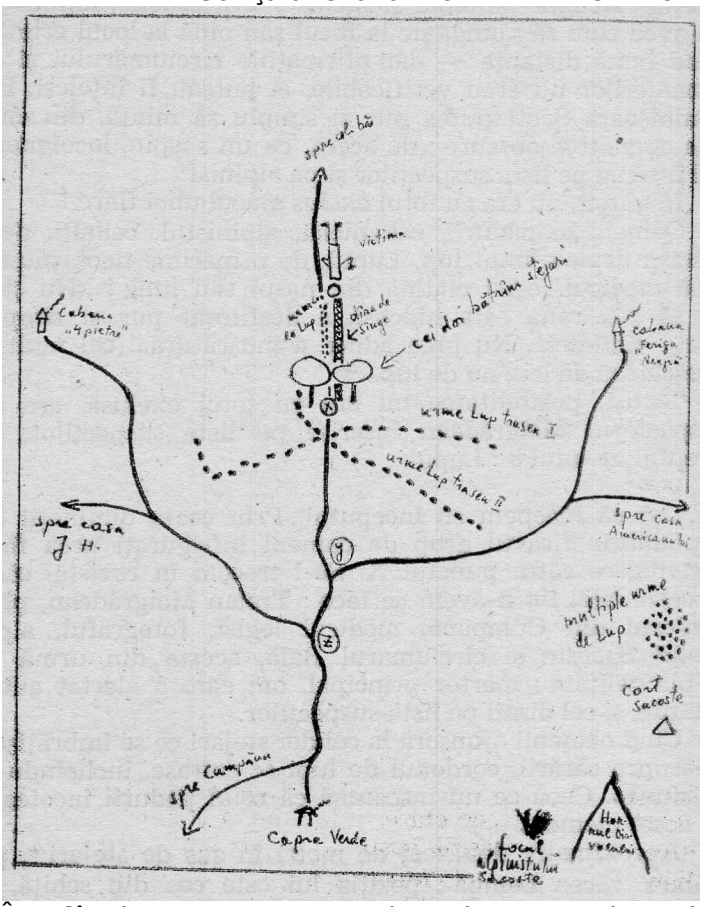

În sfârşit, nu era cu totul exclus atacul unei fiare!

Oameni ai pădurii, cabanierii, alpinistul, ceilalţi, descifrară urmele unui lup, Lupul, de o mărime neobişnuită, însă medicul legist clătină din nasul său lung: „Nu ştiu ce să zic, rana asta hidoasă a desfiinţat pur şi simplu ceafa

victimei... Nu prea aduce a muşcătură... cel mult a muşcătură de leu, nu de lup...”

Totuşi, posibilitatea nu era cu totul exclusă, aşa că inspectorul Moigrădean înscrise pe lista suspecţilor, în dreptul nr.-ului 8: Lupul.

Dar să începem cu începutul. Prin ceaţa dimineţii de septembrie firavul grup de oameni înfriguraţi urca fără convingere către punctul X. Să-i trecem în revistă, căci, deocamdată, tot n-avem ce face: Traian Moigrădean, plutonierul din Cumpăna, medicul legist, fotograful, alpinistul Sacoste şi cârciumarul Bală, acesta din urmă în triplă calitate: martor principal, om care a alertat autorităţile, şi cel dintâi pe lista suspecţilor.

Când oamenii ajunseră la cei doi stejari ce se îmbrăţişau deasupra cărării, cordonul de lupi se retrase, încheindu-şi misiunea. Ceea ce nu înseamnă că rolul pădurii încetează în acest moment.

Aproximativ douăzeci de metri în sus de stejari[2], pe cărare, zăcea Lambă; poziţia lui este cea din schiţă, şi vreau să subliniez că picioarele erau îndreptate către colibă. Medicul zise: „S-a petrecut cu aproximativ zece ore în urmă. Moarte instantanee”.

Acest termen, moarte instantanee, este discutabil. Să ne amintim că pădurarul, înainte de a redeveni *universal,* avusese viziuni frumoase, un torent albastru care s-a transformat în torent de păr albastru...

Însă Traian Moigrădean, privind dâra de sânge, se simţi dintr-odată foarte obosit şi descurajat şi spuse: „Dacă a fost moarte instantanee, cum de a mai reuşit să se târască?”

Aceste vorbe mascau, ca orice vorbe, un gând, iar gândul era: n-am să rezolv niciodată acest caz... e peste puterile mele!

Medicul bodogăni: „Pe cinstea mea, nu ştiu... desfid pe oricine prevăzut cu o astfel de gaură în cap să mai schiţeze măcar o mişcare...”

---

[2] *în sus* = către colibă; *în jos* = către Capra Verde.

Moigrădean examină trupul nemişcat, care tocmai pozase pe gratis pentru fotograful poliţiei şi aprecie că pădurarul fusese un adevărat colos, măsurase vreo doi metri înălţime (acum „în lungime”) şi murmură: „Dacă nu s-a târât cu propriile-i puteri, poate că *a fost* târât... dar de ce? Şi de către cine?”

Se uită împrejur, privirile i se încâlciră între ramurile celor doi bătrâni stejari, se aplecă asupra dârei de sânge, nu putu da răspuns întrebării „de ce?” şi „cine?” şi cum atunci când nu poţi da răspunsuri, instinctul te îndeamnă să pui întrebări, el zise:

— Domnule Bală, spui că pădurarul plecase de la „Capra Verde” către ceea ce ai denumit coliba sa de vară... Este exact?

— Da, domnule, exact, mormăi Bală care, înfrigurat şi cenuşiu după o noapte albă, simţea mai bine ca oricând că viaţa e deşertăciune. A plecat, cum am mai zis, însoţit de cabanieri... ora să tot fi fost opt şi jumătate seara.

— Acest loc unde s-a săvârşit omorul, reluă detectivul, e situat mai aproape de „Capra Verde” sau de colibă?

— De aici până la colibă mai e încă de două ori pe-atât de mers, explică destul de confuz Bală.

— Deci cârciuma e mai aproape. Nu? Logic era ca, rănit fiind, să încerce a se târî înapoi... pentru a fi ajutat, dacă nu cumva... Tânărul detectiv îl scrută pieziş pe Bală. Gândul său nerostit era următorul: dacă nu cumva cel care-l lovise era chiar Bală – şi-n acest caz era logic să încerce să fugă. Dar medicul zice că... şi-n sprijinul afirmaţiei sale stă şi poziţia stranie a victimei: nu te poţi târî cu picioarele înainte! Deci *a fost târât.* De către cine? Ce zici, doctore?

— A fost târât de picioare, asta e clar!

— Nu întrebam de ce, ci de cine...

— Ei, asta mă depăşeşte. domnule Mocanu.

— Mă tem că şi pe mine, oftă inspectorul.

Comisia de anchetă a *pădurii* căpătă următoarea compoziţie: Vulpea, şefă a comisiei, un lup Obs...

— Iarăşi a pornit manivela cu baliverne! exclamă dezamăgit domnul V., fostul detectiv particular. Şi chiar când afacerea începuse să prindă ceva cheag...

Sergiu Ceclan nici nu-l luă în seamă.

Vulpea, şefă a comisiei, un lup Observator, apoi Lupul în persoană, eliberat pe cuvânt de onoare. Veveriţa şi Jderul. Printre martorii ce au depus în faţa acestei comisii s-a numărat şi Iepurele.

Prima descoperire importantă o făcu Lupul; de altfel el era cel mai presat să-şi dovedească nevinovăţia. Ei bine, lupul constată că *nu toate* urmele de la locul crimei sunt ale sale, că „amprentele” de pe traseul 2, ca şi cele însoţesc dâra de sânge, aparţin unui *alt lup,*

— Cum poţi dovedi aceasta? întrebă căpetenia lupilor *en titre.*

— Simplu, zise Lupul. Ştie oricine că am o cicatrice adâncă pe laba dreaptă din faţă, ori, dacă veţi cerceta...

— Da, m-ai convins, dar ce demonstrezi cu asta?

— Habar n-am, mă depăşeşte, mormăi Lupul. Ceva, totuşi, demonstrez, că aici a mai fost amestecat un lup.

— Care? întrebă căpetenia. Ai fost singurul absent la ceremonie...

Traian Moigrădean dădea şi el, nedumerit, târcoale „amprentelor” de lup.

— În această lună a lui septembrie, lupii nu atacă, observă careva.

— Da, aşa e, confirmară şi alţii.

Orele înaintau, sosiră, chemaţi prin ştafete, cabanierii Candiano şi Ionescu. Veni, cu o mică întârziere, Mya Scott, apărură Americanul şi Johnny Holliday. Şi alţii, nepoftiţi, pe care inspectorul îi păfugă de urgenţă de la faţa locului. Ochii detectivului întârziară o clipă pe torsul apetisant al domnişoarei Scott, apoi coborâră la pământ. Observă – ei bine, observă ceva ce-i scăpase până atunci, un amănunt aşa de neimportant că probabil nici nu merita să-i acorde atenţie, dar în orice anchetă trebuie să începi prin a te

agăţa fie şi de un fir de păianjen care nu se află acolo unde ar fi firesc să se afle: în lutul moale, între cei doi stejari bătrâni ce se îmbrăţişau deasupra cărării, se distingea o scobitură, o gaură de grosimea unui arac pentru fasole, adâncă de vreo şase centimetri şi cu marginea alungită în direcţia „sus”.

T.M. ordonă plutonierului din Cumpăna şi oamenilor lui.

— Căutaţi! Căutaţi băţul, bâta, în fine obiectul ce a fost înfipt aici şi a lăsat acest semn...

Interveni alpinistul Sacoste:

— Ar fi posibil ca acest semn să fie lăsat de bastonul dumisale! şi-l indică pe Johnny Holliday care, deşi încă tânăr, avea totdeauna asupră-i un bastonaş cu măciulie de argint. O manie de om singuratec.

— N-am mai trecut de vreo sută de ani pe acest drum, replică foarte calm J.H.

— Îmi permiteţi? făcu detectivul, şi luă bastonul cu măciulie de argint, îl înfipse în lut, îl extrase, compară cele două urme. Nu, nu e acesta! şi înapoie obiectul. Căutaţi-l pe cel adevărat!

Plutonierul din Cumpăna, nu tocmai dumerit ce anume trebuie să caute, zise oamenilor săi să se pună pe treabă.

T.M. îl luă în primire pe cabanierul Ionescu.

—Dumneata te-ai despărţit de Lambă şi Candiano în punctul pe care l-am denumit Z, la orele 20,20, nu e aşa? Din punctul Z până la cabana „4 pietre” câte minute ai de mers?

— Nu mai mult de o jumătate de oră, interveni, neîntrebat, Sacoste.

— Vorba! îl apostrofă detectivul. Are să vină şi rândul dumitale. Cabanierul Ionescu spuse:

— E adevărat, 35-40 de minute, nu mai mult...

— Dar, zise T.M., după cum reiese, ai sosit la cabana „4 pietre” abia după ora 22,30.

— Domnule poliţist, gesticulă inutil din palmele sale late cabanierul, luasem un pahar, două, să confirme şi Bală, de faţă, dacă nu e adevărat, şi dacă omul bea un pahar, două,

le-ar tăia cu un al treilea, aşa că am deviat de pe drum către căsuţa prietenului Johnny Holliday, aici, de faţă şi el.

T.M., simţind cum i se înăcreşte glasul, întrebă:

— Acasă la dumneata, la „4 pietre”, nu era posibil să iei acest al treilea pahar?

— Nu, domnule locotenent, se tângui Ionescu, nevastă-mea Stela are obiceiul dezagreabil de a încuia beuturile dacă simte că eu, cât de cât... Ştiţi cum sunt nevestele!

— Nu ştiu, replică T.M., supărat că e pus în aceeaşi oală cu acest cabanier chefliu, şi se întoarse către J.H.: „Aţi primit aseară vizita lui Ionescu? La ce oră?”

— Regret, regretă Johnny Holliday, nu eram acasă, plecasem să fac o scurtă vizită prietenului meu Americanul! Aici ne vizităm des, căci...

Inspectorul îl scrută pe insul cu pălărie Stetson.

— Dumneata, domnule... hm! domnule American, ai fost vizitat aseară de J.H.?

— Aş putea zice da, însă adevărul e mai presus de toate, zise Americanul. Adevărul este că, necunoscând intenţia lui J.H., plecasem la rându-mi către locuinţa sa.

— Şi, desigur, v-aţi întâlnit pe drum?

Cei doi bărbaţi explicară că nu se întâlniseră – ceea ce simplifica al dracului cercetările! – căci există numeroase drumeaguri, cărări, potecuţe, paralele şi neparalele, iar ei deseori nici nu folosesc cărările, ci o taie pe unde apucă prin pădure. Poţi trece unul pe lângă celălalt fără să bănuieşti...

Inspectorul o privi în ochi pe singura femeie implicată în afacere.

— Domnişoară Scott, la ce oră s-a întoars aseară ca-banierul Candiano la „Feriga Neagră”?

— Nu ştiu, eu mi-am fiert un ceai la bucătărie şi m-am culcat, explică scurt femeia cu păr albastru.

— La ce oră aţi adormit?

— Nu pot spune exact, aici la munte ora fixă nu are atâta importanţă ca la dumneavoastră, jos.

— În ce ne priveşte, acum are al naibii de mare impor-tanţă! Căutaţi a vă aminti!

— Presupun că era trecut de zece.

— Ce aţi făcut întreaga seară?

— Aş dori, domnule detectiv, să vă pot face mărturisirea de a-l fi ucis pe pădurar, însă ar fi exagerat, glăsui, au fără ironie, frumoasa Mya Scott. Ştiu că orice crimă trebuie probată, ori la reconstituire n-aş fi capabilă să explic cum de i-am venit de hac pădurarului! Ce am făcut? Am privit stelele, adică nimic în limbaj juridic. Am privit focurile din munţi, dintre care cel mai bine se zărea focul lui Sacoste, sub Hornul Diavolului.

— Retrageţi-vă... însă nu prea departe, dispuse T.M. Să vină Candiano.

— Sunt aici, spuse acela, un om subţire alcătuit numai din aţe. Şi explică: Eu am ajuns târziu. la „Feriga Neagră" căci m-am abătut din drum către bojdeuca Americanului, după ce l-am părăsit pe Lambă la mica răscruce Y, aşa cum v-am mai spus; cu vreo zece minute înainte ne despărţisem, cu voie bună, de Ionescu... Nu-mi era somn, la mine la cabană nu aveam oaspeţi, cu excepţia domnişoarei Scott care e ca la ea acasă şi mai aveam poftă să mai schimb o vorbă, poate să mai iau un păhărel...

— Desigur, tot al treilea, observă T.M. şi, către American:

— Te-a vizitat aseară Candiano?

— Posibil, însă eu, aşa cum v-am spus, plecasem la J.H.

Traian Moigrădean avu brusc impresia că împotriva sa se organizase un complot şi că toată lumea-şi bate joc de el! Deci: cabanierul Ionescu se duce la J.H.; J.H. se duce la American; cabanierul Candiano şi el porneşte spre American, care în schimb pleacă în vizită la J.H. Într-un colţ al pădurii Mya Scott admiră noaptea, în alt colţ alpinistul Sacoste face un foc mare; pe scurt, la ora când a fost ucis Lambă, prin pădure era o forfotă că omul se izbea de om, ca să nu mai amintim şi de lupi, de Lup! Şi totuşi, nimeni nu găseşte acasă pe nimeni şi nimeni nu se întâlneşte cu nimeni...

— Domnule Candiano, domnule J.H! Ambii pretindeţi că aţi mers la American, nu? Cum se face că nu v-aţi ciocnit acolo nas în nas, domnilor?

— Era suficient, vorbi blând Johnny Holliday, învârtindu-şi bastonaşul cu măciulie de argint, ca între noi să se interpună o diferenţă de numai un minut...

— Dar, spuse T.M., nimeni n-a auzit pe nimeni?

Americanul explică:

— În pădure, domnule detectiv, se umblă fără zgomot... instinct străvechi... ca să nu mai amintim că noaptea trecută a fost Noaptea Lupilor, era greu să mai auzi mare lucru!

T.M. renunţă să mai ceară explicaţii cu privire la Noaptea Lupilor. Se întoarse către Sacoste, a cărui mutră nu-i era simpatică.

— Dumneata ce făceai acolo la foc, frigeai slană?

— Eu sunt alpinist de performanţă, ieşi în faţă Sacoste, eu am fost cap de coardă pe marile trasee din Făgăraş, unele îmi poartă numele, iar dacă aveam noroc, la ora asta asaltam Marele Dinte Negru din...

— Bine, bine, îl potoli A.M., ce făceai la foc, totuşi? De ce te agitai atâta, cum povestesc martorii?

— Nu mă agitam, domnule inspector! Făceam puţină gimnastică de reacomodare... luna trecută am suferit un mic accident, acum îmi refac muşchii. Cortul meu e la o sută de paşi sub Hornul Diavolului.

— Da, l-am văzut, spuse amărât T.M. şi-i întoarse spatele. Înaintă de-a lungul dârei de sânge. Toată lumea e nevinovată, însă nimeni nu are un alibi ca lumea, poate cu excepţia cretinului de alpinist. Apoi tânărul inspector Moigrădean făcu un efort disperat pentru a-şi redobândi humorul: Bine, domnilor, e limpede, cu toţii sunteţi în afara culpei, mai rămâne un singur bănuit, ale cărui urme, de altfel, se află presărate din belşug la locul fărădelegii: Lupul! Unde e Lupul?

Prin tufişurile din preajmă se iscă un foşnet şi Cenuşiul, unul din cei mai zdraveni lupi din câţi cunoştea muntele, înaintă sub ochii detectivului.

— Sunt aici! zise el.

Fostul copoi al Agenţiei Lăzău, domnul V., începu iar să protesteze, însă Dan Leordeanu îl mustră scurt:

— Lasă-l pe povestitor să se desfăşoare, stimabile! E un basm, ce nu înţelegi convenţiile. Haide, Sergiu, ce a mai zis Lupul?

— Deci mă spionezi! se încruntă T.M. către Lup.

— N-aş îndrăzni, se scuză Lupul. Ţineam să vă rămân la dispoziţie. Întreaga pădure mă blamează – vreau să-mi dovedesc nevinovăţia! Nu lupul, totdeauna şi neapărat, este culpabilul...

— Bine, dovedeşte, zise T.M.

— Singurele urme, sau amprente, dacă vă place mai mult aşa, care-mi aparţin, sunt acestea, explică Lupul, indicând traseul unu; dar eu am trecut pe-aici înainte de a se însera, la lumina zilei, nu mă întrebaţi ora exactă, n-am ceas! Celelalte amprente nu sunt ale mele!

Şi îşi argumentă afirmaţia, arătând cunoscuta cicatrice de la piciorul drept, faţă.

— Pentru ce nu te-ai prezentat aseară la ceremonia voastră anuală, la Noaptea Lupilor? îl chestionă mai departe Traian Moigrădean. Cum te justifici?

— Nu mă pot justifica decât prin aceea că sunt un uituc, ştiţi, Noaptea Lupilor se sărbătoreşte la date diferite, de la an la an... ca şi unele dintre sărbătorile oamenilor.

— Rămâi prin apropiere! porunci detectivul.

— Vă stau la dispoziţie, mormăi Lupul şi se retrase.

Ce caz dubios, medita inspectorul, încruntat. Şi reveni iar la un gând: de ce a fost tras cadavrul pădurarului pe o distanţă de douăzeci şi cinci de metri? Dacă excludem posibilitatea că s-ar fi târât *singur.* Dar trebuie s-o excludem. trebuie să credem ce zice medicul, altfel, dacă eliminăm din această halimá singura dată certă ce o avem, cu ce mai rămânem, cu ce? Deci, pădurarul Lambă a fost ucis, iar apoi târât, douăzeci şi cinci de metri mai sus de stejarii

cei bătrâni sub care, după toate semnele, s-a produs asasinatul – căci acolo până şi tufişurile sunt stropite, iar dâra de sânge porneşte din acel punct. De ce a fost târât? Poate pentru a nu fi găsit sub cei doi stejari, poate pentru a se abate atenţia de la copacii aceia mari. Dar de ce? În orice caz, nu copacii sunt asasinii – deşi în acest caz orice este posibil, sau nimic nu-i imposibil. Traian Moigrădean alese o piatră mare şi netedă şi se apucă să „răsfoiască" încă odată aceste gânduri, când observă că printre copaci se apropie în pas alergător jandarmul din Cumpăna. Aducea o bâtă lungă pe care o întinse triumfător inspectorului.

— Asta trebuie să fie, priviţi, vă rog, urme de lut la un capăt!...

— Unde ai găsit-o, omule?

— La dracu-n praznic, lângă un pârâu...

T.M. înfipse bâta lângă semnul descoperit de el între stejari, o extrase: urmele nu coincideau. Locotenentul o mai înfipse o dată şi o înclină uşor în direcţia „sus". O smulse. Amprentele erau acum identice. Victorie! Ce fel de victorie? De fapt, ce legătură are cu...? Dar inspectorul era convins că trebuie să fie o legătură!

El înfipse băţul fix în locul originar şi se îndepărtă puţin. O idee din cale afară de stranie îi dădu ocol: băţul avea doi metri înălţime, ceea ce coincidea cu statura pădurarului...

Comisia de anchetă a pădurii activa din răsputeri. Lupul foşgăia pe toate direcţiile, fiind prezent în aceeaşi clipă în mai multe locuri dintr-odată; Jderul, a cărui calitate oficială de poliţist de serviciu pe pădure încetase la miezul de noapte, făcu tot ce putu el să facă, însă nu descoperi nimic de seamă şi, ca să nu dea impresia că e leneş şi inactiv, îi aduse la cunoştinţă detectivului, şeful comisiei de anchetă al oamenilor, că îi văzuse în ultimul timp pe Mya Scott şi pe alpinistul Sacoste în mai multe rânduri împreună; o dată, parcă se opriseră chiar sub stejarii unde mai târziu se comisese omorul.

Moigrădean meditä o clipă, încercând să stoarcă vreo semnificaţie din acest amănunt, dar nu stoarse mare lucru.

— Poate că alpinistul îi face curte, opină, ostenit.

Jderul stătu şi el pe gânduri,

— Nu, zise el, nu-i face curte.

— Dar tu de unde ştii, Jderule?

— Ştiu, domnule poliţist, fiindcă nu se sărutau.

— Dar ce făceau atunci? întrebă T.M.

— Tocmai, asta e, nu făceau nimic. Nu vi se pare suspect?

T.M. acceptă că e suspect, dar nu reuşi să lege întâlnirile amoroase sau neamoroase dintre alpinist şi schioare de omorul acela care bulversase pădurea. Şi-apoi, o prietenie dintre un alpinist şi o schioare, ambii oameni ai munţilor, nu e, la urma urmei, chiar ceva prea suspect...

Soarele cobora lent către Hornul Diavolului, ai fi zis că se va izbi şi se va sparge. Veveriţa, care cunoştea toţi copacii din pădure ca pe propriile ei mănuşi, îşi aduse şi ea contribuţia: şi, anume, descoperi o zdrelitură pe una din ramurile stejarului din dreapta şi ceva urme de lut la baza ramificaţiei principale a stejarului din stânga; e vorba desigur de cei doi stejari sub care s-a comis omorul. Inspectorul ascultă cam absent relatarea graţioasei mâncătoare de alune şi nuci, dar nu ştiu unde să aşeze aceste noi „elemente”, la cap sau la coadă? Ori poate că se prefăcea a nu şti?

Soarele trecu de Hornul Diavolului şi deveni un fel de semilună de aur. Johnny Holliday se apropie de Traian Moigrădean şi scoase din buzunar o sticluţă în care clipocea nişte rest de rom.

— Plictisit, domnule detectiv?

T.M. îi aruncă o privire neagră şi confirmă că e plictisit şi că naiba s-o ia de treabă!

— Ştiu că şi eu mă aflu printre suspecţi, dar nici că-mi pasă, făcu J.H. degajat. Important e ca omul să se simtă cu conştiinţa împăcată. Gustaţi puţină licoare, poate vă dă idei...

Inspectorul, după o ezitare, sorbi puţin, dar această delicioasă operaţiune nu fu întovărăşită şi de idei, ba, dimpotrivă, el îşi aminti de alt panseu al bătrânului copoi

ce-l învăţase abece-ul meseriei: „Băiete, într-o afacere delicată, din prima clipă păşeşti sau cu dreptul sau cu stângul; în varianta a doua, ai clacat şi e bine să chemi pe altul mai inspirat, ca să nu spun mai bun decât tine...”

— Domnule detectiv, vorbi J.H., v-aţi preocupat mai serios de identitatea victimei?

La care T. M. dădu ilustra replică pe care o găsim în toate romanele saxone şi nesaxone, poliţiste şi nepoliţiste:

— Ce vrei să spui?

J.H. spuse:

— Pădurarul Lambă n-a fost toată viaţa pădurar, ci, cândva, grad mare, aproape comandant de regiment, dar a băut banii regimentului, sau i-a pierdut la poker – chestie clasică – a ieşit un mare scandal urmat de o mică puşcărie, iar apoi, scârbit de cele deşertăciuni lumeşti, dumnealui Lambă s-a retras aici cu funcţia de pădurar principal, între el şi domnişoara Scott a fost oarecândva ceea ce romancierii numesc un mare amor...

Inspectorul îşi scărpină falca pe care răsăriseră ţepi.

— Dar de unde cunoşti aceste amănunte?

— Eh, dădu din mână Johnny Holliday, şi adăugă, rece: Şi eu am făcut pe vremuri o mare pasiune pentru domnişoara Scott, dar... degeaba vă uitaţi aşa la mine, nu eu l-am ras pe Lambă.

Vulpea zise:

— Eu sunt şefa comisiei de anchetă a pădurii!

Inspectorul îşi stăpâni cu greu pornirea firească de a trage jos de pe gâtul cumetrei frumoasa ei blăniţă.

— Ştiţi că alpinistul Sacoste poartă opinci?

Alpinistul Sacoste – acest nume se pronunţă cam prea des, ia să vedem, îşi zise detectivul.

— Cum adică, opinci? Azi nu l-am văzut purtând opinci!

— E adevărat, confirmă cumătră, dar câteodată el încalţă opinci.

— Şi ce e cu asta? se miră T.M. Încălţămintea e scumpă...

— Poate că aveţi dreptate, acceptă Vulpea, totuşi mi se pare ciudat. De ce un alpinist, un orăşean care n-a fost nici măcar o singură dată în viaţa lui ţăran, să poarte opinci?

Această intervenţie a şefei de comisie nu avu darul să limpezească ideile detectivului. Şi, astfel, se făcu seară.

La acea oră incertă a serii, inspectorul Moigrădean cobora către satul Cumpăna. în vreme ce T.M. cobora, seara urca, şi singură pădurea rămânea neclintită. Hei, ce caz! Şi ce vor zice colegii mei, dar mai ales şefii! îşi repeta inspectorul. Şi apoi: cum să explice el şefilor ultima sa întrevedere cu Veveriţa?

— Cu ce îţi pot fi de folos, domnişoară?

— Eu voiesc a vă fi de folos, replicase Veveriţa – şi să ştiţi că sunt măritată... Specialitatea mea sunt copacii.

— Ştiu.

— Ştiu că ştiţi! Vreau să vă reamintesc numai că, cercetând cei doi stejari, am descoperit nişte zdrelituri distincte pe ramurile de deasupra cărării, şi multe urme de lut la ramificaţia de bază a stejarului din dreapta...

— N-am uitat, însă toate acestea la un loc, ce semnificaţie au, domnişoară, pardon, doamnă?

— Nu ştiu, domnule detectiv!

— Ei bine, eu ştiu cu atât mai puţin! spuse T.M., care – cum aminteam – cobora acum către Cumpăna, singur, plictisit şi, de ce nu am recunoaşte-o, descurajat, cu totul descurajat. Avea intenţia să ceară telefonic ajutoare, sfaturi, să mărturisească, în fine, că acest caz îl „cam” depăşeşte şi că poate ar fi potrivit să facă deplasarea aici la pădure comisarul Landford, om energic şi în plus – cum se lăudase cândva – specialist al spaţiilor deschise.

Soarele se ascunsese dincolo de Hornul Diavolului, incendiindu-l din spate şi acum Hornul părea să fie un canin de balaur sau, în sfârşit, ori ce aţi dori; ceva mai încolo, cortul alpinistului Sacoste, de culoare roşie, aducea şi el a mic incendiu în amurg.

Inspectorul privi Hornul, cortul, îşi aminti faţa palidă a alpinistului, părul său negru, maxilarul patrat şi vocea sa paralelipipedică, şi-l înjură în gând: ia mai dă-l dracului de alpinist!

Pe neaşteptate, de după un cotlon al pădurii, apăru firma albastră a cârciumii „Capra Verde”.

— Poftiţi, cu ce să vă servesc? îl îmbie cârciumarul Bală.

Pe la mesuţe şedeau câţiva dintre ciudaţii singurateci ai munţilor. Americanul, Johnny Holliday, Candiano, Ionescu, precum şi Mya Scott, alături de care faţa albă de tebecist a lui Sacoste ieşea în evidenţă. Apariţia inspectorului fu salutată de o tăcere generală stingheritoare, pe care nu reuşi s-o atenueze nici măcar purtarea politicoasă, ca să nu zic servilă a patronului.

— Domnilor, nu vă deranjaţi, ar fi dorit să le spună detectivul, eu şi aşa-s pe cale de a-mi da demisia – atât de tare le-aţi încurcat aici pe toate...

O bucăţică de soare ieşi de după Hornul Diavolului şi ultima rază se opri pe o sticlă verzuie, transformând-o în opal.

— Toarnă-mi de acolo! ceru detectivul.

— E rachiu ordinar, vă pot oferi coniac! insistă Bală.

— Şi pentru mine, tot rachiu, unul mare! se făcu auzită o voce subţiratecă în spatele poliţistului.

Noul venit intrase pe neaşteptate; în contrast cu vocea, era un mătăhălos cu ceafă lată, frunte de debil mintal – şi chiar şi era debil mintal, şi pe deasupra, vag ameţit.

— Asta e Stan, un fel de mutalău de jos din sat, din Cumpăna, explică cineva.

În birt fiinţau numai trei mese, la prima se instalase Mya Scott cu al ei alpinist Sacoste, la alta cei doi pădurari prieteni, Candiano şi Ionescu, la a treia Americanul şi J.H. Aici fu invitat să şadă şi T.M. şi el acceptă invitaţia. Cârciumarul Bală puse în faţa lui păhărelul de rachiu şi un canceu mare cu apă de la izvor.

„Iată-i deci cam pe toţi suspecţii, s-au adunat aici ca la şedinţă, numai Lupul pare a lipsi”, îşi zise nu fără o strâmbătură inspectorul. Strâmbătura era cauzată de rachiul al cărui gust era la fel de nedefinit ca şi cugetarea unui astronom dement. Apariţia detectivului îi deranja numai

pentru o clipă pe ceilalţi, cu toţii îşi reluară curând mormăielile şi nici unul nu avea înfăţişare de vinovat.

T.M. îşi zise cu amărăciune că meseria aceasta delicată de criminalist nu e făcută pentru el. Îl deranja *spaţiul!* Acest asasinat fusese comis împotriva regulilor, într-un spaţiu vast tăiat de cărări, străbătut de ecouri, guvernat de orânduieli care lui îi scăpau. Poftim: Noaptea Lupilor! Descurcă-te dacă poţi...

La oraş pe posibilii vinovaţi îi extragi din fişier: care dintre vechii delicvenţi se află în libertate, ce alibiuri are pentru ziua, pentru ora cutare – şi aşa mai departe... Pe când aici!...

Americanul – mereu cu pălăria Stetson pe ceafă – povestea, fără pasiune, dar nici cu dezinteres, că în ziua aceea nu avusese noroc la pescuit. Se dusese la baltă (care „baltă”? miji în capul lui T.M.), dar cârligul i se agăţase de o blestemată de funie groasă, care şi aia se prinsese în fundul apei de ceva, aşa că fusese nevoit să renunţe la undiţă, la cârlig.

— Tu ce înţelegi prin funie? întrebă J.H., ca să se afle în treabă.

— Nimic altceva decât funie, replicase Americanul.

Iar J.H.: Ce să caute o funie groasă în balta aia?

Cârciumarul Bală aduse un mic platou cu peşte prăjit pe care-l potrivi pe mesuţa domnişoarei Scott; frumoasa începu să ronţăie cu poftă, alpinistul Sacoste mai întâi îşi goli paharul, îşi stinse ţigara.

— Iată unul care n-a pescuit funii, ci peşte, observă J.H. către American.

Alpinistul Sacoste îşi părăsi locul pentru a se apropia de Stan. În picioare, la tejghea, acela se pregătea să mai golească un pahar. Sacoste îi şopti ceva la ureche. Stan clătină energic din cap. Alpinistul insistă. Stan se întoarse către Bală şi-i ceru acestuia să-i umple paharul.

— Nu-i mai da, e beat! ridică vocea Sacoste. Cârciumarul, cu uiaga în mână, păru a ezita. Stan trânti pe tejghea o bancnotă mare.

— Stane, zise Bală, ia-l încet, că e ultimul.

Mya Scott, la masa ei, înghiţea cu delicateţe peşte după peşte. Pe mutalăul din Cumpăna nimeni nu-l poftea să se aşeze, chit că mai erau vreo două trei taburete libere. Traian Moigrădean privea încetişor prin cârciumă, privea scena, cu senzaţia acută că este ceva ce trece pe lângă el, sau, altfel spus, îi scapă.

Mereu la tejghea, mereu cu paharul în mână, Stan privea cu ochi înceţoşaţi şi cine ştie ce gânduri îi treceau prin cap – dacă era capabil să aibă şi gânduri.

Cabanierii Candiano şi Ionescu sorbeau alene nişte vin acru şi discutau cu voce joasă, însă fără a se feri, despre cel asasinat, despre Lambă. T.M. privi ceasul, zicându-şi că e tocmai momentul să ridice ancora, pentru a-şi reîntâlni echipa, la Cumpăna, jos, însă ceva tulbure îl mai reţinea. Bală aşează în faţa lui un al doilea păhărel.

— N-am cerut, protestă detectivul.

— Gustaţi, insistă celălalt, e zamă de creangă cu sâmbure, păstrat în butoiaş de lemn aromat – aşa ceva, numai la mine! Gustaţi, domnule inspector şef, aici, în ţuica asta e înţelepciunea pământului!

Moigrădean examină prima idee ce-i trecu prin cap – cea mai la-ndemână – posibilitatea ca Bală să-l fi ajuns din urmă pe pădurar şi să-l fi pocnit în ceafă cu un obiect contondent, nu moale, să fi făcut dispărut obiectul şi aşa mai departe... însă Jderul, poliţist de serviciu, pretinde că l-ar fi luat pe cârciumar din pat, din somn... Ei, timp ar fi avut el poate să revină şi să se culce, dar Bală, un rotofei scund, scundac aş zice, chiar înălţându-se în vârful picioarelor, greu să ajungă la ceafa zdrahonului. Greu să aibă forţa necesară. „Caut soluţii facile”, gândi nemulţumit inspectorul şi gustă cu grijă din zama de creangă,

Glasul subţire şi mult ridicat al lui Stan tulbură iar pacea birtului. Acela pretindea să i se servească şi lui o băutură aleasă, că ce-i el, chiar pleava pământului? Cârciumarul Bală, trecu prin multe, răsfoia o cărticică jegoasă, de mult citită cât fusese, dar alpinistul zise:

— Acest imbecil ne strică seara! şi se ridică. Stane, vino după mine! porunci el.

— Tu nu mă scoţi pe mine afară de-aici! spuse Stan, însă alpinistul, cu toată figura sa palidă, era, se vede, vânjos, căci îl trase afară, din cârciumă pe mutalău ca pe nimic, şi-i făcu vânt. Nimeni nu clinti, nimeni nu obiectă, dar câteva minute mai târziu, greoi, strâmb, Stan reveni şi rămase masiv în uşă.

— Domnu' Sacoste, grăi în sfârşit, numai un pahar cu ţuică bună, numai unul şi plec!

— Dă-i, unul, şi să se ducă! aruncă Sacoste către Bală; cârciumarul, nepăsător, se execută, Stan bău, spuse noapte bună, însă nici acum nu se duse. Nu se duse către sat. Îl văzură afară, în lumina cea dintâi a lunii, efectuând un fel de dans greoi, cretin, însoţit de mormăieli.

Deodată cabanierul Candiano i se adresă alpinistului:

— Pariez, domnu' Sacoste, că i-ai dat lecţii de dans lui Stan!

— Cum aşa? se întoarse bărbatul cu faţa palidă.

— Păi aseară te-am văzut dansând în jurul focului exact cum face acum Stan ăsta...

— Făceam exerciţii, nu dansam, replică scurt alpinistul şi reveni la discuţia ce o purta cu Mya Scott.

Singur, Traian Moigrădean cobora către Cumpăna, nu era mult drum de bătut, doar vreo trei kilometri; într-o săliţă a primăriei i se pregătise şi lui un pat la care acum râvnea cu poftă. Noaptea era adâncă, tainică şi detectivul avu gândul neplăcut că viaţa lui fusese până atunci cam lipsită de farmec...

Pe urmă se petrecu ceva neaşteptat. Inspectorul se opri. O jumătate de oră mai târziu el îşi făcea reapariţia la „Capra Verde", unde, dintr-un vechi radio cu baterii, izvora o muzică senină. Părul albastru al Myei Scott, în raza galbenă a lămpii, unduia tulburător.

În faţa cârciumei, trântit pe iarbă, Stan sforăia energic.

— Ai unde să mă culci peste noapte? îl întrebă inspectorul pe Bală.

— La cabană, la noi, veţi avea toată comoditatea, ziseră, într-un glas Candiano şi Ionescu.

— Aveţi telefon la cabană? Sigur, aveţi... În acest caz...

A doua zi, la prima oră, T.M. făcu o demonstraţie stranie. Asistau oamenii săi, convocaţi telefonic. Căţărat în stejarii de care am amintit deja în nenumărate rânduri, inspectorul căuta cu îndârjire nu se ştie ce, sub privirile nedumerite ale celor de jos. Când reuşi să localizeze zdreliturile şi urmele de lut pe care i le semnalase Veveriţa, bucuros, poliţistul sări din copaci, se scutură pe haine, şi dădu mâna cu fiecare. Medicul încercă o ironie:

— Nuci căutaţi? În stejari?

— Copacii ăştia l-au ucis pe Lambă, spuse Moigrădean, şi, în ciuda afirmaţiei grave, un zâmbet timid, puţin trist, dădu o expresie juvenilă feţei sale triunghiulare.

Inspectorul Traian Moigrădean din poliţia română, însoţit de şeful postului din Cumpăna, dădu un mare ocol Hornului Diavolului şi cortului roşu – reşedinţa alpinistului Sacoste. Pe urmă efectuară un ocol ceva mai modest şi în sfârşit un ocol mic de tot, cu o rază să ziceam de 80 m. T.M., care din clipa când băuse straşnica licoare oferită de Bală era pur şi simplu asaltat de idei, căuta iarăşi ceva – *son métier* de altfel era să caute! – şi în cele din urmă găsi ce căuta...

— Arma crimei! încercă să fie isteţ Silviu Balamela.

— Nu, se opuse Ceclan. Căuta – cu toată opoziţia ce o voi întâmpina din partea domnului V. – căuta, domnilor, nişte urme de lup. Şi într-o anumită porţiune tăiată de unul din cercurile ce le efectuase împrejurul Hornului Diavolului, loc unde terenul era umed, moale, detectivul nostru găsi într-adevăr urmele şi bănuite şi căutate. O puzderie de urme de lup, în toate direcţiile! Atunci, în faţa acestei situaţii urgente, inspectorul Moigrădean ceru să fie adus la faţa locului Lupul în persoană, cum de altfel şi era de aşteptat...

Domnul V., fostul detectiv particular, avu un nou gest de descurajare, dar Ceclan nu-i oferi răgazul să vorbească.

— Poştăşiţă de serviciu pe pădure, în ziua aceea, era Veveriţa, şi Veveriţa deci, fără deosebit entuziasm, se

înfiinţă la bârlogul Lupului, îi comunică cele trebuitoare, de la o anumită distanţă, cu toate că legea pădurii o ocrotea în calitatea ei oficială, şi o zbughi Lupul îşi perie blana şi se prezentă în faţa detectivului...

— Aceste urme sunt ale dumitale? îl interogă scurt şi sever T.M.

— Nu! răspunse limpede Cenuşiul.

— Dar cum poţi dovedi?

— În acelaşi fel în care am făcut-o ieri... Cicatricea mea de la piciorul drept, faţă...

— Bine, bine, zise T.M. Bine! Ce crezi, ale cui sunt aceste „amprente?"

— „Amprentele", răspunse fără să şovăie Lupul, sunt, acum îmi dau seama, ale unui *lup mort.*

Afirmaţia, plină de ciudăţenie, îi cauză inspectorului un fior rece şi neplăcut la şira spinării, sau acolo unde ni se întâmplă să simţim fiorii reci şi neplăcuţi. După ce se reculese, T.M. întrebă:

— De unde ştii?

— Nu am cum să vă explic, explică Lupul, dar ştiu. Ştiu sigur.

— Deocamdată eşti liber, îl concedie T.M.

— Mai pluteşte vreo bănuială asupra frunţii mele păcătoase? întrebă Lupul.

— Mergi cu bine, îl concedie detectivul. Vom mai vedea!

— Chestia asta cu urmele de lup mort îmi dă un fel de spaimă! declară Silviu Balamela, în ai cărui ochi se aprinse un licăr verzui, tulbure. Continuă, Sergiu!

— Dar eu nu mai am ce adăuga! ridică din umeri fostul pilot, fostul „as al prăbuşirilor". Totul e prea limpede!

— Nu ne lăsa în aer, că poate ne supărăm! ameninţă profesorul Halalaie.

— Într-o povestire poliţistă, fie chiar şi într-un basm poliţist, interveni Dan Leordeanu, fiece element joacă un anume rol. Mie nu-mi este limpede rolul femeii cu păr albastru şi mi se pare că ai pus-o aşa, decorativ; dar, mai

ales, nu pricep ce este cu băţul acela lung de doi metri asupra căruia ai insistat...

— Se pare că n-am insistat suficient, ripostă Sergiu Ceclan, fiindcă acest băţ, la care faci vagă aluzie, a jucat un rol de esenţă!

— Dar mai înainte, reveni Balamela, afirmai că un rol de seamă au jucat copacii, stejarii, că ei l-au asasinat pe Lambă; apoi ne-ai dat speranţă bună cu urmele de lup... ale lupului *mort...*

— Şi mai există un element important pe care nici nu l-aţi luat în seamă, capătul de funie pe care l-a tras din baltă insul cu pălărie Stetson, Americanul. Iar cel mai important element... Sergiu Ceclan se întrerupse şi-l privi pe domnul V. Dumneata, care ai fost detectiv de profesie, sau, mă rog, detectiv particular – ceea ce este mai mult? mai puţin? – dumneata, domnule V., care m-ai sâcâit mereu cu obiecţii şi întrebări, fapt care n-a diminuat cu nimic simpatia ce ţi-o port, ai cam înţeles cum stau lucrurile?

— Evident! mormăi domnul V., oscilând între amuzament şi supărare, pe Lambă l-a ucis Lupul, sau lupul *mort,* sau cârciumarul Bală, sau Candiano, sau Ionescu, sau Americanul, sau J.H., sau tipesa aia Mya Scott, sau alpinistul, sau cei doi stejari, sau Traian Moigrădean, sau chiar Veveriţa...

— Ei, vezi că ai priceput?! Îmi pare bine că am fost atât de limpede!

— Ca să-ţi fac o plăcere, urmă exasperat domnul V., am să-i trec pe lista suspecţilor pe Jder, pe Vulpe şi în fine bâta aia blestemată, lungă de doi metri... Dar – şi fostul detectiv particular se zgâlţâia acuma de ciudă – cine l-a prins, sau i-a prins pe asasini, dacă toţi erau asasini, dacă, mă înţelegeţi, şi urmăriţi, şi urmăritori, şi...

Domnul V. avu un acces de tuse.

— Îmi pare bine că totul e limpede! spuse Sergiu Ceclan. Domnilor, naraţiunea s-a terminat, noapte bună tuturor!

Silviu Balamela se ridică şi el. Era cu un cap mai scund decât Ceclan şi mai uşurel cu vreo douăzeci de kilograme,

ceea ce în limbaj pugilistic înseamnă diferenţă de trei, patru categorii.

— Sergiu, şezi cuminte, că te snopesc! Povesteşte-ne acum sfârşitul.

Ceclan oftă şi trase scaunul sub el.

Tot restul a fost doar o chestiune de rutină. Inspectorul Traian Moigrădean, împreună cu Americanul, cu pălăria Stetson a Americanului şi cu undiţa acestuia, s-au dus la baltă şi au „pescuit” capătul de funie – după oarecare trudă, fiindcă, mai întâi, au tras din apă şapte peşti, da, şapte peşti! Nici n-o să credeţi, însă aşa se întâmplă, dacă vrei să prinzi peşte, agăţi în cârlig galoşi, capete de funii, iar dacă încerci să dai de un capăt de funie, umpli coşul cu peşte, e şi aceasta o ironie a destinului, sau un destin al ironiei, cum doriţi, eu nu mai ştiu; al optulea peşte a fost în sfârşit funia; au tras de funie, n-a fost uşor, căci de celălalt capăt atârna o roată dinţată, ruginită, veche, adusă dracul ştie de unde – obiectivul crimei!

Ce a urmat vine de la sine; detectivul, mândru ca un păun de perspicacitatea sa – era atât de tânăr! – a efectuat demonstraţia principală: s-a urcat în stejarul din dreapta, singur (căci important era de arătat că totul poate fi făcut de un singur om) şi a tras de funie în sus roata aia dinţată ruginită şi grea; în timp ce asuda din belşug, şi-a permis următoarea observaţie:

— Vedeţi, domnii mei, treaba asta a fost efectuată de un ins ceva mai puternic, mai îndemânatec decât mine, şi mai ales de către unul obişnuit să mânuiască funii; sau, dacă doriţi, corzi.

Inspectorul a instalat roata dinţată pe o crăcană a stejarului din dreapta, într-un echilibru şubred, exact în punctul unde Veveriţa descoperise prima zdrelitură în scoarţa bătrânului copac.

Pe urmă, cu funia petrecută pururi în jurul mijlocului, a coborât din copacul din stânga şi s-a urcat în stejarul celălalt şi a strecurat funia printr-o ramificaţie a acestuia, exact deasupra cărării, fix deasupra punctului unde fusese

înfiptă bâta cea lungă de doi metri. În sfârşit, mereu pe punctul de a-şi pierde echilibrul, mereu cu capătul funiei după el, T.M. s-a retras pe ramificaţia de bază a stejarului din dreapta, a înfăşurat funia în jurul unei ramuri şi şi-a şters fruntea cu o batistă plină de pete roşcate – rugina rămasă de pe roata dinţată. După ce şi-a tras suflarea, a coborât şi a înfipt bâta exact în locul unde mai fusese înfiptă oarecândva. Fără să-şi permită un răgaz, inspectorul s-a urcat iar în stejarul din dreapta şi a zmucit tare de capătul funiei: smulsă din echilibrul ei precar, roata dinţată se năpusti, pendulând vijelios cu cele douăzeci şi trei de kilograme de fier vechi şi solid, cum era fierul de pe vremuri, şi astfel, la mijlocul drumului ei, a zdrelit încă odată capătul băţului lung de doi metri. Băţul s-a prăbuşit în lungul cărării. Moigrădean, coborând din copac, s-a apropiat de băţ şi, simulând că nu e băţ, ci un corp omenesc, l-a tras în sus pe cărare, cu scopul, simplu de înţeles, de a nu rămâne sub stejari. Apoi, cu ultimele eforturi, a demontat toată drăcia, adică roata dinţată, cu funia ei cu tot, şi a zis: „Gata!”

— Înţeleg! zise, abia acum satisfăcut, domnul V. Înţeleg foarte bine. Bâta lungă de doi metri i-a servit asasinului drept „repetiţie de asasinat”: voia să constate dacă roata dinţată-pendul va lovi în cădere unde trebuie. Bine! Dar asasinul?

Asasinul, aşa cum aţi şi dedus cu toţii, era un om obişnuit cu căţărările – nu numai în copaci –, cu funiile, cu echilibristica. Un om agil.

Însoţit de pururi uimitul plutonier din Cumpăna, pe care, evident, cazul îl depăşea în toate privinţele, Traian Moigrădean se opri în faţa cortului roşu al alpinistului Sacoste. Ei bine, gândi, nu am ordin de percheziţie, însă voi comite un mic abuz. Şi intră. Sălaşul unui om al munţilor nu cuprinde decât obiecte strict necesare şi nu voi ocupa acum spaţiul ca să le înşir. Totuşi, printre obiectele necesare inspectorul remarcă imediat unul inutil, o perniţă purpurie,

asortându-se cu nuanţa cortului – cu broderii delicate şi franjuri fine; detectivul duse la nas perniţa şi adulmecă, nu fără plăcere, acelaşi parfum insinuant pe care-l simţise izvorând din coama albastră a unei femei fermecătoare. Detectivul aşează perniţa la locul ei şi se apucă să cerceteze altceva, şi anume o blană de lup aşezată în dreptul patului de campanie.

Era un exemplar frumos, blana unui lup mare, însă *îi lipseau picioarele.* Moigrădean căzu pe gânduri. În momentul acela se auzi ceva mişcare.

— Era, bineînţeles, alpinistul Sacoste! se isteţi Silviu Balamela.

— N-ai ghicit. Era Lupul, îl corectă Ceclan.

— Iarăşi divaghezi! se indignă domnul V., fostul detectiv particular.

Lupul zise:

— Domnule poliţist, veniţi! Datorită nasului meu, şi a încă unei calităţi pe care dumneavoastră o denumiţi ins... instinct, am descoperit ceea ce toţi detectivii din Europa la un loc n-ar fi găsit nici după un secol de cercetări.

— Ce anume, Lupule? Un depozit cu sticle goale, sau...?

— Veniţi numai! glăsui Lupul şi o porni înainte, grăbit.

La vreo trei sute de paşi de cortul alpinistului, Lupul dezgropase două perechi de încălţări ciudate („opinci” le denumise, ne amintim, Vulpea) pe tăpile cărora erau prinse ingenios, ca un fel de mulaj perfect, tălpile lupului *mort,* a cărui blană...

— Trucul nu este nou, observă cu o anumită rezervă domnul V.

— Nimic nou sub cer, totul se repetă, replică Sergiu Ceclan. În orice caz, trucul era eficient, până la un punct...

— Dar de ce era nevoie de două perechi de încălţări? stărui domnul V.

— Fiindcă, domnule, până şi un fost detectiv particular ar trebui să ştie că un lup are patru labe, cele din faţă şi cele

din spate, urmele pe care le lasă trebuie să fie patru, distincte, altfel cum – lup să umble în două picioare, ai văzut?

— Dar să întreprindă cercetări poliţiste, ai mai văzut? nu se lăsă mai prejos fostul detectiv particular. Ceclan evită răspunsul.

V. întrebă:

— Vrei să spui că asasinul umbla în patru labe?

— Nu tot timpul, fireşte, numai când se antrena... Făcuse un antrenament temeinic în acest sens.

— Dar, se îndârji domnul V., pe câte-mi amintesc, cadavrul lui Lambă fusese târât douăzeci şi cinci de metri... Vrei să pretinzi că asasinul îl târâse mergând în patru labe? Cum? Cu dinţii?

— Nu! Asasinul n-a avut încotro şi în momentul acela şi-a scos opincile din faţă.

— Bine! Dar cum se face că *comisia de anchetă a pădurii* n-a remarcat mica imperfecţiune?

— Am să-ţi răspund! Fiindcă asasinul avusese grijă să aştearnă atâtea urme, amprente dacă vrei, înainte şi înapoi, încât nici măcar Winettou nu şi-ar fi dat seama că unul din trasee fusese efectuat doar pe o singura pereche de picioare.

— Dar de ce a fost nevoie să-l mai şi târască pe Lambă?

— Am explicat, parcă... Pentru a abate atenţia de la stejarii aceia, de la mecanismul crimei...

— Aha... iar la foc, în noaptea crimei, se afla Stan, beat... Clar!

— Lăsaţi discuţia aceasta sterilă şi tehnică! protestă Balamela.

— Aşa e! întări profesorul Halalaie. Cum s-a terminat istoria, Sergiu?

Inspectorul Moigrădean se aşează pe patul de campanie al alpinistului, alături de perniţa parfumată şi-şi aprinse o pipă, meditând. Soarele se apleca pe cer. Curând prundişul din faţa cortului fu zgândărit de nişte paşi mari.

— Mosafiri?! se miră alpinistul Sacoste, înclinându-şi statura înaltă.

— Cam nepoftiţi, aprobă T.M. şi-i arătă alpinistului, cu un gest aproape delicat, cele două perechi de încălţări „lupeşti” orânduite frumos la intrare. Alpinistul tăcu. Inspectorul vorbi:

— Îmi pare rău. domnule Sacoste...

Sacoste răspunse:

— Dacă ai şti, domnule poliţist, cât îmi pare mie de rău!

— Te-aş ruga, zise blând Traian Moigrădean, să nu încerci nimic, ajutoarele mele sunt pe-aproape.

— Ştiu, replică nu fără humor alpinistul, s-au ascuns atât de bine încât a fost imposibil să nu-i observ!... Cătuşele, domnule copoi!

— Nu fi melodramatic! De altfel, nu am la mine nici un fel de cătuşe, mărturisi cu un fel de umilinţă T.M. Nu prea eram convins că voi avea ocazia să le folosesc.

— Cer un răgaz de un minut! spuse alpinistul. Pe cuvânt de onoare că nu fug! şi ieşi din cort.

— Să nu-mi spui – strigă profesorul Halalaie – să nu-mi spui că a scos o fiolă cu arsenic sau mai ştiu eu ce porcărie şi s-a otrăvit, poveştile astea nu-mi plac!

— Nu s-a otrăvit, nu avea la el arsenic, şi nu avea *la el* pofta de a muri. Pur şi simplu a stat singur un minut în faţa cortului său şi a privit munţii.

— Dar mobilul crimei?! ceru domnul V., neobosit.

În locul lui Ceclan răspunse Balamela, iar glasul său ascuţit răsună ca un punct final:

— Mobilul crimei? Femeia cu păr albastru...

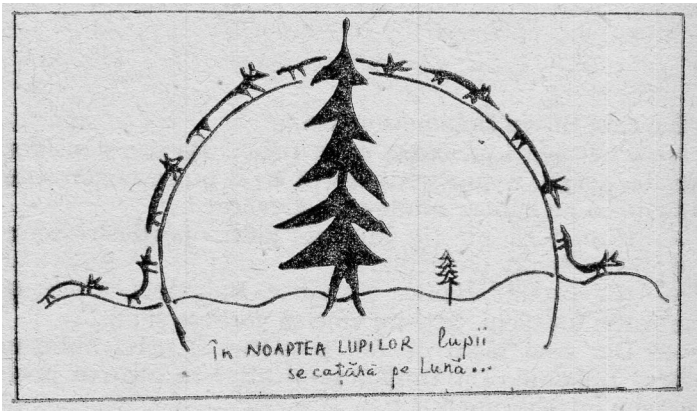
În NOAPTEA LUPILOR lupii
se cațără pe Lună...

BARUL NEGRU DE LA CASABLANCA

La care Silviu Balamela spuse:

— Povestea lui Sergiu e un fleac! Dacă o consideraţi ciudată, despre a mea veţi zice că e cel puţin neverosimilă, cu toate că nu cunosc nimic mai adevărat!

— Numai să nu fie lupi şi jderi, propuse domnul V., fostul detectiv particular.

— Nu promit nimic, răspunse Balamela. Cum până acuma am tot tăcut, daţi-mi voie să vorbesc şi eu...

— Dar n-ai tăcut de fel, prietene, îl privi oblic profesorul Halalaie. Tot timpul te-ai aflat în centrul protestelor şi a întrebărilor!

— Acum aveţi dumneavoastră ocazia să protestaţi şi să întrebaţi, tuşi Balamela cu modestia ce-l caracteriza. Povestea mea începe astfel: eram foarte tânăr pe-atunci, şi...

— Toate poveştile încep aşa, mormăi cu mare melancolie profesorul Halalaie. Sau aşa ar trebui să înceapă...

Balamela ridică un deget:

— Ei, vedeţi?! Abia am deschis gura... Nu e simplu să povesteşti, cine îşi închipuie că...

— Treci la chestiune! îl povăţui Sergiu Ceclan.

— Bon! Eram al dracului de tânăr pe atunci, *prea* tânăr, dacă aşa ceva este posibil, proaspăt inginer, un naiv care-şi închipuia că poate construi un pod peste Pacific, în numele civilizaţiei. Azi, după ce am făcut războiul şi am trecut prin multe, am înţeles că civilizaţia nu ţine neapărat să dureze poduri, ba uneori cu mare plăcere le mai şi aruncă în aer...

iar asta se întâmplă fiindcă... eh, s-o lăsăm! Dacă visam poduri, se înţelege că visam şi nemaipomenite călătorii, năzuiam să mă strecor printre meridiane ca suveica printre fire, şi după ce-mi voi cere scuze pentru această nelalocul ei comparaţiune, am să vă povestesc cum ochii mei tineri, necugetaţi, căzând într-o zi pe-un ziar, au citit:

„CURÂND! CURÂND! CURÂND! Compania Anonimă a Marilor Excursii îşi deschide porţile oricui! Ieftin! Sigur! Surprinzător! Sahara! Valea Morţii! Valea Moselei! Barul Negru de la Casablanca! Şi altele! CURÂND!!!”

— Cam aşa au apărut şi anunţurile ce vesteau deschiderea Agenţiei Lăzău, profită domnul V.

— Bine, făcu Bala, nemulţumit. Am pus ziarul la căpătâiul patului şi m-am apucat să visez: unde aş vrea să mă duc? În Sahara? Prea cald, şi ce naiba ar fi de văzut pe-acolo, poate niscaiva tuaregi care să te mai şi scalpeze...

— Numai Pieile-Roşii scalpează! îl corectă Dan Leordeanu.

— Sau în Valea Morţii? urmă Balamela. Periculos, mai ştii, poate că...

— Aia-i tocmai în America, pe câte ştiu nu s-au organizat niciodată excursii în... spuse domnul V.

— Vă rog să nu mă mai întrerupeţi! Am renunţat şi la Valea Morţii, fie că e în America sau nu! După o meditaţie, am optat – pentru ce credeţi?, pentru Barul Negru de la Casablanca... Faptul că nu aveam para chioară) nu mă împiedeca să visez! De altfel, nimeni din Bucureşti nu auzise de *Compania Anonimă a Marilor Excursii,* aşa că până la urmă am dedus că e o glumă, sau o comunicare cifrată între bandiţi, şi am şi uitat de intenţia mea de a vizita Barul Negru... A trecut o lună, sau două, nu mai ştiu, şi mă întâlnesc pe bulevard cu un fel de amic, pilot...

— Care era bineînţeles Sergiu Ceclan! sugeră profesorul Halalaie.

— Nici pomeneală, încă nu-l cunoşteam, şi-apoi Sergiu nu e singurul pilot din lume, găseşti cu duiumul peste tot, în aer, pe uscat şi pe apă. chiar prea mulţi...

— Hâ! hâhâi! a protestat Ceclan.

— Şi – continuă Bala – acest amic zice: „Vii cu mine, mă? „Da, îi răspund, dacă mă duci la o bere!" „Dau şi o bere, promite acela, dacă-mi iese trampa! Merg întâi să mă angajez!"

Un sfert de ceas mai târziu intram la sediul *Companiei Anonime a Marilor Excursii,* care tocmai îşi deschisese agenţia. „Angajaţi piloţi?" întreabă prietenul meu pe prima duduie mai nostimă care ne iese în cale. „Sunteţi pilot?" face blonda. „Da, păpuşe, am şi brevetul", duce prietenul mâna la buzunar. „Nu angajăm piloţi", spune păpuşa. „Atunci de ce mă mai întrebaţi dacă-s pilot?" se supără amicul. „Din curiozitate, explică blonda, iar apoi, forţându-şi un zâmbet: De fapt am angajat un pilot, postul s-a şi ocupat, regret..."

În vreme ce prietenul discuta cu duduia, eu cercetam „prospectele" Companiei. Barul Negru de la Casablanca figura printre celelalte „surprinzătoare" şi „mari" excursii, şi, uite, în clipa aceea mi-a încolţit în cap ideea nebună de a merge neapărat acolo. Preţul nu era exagerat, dar nici mic, în orice caz mă depăşea total; ajuns acasă am început să fac calcule, să nu vă închipuiţi că număram mărunţişul de prin sertare, ci treceam în revistă unchii de la care era cazul să solicit un „mărunt împrumut", ca şi obiectele pe care aş fi putut să le mărit contra unei sume cât de cât de luat în seamă.

Ce să mai lungesc, cu împrumuturi, cu milogeli, cu vânzări, am făcut în cele din urmă suma pentru Barul Negru; mi-am pus cămaşă curată şi m-am înfăţişat la *Compania Anonimă a Marilor Excursii,* încercând să iau mutra unui încercat *globetrotter,* sau cum îi zice. „La Casablanca?" mă întreabă aceeaşi *pepée*, blondă, de data aceasta din dosul unui ghişeu. „Bineînţeles, la Casablanca, la Barul Negru", i-am zis, luând aerul cel mai firesc din lume. „Următorul zbor e în întregime vândut", face fata.

„Nu e nimic, nu mă grăbesc, spun, deşi mă grăbeam al dracului, înscrieţi-mă la primul zbor unde aveţi locuri disponibile”, şi stivuiesc în faţa ei banii. Îi numără, îmi întinde o fişă: „Numele şi adresa. O să vă înştiinţăm din timp cu privire la data plecării. La revedere, domnule!”

Am ieşit urmărit de o tulbure nedumerire, iar această nedumerire avea să sporească, – după cum o să observaţi. Impresia, o impresie ciudată şi de nerostit, fiindcă nimic nu suna limpede în cugetul meu, era că-mi plătisem biletul către Moarte, iar nu către Casablanca... Nu numai nedumerirea aceasta despre care vă spui mă urmărea, ci şi ochii domnişoarei. Erau verzi aceşti ochi, mari, mângâioşi dar totodată calmi şi siguri. Am simţit în ceafă cum mă sfredeleşte cu privirea şi m-am oprit. „Doriţi să-mi mai spuneţi ceva, stimată domnişoară?” „Sunteţi simpatic, foarte simpatic,” zice ea, de dincolo de ghişeu.

Ce era aceasta – un avans? Am oscilat acolo în prag, ca un caraghios, iar fata prinse oscilarea mea şi zâmbi şi mai mult. Am căzut în capcana acestui zâmbet ca un tâmpit ce eram – însă cine nu ar fi căzut? – şi am dat acea replică neghioabă pe care şi azi o regret: „Dacă vă sunt simpatic, ce aţi zice să ne vedem... în particular?” „Da, zice păpuşa, direct şi fără ifose, însă nu azi. Am să vă caut într-o zi, că doar vă cunosc adresa”, promise, ţocăind cu unghia lăcuită pe fişa completată de mine.

M-am dus învârtindu-mă... Să mă caute acasă? Nici nu năzuiam către o asemenea favoare, iar „casa” mea, clasica odăiţă cu un pat, o noptieră şi un *lavoir*, nu întrunea condiţiile minime pentru...

Eram lefter, nedumerit, bănuitor şi indispus. Peste două zile am traversat – din întâmplare – prin faţa *Companiei Anonime a Marilor Excursii* şi am văzut ieşind de acolo un tip fercheş, între două vârste, cu panama pe cap şi bastonaş fin în lăbuţă. L-am urmărit şi l-am luat cu vorba: „Mă iertaţi, domnule, tocmai treceam pe-aici şi... şi... şi... v-aţi înscris cumva pentru vreuna dintre *marile excursii* ale Companiei?” „Am şi făcut excursia, mă lămuri, foarte jovial, individul. Dar m-am dus la agenţie pentru a-mi recupera

bastonul pe care l-am uitat în avion, fiind niţel... cherchelit...” „Aţi şi fost în excursie – m-am mirat. Nu cumva la Casablanca, la Barul Negru?” „Drept cine mă iei, mă privi de sus, dar continuând să fie amabil, nu mă duc eu acolo, la deşuchiaţii ăia. Auzi, Casablanca, auzi, Barul Negru! Nu, domnule, eu m-am trambalat pe Valea Moselei, la Cochem, capitala vinului, dacă ai auzit...” „Splendid, zic. Cochem! Cine n-a auzit? Şi cum a fost, dacă nu sunt indiscret?” „Superb, superb, mă asigură simpaticul om. Apoi mă apucă prieteneşte de rever, şi mă trase mai aproape de el: „Trebuie să-ţi mărturisesc că am fost cam afumat tot timpul! Atâta vin a curs, şi aşa a fost de bun! Du-te neapărat pe acolo, dacă ai bani, şi dacă rezişti la asta, cum îi zice, la băutură...”

M-am îndreptat către casă aproape convins că greşisem, acolo în Germania, pe Mosela trebuia să alerg, la vinurile lor celebre... numai că vedeţi, costa mai scump, croaziera până la Barul Negru de la Casablanca avea preţul cel mai coborât şi, oricum, zarurile erau aruncate...

Peste alte două zile, cioc, cioc, cioc, foarte delicat la uşa mea; încă înainte de a deschide un parfum îmi taie răsuflarea, casc uşa şi...

— Era blonda de la agenţie, zise domnul V.

— Nnno! Era o brunetă, dar se poate zice că tot de la agenţie era... Domnilor, era frumoasă ca o cadră, părul negru curgea pe umeri superbi, mă depăşea un cap în înălţime, încolo ne potriveam perfect şi ai fi jurat că e cea mai cuminte fetiţă din lume... „Domnul inginer Balamela?” „Da, domnişoară, cu ce vă pot...?” „Sunteţi chiar şi mai simpatic decât povestea Lavinia...” „Lavinia?” „Da, secretara *Companiei Anonime,* aveaţi cu ea o întâlnire, dar cum e puţin bolnăvioară, m-a rugat să... în fine, să-i ţin locul!”

Balamela sorbi din paharul cu vin alb, nu de Mosela, pe care-l avea sub nas, îşi trase respiraţia şi zise:

— Va urma.

— Va urma, însă chiar acum, spuse blajin profesorul Halalaie. Care dintre fete era mai bine, Lavinia sau bruneta?

— Pe brunetă o chema Sybill, sau în orice caz, aşa pretindea ea, explică Balamela, iar dacă vă închipuiţi că între noi doi s-a întâmplat ceva, vă înşelaţi... Sybill a zis: „Mi-e sete!” şi m-am grăbit să-i ofer un pahar cu apă. dar din vorbe meşteşugite mi-a dat a înţelege că ar *lua* o băutură... Adică, ce tot băznesc eu, care vorbe meşteşugite, pur şi simplu mi-a aruncat că la ora aceea i-ar pica tocmai bine un „mic alcool”...

Mi-am pus haina, mi-am cerut scuze de la Sybill, şi am coborât, unde credeţi? În Infern? Nu, căci n-aveam timp suficient, ci la etajul doi, unde am sunat la apartamentul 23, locuinţa unei perechi de pensionari cumsecade care, din motive nu tocmai limpezi pentru mine, mă simpatizau, şi cărora le-am cerut împrumut nişte parale; nu mai aveam nici cât ar fi fost nevoie ca să mituiesc o pisică. Mi-au dat ceva bani, le-am spus că trebuie să cumpăr urgent nişte cărţi de specialitate dar, din nefericire, când am coborât cu Sybill, bătrâneii m-au văzut de la fereastră şi de atunci simpatia lor faţă de mine s-a dus dracului...

„Ei! În care bombă ai vrea să-ţi potoleşti setea, păpuşă dulce?” am întrebat-o pe Sybill, ţintuind-o cu o privire feroce...

Pe dracu... Pe-atunci eram un cotoiaş timid şi n-aş fi îndrăznit să mă adresez astfel unei vampe! Mai curând i-am şoptit la ureche: „Stimată domnişoară, unde aţi binevoi *să-mi permiteţi* să vă invit?”

— Scuteşte-ne de amănuntele astea nesemnificative! bombăni Dan Leordeanu.

— Dacă doriţi, vă scutesc de întreaga poveste! se înfurie Balamela.

— Ia nu vă certaţi, făcu pace profesorul Halalaie. Spune, ce ţi-a făcut Sybill, te-a asasinat?

— Nu, căci iată-mă aici.... Sybill mi-a permis s-o invit la „Cişmeaua Roşie”, un birt al naibii de scump, în care am

intrat îngrozit; m-am îngrozit şi mai mult auzind ce băuturi cere...

Cu paharul în mână, scăldându-mă într-o privire în faţa căreia ar fi înviat şi un soclu, vampa mă întrebă „Îţi place să bei, domnule Balamela... sau îmi permiţi să-ţi zic Silviu? Să bem *per tu.* Cioc! Servus! Îţi place să bei, Silviu?" I-am răspuns că, la ocazie, nu mă dau în lături şi am tras o duşcă, ce era să fac, intrasem în hora cea blestemată... Avea o sete păpuşica asta, Sybill, n-o să mă credeţi, m-am cam ameţit, iar Sybill, ochi limpezi, faţă destinsă, nimic... Totuşi, la un moment dat, o văd că duce mâna la inimă: „Cheamă repede un taxi! Mi-e rău!" Am intrat în panică, am început să gesticulez, am procurat în fine un taxi, dar nu mai aveam para chioară, „micul alcool" la care râvnise fecioara costase aproape cât o călătorie la Barul Negru de la Casablanca, şi mă întrebam cum se va sfârşi totul. S-a sfârşit simplu. Mereu cu pălmuţa pe inimă, mai exact pe sânul ei diafan – cred că nici nu ştia unde este inima, Sybil i-a cerut taxiului să oprească, m-a rugat să n-o conduc căci *poate urca şi singură,* mi-a promis, la repezeală, că mă caută în zilele următoare nu ştiam dacă să mă bucur sau nu de aşa promisiune şi s-a topit, lăsându-mă mască, niţel beat, niţel fără bani pentru şofer, care mă fixa, când ironic, când ameninţător parcă bănuind...

I-am dat adresa unui prieten, am stors de la acela sumuliţa necesară, am concediat maşina şi m-am apucat să respir aerul „proaspăt" al Bucureştilor, în plină vară...

N-am mai revăzut-o pe Sybill, în orice caz nu foarte curând şi nu la mine acasă, căci nu m-a mai căutat.

În schimb m-a căutat poştaşul.

„Foarte onoraţi, şi cu deosebită plăcere vă anunţăm că v-am rezervat loc în croaziera pentru Casablanca pe data de 20 iulie. Avionul decolează la cinci dimineaţa de pe câmpia Nucet. Greutatea bagajelor, maximum 7 kg. Vă rugăm să fiţi punctuali".

Preşedinte C.A.M.E. *Secretară,*

Mai târziu am aflat că secretara *Cutare* era păpuşica blondă, Lavinia. Pe onoarea mea, printre hârţoage undeva, păstrez şi acum această scrisorică, e o amintire atât de „scumpă”!

Am intrat iarăşi în agitaţie şi chiar în panică: mai întâi şi-ntâi unde o fi „câmpia Nucet”? Cum se ajunge acolo? Am telefonat – căci nu aveam poftă să dau ochi cu Lavinia, după păţania cu amica ei Sybill – şi de la agenţie mi s-a explicat că aşa-zisa „câmpie Nucet” e la dracu-n praznic, *numai* la 34 km de Bucureşti, şi că acolo ajung „cum pot”. Chiar şi pe jos, dacă ţineam neapărat!

Altă preocupare „importantă”: cum să mă îmbrac? Nu că aş fi avut o vastă garderobă din care să aleg, totuşi... totuşi, o dată în viaţă merge omul la Casablanca, şi nu e cazul să te faci de râs printre streinii aceia firfirisiţi! Nu e cazul! Am încercat în stânga şi-n dreapta, întrebând de un om, sau măcar de o capră, care mai fuseseră acolo, ta Casablanca, dar toţi ridicau din umeri nedumeriţi, iar unii ziceau că *aşa ceva* nici nu există, Adică nu există Casablanca. Până la urmă am fost declarat un maniac! Aşa maniac cum eram, mi-am procurat un pantalon alb şi o haină cadrilată de fiu de miliardar şi am plătit o maşină care să mă ducă în ziua de 20 iulie (la 3 dimineaţa!) la câmpia Nucet, intrasem în datorii până-n gât şi am ajuns la concluzia că nu am altă soluţie decât să cunosc, acolo la Casablanca, o fată cu zestre fainâ, să mă însor cu ea, şi-apoi să mă-ntorc, altfel cum? Din ce să înapoiez sumuliţele, sumele şi sumoaiele pe care le datoram tuturor?

— Prietene Bala, tuşi încetişor în barbă profesorul Halalaie, nu te supăra că îţi atrag atenţia, dar cred că în centrul povestirii tale ar trebui să se afle călătoria propriu zisă, la Casablanca şi la Barul Negru, iar nu necazurile astea financiare, pe care, oricum, le-ai depăşit...

— Mda, aveţi dreptate, aprobă Balamela, uşor dezechilibrat, în dimineaţa de 20 iulie, la ora patru fără ceva, mă aflam la Nucet, într-o margine de pădure, într-un mic

grup de oameni emoţionaţi şi înfriguraţi care-şi cercetau în tăcere mutrele, şi tropăiau în iarbă. Lumina zorilor plutea peste pădure ca o cometă. Se afla acolo o baracă prăpădită, şi alături de baracă un avion *Petit Consul,* de fabricaţie frâncheneasc㠖

— Avionul era un *Klein Consul,* de fabricaţie germană, preciză Ceclan.

— Dar tu de unde ştii? întrebă Dan Leordeanu.

— Sergiu pe toate le ştie, rânji Balamela. În sfârşit, nu are importanţă. La ora cinci fără cinci dimineaţa, iată că se iveşte o rablă de maşină din care coboară o vampă cu păr albastru...

— Iarăşi păr albastru! protestă domnul V., fostul detectiv particular.

— ...o vampă cu păr albastru, care nu era nici Lavinia, nici Sybill, şi doi tipi, pilotul şi mecanicul. Pilotul zise: „Imediat decolăm, domnilor, pregătiţi-vă!” Eram pregătiţi, nu mai aveam ce pregăti! Zicând aşa, pilotul trase o duşcă dintr-o sticluţă în care pun pariu că nu se afla sirop de vişine. Mecanicul apucă o şurubelniţă şi începu să umble acolo, la motor, lângă elice. L-am întrebat, într-o doară, ce face şi mi-a răspuns că mai strânge şuruburile, să nu cumva să se desprindă botul avionului în timp ce zboară, fapt care mi-a mărit optimismul. Pilotul descuie uşa avionului, la care era pus un lacăt mare, ruginit, pe cinstea mea! Un lacăt! Aşa erau avioanele pe atunci.

— Dar zburau? întrebă Dan Leordeanu.

— Câteodată, zburau... Apoi mecanicul începu să învârtă elicea, s-o „încălzească”, şi când motorul, tuşind, se puse în funcţiune, vampa cu păr albastru ne pofti la avion cu un gest de mare generozitate, urcă ultima şi propti uşa cu un zăvor. Zece minute mai târziu ne aflam în aer, aparatul efectua un viraj mare, aripa lui părea că atinge soarele şi simţeam o bucurie, o teamă, şi o ameţeală, ameţeală care urma să sporească, din motive pe care le voi relata îndată...

Motorul făcea un zgomot infernal, era imposibil să vorbeşti cu vecinul – şi apoi, ce să vorbeşti, vorbele erau de prisos. Eram în total nouă pasageri, cu toţii bărbaţi, cu toţii

nişte romantici care poftiseră să vadă Casablanca, mecanicul, pilotul şi vampa, care brusc apăru cu braţele încărcate cu sticle. Da, sticle... În sticle spumega ceva şampanie.

Prin gesturi, sau lipindu-şi buzele ei dulci de urechile noastre păroase, ne explică s-o bem fără grijă, e din partea *Companiei,* pe gratis. Am tras un gât – nu mai băusem şampanie în viaţa mea, şi imediat am început să văd dublu... Ceilalţi pasageri sugeau şi ei cu nădejde, şi foarte curând avionul acela transporta un grup de indivizi beţi criţă. Criţă, nu fac nici o exageraţiune!

— Un bărbat zdravăn nu se îmbată chiar aşa, din nimic, dintr-o nenorocită de sticlă de...

— Aşteaptă, Dane, aşteaptă, îi opri Balamela pe Leordeanu. Povestea e *a mea,* lasă-mă s-o deapăn în pace... Tot restul călătoriei e un şir de imagini disparate, căci gazdele au avut grijă să ne alimenteze tot timpul cu alcool...

— Dar nu aţi fost pe Valea Moselei, în capitala vinului, ci... protestă profesorul Halalaie.

— Aveţi răbdare, e o chestie aici! De vreo două ori avionul a aterizat, să-şi umple bidoanele cu benzină...

— Auzi, „bidoanele”! bufni Ceclan,

— Nu ştiu cât a durat călătoria, am impresia că şi ceasurile noastre se îmbătaseră, dar, până la urmă, am ajuns la Casablanca. De ameţiţi ce eram, nici nu ne-am mirat că avionul a aterizat chiar în faţa Barului Negru... Barul Negru era alb ca varul... ba nu, negrul de la saxofon era alb ca varul, în orice caz Barul Negru era o construcţie splendidă, tare fistichie, însă prea eram „în al nouălea cer” ca să mă mir, şi cu toţii eram ca bătuţi în cap, cu excepţia pilotului, a mecanicului şi a vampei cu păr albastru, care de fapt era ghida.

— Azi văzut Casablanca? întrebă, profesorul Halalaie.

— Zău, nu-mi amintesc, spuse Bala. Doar „împrejurimile” mi-au rămas vag în memorie, am văzut un râu despre care vampa cu păr albastru ne-a spus nu mai ştiu ce, o colină,

sau poate un deal, sau un munte?, unde s-a petrecut un război, o răscoală, sau revoluţie, nu mai ştiu...

— Silviu, tu eşti înzestrat cu un nemaipomenit dar al naraţiunii, de ce nu scrii cărţulii? întrebă Dan Leordeanu.

— Ia mai taci, ciberneticiene! îl apostrofă Balamela. În fine, am mai văzut o groază de lucruri, dar nu mi-a rămas în memorie nimic. Punctul principal era, bineînţeles, Barul Negru. Am luat acolo o cină grozavă, sau poate că era mic dejun, cine dracu să-şi mai amintească asemenea fleacuri, nişte dansatoare mulatre ne-au arătat tot ce ştiu, şi zău, ştiau multe!, şi, habar n-am când – peste câtva timp în orice caz – ne-am pomenit cu toţii iar în avion. Eram ca o pestelcă, dar nici cu camarazii mei de voiaj nu mă făceam de râs, iar ca semn de prietenie şi de adio, Compania Anonimă a Marilor Excursii ne-a mai oferit câte o sticlă... Când am aterizat în ţară, pe câmpia Nucet, a trebuit să ne scoată din avion în braţe...

Fusese o croazieră minunată!

Nu ştiu cum am ajuns acasă! M-am pomenit întins în pat, în patul meu. în patul meu personal din magherniţa mea, iar pe scaun, alături, şedea o mutră ce îmi părea vag cunoscută. Era pilotul. Pilotul Companiei. Un tip cu ochi surâzători, dar cu bărbie dură. Mă examina cu un fel de interes „ştiinţific”.

„Cum te simţi, domnu’ Balamela?”

„Ca un pisoi pe care l-ai scăldat în apă clocotită”, am îndrugat.

Deh, humorul nu m-a părăsit niciodată!

„Ia asta!” zise el, şi-mi întinse un hap şi nişte apă. După ce am înghiţit porcăria, a zis: „Aşa e că eşti lefter?”

„Dar de unde ştii?” l-am întrebat. El, pilotul, roti o privire prin cămăruţă, şi n-a mai fost deci nevoie de explicaţii.

„Eşti lefter, eşti pârlit, continuă el, iar eu vreau să-ţi propun o afacere! Dar nu discutăm acum! Că prea eşti demolat... Eşti în stare să ţii minte? Mâine, la şase seara fix, mă aştepţi aici, bine?

„Bine...”

„Şi nu vorbeşti cu nimeni despre întâlnirea noastră, şi mu mai bei!”

„Păi, în general n-am obiceiul să beau... Voi m-aţi îmbătat!”

„Intră în costul excursiei, rânji pilotul şi se ridică. Pe mâine, la şase. Când îţi trece somnul, fă o plimbare şi apoi mănâncă ceva. Pa!”

A doua zi, după masă, abia mă dezmeticisem, eram încă mahmur şi indispus din motive neclare, şi-l aşteptam pe individ. Nici măcar nu ştiam cum îl cheamă. Mi-am fiert un ceai, sorbeam încetişor din el, şi se face ora şase. Se face şase şi jumătate, apoi, cum e şi normal, şapte...

— Stai puţin, scumpule, îl întrerupse profesorul Halalaie, nemulţumit, apoi întinse o mână către pachetul de ţigări al lui Leordeanu, se servi, abia după aceea întrebă: „Îmi dai voie?”, îşi aprinse ţigareta şi-l luă iar în primire pe Bala: „O plimbare până la Casablanca nu e o fugă până la Apahida, totuşi, chiar şi despre Apahida s-ar putea născoci mai multe decât ne-ai povestit tu despre oraşul acela alb şi frumos!...

— Profesore, zise Balamela, şi gura lui mică deveni minusculă, nici nu sunt sigur că am fost în oraş, în oraşul acela frumos, Casablanca, *am impresia* că Barul Negru se afla în afara oraşului şi, doar am explicat că tot timpul, dar absolut tot timpul, am fost ameţit, şi când spun ameţit, mă menajez...

— Păi tu, băiete, nu eşti un beţivan, sau poate că în tinereţe...

— Nici în tinereţe n-am fost beţivan, şi dacă nu mă lăsaţi să continui aşa cum ştiu eu...

— Dar e posibil să nu ţii minte nimic din ce ai văzut pe-acolo?!

— Ceva, totuşi, mi-a rămas în cap, după cum veţi observa... Toate la timpul lor! Unde am ajuns...?

— Ai ajuns la ora şapte, mormăi Ceclan.

— Aşa e, avusesem întâlnire cu pilotul pentru ora şase, se face şapte şi cioc, cioc...

— Era Sybill, dădu cu presupusa Dan Leordeanu. Ba nu, Lavinia. Ba nu, vampa cu păr albastru...

— Aştept să termini, spuse Bala, cu un aer de martir.

— Era pilotul, păi nu pe pilot îl aşteptai? întrebă profesorul.

— Nici Sybill, nici Lavinia, nici vampa, nici pilotul. Era domnul Teculescu...

— Teculescu? De ăsta nu-mi amintesc...

— Bătrânul domn cumsecade, pensionarul de la care am împrumutat parale pentru a potoli setea *micuţei* Sybill. Îl poftesc, se aşează, se uită la mine cu un aer grav, compătimitor. „Cât priveşte datoria, am bâiguit, să ştiţi că în câteva zile...”

Îmi reteză scuzele cu un gest de lehamite.

„Nu e vorba de bani, domnu Balamela, mai pot să aştept, e vorba de...” Şi iar face o pauză penibilă şi mă cercetează. Ştiam unde vrea să ajungă, ştiam al naibii de bine! „Ce ţi se întâmplă, domnule Balamela? Domnul Hâncu este profund nemulţumit!”

Hâncu era administratorul imobilului.

„Primeşti vizita unor femei... despre care ce să mai vorbim... Te clatini! Ieri ai venit într-o stare!... Te-a adus cineva pe sus...”

„Păi, mă întorceam de la Casablanca, am încercat să mă scuz.” „Ştiu, ştiu că ai făcut o excursie în străinătate, dar e oare obligatoriu să te întorci beat de la Casablanca?”

„Se pare că asta e regula, domnule Teculescu”, am încercat s-o dau pe glumă, dar nu era de glumit! Dacă nu mă cumineam în trei secunde, n-aveam decât să-mi iau tălpăşiţa din casa aia cumsecade. Vizita potolitului domn mi-a făcut mare plăcere, ce să zic, acum m-aş fi bucurat să apară pilotul, acela măcar părea om viu, dar n-a mai venit. N-a mai venit niciodată, fiindcă nici nu mai era viu la ora întâlnirii noastre. Fusese împuşcat. Sau, lichidat. Cum vă place mai mult. Am aflat întâmplător, din ziar, peste două sau trei zile: o ştire laconică, cum că brigada criminală şase, sau şapte, condusă de comisarul cutare, cercetează împrejurările misterioase ale morţii lui Ştefan Gardianu, fostul pilot-şef al *Companiei Anonime...* Dacă nu era pomenită *Compania*, nici n-aş fi ştiut cine e Ştefan

Gardianu. Omul cu care aveam o întâlnire pentru ora şase fusese împuşcat în ceafă în jurul orei cinci... Redus mintal să fi fost, tot ar fi trebuit să cad pe gânduri, dar, după cum ştiţi, n-am fost niciodată un redus mintal, preciză Silviu Balamela.

— Mda, mda. mda, aprobară cu toţii,

— Cred că fiecare ins are momente când îşi închipuie că umanitatea a pierdut în el un mare detectiv...

— Eu nu, mormăi profesorul Halalaie. Niciodată nu m-am visat un mare detectiv.

— Nici eu, spuse Leordeanu.

— Eu deloc! zise şi Ceclan.

— Iar eu, cu atât mai puţin, deşi până la urmă tot am ajuns poliţist, făcu domnul V., fostul detectiv particular.

— Nu sunteţi decât nişte excepţii nefericite! îi contră Balamela. Orice om normal are momente când *se copilăreşte,* şi atunci se vrea sau mare actor sau mare detectiv! Eu m-am decis pentru a doua alternativă, că pentru actorie nu mă prea ajută fizicul, dar, pus faţă-n faţă cu această primă enigmă, moartea pilotului, mi-am dat seama că habar n-am cum se cercetează un *caz*, şi că profesia de poliţist, dincolo de romantismul ei care e de fapt inexistent, trebuie să fie blestemat de dificilă, şi că, mai ales, greu e începutul... Cum începi, care e primul pas, îţi iei lupa şi bastonul şi te duci... unde?

— Mai lasă bărbile, Bala! zise Dan Leordeanu. Ce e cu Barul Negru? Cine l-a ucis pe pilot? Ce amestec ai tu în treaba asta? Rezumă-te doar la esenţial, nu divaga, pentru dumnezeu, că ne apucă poimâine!

Balamela înghiţi ca pe o pastilă de chinină fără apă observaţia cibernetic ianului şi zise, privind strâmb:

— Hotărât lucru, este printre dumneavoastră *cineva* care nu mă simpatizează *deloc.* Bine!... Pe scurt, am reuşit să aflu cine e şeful brigăzii criminale care se ocupă de moartea pilotului, iar acesta era un anume comisar Ovidiu; spre deosebire de poet, avea un nas plat ca *notes*-ul unei dudui neurastenice... „Ce doreşti?” mă întrebă el, privindumă cu tot atâta bunăvoinţă câtă ar exista în ochii prie-

tenului Dan când ar descoperi un gândac negru şi mort în salata de castraveţi, *după ce a mâncat-o...* I-am explicat ceea ce ştiţi, că avusesem întâlnire cu pilotul Ştefan Gardianu la ora şase, şi că acela fusese asasinat la cinci... „Ei şi?" făcu poliţistul cu un glas care ar fi tocat carnea unei vaci bătrâne de o sută de ani. I-am spus că aş dori să ajut ancheta. Atunci comisarul apăsă pe buton şi-n uşă se ivi unul din gealaţii săi.

„Ioane, i se adresă, îl vezi pe prăpăditul acesta?"

Prăpăditul eram eu. Ion zise că mă vede. Îmi făcea onoarea asta.

„Ai grijă să nu mai calce pe-aici, iar dacă totuşi mai calcă, arestează-l, şi aşa avem lipsă de un criminal!"

Această întrevedere m-a încurajat grozav şi am ieşit, zicându-mi că meseria de detectiv e delicată şi nu e pentru mine. Mi-am propus ca în orele de melancolie să visez că mi-s Rudolf Valentino, iar nu Holmes, şi după ce mi-am propus asta, am aflat, acasă, că tocmai sosise un unchi din provincie, unul din acei unchi blajini tocmai buni pentru a fi tapaţi de parale – ceea ce nu m-am dat în lături s-o fac. Apoi, fiindcă nu voiam să se întoarcă în orăşelul său prăfuit fără o amintire plăcută din Bucureşti, l-am dus pe seară, la „Cişmeaua Roşie", unde şi pe mine mă „invitase" fecioara Sybill, printre altele şi pentru motivul că acolo e program de varieteu, şi mă gândeam cu plăcere la lumina ce se va aprinde în cinstiţii săi ochi la vederea tipeselor... Dacă stau să mă gândesc bine, între „Cişmeaua Roşie" şi Barul Negru de la Casablanca nu era o deosebire esenţială, şi curând vă veţi da seama că acest gând îşi are rezonul său...

— Atunci de ce te-ai mai obosit să zbori până la Casablanca? remarcă, nu fără logică, profesorul Halalaie.

— Unchiul acesta al meu – continuă Bala – era un om tare cumsecade, şi când primul şir de fete îmbrăcate sumar efectuară primul lor cancan, sau ce va fi fost pe ringul din mijlocul localului, se sperie atât de tare că dori să plece imediat. Însă n-a reuşit să mă scoată, căci ochii mei se lipiseră de... de... de... figura uneia dintre fete. Da! L-am condus pe unchi acasă la mine, l-am culcat, i-am spus că

merg să dorm la un amic şi m-am întors la „cişmea”. Am mai cerut un pahar, aşteptând să apară iarăşi fetele, meditând intens, atât cât eram în stare, şi eram în stare de multe. Din nou orchestra erupse, ieşiră profesioniştii şi profesionistele, şi printre acestea fata care mă interesa. Încetul cu încetul gândurile începură să mi se limpezească. O cunoşteam... Nu numai că o cunoşteam, dar dansasem cu ea... unde? Unde? Ori îmi juca memoria o festă urâtă, ori dansasem cu frumuseţea aia la Barul Negru de la Casablanca! Se pare că priveam cu atâta atenţie grupul de dansatoare, că un individ exagerat de fercheş mă remarcă, veni la masa mea şi zise: „Faine fete, şefule!” Şi, după o mică pauză: „Care din ele ţi-ar plăcea? Cu parale se poate aranja orice, conu’ Dinu aranjează. Eu sunt conu’ Dinu. Zi-i, care?”

M-am uitat la el. Era îmbrăcat ţipător, pomădat, puţind a odicoloane, iar profesia îi era scrisă pe frunte, „Uite, a doua din stânga”, i-am zis. Eram, de data aceasta, lucid ca o aripă de vultur.

„Anette?” „Da, Anette, dacă aşa o cheamă...” „E greu, e scumpă, dar să văd ce pot face”, zice individul, mă mai cercetează o clipă cu nişte ochi care probabil izbuteau să scormonească şi interiorul buzunarelor, să vadă câte piţule are omul, şi mă părăseşte. N-a mai apărut şi mă gândeam că de fapt poate e mai bine... Mă gândeam să ridic ancora, atmosfera se încălzise peste măsură la „Cişmea”, iar pe mine localurile astea de lux au darul de a mă intimida, cu excepţia ocaziilor când sunt ameţit, iar atunci nu eram... când, pe neaşteptate, o văd pe divina Anette înaintând direct către mine. Toate mutrele se zgâiau după lungile ei căngi, şi au continuat să se zgâiască după ce a luat loc la masa mea, fapt care mi-a făcut o deosebită plăcere. „Domnul mă invită la un pahar de şampanie?” mă întrebă minunea de fată. Am făcut o eschivă ce mi se părea măiastră: „Nu e aşa, Anette, că noi doi am dansat nu de mult, departe, departe, pe o terasă sub lună, pe malul Oceanului Atlantic?”

Cu toate că nu-mi aminteam de fel să fi văzut Atlanticul!

Eschiva mea măiastră se dovedi o mare eroare! Buzele fetei se strânseră ca şi clapele unei scoici, faţa ei de creolă se albi, în ochi luci mânia sau teama, sau ambele la un loc, iar micul semn – un fel de neg –, puţin deasupra despicăturii sânilor, îşi schimbă culoarea, deveni purpuriu, sau poate violet. Îmi aminteam perfect de negul acela, căci fiind mult mai înaltă decât mine, în timp ce dansasem cu ea, fusese mereu în dreptul ochilor mei.

— La naiba, zise domnul V., dar pretindeai că nu-ţi aminteşti nimica din călătoria aia...

— Câteva mici amănunte mi-au rămas în cap, iar printre ele şi momentul când am dansat cu lungana de Anette, numai că am păstrat chestia asta pentru locul potrivit din povestirea mea...

— Dar ziseseşi parcă – făcu Halalaie – că nici o fată nu figura printre pasageri...

— Aşteptaţi, domnule profesor! Anette mă privi o clipă fix, apoi guriţa ei minunată scăpă nişte vorbe urâte, pe scurt mă înjură, iar printre înjurături dădea a înţelege că nu mă cunoaşte şi că n-ar fi dansat cu unul ca mine pentru toate comorile din lume!

Şi ea făcuse o greşeală, fata asta, Anette. Era o prostovană. Dacă m-ar fi tratat cu blândeţe, dacă ar fi negat într-un stil dulce şi clasic, aşa cum ştiu să nege atât de convingător unele femei, mai ales atunci când mint, poate m-ar fi convins că e vorba de o confuzie, dar aşa, abia îmi spori... astea, cum le zice, bănuielile, mai ales urmărind-o cum se îndepărtează ţanţoşă şi indignată de masa mea, am văzut-o cum îşi întretaie drumul cu un anume ins şi-i şopteşte ceva. Ar fi trebuit să mă alarmez, dar nu aveam încă experienţă şi... şi am mai zăbovit o clipă să meditez: unde mă ducea de fapt descoperirea făcută? Nicăieri. După ce mi-am zis nicăieri, mi-am dat seama că nu e în regulă ceva, în partea aia se făcuse tăcere, iar lângă masa mea se opriseră trei găligani, în mijlocul cărora se afla urâtul căruia Anette îi şoptise niscaiva cuvinte. Nu am zis degeaba „urâtul”: avea faţa roasă de furuncule, vărsat, sau poate chiar lepră. Avea nasul cam strâmb şi un ochi era aşezat nu

ştiu cum, în orice caz nu cum trebuie. În rest arăta normal, cu excepţia pumnilor... Ei, da, şi purta haine bune, mult mai scumpe decât ale mele.

„Îl vedeţi pe nenorocitul ăsta, li se adresă el celorlalţi doi; îşi închipuie că are destui bani ca să-i facă ochi dulci lui Anette! Păi Anette e gagica mea, nu ştiai?”

Am bolborosit că nu ştiam, şi acesta era purul adevăr.

„Dacă are destui bani, să ne arate câţi!” zice unul din ajutoare.

„Să plătească o consumaţie, dacă are bani!” mormăi al treilea.

„Să plătească!” rage *Leprosul,* şi-mi aruncă în faţă conţinutul paharului. Am sărit în picioare. Nu ştiu exact ce aveam de gând să fac... Aveam împotriva celor trei tot atâtea şanse, câte împotriva armatelor reunite a lui Baiazid şi Osman Paşa, mai ales că în local nu clintea nimeni să mă ajute, cel mai absent fiind patronul, de unde era uşor de dedus că idioţii erau oamenii casei. *Leprosul* consideră că mă ridicasem cu intenţii agresive, el atât aştepta, ridică un pumn cât dulapul, habar n-aveam cum se eschivează un pumn, şi apoi cum să te fereşti de un pumn cât dulapul? Am zburat dracului vreo trei metri, cu toate că mă pocnise abia cu jumătate de putere, din milă poate, deşi mai curând pentru motivul că avea chef să se mai distreze. „Ridică-l”, porunci uneia din maimuţele sale, acela mă trase-n sus de guler, *Leprosul* voi să mă alduiască încă odată, dar *cineva* îi reţinu mâna... Mirat, se întoarse:

„Dar ţie ce îţi trebuie, mă păduche?”

Tipul care îndrăznise îi rânjea în faţă, fără teamă, sau aparent fără teamă.

„Nu vezi că nu ştie să se bată? De ce dai în el?”

„Dar tu ştii să te baţi?”

Individul nu mai dădu explicaţii, ci trimise în mutra aia urâtă un pumn cumplit, devastator, nici în filme nu vezi aşa ceva... Capul *Leprosului* sună ca o tinichea, ceilalţi doi săriră pe individ, el făcu o mişcare ciudată, laterală, simultan cu ambele coate, şi-i înlătură pentru moment, în timp ce *Leprosul,* mai revenindu-şi oarecum, se repezea cu

capul înainte, să facă o gaură în burta intrusului, dar acela îl pocni cu bombeul în dinţi, trimise o directă ce defalcă falca unuia din ceilalţi doi, apoi un lat de palmă în gâtul celui de-al treilea, mă apucă de rever, şi, mereu cu zâmbetul său ciudat pe mutră zise: „Repede, Michiduţă, până ce nu scot obuzierele!” Şi mă scoase de acolo...

— Te pomeneşti că cel care-ţi sărise în ajutor era comisarul Ovidiu? întrebă Halalaie.

— Sau unchiul din provincie? zâmbi Dan Leordeanu.

— Eu am o idee şi mai grozavă, zise domnul V. Era Gardianu, pilotul asasinat.

Sergiu Ceclan, mohorât, mormăi:

— Eu eram, dacă vreţi să ştiţi...

— Mda, era Sergiu, în aceste condiţii plăcute ne-am cunoscut noi..., aprobă Balamela. Sergiu m-a dus la el acasă, căci mutra mea, care luase contact cu barosul *Leprosului,* necesita comprese, şi-apoi nu m-aş fi dus în halul acela sub ochii unchiului din provincie pentru nimic în lume. Sergiu îmi făcu o cafea şi mă întrebă ce naiba căutam la „Cişmea” printre bătăuşi şi golance: cu tot şocul resimţit, nu-mi pierdusem simţul humorului, deci am luat un aer ţanţoş, pe cât era posibil cu mutra mea strivită, şi am răspuns: „Anchetam cazul morţii pilotului Ştefan Gardianu!” Noul meu amic tresări, era şi el pilot, citise şi el despre crima aia, şi, dintr-o solidaritate de breaslă, îl interesa. Îl văd că mă măsoară îndelung şi critic: „Eşti poliţist, detectiv particular, sau ce?” I-am răspuns că mi-s numai inginer, el făcu remarca răutăcioasă că bănuia, după felul cum *nu ştiu* să mă bat şi, din vorbă în vorbă, i-am povestit totul. El mă chestionă: „Eşti convins că ai dansat cu tipesa aia, Anette, acolo la Casablanca?”

„La început nu tocmai, dar acum, după tărăboiul ce s-a petrecut, înclin să cred că...”

„Înclini să crezi! rânji Ceclan. Cum puteai să dansezi cu bibilica aia la Casablanca, dacă ea e angajata «Cişmelii», şi aici îşi are numerele şi clienţii?!”

I-am zis că nu pricep nici eu.

„Şi-apoi, pe câte am înţeles, acolo te-ai pilit tot timpul, şi nu-ţi mai aminteşti nimic... Mai bine s-o lăsăm baltă!” şi stinse lumina. A doua zi dimineaţă aveam febră. Ceclan îmi examină mutra. „Probabil ai nasul rupt, nu-i nimic, toţi boxerii păţesc la fel...” „Dar eu nu sunt boxer”, am oftat. „Dacă nu eşti boxer, de ce te duci la „Cişmea”? mă întrebă Ceclan şi dispăru... Reveni la amiază.

„Am noutăţi, zise, dar tu cum te simţi?” Am spus că rău. „Te vei simţi mai bine după ce vei afla noutăţile! Întâi te-am scăpat de grija unchiului din provincie, l-am condus la gară, i-am zis că ai fost angajat să construieşti un pod în Africa şi a trebuit să pleci de urgenţă acolo...”

„De ce în Africa?”

„De ce, de ce! Oricum ai devenit un specialist în probleme africane! Ai fost la Casablanca!”

„Unchiul era tare supărat?”

„De fel! După mine, era mulţumit că scăpase cu viaţă, era îngrozit de ce văzuse ieri la «Cişmea» (deşi nu văzuse mai nimic), e convins că te bălăceşti în desfrâu, iar eu n-am reuşit să-i clatin această idee, mai ales că mai ’nainte purtase o conversaţie cu un anumit domn Deculescu sau Teculescu, iar acesta-i insuflase unele gânduri... Lasă-l pe unchi. Am ceva mai important. Am aflat că în zilele de 20, 21 iulie, data memorabilei excursii la Casablanca, Anette, pe adevăratul nume Aneta Croitoru, a lipsit din Bucureşti...”

„Te pomeneşti că am dansat într-adevăr cu ea!”

„Acum sunt şi eu sigur! Iar în al treilea rând, ceva şi mai de soi, *Compania Anonimă a Marilor Excursii* organizează concurs pentru ocuparea unui post de pilot, în locul lui Ştefan Gardianu. Mă prezint la concurs!”

„Eşti nebun! Vrei să te omoare şi pe tine?!”

„Aşi! Nu-i omoară chiar pe toţi, şi-apoi, de ce să mă omoare?”

„Păi vezi! Gardianu avea întâlnire cu mine, şi l-au ucis... Acum, că se va şti că-mi eşti prieten, te vor...”

Ceclan mă privi pe sub sprâncene.

„Prea te crezi buricul pământului! De ce neapărat Gardianu a fost ras că avea întâlnire cu tine?” Apoi Ceclan

îşi roase o unghie. Bombăni: „Trebuie să analizăm, totuşi... zici că Gardianu voia să-ţi divulge ceva important, foarte important?”

„Aşa pretindea el...”

„Ceva legat de chestii băneşti?”

„Presupun că da, căci mai întâi a făcut remarca măgulitoare precum că aş fi lefter...”

„Totdeauna banii ăştia blestemaţi stau în centrul nenorocirilor!” Se auzi un ciocănit la uşă. „E medicul,” spuse Ceclan.

„Ai chemat medicul?”

„E un prieten, nu te costă nimic...”

„Hem, nasul nu e chiar de tot rupt, constată junele ochelarist pe care-l invitase Ceclan, dar ce cal te-a potcovit în halul acesta?”

Şapte bărbaţi se înghesuiseră în săliţa prăfuită, fumând ca nişte şerpi cu toţii şi studiindu-se, bănuitori, pe sub sprâncene: erau piloţii veniţi la concursul Companiei Anonime. Ceclan nu se număra printre cei şapte. La ora nouă fără un sfert un individ pătrunse în sală anunţând: „Domnilor, trialul începe abia la 12!”

Eu eram individul, explică Balamela, iar ceea ce spusesem era fireşte o minciună mare cât roata carului. Am mai adăugat: alături e un birt, acolo puteţi aştepta în condiţii comode...

Piloţii se ridicară mârâind şi într-adevăr îmi urmară sfatul, se duseră cu toţii la cârciumă unde îi luă în primire un necunoscut cam cherchelit care declară că visul lui fusese să devină pilot, dar îl respinseseră la vizita medicală fiindcă avea un picior mai scurt. Pe chestia asta zise că dă de băut, şi dădu... De fapt necunoscutul nu era necunoscut, nu era cherchelit, şi nici măcar nu avea un picior mai scurt; era prietenul lui Sergiu, medicul, a cărui misiune era să-i cinstească pe piloţi... La ora nouă, Sergiu pătrunse la sediul *Companiei* şi aşteptă liniştit, singur. La nouă şi zece o uşă se deschise şi un individ impozant, cărunt, bombăni: „Hei! Unde-s piloţii? Parcă erau vreo zece adineaori!”

„A venit un tip care i-a speriat!” rânji Ceclan.

„Ce vrei să zici? Cum i-a speriat?”

„A zis cum că a candida la postul de pilot al *Companiei,* este egal cu a candida la moarte... Tipii au şters-o ca nişte şobolani!

„Şi dumneata nu te-ai speriat?”

„Nu-mi stă în fire, şi-apoi am nevoie de bani! Am auzit că daţi salarii bune!”

„Eşti pilot?”

„Altfel de ce-aş pierde timpul pe-aici?”

Căruntul se legăna pe picioroange, mormăi ceva, ezită, apoi îi zise lui Sergiu să intre. În acest timp, la birt, doctorul îi adăpa pe ceilalţi piloţi cu băutură, din belşug. La amiază cu toţii erau cam *in floribus,* şi chiar când se ridicau să plece, am apărut iar: „Porcii ăia au şi angajat pilotul, fără concurs... Prin pile, ca în Balcani.” Piloţii înjurară zdravăn, iar doctorul le mai dădu vin...

— E cam regizată schema asta, observă Dan Leordeanu

— Evident, şi încă cum! Trebuia să-l scap pe Ceclan de concurenţă, nu?

— Bun, şi? L-au angajat pe Ceclan? întrebă profesorul Halalaie.

— Da, însă nu a fost simplu! A trecut prin trei bariere, l-au purecat, l-au întors pe faţă şi pe dos, la ora patru m-am întâlnit cu el. „S-a făcut, e bine, sunt al lor!” a zis, şi cel mai straniu dintre rânjete i-a înflorit pe faţă.

„Cum a fost? Povesteşte!” i-am cerut.

„Ai răbdare. E bine, dar nu chiar de tot... Ştii cu cine m-am izbit acolo, prin birourile *Companiei?”*

„Nu ştiu? Cu mine?”

„Cu *Leprosul!* Bătăuşul de la „Cişmea”. Trag nădejde că nu m-a recunoscut, deşi, nu bag mâna în foc... Dacă m-a recunoscut, e de rău...”

L-am condus pe Sergiu acasă, şi pe drum am aflat o mulţime de chestii formidabile.

Sergiu m-a servit cu ceai chinezesc. A doua zi urma să facă primul zbor... unde credeţi?

— În Valea Morţii, opină domnul V.

— Nu. Tot la Casablanca! La patru dimineaţa venea maşina să-l ia, deci, după ce am mai sporovăit niţel, l-am lăsat să se culce şi am plecat, dar pe drum mi-am amintit că uitasem pila de unghii, şi cum eram maniac în privinţa asta, m-am întors s-o recuperez... Să vedeţi de ce depinde soarta unui om, de o pilă de unghii. Sergiu nu dormea încă, am văzut lumină şi m-am gândit să-i fac o surpriză, să-l sperii, aşa că am împins încetişor fereastra, şi am constatat că nu mai e nevoie să-l sperii, deja era suficient de speriat! Sergiu nu era singur, *Leprosul se* afla în cameră şi ţinea în mâini un...

— Un biscuit?

— Un pistol Smith and Wesson, ca în cele mai nobile scene ale tradiţiei. M-am ridicat cu precauţiune pe pervazul ferestrei. *Leprosul* spunea: „Ai avut ghinion, bă, păduche. Nu-mi face plăcere să omor un păduche, dar aşa sună ordinul. Cine dracu te-a pus să-ţi vâri nasul în afacerile *Companiei?* Cine?”

Mi-am adunat puterile, şi curajul, şi am sărit în spatele *Leprosului...*

A doua zi dimineaţa, la secţia de poliţie, o namilă îmi puse laba în piept: „A zis domn’ comisar Ovidiu să nu te mai vază pe-aici? A zis! Întinde-o! Repede!”

„Dar pe mine mă cunoşti? făcu Sergiu o strâmbătură de lup către poliţai. Să nu-mi dai ocazia să te fac să mă cunoşti *şi mai. bine!* Şi trecu *prin* namilă, târându-mă şi pe mine.

— Cine eşti? îl luă în primire comisarul pe Ceclan. Cum de dai buzna şi de ce...?

„Aveţi glontele care l-a ucis pe Gardianu? Pe pilot?

„Am zis că...!” începu să răcnească Ovidiu. dar Ceclan îi tăie piuitul, aruncând pe birou revolverul Smith and Wesson.

„Pun pariu că din revolveru ăsta s-a tras!”

„Al cui e?” strigă comisarul, holbându-se la scula de pe birou.

„Maimuţa căreia îi aparţine se află legată fedeleş la mine acasă, strada Occident, 45, apartamentul 3. Iată cheia! După ce umflaţi maimuţa, aruncaţi cheia în cutia poştală...”

Şi Ceclan ieşi fără să salute. N-am salutat nici eu.

— Barem te-ai ales cu o plimbare la Casablanca, zise Halalaie.

Balamela îl privi cu milă.

— N-ai înţeles nimic, domnule Profesor. N-am fost la Casablanca. N-am fost nicăieri. Era o farsă. O farsă uriaşă. Indivizii ăia decoraseră cum se cere o cabană izolată, care era, la rigoare, Barul Negru din Casablanca, vestita cârciumă „Trei păduchi” din Cochem, sau orice. Când eşti beat, crezi, mai ales că ticăloşii puneau în băuturile lor şi nişte blestemate de euforizante... Fetişcana aia, Sybill, avea misiunea să „verifice” clienţii, nu înscriau pe liste decât oameni ce nu se dădeau în lături de la un păhărel, două, trei....

Domnul V., fostul detectiv particular, zise:

— Povestea mi se pare incredibilă. Agenţia Lăzău ar fi aflat...

— Dar nu ne-am adresat Agenţiei Lăzău, spuse Balamela. Din păcate!

— Nu mă poţi convinge! *Compania Anonimă a Marilor Excursii* n-a existat!

— Dar ce, Agenţia Lăzău a existat? ripostă Balamela.

Domnul V. renunţă să mai dea răspuns.

După aceea cu toţii se duseră la culcare.

NORI DE MĂRGEAN, TRECĂTOARE ILUZII

I

Profesorul Halalaie tuşi, întinse o şuviţă de păr în diagonala cheliei sale şi, luând un aer jignit, bombăni:

— Nu ştiu ce să zic despre povestea ta, Balamela! Spui că n-am înţeles nimic... Oare? Eu am fost la Casablanca la al zecelea simpozion al arheologilor „peşterologi”. Ce mă frapează e că în acel oraş există cu adevărat un „Bar negru”... Am şi trecut pe lângă el! Şi atunci, Balamela, te întreb, tu n-ai fost cu adevărat la Casablanca, sau *ţi s-a părut* că n-ai fost?

— Nu mă încurca, Profesore, holbă Balamela ochii lui exagerat de mari. Cum am prezentat eu lucrurile, totul e rezonabil şi limpede.

— Rezonabil – parţial, limpede, câtuşi de puţin, Bala! Dacă vreţi o mostră de poveste limpede ca un cristal de Bohemia, ascultaţi cele ce urmează...

— He! se învioră Dan Leordeanu. Linişte! Profesorul dzice!

— Cu o condiţie însă! Ţinând cont de faptul că sunt cel mai bătrân, nu accept nici un fel de întreruperi sau ironii! Şi Halalaie privi pieziş către domnul V., fostul *limier,* dar şi către ceilalţi. Adăugă: Nu accept observaţii, din partea nimănui, nici măcar a Marelui Lăzău!

— Dar v-am spus, Lăzău nici nu există! se opuse domnul V.

— Mai ştii?! se îndoi Profesorul. Şi urmă: Eu sunt arheolog, de aceea, cum e şi firesc, sunt preocupat de

lumea medicală şi de cei care forfotesc împrejurul ei. Dintr-acolo vine, în această blândă seară, istoria care urmează...

Intrarea pisicilor era interzisă, din motive pe care nu le-a clarificat nimeni. Paşii unei pisici cu alonjă normală, temperament mediu şi mieunat melodios n-ar fi deranjat pe nimeni, ba dimpotrivă; ce anume dimpotrivă, nu ştiu şi nici n-are importanţă, dar cred că cei doi pacienţi din salonul special 24 nu s-ar fi sinchisit de prezenţa unei blânde feline.

Însă nu aceasta e chestia, alta e.

Bolnavul de sub fereastră, un inginer şef, după cum glăsuia fişa, citea neîncetat, întorcând filele cu mişcări moi, imperceptibile; celălalt, despre care se ştia că este economist la F.B. (Fabrica de bere) nu rostise încă nici o silabă, pentru pricina simplă că zăcea în stare de inconştienţă; era un inconştient liniştit, trebuie spus asta, nu-l încercau delirele şi nu reacţiona în vreun fel când i se făceau perfuzii, sau cum le zice, injecţii, complicate masaje, sau când îi căscau gura spre a-i picura pe limbă ceva atât de amar că ar fi zguduit şi pe un mort; însă dumnealui nu era mort, prin urmare rămânea impasibil ca un cadavru.

Aşa trecură câteva zile şi câteva nopţi

Pe înserate, internul Cătălin Boghe efectuând o vizită „de rutină" prin saloanele de care se ocupa, observă că pacientul de la 24, inconştient până în clipa aceea, crăpase ochii şi-l fixa cu mare intensitate. Tânărul fu intrigat de privirea aceea vioaie, puternică, întrebătoare; se simţi chiar uşor încurcat. Bolnavul avea o înfăţişare interesantă. Păr lung şi cărunt, frunte bombată cum, din motive neclare, se consideră că au neapărat poeţii, bărbie virilă, cu gropiţă mai dihai ca a lui Kirk Douglas: arcadele enorme se curbau sub nişte sprâncene drepte care înaintau adânc în tâmpla nobilă; buzele răsfrânte îi dădeau un aer juvenil în ciuda celor vreo şaizeci de ani câţi număra.

Doctorul Boghe îşi potrivi ochelarii şi susţinu privirea pacientului, dar intensitatea acesteia se stinse pe nesimţite, deveni evazivă, trecu peste capul medicului şi se

fixă undeva în plafon. Exact când se produse această schimbare, bolnavul bolborosi:

— Acuma sunt ce sunt, dar cândva am fost scafandru!

Cuvintele se imprimară în creierul medicului, aducându-i o stare de miraj şi adâncă melancolie.

— Aţi fost ce? insistă el, dorind parcă o confirmare, cu toate că auzise perfect. Rămase uşor aplecat deasupra patului, profil subţiratec, osos, cu părul rărit în creştet, acel tip de medic-şoarece care nu inspiră încredere şi care, uneori, ajunge doctor renumit sau mai ştiu eu ce, poate chiar consilier.

— Aţi fost ce? repetă, scormonind obrazul bolnavului, încercând să-i prindă iarăşi privirea, încercând să facă acel „salt în profunzime”, care, după spusele Profesorului, permite medicului dotat să pătrundă în craniul pacientului pentru a afla...

Din celălalt capăt al salonului, trezit de un interes inexplicabil chiar pentru el, inginerul şef urmărea „conversaţia”, întrerupându-şi pentru o clipă lecturile.

— Doctore, eu, parcă... încercă el la un moment dat, însă Cătălin Boghe făcu semn că nu doreşte să fie deranjat.

— Ce înţelegi prin scafandru? îl întrebă el pe bolnav, de două, de trei ori, însă, fie că privirea, glasul său nu aveau intensitatea necesară pentru a capta atenţia, fie că celălalt era departe, nu obţinu răspuns şi atunci se îndreptă cu pas moale către fereastră.

— Cine este „colegul”? întrebă inginerul şef.

— Aţi spus ceva?

Preocupat de cine ştie ce complicaţii interioare, internul nu fusese atent: inginerul repetă întrebarea.

— Numele lui este Vip, răspunse politicos medicul. Vip Mircea.

— A spus că este scafandru?

— Cam aşa ceva, da... După o clipă, atingându-şi fruntea seboreică, Boghe adăugă: Dar în realitate este economist la Fabrica de bere.

Inginerul şef încruntă sprânceana, nu zise nimic. Se întoarse la lectura sa, parcă nemulţumit. „Nepoliticos, ca

orice inginer şef”, gândi medicul. Îl cuprinse pe neaşteptate o grabă neliniştită. Îşi aminti că văzuse lumină în cabinetul Profesorului. Profesorul B., spaima studenţilor cretini... Puse mâna pe mânerul uşii cu o grimasă, putea să se aştepte la „Afarăăă!!” sau dimpotrivă la o foarte amabilă primire, la un colocviu în care bătrânul era dispus să-şi împărtăşească vastele sale cunoştinţe... Boghe se temea de Profesor, dar îi căuta prezenţa, înţelegeţi cum vine asta... În fond, dacă ţinea să fie singur, Profesorul n-avea decât să răsucească pe dinăuntru cheia. Însă n-o făcea. Era greu să renunţe la plăcerea de a da afară din când în când pe câte unul...

De data aceasta Boghe se bucură de o invitaţie de a şedea.

— Vip? întrebă Profesorul. Care Vip?

Se prefăcea că nu-şi aminteşte, deşi memoria nu-l trădase niciodată.

După ce Cătălin Boghe îi explică, bătrânul spuse:

— Prevăzusem evenimentul, da, chiar pentru astă seară. A vorbit deci? Bine. Îl facem om.

Iniţiat în aceste mărunte escrocherii bătrâneşti, tânărul Boghe îşi ascunse un zâmbet şi timp de un moment se simţi superior.

— Şi ce a spus?

— Un fel de absurditate: acuma sunt ce sunt, dar cândva am fost scafandru... După părerea dumneavoastră ce poate să însemne asta?

— Deh, deh, mai ştii?! Poate adevărul. O fi fost într-adevăr scafandru, mormăi B., lansându-se cu mare poftă într-o teorie suculentă cu neaşteptate ramificaţii în toate direcţiile. În toane bune Profesorul. Îl servi şi cu o porţie de cafea, iar Cătălin Boghe n-avu curaj să refuze. Savantul ar fi scos adevărate răcnete dacă i-ar fi vorbit despre insomnie...

Insomnia, firește, avu loc. După ce se văzu cu o fată, unul din acele randevu-uri cuminţi ce nu duc nicăieri (şi de altfel nici nu vin de nicăieri...), Boghe rătăci prin oraş. Tot timpul dorise să-i vorbească domnişoarei despre bolnavul care a fost scafandru, însă n-a apucat, dumneaei se văita din

cauza unei amărâte de rochii pe care croitoreasa nu izbutea s-o ajusteze, unde credeţi?, la umăr.

Dimineaţa următoare Boghe îl găsi pe clientul său într-o satisfăcătoare stare de luciditate – cel puţin în aparenţă. Vip, cu obrazul mobil, privirea vioaie, îi adresă un zâmbet „de recunoaştere”.

— Voie bună! salută medicul, încercând să imprime nuanţe argintii glasului său, fiindcă – deh, deontologia! – nu e voie să-ţi trădezi în faţa bolnavilor oboseala sau descurajarea. Căci era într-adevăr al dracului de obosit, nu aţipise mai de fel, pe la miezul nopţii, exasperat, înghiţise un rest de rom, ca somnifer, dar licoarea aia, a diavolului de bună seamă, îl iritase şi mai mult, mai ales că tovarăşul său de cameră, un tânăr dentist, sforăia bine, ca un joagăr în activitate.

Sub fereastră, inginerul şef, cu ochii într-o blestemată de carte, abia mormăi un fel de salut.

— Te rog şezi lângă mine, doctore, zise Vip, economistul de la F.B. Boghe îi dădu ascultare Se examinară, curioşi. Vip zâmbi.

— Unde mă aflu, doctore?

Nu cumva se preface? se îndoi medicul. Ar fi avut timp să întrebe... Apoi avu unul din puţinele sale momente de humor şi debită următoarea parafrază:

— Acuma eşti unde eşti, dar cândva a fost mai rău...

Făcea aluzie la faptul că Vip zăcuse la reanimare, aproape fără speranţă, singura speranţă sigură fiind ca de acolo să ajungă la morgă. Dar subtilitatea lui Boghe nu fu absorbită de Vip, şi, desigur, nici de inginerul şef.

— Suntem la clinica trei... Nu vă amintiţi nimic?

— Nimic, nimic! Cum am ajuns aici? Ce s-a întâmplat?

— Eh, aţi dorit cu tot dinadinsul să vă măsuraţi cu un automobil... Acela a fost mai tare.

Pacientul înghiţi explicaţia ca pe o pastilă fără gust.

— Grav?

— Da, în prima fază, dar acum cred că...

— Şi maldărul acesta de pansamente?

— Leziuni multiple, însă nu prea grave, numai comoţia ne-a dat de furcă, semi-minţi Boghe.

Pe faţa cetăţeanului Vip se aşternu o umbră, el păru să reflecteze. Şuviţele cărunte ale părului prea lung se împrăştiaseră împrejurul frunţii ca un nimb, în partea cealaltă, sub fereastră, inginerul şef mereu cu ochii în carte, dar de la o vreme nu mai întorsese nici o pagină.

— Vinovat am fost eu, sau... maşina? Şoferul, vreau să zic.

— Miliţia a stabilit vinovăţia dumneavoastră, îmi pare rău, dar e un fapt...

— N-are de ce să-ţi pară rău, într-o zi tot trebuia s-o paţ! Mereu umblu cu capul în nori, frânele automobilelor scrâşnesc neîncetat la un pas de mine, am cules mii de înjurături!...

— Ieri mi-aţi spus ceva, vorbi cu sfială Boghe. Mi-aţi spus că aţi fost cândva scafandru...

— Ia te uită! Am trăncănit ieri?

Medicul Cătălin Boghe simţi cum i se zbârleşte părul la ceafă de satisfacţie că alunecă pe tărâmul investigaţiei subtile.

— Da, aţi vorbit ceva... Puţin. Aluzia la faptul că aţi fost scafandru are vreo importanţă deosebită?

Cetăţeanul Vip încercă un gest, însă trupul, în care zăceau nenumărate dureri ce pentru moment amorţiseră, protestă cu toţi nervii. Gemu, faţa i se schimonosi, tâmplele deveniră febrile.

— Automobilul acela afurisit a trecut peste mine?

— Nu tocmai – din fericire, că altfel...

— Mă simt de parcă m-ar fi călcat buldozerul, încercă Vip să facă haz de... ăla, cum îi zice, necaz. Rămân multă vreme la pat?

— Păi, zise Boghe, nu prea... În orice caz, nu e nici o grabă!

— Şi ziceai, doctore, în legătură cu scafandrii...? înnodă Vip firul.

— De fapt, îl corectă blajin Boghe, dumneavoastră ziceaţi, ieri, aflându-vă într-o interesantă stare de semi-luciditate.

— Interesantă? Voi doctorii...! Ţi-am spus că am fost scafandru?

— Şi nu e adevărat?

— O, doamne, *cum* să nu fie adevărat!

Descumpănit pentru moment, tânărul Boghe îşi continuă „rafinata”-i investigaţie.

— Când aţi fost scafandru? *Unde?*

Vip suspină, ochii săi luminoşi se bulbucară niţel.

— Unde? Unde am fost scafandru? Scafandrii, dragul meu – îşi permise un râs scurt – acţionează pe mări şi oceane – sau nu ştiai? Vip închise ochii şi păru a depune un important efort înainte de a face următoarea mărturisire: Ei bine, doctore, am avut o tinereţe aventuroasă...

„Parcă ar repeta cuvinte învăţate din cărţi”, gândi iscusitul doctor Boghe. Sub fereastră, inginerul nu mai răsfoia cartea, evident asculta conversaţia; măcar din politeţe ar fi trebuit să întoarcă din când în când câte o filă...

Cetăţeanul Vip încercă să-şi întindă trupul, asta îi trezi alte dureri, se stăpâni însă, faţa lui rămase netedă.

— Doctore, n-ai să mă crezi, însă am fost corăbier...

Iar Boghe, în sinea lui: „Încă un fel de refulare! Probabil nici nu cunoaşte culoarea mării”.

— Adică, marinar, reveni Vip. Am zis corăbier, fiindcă sună mai bine.

— Mai frumos şi mai romantic! completă medicul, înţelegător. Vorbiţi, desigur, limbi străine?

— O droaie! Am fost un adevărat scafandru de mare performanţă, ştii, expediţiile care încercau să recupereze epave, sau în sfârşit, comorile rămase pe navele scufundate, nici nu porneau fără mine. Vip trase cu coada ochiului către tânărul medic. Oare îl crede? Boghe asculta fără să clipească. Am cules, continuă Vip, din fundurile de oceane, mii de scoici... Scoici cu perle, nu orice fel de scoici! Eu puteam să-mi ţin respiraţia cinci minute!

— E o performanţă! Nu vă sângerau urechile uneori? puse Boghe o întrebare de control.

— Eram vânjos! Astfel de neplăceri îi încercau pe alţii... Am cules... asta... cum îi zice?... Ah, da, MĂRGEAN! Ai idee cum e mărgeanul, doctore?

— Foarte, foarte vag, mărturisi Boghe. Cu ce seamănă, cu trandafirii, cu norii, cu meduzele?

— Nu-ţi cunosc numele, doctore, schimbă Vip subiectul.

Tânărul se recomandă cu o uşoară jenă şi silă.

— Sună promiţător, se referi Vip la numele său. Dar spune-mi, după accident, am fost foarte aproape de moarte?

— Mda... Însă rămâne numai între noi.

— Poţi să-mi spui orice, sunt om călit, trecut prin toate. Şi care-i situaţia în prezent, m-am îndepărtat de moarte?

— Cam la o mie şi ceva de kilometri, fiţi liniştit. O să vă înzdrăveniţi foarte curând. Sunteţi căsătorit?

— Cu viaţa pe care am dus-o, când s-o fac şi p-asta? În acest oraş mă aflu de-abia de doi ani...

— Sper că nu aţi venit aici direct de pe mare? Sau din adâncul mării?

— O, nu! Eşti ironic... Am părăsit de multişor vânzoleala... Am sosit aici din altă localitate, unde tot economist eram, prozaic, nu?

— Dar de ce? Orice ins cu un trecut... activ, se linişteşte la un moment dat.

— Mai ales după moarte!

— Nu e cazul! Să vorbim mai bine despre perle şi mărgean, tocmai eraţi pe punctul de a-mi descrie mărgeanul.

— Aşa e, dar *cum* să ţi-l descriu, are cele mai neaşteptate forme, uneori seamănă cu nişte...

Cetăţeanul Vip îşi încreţi fruntea înaltă.

— Cu nişte nori? sugeră medicul.

— Ei bine, nu tocmai, mai curând cu nişte ramuri de... De unde ideea cu norii?

— Nu ştiu, n-am văzut în viaţa mea mărgean, se întristă Boghe.

— Am acasă câteva mostre, amintiri de demult, am să ţi le arăt cu mare bucurie. Poţi să mă vizitezi oricând! Am totdeauna si bere proaspătă... nu-s degeaba economist la F.B.!

Boghe îşi mască un surâs strâmb, nu băuse la viaţa lui nici patru sticle de bere în total, cândva, în copilărie cineva din preajmă-i declarase că berea tâmpeşte, afirmaţie ce rămăsese definitiv încrustată în memoria sa. De altfel Boghe era un nebăutor convins.

— Dar dacă mă vizitezi acum, glumi Vip, rişti să nu mă găseşti acasă.

— Vă caut cu plăcere după ce ieşiţi de-aici, făcu medicul.

Vip ridică braţul stâng cu precauţiune, îşi netezi părul încâlcit.

— Dar, în fond, de ce numai atunci?

— Dar altfel, cum şi când?

— Unde sunt lucrurile mele?

— La magazie, fireşte. Cu inventar. Boghe se ridică fără chef. Entuziasmul ştiinţific îl părăsise. Discuţia dura cam de multişor, îl încerca o durere de cap şi o îndepărtată senzaţie de vomă, cea mai inumană dintre suferinţe. Era un nebăutor, era băiat cuminte, dar vomita ades în urma migrenelor violente ce veneau după insomnii. Înregistră de la distanţă cuvintele lui Vip:

— Du-te la magazie! Într-unul din buzunare trebuie să fie şi cheia locuinţei.

— Dar pentru Dumnezeu, ce să fac cu ea?

— Eşti tânăr, neînsurat, n-ai uneori nevoie de o garsonieră discretă, sau te pomeneşti că posezi un vast apartament?!

— Nu tocmai, stau şi eu împreună cu un coleg, se pomeni Boghe dând explicaţii.

— Vezi, vezi! În felul acesta poţi să admiri şi colecţia mea de mărgean!

— Acum trebuie să mă duc! făcu Boghe, clătinându-se din cauza durerii de sub frunte.

— Dar nu eşti curios să vezi mărgeanul meu?

— Ba, din cale afară, numai că nu aş şti să deosebesc mărgeanul de... o scrumieră sau de... Acum plec, imediat soseşte şi Profesorul!

— Nu e nici un necaz cu mărgeanul, te învăţ eu care e, cum îţi spuneam ia uneori forme ciudate, aduce a... a...

— A NORI?

— NU!! Ce tot ai cu norii!! A orice altceva, a tentaculă, a corn, a copac, a pasăre...

— În acest caz, e limpede, mai vorbim despre asta! şi Boghe o zbughi, fără să observe că înaintea sa ieşise pe coridor celălalt pensionar al camerei 24, inginerul şef, care-l acostă.

— E cam sărit de pe fix colegul, nu e aşa, doctore? întrebă, fumând cu ţigara ascunsă în pumn.

— Da' de unde! îl cam repezi Boghe. A trecut numai printr-o încercare...

— Crezi tot ce-ţi spune?

— Scuzaţi-mă! se debarasă Boghe, pornind în goană spre toaletă.

Un calvar fu ziua. Profesorul B., şi el în toane rele, îl întrebă de ce se îmbătase aseară, de arată în aşa hal. „Măcar de-aş fi făcut-o", gândi Cătălin Boghe. Cu înserarea, tirbuşonul fierbinte ce i se tot învârtise în creier se mai înmuie. Martha veni la întâlnire vânturând o poşetuţă nouă, roşie şi manifestându-şi dorinţa – care-l înspăimânta pe Cătălin – de a merge la un local, *să se distreze.* Martha îşi aprinse o ţigaretă, aşteptând ca el să se decidă. Şedeau într-un ungher al parcului, în vreme ce pe alei se perindau perechi înlănţuite, manifestând acea pasiune „falsă, declarativă", care-l scotea din papuci pe Boghe. Fuma şi el nervos, scuturând ţigara în fiece secundă.

— Eu am un program mai captivant decât cârciuma, zise, luând chiar în clipa aceea o decizie.

Martha se interesă, cu o anumită speranţă, în ce constă programul acela, în timp ce Boghe învârtea în buzunar un mic obiect – o cheie yale. El explică:

— Vom sonda imposibilul!

Fata cântări cu grijă cuvintele medicului. Oare la ce se referă tânărul idiot? Nu cumva...? Respinse ideea, nu era el capabil de asemenea iniţiative... Răspunse că pe ea o amuză prea puţin sondarea imposibilului! Boghe îşi morfoli buza, „sigur, gândea, pe Martha nimic n-o amuză în afara unei blestemate de băuturi care să-i ardă gâtlejul şi de ţopăiala aia căreia-i zice danţ! Probabil o mai interesează şi altceva, numai că eu complic tot ce e simplu. Nimeni nu înţelege de ce continui să mă văd cu individa asta, şi în primul rând, eu nu înţeleg! Între noi există tot atâtea legături câte-s între două cadavre pietrificate în banchizele Groenlandei. Probabil că eu continui jocul acesta abject fiindcă aşa se obişnuieşte, să ai o prietenă, şi fiindcă nu cunosc altă fată mai «potrivită» cu mine – dar Martha? Speră o căsătorie? Proastele astea, toate visează la măritiş! Dar nu, nici măcar atât!”

— Martha, de ce te întâlneşti tu cu mine?

— Ce vrei să spui, dragul meu?

El încercă un gest de tandreţe, care-i reuşi la fel de bine ca unui hipopotam.

— Ne cunoaştem din iarnă, dar relaţiile dintre noi n-au progresat cine ştie cât!

— Vrei să mă jigneşti?

„Da, aceasta e replica, îşi retrase mâna plictisit Boghe, totdeauna se trezeşte o ţâfnoşenie în ea. Dar să schimbăm placa.”

— Martha, ai văzut în viaţa ta mărgean?

— Ai înnebunit?

— Dar de ce, *dragă,* eu te întreb foarte serios, ştii cum arată mărgeanul?

Martha aruncă restul de ţigară drept în mijlocul aleii. „Ar fi putut s-o stingă, măcar”, cugetă Boghe întunecat.

— Nu zău, ce te-a apucat cu mărgeanul, Cătălin dragă?

„Dacă ar fi posibil să-mi schimb numele, oftă medicul. Nu mi se potriveşte Cătălin. Nu mi se potriveşte. N-am nimic din ce ar trebui să aibă un Cătălin. Nu mi se potriveşte nici Cătălin, nici Viorel, nici Doru. Nu mi se potriveşte nici un nume, asta e!”

— Nu mă tot întreba, Martha, ci caută să răspunzi. Să răspunzi pur şi simplu. Ai văzut în viaţa ta mărgean?

— Stai să mă gândesc... Poate da, poate nu. De fapt, *cum* arată mărgeanul?

— De fapt, aceasta e întrebarea. Eu te întrebam pe tine.

— Stai o clipă, zise fata, am văzut parcă la Mediaş, la o cunoştinţă, ba nu, la o rudă îndepărtată la care am fost în vacanţă pe când eram într-a zecea, mai târziu poate, într-a unsprezecea, puţin înainte de bacalaureat, cred – mai dă-mi o ţigară – am văzut ceva ce cred că era mărgean. Aducea a... Semăna cu... Haide, ajută-mă!

— Cu un nor?

— Cu un nor? CE PROSTIE! De ce tocmai cu un nor? Mai curând cu...

— Cu ce, dragă, cu ce?

— La dracu, nu ştiu! Dar dacă aş vedea mărgean, l-aş recunoaşte! Aş şti că acela e mărgean!

— Eşti sigură?

— Când spun ceva, ştiu ce spun! A discuta despre mărgean înseamnă a sonda imposibilul?

— Să mergem! zise hotărât Boghe.

— Unde? Dar înainte de a sfârşi întrebarea, Martha se şi ridicase, aruncând iarăşi ţigara aprinsă în mijlocul aleii. Boghe merse şi o stinse, tacticos.

— Ai să vezi tu unde. Mergem să descoperim mărgeanul... Norii de mărgean.

— Ce înţelegi tu prin „să descoperim norii de mărgean”?

Doctorul se opri, iritat la culme.

— Dar tu ce înţelegi, Martha?

— Depinde ce înţelegi tu!

— Aşa nu ajungem nicăieri, Martha. Să mergem!

— Vrei neapărat să ajungem *undeva?*

— Termină! Termină cu vânătoarea de aluzii! Eu nu fac nici un fel de aluzie.

— Daaa? Şi atunci ce e cu mărgeanul şi toate celelalte?

— Care toate celelalte?

— Nu ţipa la mine, că mă ridic şi plec!

— Nu ţip! răcni Boghe. Si cum să te mai ridici, că te-ai şi ridicat!

— Atunci, plec!

— Am impresia că ai şi plecat, şi încă de mult!

— Aşa, domnule filozof?! Bine! Există destui bărbaţi care... cărora...

— ...le scapără tălpile după tine! Perfect! Uşche-o iute la ei. Nu-i lăsa să forfotească singuri, *dragă,* că li se tocesc tăl...

Martha nu făcuse nici cincizeci de paşi că doctorul şi porni în fugă după ea. „Aşa-s eu... Un penibil! Nu-s în stare să-i fac vânt unei... dame! Uite cum alerg după ea! Uite cum am să mă gudur, cum am să-i cer iertare.”

Puţin mai târziu, după ce împăcarea se produsese, medicul potrivea cheia yale în broască. Se aflau într-o casă cu două etaje. Garsoniera, plăcut mobilată.

— Cine locuieşte aici? întrebă Martha.

— Un tip pe care-l cheamă Mircea Vip, explică Boghe, şi încercă imediat să aspire înapoi fraza în care auzise o sonoritate, o rimă suspectă.

— Aha, facem chiar şi poezii, *splendid!* se extazie Martha, socotind că venise momentul să joace mica ei scenă de groază, *obligatorie.* Căzu pe un fotoliu şi învârti manivela smiorcăielii. Speriat, Boghe se opri din cercetatul locuinţei, în care spera să descopere, dacă nu nori, măcar o fărâmitură de mărgean. Aşeză o mână blajină pe umărul fetei, dar ea se scutură şi-l ţintui cu o privire asupra căreia nici nu insist.

— Ajunge! Ajunge! Vocea Marthei ar fi străpuns şi o tăblie de oţel. Nu te mai preface! Nu te mai preface, Cătălin Boghe! Ai împrumutat special locuinţa, crezi că nu vă *ştiu* eu? Acesta e mărgeanul tău? Norii de mărgean! Norii de...! Auzi? Norii de...!

— Norii de ce?

— Să taci! Vrei să sondezi imposibilul? Ţine!

O palmă răsună.

— Dacă vrei să sondezi imposibilul, nu ţi-ai găsit omul potrivit!

Altă palmă.

Boghe dădu înapoi, amărât, renunţând să mai explice. Fata mai lăcrimă un minut, nici atât, îşi tamponă apoi ochii şi se ridică, înseninată. Ca la carte, scena. Dobitocul, se prinsese. De-acum înainte putea să urmeze orice...

Boghe, descumpănit, reluă „explorarea împrejurimilor”, însă, vai, nu se afla într-un labirint, ci într-o banală garsonieră – lui însă îi plăcea să se creadă în labirint. Complicatul hăţiş al personalităţii umane, cu toate complexele sale, cu înfrângeri, victorii, probabil destul de puţine victorii... Acuma sunt ce sunt, dar cândva am fost scafandru! Nu, n-a fost scafandru. Niciodată n-a fost scafandru. Nici măcar nu are o idee precisă despre culoarea oceanului. Ba da, filmele. În zilele noastre poţi să-ţi faci idee despre orice, chiar şi despre ce nu există.

Se aşeză, să rememoreze. La magazie dăduse peste hainele cetăţeanului Vip, spălate de sânge, reparate pe ici colo, dar, în general, nu într-o stare perfectă. Printre obiectele sale personale, cum se zice, descoperi un ceasornic de buzunar vechi cu capac probabil de argint, cu încrustaţii aproape şterse reprezentând şerpi, poate şerpi de mare... Şi acest amănunt se potrivea cu concluziile subtile ale medicului: Vip nu poartă un ceas de mână, ca aproape toată lumea, ci unul voit demodat, cică un *souvenir,* o „ceapă” despre care poate să-şi închipuie liniştit că e amintire de prin Antile, Jamaica sau şi mai bine, Haiti. *Souvenir*-ul acesta avea cadranul spart – tot din accident. Boghe examină restul lucrurilor – nimic deosebit, în afară de o mică şurubelniţă. Misterioasă şurubelniţă! Iată şi cheia garsonierei.

— Ce vă mai trebuie, în afară de cărţi? îl întrebase pe Vip.

— Oh, nimic, doctore, *thank you!*

— Şi unde spuneaţi că ţineţi mărgeanul?

— Cam peste tot, pe etajere, în vitrină, un mic fragment pe noptieră, peste tot...

Peste tot – dar în realitate nicăieri! Nici urmă de mărgean. „Această cochilie prevăzută cu «ţepi», îşi zise

Boghe, oprit în faţa etajerei, e de provenienţă oceanică, însă nu e mărgean, *nu poate fi* mărgean. E doar fostul domiciliu al unei fiinţe moi, al cărei rost pe lume nu e clarificat, cel puţin pentru mine. Poate că rostul de a produce cochilii pentru amatorii de exotisme... însă natura nu ţine cont de astfel de «cerinţe». Sunt foarte înţelept. Un înţelept care a încasat două palme, ca pe nimic. Nu, nici acesta nu e mărgean, mărgeanul trebuie să fie altfel, după cum îi sună numele trebuie că seamănă cu, hm, mereu la comparaţia cu norii mă întorc!”

Aşează „obiectul” la locul lui, trase cu coada ochiului înspre Martha, care, la rândul ei, trăgea cu coada ochiului, să constate cât e de supărat pentru palme.

— Poate că acesta e mărgean, deschise fata gura, prima dată după incident. Legăna în palmă un mic bolovan, greu, cu reflexe interesante, cu mici formaţiuni geometrice la suprafaţă.

— E doar pirită, sau magnetită, sau cam aşa ceva, o lămuri Boghe, încă distant,

— Dar tu m-ai adus aici ca să-mi arăţi mărgean!

— Individul m-a asigurat că are casa plină de mărgean, eu însă nu-l văd nicăieri. Dar tu? Pretindeai că-l poţi recunoaşte!

— Eşti sigur că pentru mărgean ai venit aici cu mine, Cătălin? Eşti convins că nu mi-ai întins o cursă? O capcană?

Boghe nu catadixi să răspundă, alese câteva cărţi din biblioteca nu tocmai bogată a cetăţeanului Vip şi le aruncă în servietă. Se întoarse către Martha

— Cred că e momentul să plecăm.

— Aşa de iute?

— Adineaori m-ai cârpit, de... înspăimântată şi revoltată ce erai!

— Am crezut că...

— Ei bine, te-ai înşelat. Să ieşim.

— Dar, te grăbeşti? Eşti aşteptat undeva?

— Nici pomeneală, scrâşni Boghe, însă credeam că tu te grăbeşti să scapi din... cursă!

— Acum că m-ai convins, nu e nici o grabă. Îmi place hogeacul acesta. Cine stă aici?

— Unul Vip, ţi-am mai spus. Un tip pe nume Vip. Când îi dă drumul din clinică, ţi-l prezint, sper să-ţi placă la fel de mult ca şi „hogeacul”, mai ales când îşi va declama bărbile cu scafandrii şi norii de mărgean!...

— Tu tot mai eşti supărat, Cătălin?

— Cum mi-aş permite – doar pentru nişte palme? Mai lasă-mă în pace, să mergem!

— Că urâcios mai eşti! De ce nu te porţi drăguţ?

— Ce ar trebui să fac? Să hămăi?

— Nu ştii cum să te porţi cu o fată?

— Cred că nu ştiu! La ce faci aluzie?

— La nimic, dar aici e plăcut, suntem singuri, prima dată singuri!

— Şi nu te mai temi de capcane? Nu te mai mănâncă palmele?

— Termină, Cătălin. Termină!

A doua zi, ridicat uşurel în cot, cetăţeanul Vip îi zâmbi cu toată faţa.

— Salutare, doctore, salutare! Ai fost la mine acasă? Ai văzut mărgeanul şi toate celelalte?

— Iată cărţile, ocoli Boghe întrebarea, mai mult decât indispus. Puse cele vreo cinci volume pe noptieră, orândui ceştile şi medicamentele şi-l întrebă cum se simte.

— Din ce în ce mai bine, nu se observă? Ai fost la mine singur?

— Păi, da, minţi medicul.

— Nu era o nenorocire dacă te însoţea o persoană drăguţă. Păstrează te rog cheia, presimt că te voi mai ruga să-mi mai aduci ba una, ba alta. Nu te superi, nu?

— La dispoziţia dumneavoastră!

— Ai recunoscut, printre toate celelalte, mărgeanul?

Medicul se decise să-i facă jocul – ce-l costa?

— Cu uşurinţă... după excelenta descriere pe care mi-aţi făcut-o...

Boghe se aşează, obosit, pe patul de alături, alungând mereu motivul real al indispoziţiei, şi motivul era Martha. Dacă stătea să-l analizeze, motivul nu rămânea în picioare, se spulbera, dar de îndată ce „întorcea capul”, dintr-un loc umbrit, din locul acela umbrit şi depărtat, „motivul” trimitea luciri neplăcute. Era suficient *să nu se gândească* la cele petrecute aseară, pentru ca toate gândurile sale să lunece într-acea direcţie, dându-i sentimentul ridicolului, umilinţei, şi toate celelalte. Se ridică şi porni către cel de-al doilea pacient al salonului, inginerul şef. Acesta îi aruncă o privire cercetătoare, parcă ostilă. Dar, de ce, „parcă”? Schimbă cu el o sumă de cuvinte, mereu apăsat de impresia că omul ar dori să-i divulge ceva „de altă natură”, fapt care nu se petrecu. Din nou se profila o zi al dracului de nereuşită. Boghe se feri, cât putu, din calea tuturor. Pe la amiază, ba nu, ceva mai târziu, telefonul.

— Doctorul Boghe la aparat!

Pe la-nceputul studenţiei îşi propusese să nu folosească-n veci această blestemată formulă în care sălăşluia, după cum i se părea lui, şi nu numai lui, ceva din izul de ţâfnoşenie al întregii caste medicale, dar iată că a folosea.

— Martha? Te pup, *dragă...* Ce faci?

Martha! Ar fi putut să amâie convorbirea cu o săptămână, două, dacă nu definitiv...

— Cătălin *dulce!* Ce greu te-am găsit la telefon! Mergem diseară?

— Ce ai spus?

— Nu se aude bine la voi? Nici aici... Te întrebăm dacă diseară mergem...

— Unde? o întrebă Boghe.

— Dar, bineînţeles, tot acolo...

— Nu, nu, în nici un caz! răspunse urlând medicul.

— Dar de ce? Nu ţi-a plăcut ieri?

Fireşte că-i plăcuse, chiar *mult,* încercă să-i explice, dar, deocamdată, nu se poate.

— Sper că nu te duci cu alta, îl tachină *vocea* la celălalt capăt al firului şi el văzu sprâncenele Marthei arcuindu-se obraznic.

— Prea mă crezi satir şi *don huan...*

— Ei lasă, mi se pare că-mi eşti!

Va să zică, după spusele ei, fusese o seară izbutită. Ciudat! Oricum, acest gând îl mai învioră, lui i se părea că se cam compromisese... Sau Martha îşi joacă micul ei teatru?

Inginerul şef extrase o ţigareta din sertarul noptierei şi rămase cu ea suspendată, încercând să-şi recupereze ultimul gând. Privirea, aţintită în direcţia lui Vip. „Îl cunosc, dar de unde? se chinuia el. Îmi pierd memoria... memoria, ce lucru uimitor! În fond prezenţa ei trebuie să ne mire, iar nu absenţa! Dispariţia memoriei, hm, omul a prevăzut fenomenul şi s-a înarmat împotriva acestei eventualităţi... Maşinile electronice! O umanitate aberantă şi inutilă – în clipa când doar creierele electronice vor funcţiona, inutilă, fiindcă vor funcţiona pentru cine? Dar de fapt ce intenţionam să fac?”

Inginerul trecu prin faţa cetăţeanului Vip cu ţigara între degete şi chibritele în buzunarul pijamalei. Vip îi zâmbi prietenos.

— Ştii ce?

„Acuşi are să-mi confirme că într-adevăr ne cunoaştem şi are să-mi explice şi de unde!” Şi răspunse:

— Nu ştiu!

— Am să te rog ceva! Comunică-i doctorului Boghe, dacă-l zăreşti pe undeva, să vină la mine,

Inginerul făgădui, în clipa următoare uită, dar cetăţeanul Vip trimise altă ştafetă, o soră sau cam aşa ceva, şi-n cele din urmă Boghe se înfăţişă, cu fruntea transpirată.

— Mi-e teamă să nu abuzez, spuse Vip, numai zâmbet. Dacă mai treci pe la mine acasă, te rog adă-mi periuţa specială pentru proteză...

— Periuţa pentru pro...?

— Da, beri-beri, maladie tropicală, am scăpat ca prin minune, însă dinţii s-au dus...

— Perfect, am să vă aduc tot ce doriţi!

— Cu această ocazie vei admira încă o dată micul meu Degas...

— Poftim? Micul dumneavoastră Degas?

— Degas, marele pictor, impresionistul. N-ai observat tabloul?

— Ca să fiu sincer, nu, mormăi Boghe, zicându-şi „ce e mult, e mult”: mărgeanul, iar acum „micul său Degas”...

— E una din cele mai scumpe amintiri ale mele, torăia Vip. O avere mi s-a oferit pe această pictură, dar n-o dau, odată cu viaţa.

— N-am observat capodopera la care faceţi aluzie, dar când merg să iau periuţa, am să casc bine ochii. Boghe făcu o pauză. Şi cam în ce loc se află Degas-ul dumneavoastră? Undeva printre colecţiile de mărgean?

— Îl ţin în fundul vitrinei, nu chiar la vedere, înţelegi raţiunile, da, în fundul vitrinei, dincolo de argintării.

— Perfect! N-am să-l *ratez,* făgădui medicul şi apoi, câtva timp, dădu târcoale telefonului de pe coridor – în sfârşit, formă numărul. Dacă e ocupat, renunţ, îşi făgădui. Nu era ocupat şi i-o dădură imediat pe Martha. O întrebă ce părere are despre Degas, cine este *acest Dega?* se miră inocenta domnişoară, în sfârşit, spuse Boghe, n-are importanţă, altceva: m-am răzgândit, dacă doreşti, putem merge diseară, *tot acolo...*

Martha cea inocentă acceptă cu chicoteli de fericire („Sunt sigură, dragul meu, că vom petrece încă o seară minunată!”). Boghe se îndepărtă de telefon cam năuc: dar dacă fata asta mă iubeşte într-adevăr? Haide, haide, bătrâne, nu uita că aşa cade în capcană orice imbecil de bărbat, cită în gând pe unul mai deştept şi mai experimentat decât el; însă nu era convins. Amorul propriu...

— Degas este, dragă amice, un impresionist prin excelenţă, redeschise discuţia ceva mai târziu Vip. A pictat copaci, cu rădăcini cu tot, turnuri şi balerine, mai ales balerine. Degas-ul meu, după cum vei observa, şi tot timpul mă mir că n-ai observat – reprezintă o balerină, într-un

picior. Celălalt picior e ridicat către înălţimi, aşa cum îi stă bine. Aşa cum îi stă bine unei dansatoare.

— Perfect, zise Boghe şi se întâlni cu Martha. Se aştepta să i se pretindă noi asigurări că nu întinde curse, şi aşa mai departe, dar ea fu cu totul jovială şi se lăsă cu plăcere îndrumată către locuinţa economistului de la F.B.

Peste oraş picase o anumită înserare. Boghe răsuci cheia în broască şi primul său pas fu către vitrina cu „argintării". Ciudat! Pe vechiul ceainic, o gravură, executată cu o destulă fineţe, reprezenta cu adevărat o balerină, şi chiar în poziţia descrisă de Vip. Prin urmare, gândi modicul, c*am în felul acesta* funcţionează mintea bolnavului meu, şmecherul acela de Vip, nici un Degas, nici urmă de Degas (şi cum ar fi fost, că doar toţi *Degaşii* se află prin marile muzee, sau, *în cel mai bun caz,* în colecţiile blestemaţilor de miliardari americani), totuşi balerina e aici, balerina există... Da, există.

— Ce faci? ajunse până la el vocea Marthei.

— Sondez, răspunse. Sondez imposibilul.

— Să-l sondăm împreună, iubitule.

— Aşteaptă o clipă, Martha...

Găsi în baie periuţa specială pentru proteză, aceea exista, nu era o iluzie ca norii de mărgean şi ca... O înfăşură într-un petec de hârtie higienică, „Nu pot să spun că Vip, cetăţeanul Vip, fabulează în toate privinţele. Există o anumită regulă în aiurelile sale. Sau un mister..."

„N-am să dau cărţile pe faţă, se decise Cătălin Boghe, dacă e un joc, *fie,* să vedem ce urmează, iar dacă nu e joc, să coborâm, sau să urcăm – cine ştie! – ultima treaptă. Îi voi declara că pictura m-a impresionat, dar am să i-o redescriu niţel altfel: balerina nu are piciorul ridicat – să vedem dacă mă corectează."

Vip luă periuţa, mulţumi, dar întrebarea ce o puse nu se referi la Degas-ul „său".

— Ai fost şi de data aceasta singur?

— Nu, nu tocmai, răspunse Boghe, după o meditaţie.

— Vreo cucerire recentă?

„O fi dorind să-i povestesc amănunte?”

— Nu, nu chiar regentă, explică demn.

— Să nu-mi spui că ai fost cu viitoarea soţie, şmechere!

— Nu spun aşa ceva, nu spun nimic, se încruntă Boghe.

— Dar bere aţi băut?

— BERE??

— La robinet, în bucătărie, curge bere...

„Perfect, surâse medicul. Acuma sunt ce sunt, dar cândva am fost scafandru. Norii de mărgean. Balerina lui Degas. Iar acum, robinetul cu bere... Straşnic! Trebuie să-i vorbesc Profesorului...”

— Aşa e că nu mă crezi, doctore?

— Nici n-ar fi rău să existe astfel de robinete!

— Păi la mine acasă există...

— Probabil aşezat între mărgean şi Degas, fu cinic Boghe, dar celălalt nici nu-l auzi.

— Deschizi robinetul din bucătărie şi *fssss,* bere proaspătă, cu spumă cu tot. Când te mai duci acolo cu fata dumitale, să încerci, Promiţi? Faci un chef în contul meu. Promiţi?

Boghe promise, şi uită. Interesul său pentru cetăţeanul Vip intrase într-o curbă descendentă. Din păcate, nu era consecvent. Se apuca de câte un caz cu pasiune, dar îl pierdea pe drum, nu ajungea departe cu sondajul, nu ajungea să sondeze imposibilul. Şi dacă n-ai sondat imposibilul, poţi zice liniştit că n-ai sondat nimic. Într-adevăr, nimic. Chiar, fără glumă, nimic. Dacă n-ai sondat imposibilul...

Din centru luară autobuzul, Martha avea în poşetă o sticlă cu votcă, iniţiativa ei personală, Boghe fiind din principiu împotriva alcoolului.

Dar, spre ghinionul său, în seara aceea, în garsoniera lui Vip, doctorul Cătălin Boghe se cam îmbătă. Votca adusă de Martha şi, desigur, prezenţa ei... La un moment dat fata ieşi din cameră, el, rămas singur, deschise ochii, toate se cam învârteau împrejur, chiar şi norii de mărgean, acum îi vedea limpede!!, nici nu dormea, nici nu era lucid, apoi Martha

reveni de undeva şi-i spuse ceva deosebit de caraghios. Încercând să rememoreze evenimentele serii trecute, când ajunse la acest punct. Boghe, cu tâmplele dilatate, cu o durere bine instalată în creier, ridică din umeri furios, m-am făcut criţă, îşi zise, alcoolul e o mare porcărie! E o porcărie să consumi alcool! Îşi amintea că parcă băuseră şi bere – dar era imposibil! Martha descoperise că din robinetul de la bucătăria cetăţeanului Vip curge bere!! Cumplit trebuie să mă fi îmbătat! Şi totuşi, amintirea, destul de limpede:

— Cătălin *dulce,* vorbise cretina de Martha, am făcut o mare descoperire, la ro-robinetul din bucătărie nu curge apă... Ştii, am vrut să beau un pahar, muream de sete...

— Îmbracă-te... Plecăm... E o cişmea în parc...

— Dar nu mai îmi este sete...

— Ai spus că da!... Şi mie... Votca asta...

— Am vrut să beau apă, dar la bucătărie nu curge apă...

— Toate robinetele din lume sunt stricate, ăştia nu se pricep la conducte... conductele romane!... Are să-mi fie greaţă, alcoolul e o...

— Conductele romane sunt un fleac... Prin conductele noastre curge bere! Nu-mi mai este sete, am băut bere...

— Ai băut porcăria aia de votcă!

— La robinet curge bere, bere adevărată!

— Ai înnebunit, dar fie cum vrei...

Atunci Martha se ridică şi-i aduse o cană cu BERE. Sau, cel puţin aşa îşi amintea el acum. Îşi amintea cum pe urmă parcă, verificase personal robinetul miraculos. Îl tot verificaseră, umplând de nenumărate ori cana. Şi deşertând-o, bineînţeles: bere adevărată şi proaspătă.

Totul vine dintr-acolo. Din direcţia salonului 24. Din partea lui Vip care-i sugerase povestea cu robinetul. Îmbătându-se, povestea căpătase contur. Dar de ce un contur atât de real?

În drum spre clinică avu ideea de a-i telefona Marthei, s-o întrebe, însă ar fi fost prea de tot, şi prin urmare Boghe, doctorul Boghe se decise să verifice personal. Făcu un ocol. Bine situat blocul vechi în care locuia cetăţeanul Vip. Un parc prin apropiere. Din mijlocul unei alei un câine tărcat îi

aruncă o privire iscoditoare, ca unui suspect. „Încă nu mi-au trecut fumurile beţiei, gândi, dacă-s ameţit şi acum, în ce hal trebuie să fi fost ieri!” O femeie ce mătura trotuarul îi trimise priviri pline de dojană, două studente chicotiră, domnul bătrân din hol se opri din lectura pasionantă a afişierului pentru a-l examina temeinic, să-l recunoască de va fi cazul. „Observ că toată lumea se miră de prezenţa mea, aşa mutră dubioasă voi fi având, sau lumea întreagă a aflat că am tras ieri o beţie? Şi dacă de pildă un miliţian m-ar întreba ce caut la ora asta într-o locuinţă străină, răspuns satisfăcător nu aş putea să dau. Să-i explic chestia cu robinetul de bere?! Ce caut la Vip? Caut norii de mărgean? Jur să nu mă mai îmbăt!” şi cu acest gând cinstit pătrunse în garsonieră, trecu glonţ prin cameră, intră în mica bucătărie, răsuci, zmucindu-l, robinetul, şi pentru ca preţioasa băutură să nu se piardă degeaba – căci bere curgea prin robinet! – puse cana în calea şuvoiului spumos, cana din care sorbiseră şi ieri, şi înainte de a se mira, înainte de a-şi pune vreo întrebare, goli dintr-o suflare conţinutul şi imediat se simţi mult mai bine. După o a doua cană, se simţi chiar excelent. În fond o bere – înseamnă două beri. El însă o înghiţi şi pe a treia, pe îndelete de data aceasta, dar cu aceeaşi plăcere, apoi se apucă să cântărească situaţia, să analizeze.

Miraculoasa instalaţie a cetăţeanului Vip funcţiona ireproşabil, mult mai bine decât la majoritatea berăriilor, unde şansa de a găsi băutura „specifică” era de unu la trei, dacă nu de unu la patru.

Doctorul Boghe examină peretele, tavanul – de unde naiba venea berea? Mister, mare mister. Mai curioasă, mai interesantă era însă latura teoretică a chestiunii, Vip născocise basme cu privire la trecutul său de scafandru, cu privire la mărgean sau la „micul Degas”; nimic nu era adevărat din toate câte le narase cu dezinvoltură şi brusc în acest eşafodaj ireal, apăruse un PUNCT. Cea mai neverosimilă dintre pretenţiile cetăţeanului Vip se adeverea, avea în casă robinet de bere.

Cătălin Boghe ajunse cu mare întârziere la clinică, unde află că fusese sunat de NENUMĂRATE ori de către o domnişoară. Iată că din nou sună, spuse sora, cred că e pentru dumneavoastră, şi aşa şi era.

— Cătălin *dulce,* tu eşti? Martha e aici.

— Da, te ascult, Martha...

— De ce eşti aşa de rece, Cătălin?

— Nu sunt rece, dar nu-mi văd capul de treburi!

— Eu nu-mi văd capul, fiindcă mă doare, spuse Martha.

— Nu eşti obişnuită cu băutura.

— Ba, tocmai că sunt obişnuită!

— Ia un *anti,* şi pune-ţi o compresă.

— Nu înţeleg cum de m-am *făcut* în halul acesta dintr-o nenorocită de votcă! Ascultă, am spus multe prostii?

— Nu te necăji, nu-mi amintesc mare lucru...

— Nici eu... doar că... Am un cap cât un butoi. Nu, vorbesc serios, am un cap cât un butoi cu bere! Ştii ce e interesant? Mă urmăreşte impresia că aseară am băut bere în cantităţi *incomensurabile* şi că berea asta curgea dintr-un nenorocit de robinet... Am visat această nerozie, sau acesta e adevărul?

— Ce adevăr, Martha?

— Robinetul! Robinetul cu bere – a existat?

Boghe ezită, dar ajunse la concluzia că deocamdată e prudent să lase lucrurile în aer.

— Mă faci să râd, Martha...

— Dar tu cum te simţi?

— Excelent, răspunse „dulcele” Cătălin, şi într-adevăr, după trei căni luate din „robinetul care nu exista”, moralul său sporise.

— E ceva suspect aici, zise fata.

— Aşi! Te-a prins votca în ofsaid.

— Cum? În ce?

— O, doamne, în nimic...

— Şi chiar, chiar n-am băut bere?

— Dar potoleşte-te, *dragă...*

Toate raţionamentele subtile se dăduseră peste cap! De câtva timp se îndoia că va ajunge un medic ca lumea, mereu avea de-a face cu nişte cazuri *strâmbe!* Totuşi străbătu salonul cu un aer profesional; se ocupă la început, îndelung, de inginerul şef, neglijându-l voit pe Vip care însă nu se indispuse.

— Cum stăm cu moralul? îl întrebă, apropiindu-se în cele din urmă de patul său.

— Ai mai fost cumva pe la mine? întrebă la rându-i cetăţeanul Vip.

Boghe lăsă lucrurile să se desfăşoare în voia lor.

— Da! Şi berea dumitale mi-a dat o straşnică durere de cap!

— Imposibil! Berea *mea* e totdeauna proaspătă! protestă parcă jignit cetăţeanul Vip, săltându-se pe pernă.

— Am mai băut şi altceva, continuă Boghe, domol.

— Ei, ei, vezi, dacă amesteci!

— Dar care e *trucul* cu berea? De unde vine?

— Nu e nici un truc! Nu ghiceşti, doctore?

— Nu. Mi se pare pur şi simplu neverosimil.

— N-ai băgat de seamă că peretele meu e lipit de peretele F.B.?

— Ei şi?

— Cum ei şi, ai uitat că eu lucrez la F.B.? O conductă tainică de la rezervoare, la locuinţa mea, pricepi?

— E posibil aşa ceva?

— Trei oameni am pritocit un an planul ăsta... un plan mare!

Cetăţeanul Vip vorbea potolit, dar fără să-şi ascundă glasul; de bună seamă şi inginerul şef prindea vorbele sale. Boghe se frământă, uluit. Iată un caz într-adevăr foarte *strâmb!* Puse o întrebare cu totul neroadă:

— *E voie* să faci aşa ceva?

— Ce importanţă are? Sigur că nu! Dar e capodopera vieţii mele!

— Nu vei fi pedepsit pentru asta?

— Ba bine că nu, doar să se afle!

— Păi... se va afla!

— Mi-ar şi părea rău să nu se afle, *chestia* e prea frumoasă!

— Spune-mi, dumneata nu ai impresia că eşti niţel... nebun?

— Să lăsăm asta, doctore. Cine nu e niţel nebun?

— În calitate de economist la F.B. trebuie să-ţi fi dat seama că...

Vip îi reteză peroraţia:

— Să lăsăm prostiile. Nu sunt economist, nici pomeneală de aşa ceva.

— Dar ce eşti?

— Acuma sunt ce sunt, dar cândva am fost scafandru.

— Placa asta o cunosc. Altceva?

— M-am angajat la F.B. dintr-o eroare. Un lanţ de erori.

— Da, serios? Dar, domnule Vip...

— Nici nu mă cheamă Vip. Numele meu e Henry Marian. Henry Marian, fost scafandru.

— Dar cine e Vip? Şi *unde* e Vip?

Bolnavul se ridică puţin, cât putu, îşi netezi părul meticulos. Părea *cel puţin* foarte normal.

— Am să-ţi spun. De ce nu ţi-aş spune totul, doctore? Vip e mort. Adevăratul Mircea Vip e mort de doi ani.

— Cum vine asta?

— Mort de-a binelea, aşa vine. Eu i-am luat locul.

— Fabulezi? Vorbeşti serios?

— Fii atent, Vip a murit, eu i-am luat locul, ce poate fi mai limpede? (Bolnavul aşteptă, dar Boghe, depăşit, nu spuse nimic.) Îţi aminteşti cazul ce a făcut vâlvă acum doi ani în tunelul de la Călăţele? Acolo a fost găsit un cadavru, sfârtecat de roţi, de nerecunoscut. Acela era Vip, adevăratul Vip, înţelegi?

— Nu tocmai, bâigui Boghe, înghiţind un nod. Cum a ajuns sub roţi? A fost împins din vagon?

— Ei, vezi că înţelegi?

— Şi cine l-a împins? Dumneata?

— Da, eu, zise bolnavul cu simplitate, şi zâmbi. Boghe se ridică încetişor, să nu-l lase dracului picioarele. Cum se procedează în astfel de cazuri?

— Doctore, se auzi glasul inginerului şef. Boghe se apropie de patul acestuia, mereu urmărit de zâmbetul straniu al lui Vip – sau al lui Henry Marian, cine să mai ştie? Inginerul şef îi întinse un bileţel. Boghe ieşi din salon complet aiurit.

II

Un vagon de tip european, un compartiment de clasa întâia, pentru nefumători. Totuşi unul dintre bărbaţi scoase din buzunar pachetul cu ţigări şi-l privi iscoditor pe vecinul său, care-i făcu un semn complice şi la rându-i se pregăti cu mare plăcere să fumeze.

Astfel începu conversaţia lor, firesc, cu oarecare lenevie la început, dar din ce în ce mai vioaie, pe măsură ce se cunoşteau mai bine. După schimburi banale de cuvinte – „ia mai dă-i încolo pe ăştia cu recomandările lor”, se refereau la recomandarea de a nu fuma – discutară, ca doi oameni bine crescuţi, despre vreme, politică, războaie şi se pregătiră să abordeze amical chestiuni mai direct legate de persoana fiecăruia, precum ar fi scopul călătoriei, şi altele.

Primul care încălcase regulamentul cu privire la fumat era un ins de aproape şaizeci de ani, verde la înfăţişare, bronzat, cu păr bogat, lung şi cărunt, care nu-l îmbătrânea totuşi, de statură mijlocie şi neaşteptat de suplu, vestimentat cu îngrijire, dacă nu chiar cu rafinament.

Numele lui era Vip Mircea.

Henry Marian se numea celălalt.

Din spusele sale reieşea că e funcţionar mărunt, ajutor de achizitor sau cam aşa ceva.

Vip, cel îmbrăcat cu îngrijire, preocupat mai mult de ale sale, explică pe larg cum se mută cu serviciul într-un oraş mai mare, la o întreprindere mai de anvergură decât cea la care robotise până atunci, precizând oraşul, întreprinderea,

alte amănunte, învăluindu-l permanent într-o căutătură superioară persoana tovarăşului său de călătorie, om cam de aceeaşi vârstă, care însă părea a fi departe de starea de „echilibrată prosperitate” a interlocutorului. Într-adevăr, spre deosebire de cetăţeanul Vip, Henry Marian purta nişte ţoale oarecari, nu putea fi vorba de eleganţă la el, iar statura-i impozantă – peste unu optzeci şi cinci – era anulată de obezitate, de pântecul jenant, bărbia triplă, obrajii căzuţi şi toate celelalte beneficii pe care le aduc apetitul anormal sau deficienţele glandulare.

— Şi ce spuneai că învârteşti, stimabile? întrebă Vip, cu o bunăvoinţă ocrotitoare, superioară.

Marian îi explicase mai înainte „ce învârteşte”, dar economistul nu fusese atent, aşa cum nu suntem atenţi faţă de cei pe care-i considerăm inferiori. Lezat, grăsunul de Marian ava o notă agresivă în voce:

— Acuma sunt ce sunt, dar cândva am fost scafandru!

Vip simţi nuanţa schimbată a glasului şi ridică privirea, mirat şi de ton şi de conţinutul afirmaţiei.

— Ai fost ce, stimabile?

— Numele meu este Marian, Henry Marian, îl corectă „stimabilul”.

— A, perfect, scuză-mă, nu reţinusem... Ce înţelegi prin scafandru? E o metaforă?

Henry Marian zise că prin scafandru nu înţelege – mama dracului! – decât tot scafandru, şi aici discuţia păru definitiv compromisă, fiindcă ambii se simţeau jigniţi, Marian de aerele omului care reuşise în viaţă, iar Vip de expresia ameninţătoare a „funcţionăraşului”, şi dacă nu ar fi intervenit un şir de elemente, vreo patru, cinci, legate între ele ca verigile unui lanţ – straşnică comparaţie! – e posibil, dacă nu chiar sigur că nu s-ar fi petrecut evenimentele deosebit de grave care urmează.

Cel dintâi dintre aceste elemente era faptul că atât Vip cât şi Marian mai aveau în faţă, ceasuri bune de călătorie, aşa că un interval de tăcere mai atenuă ceva din antipatia spontană reciprocă. În acest interval ei continuară să fumeze, fiecare din pachetul propriu. Conductorul trecând

pe culoar, observând că pasagerii nu deranjează pe nimeni în vagonul aproape pustiu, din comoditate nu comentă nimic.

Dar – acesta e al doilea element – pe la patru după amiază, într-o staţie neimportantă, o familie – mamă, tată şi fiică – năvăli în compartimentul celor doi domni fumători. Era o familie arţăgoasă, care se năpusti cu vorbe multe şi dure împotriva lor, în loc de a trece în compartimentul de alături, probabil gol.

În faţa acestei grele situaţii Vip şi Marian fură nevoiţi să facă o alianţă pentru a respinge atacul familiei belicoase, şi asta şterse starea de încordare dintre ei, aşa că, după ce familia aia rea coborî din tren, conversaţia se reînnodă de la sine.

A treia verigă din lanţul ce a favorizat „evenimentele grave" a fost, cum explicam, retragerea familiei agresive, iar a patra – faptul că nimeni n-a mai intrat în compartimentul lor.

Deci, conversaţia, vindecată după acel semi-kix, s-a putut desfăşura în voia ei, cu fireşti pauze, înaintări, retrageri, dar fără să mai ajungă la momente critice, cu excepţia fazei finale.

Astfel, Vip ceru amănunte celuilalt cu privire la „trecutul său de scafandru". Henry Marian i le dădu. În ciuda aparenţelor („acuma sunt ce sunt...") avusese – susţinea el – un trecut aventuros, o existenţă zbuciumată, de invidiat, fusese „corăbier", da, folosise acest cuvânt, se îmbarcase la o vârstă crudă, trecuse de pe o navă pe alta, din întâmplare îşi descoperise „vocaţia" de scafandru care-l făcuse faimos pe... mările Sudului, umblase, mai bine zis coborâse, după perle, mărgean, epave... Îi servise lui Vip întregul tacâm, cu multe amănunte, poate minţea, dar poate nu, în fond „corăbieri", scafandri, vântură-lume, căutători de comori şi epave există de când lumea, şi se spune că tocmai aceşti oameni de acţiune eşuează în final, prin neaerisite birouri...

Vip îl asculta calm, uşor distant, fără să se emoţioneze prea mult de bolboroselile grăsunului, dar şi fără a se plictisi. El era om al cifrelor, un foarte pedant om al cifrelor, îi explică lui Marian care, la rându-i, primi fără cine ştie ce interes cele expuse, dar vădi oarecare vioiciune la ştirea că Vip va lucra la o F.B.

— Ai să te îmbuibi acolo cu bere! zise invidios. Eu, în locul dumitale, m-aş vârî într-un butoi plin şi nici n-aş mai ieşi de acolo...

Vip răspunse că el nu e un băutor.

— Păcat să nu fi în situaţia asta, comentă celălalt, şi aşa mai departe.

Pe urmă abordară subiectul femei, fără spor, Henry Marian nu trecuse niciodată prin raiul căsniciei, Vip îl încercase, dar acum era divorţat, de mult... Pe Marian nu-l mai interesau femeile, pe Vip da, avea despre ele o părere nici proastă, nici strălucită, ele, oricum, existau. O părere obiectivă.

Ambii bărbaţi iarăşi tăcură o vreme. Poate chiar în acest interval de tăcere s-au copt „evenimentele grave” de mai târziu.

Poate dacă şi-ar fi continuat neimportanta lor pălă-vrăgeală, n-ar fi avut vreme să-şi amintească – fiecare – ceea ce aş denumi *jignirea iniţială.* Cum nu aveau împotriva cui să se alieze, brusc se îmbufnară. Ia mai dă-l dracului, gândi fiecare, despre cel din faţă.

Apoi lui Henry Marian, fostul scafandru, îi veni o mare idee!

Dacă ar fi continuat conversaţia, marea idee n-ar fi avut când să apară.

— Şi cam ce planuri ai? Planuri de viitor...?

— Ăăăă?

— Planuri, reluă Henry Marian, ce ai de gând să faci de-acum înainte?

— Nimic deosebit, continui să trăiesc, fiecare zi e un „bis” de care încerc să mă bucur, dar dumneata?

— N-aduce anul ce aduce clipa, făcu ex-scafandrul, şi o lumină intensă, pe care Vip o consideră chiar ameninţătoare, îi străbătu ochii, schimbându-i mult înfăţişarea, readucându-i parcă virilitatea. Dacă – vorbi el în continuare – dacă mă favorizează soarta, dau lovitura într-o zi, şi-mi schimb pielea.

— Asta cum vine?

— Mai simplu decât îţi închipui, poate vine din plictiseală, te saturi pur şi simplu de tine şi în momentul de criză prinzi o ocazie bună şi... Se ivesc, ce crezi, ocazii cu duiumul, de pildă, de pildă călătoreşti cu un ins care merge să ocupe o funcţie într-un oraş unde nu-l cunoaşte nimeni. Te debarasezi de el, îi ocupi locul, şi gata!

— Cum ar fi în cazul nostru, zâmbi Vip, încercând s-o dea pe glumă.

— Chiar la cazul nostru mă şi gândeam, încercă să fie sinistru fostul scafandru. Te fac pierdut, *stimabile* domnule Vip, te fac pierdut pe drum, mă strecor în pielea dumitale...

— Numai să încapi!...

— Încap, încap! Şi încep o nouă existenţă, economist la F.B. din oraşul O.!

— Asta presupune mare isteţime, şi cunoştinţe în anumite domenii...

— Care, te asigur, nu-mi lipsesc!

— Foarte bine, îşi căută Vip un nou surâs, ce te împiedecă să-ţi pui în aplicare planul acesta măreţ?

— Ce te face să crezi că nu-l voi pune în aplicare?

— Oh, de pildă dificultatea de a te debarasa de mine.

— *Numai* atât?

— E suficient. Dar să zicem că reuşeşti să scapi de mine – deşi nu văd cum – ce faci mai departe?

— Domnule! Domnule! Domnule Vip. nu mă ispiti!

— Uite că te ispitesc! Ce ai face mai departe?

— În orice caz te asigur că m-aş distra bine – cât timp de trăit mi-a mai rămas. În primul rând m-aş îngriji să nu-mi lipsească din casă berea, că nu degeaba aş lucra la F.B! Aş avea în casă permanent un butoi, sau şi mai bine, un robinet!

— Un robinet? se miră Vip.

— Da, un robinet prin care să curgă permanent bere.

— Asta e bună!

— Chiar foarte bună! O idee excelentă. Un robinet cu bere. O conductă direct de la F.B., chiar din rezervorul ăl mare.

— E o utopie. Cum ai realiza asta?

Henry Marian, fostul scafandru, îşi scobi discret nasul. Ideile îi veneau una de la alta, se distra bine pe socoteala „colegului”.

— Întâi şi-ntâi mi-aş găsi o locuinţă cât mai aproape de F.B., iar apoi aş pune pe roate, fără nici un fel de pripeală, unul din acele planuri simple, diabolic de simple, care totdeauna reuşesc şi produc uimire la proşti. Mi-aş găsi unul sau doi complici în interiorul F.B., desigur i-aş selecţiona cu maximă atenţie, apoi aş realiza planul cel simplu şi diabolic cu atâta *lipsă de grabă,* încât nu va observa nimeni... nimeni nu observă cum se mişcă soarele, şi totuşi el se mişcă... apoi m-aş descotorosi într-un fel sau altul de complici – şi totul în ansamblu ar fi opera capitală a vieţii mele. Într-o bună zi, plictisit, aş da-o eu însumi în vileag, numai aşa, ca să fiu admirat – pricepi?

Pe faţa lui Vip zâmbetul pălise. Totuşi el vorbi:

— Aproape că-mi vine să te las în locul meu numai ca s-o văd şi pe-asta!

— Nu zi o vorbă mare, monsieur Vip! Nu mă ispiti!

— Cred că eşti doar un lăudăros, monsieur Marian!

Fostul scafandru nu răspunse, îşi permise un răgaz de meditaţie, ca omul sigur de el, iar după înfăţişarea sa era de presupus că e foarte mulţumit de idee. Îl adusese pe Vip la un anumit grad de exasperare. Pe şobolanul acesta îngâmfat, care-l tratase de sus numai pentru că poartă costum la comandă şi butoni de aur. Las’ că ştie el, Henry Marian, cum să-i ia pe alde ăştia!

Lui Vip i se făcuse dintr-odată foarte cald, simţi cum i se lipesc pantalonii de coapsele transpirate.

— Şi spune-mi..., cum te-ai distra cu robinetul de bere? Cum ţi-ai face praf musafirii?

Marian îl privi cu nişte ochi tulburi, răi.

— Nici un cuvânt în plus despre asta!

— Dar dumneata ai deschis vorba despre...

— Da! Eu. Iar acum tot eu o *închid!*

Un minut mai târziu trenul se opri la un semnal, în plin câmp. Vip se ridică, era un bun prilej de a se mai dezmorţi, de a mai scăpa de compania fostului scafandru, de care i se cam făcuse lehamite. Marian nu mai era bonomul inofensiv de la începutul călătoriei; ci un individ care-l indispunea profund cu „proiectele" sale, fie şi închipuite. Spre neliniştea sa observă că şi scafandrul îşi urneşte trupul greoi, pentru a-l urma. Nu se îndepărtară de scara vagonului, acceleratul putea să o ia din loc în orice moment. Se cam însera. Vântul de toamnă, cald, şuiera prin iarbă. Marian îşi roti leneş braţele mătăhăloase şi privi semnificativ şina; Vip observă. „Să bag de seamă, îşi zise, ăsta e poate chiar nebun! Dracu m-a pus să intru în vorbă cu el!"

Fără zgomot trenul porni, cei doi bărbaţi se agăţară simultan, urcară şi rămaseră alături în faţa uşii deschise încă, scafandrul mormăi ceva, Vip nu pricepu ce, dar aruncă şi el o vorbă, numai ca să-i demonstreze celuilalt *că e atent,* apoi, după un fluierat al locomotivei, vagonul pătrunse în tunel – ultima verigă a lanţului – şi pe culoar se aprinse o lumină mohorâtă. Pereţii întunecaţi ai tunelului defilau ameninţător, tot mai iute, prin faţa celor doi, nemişcaţi în dreptul uşii pe care Marian o ţinea deschisă.

Cetăţeanul Vip dori să se retragă, dar namila de scafandru se afla în spatele său cu braţele desfăcute şi trupul său de gorilă bara spaţiul. Să i se strecoare pe sub umăr – i se părea umilitor lui Vip!

— Spuneai că nu există ocazii! glăsui exact în acel moment Henry Marian. Iată cea mai ideală situaţie de a mă debarasa de unul în pielea căruia aş dori să intru... şi să-mi fac apoi conducta de bere!

Pe culoar, ţipenie. Vip întoarse capul, pregătindu-şi un nou surâs, dar ce văzu, îl înspăimântă, în semi-întuneric faţa lui Marian devenise macabră, hidoasă, labele sale

imense pendulau ca nişte tentacule, având tendinţa de a se opri pe gâtul lui Vip: „acum are să-mi dea un brânci!” miji fulgerător prin capul economistului, „mă voi zdrobi de peretele tunelului, au să mă sfârtece roţile şi nimeni nu va şti niciodată ce s-a petrecut aici” – şi atunci se întâmplă evenimentul neprevăzut şi grav; decis să se apere, Vip, la rându-i, făcu o mişcare bruscă, îl apucă de reverul hainei pe scafandru şi, efectuând o retragere suplă, îl proiectă pe acesta afară, fără a cunoaşte adevărul şi fără speranţa de a-l cunoaşte vreodată: glumea Henry Marian sau cu adevărat avusese intenţia de a se debarasa de el?

Urletul fostului scafandru şi trosnetul oaselor sale fură înghiţite de vuietul cu ecouri repercutate al trenului ce prinde viteză. Nimeni nu văzu nimic. Căzu noaptea. O ploaie prinse undeva acceleratul şi spălă urmele de sânge de pe roţi. Mai şuierară şi alte trenuri prin tunel, până să fie descoperite rămăşiţele de nerecunoscut ale lui Henry Marian, fostul culegător de perle şi mărgean.

III

„Omul acesta te minte – glăsuia bileţelul inginerului şef către doctorul Cătălin Boghe. Nu înţeleg pentru ce a pornit o astfel de înscenare, fiindcă el e Vip, Mircea Vip, iar nu Marian sau mai ştiu eu cine, cum pretinde. Am fost colegi de clasă cu foarte mulţi ani în urmă, însă abia acum mi-am adus aminte de unde-l cunosc. Toată viaţa, adică pe timpul liceului, vreau să zic, a fost un premiant.”

FRUMOASA ŞI MISTERIOASA UCIGAŞĂ DE LA HOTELUL PAX

Dan Leordeanu îşi mângâie bărbuţa lui de cibernetician şi zise:

— Domnule Profesor, am o singură obiecţie! Cum se face că acest caz de „comutare”, sau de transplant de personalitate, n-a fost depistat de către...

Halalaie ridică mâna lui, ca o lopăţică:

— Obiecţiunea, oricare ar fi ea, se respinge! V-am prevenit pe toţi!

— Prea bine! Nu-mi rămâne decât să înşir şi eu o poveste care s-o lase mult în umbră pe cea a Profesorului...

— Încearcă, Leordene, mormăi Profesorul.

— Încerc! Iată...

Participase la o mică petrecere în ajun, cauzată de un botez, iar acum avea impresia că o întreagă cavalerie galopase peste el, cu copite cu tot; aşa stând lucrurile, zborul din oraşul universitar la Bucureşti, iar de aici spre Paris, n-a fost câtuşi de puţin o delectare.

La aerogara Băneasa, în timp ce privea mahmur cum aterizează şi decolează avioanele, dar de fapt nu vedea mai nimic, cineva se apropiase de el.

— Sunteţi doctorul Claudiu Negrea?

— Da, eu sunt, doctor în matematici, nu medic, să fim bine înţeleşi, răspunse fără să ridice ochii, pe un ton vag vexat, ca şi cum cea de a doua posibilitate ar fi conţinut

ceva jignitor. Interlocutoarea lui, căci era o femeie, reluă cu un glas în care se putea distinge o notă autoritară, tăioasă:

— Nu aţi auzit că excursia a fost invitată la avion??!

Automat se alătură şirului de indivizi şi individe, se îmbarcă în reactorul argintiu, şi nici nu-şi făcu sânge rău pentru că nu găsi loc liber lângă geam, oricum, demolat cum era, ar fi preferat să plece la culcare, iar nu la Paris. Luă mica bomboană împotriva răului de înălţime servită de chipeşa stewardesă, dar n-o aruncă în gură, atât ar mai fi lipsit!, se supuse *vocii* care pretindea pasagerilor să-şi potrivească centurile de siguranţă, cu toate că de obicei ignora această măsură de precauţiune, considerând-o de prisos, dar acum era prea obosit ca să se împotrivească fie şi unei voci, şi aşteptă resemnat să vadă ce se va mai întâmpla.

Mare lucru nu avea ce să se întâmple.

După ce avionul o zbughi spre cer şi prinse înălţime, literele aurii care anunţau fumatul oprit se stinseră, şi altă voce, mai diafană, îi informă pe cei interesaţi că acum pot să renunţe la centurile de siguranţă şi ură călătorie plăcută – *bon voyage,* căci la Franţa mergeau – tuturor pasagerilor, în numele comandantului Grigore Suciu şi a echipajului său.

Negrea roti ochii spre stânga, spre hublou, şi întâlni privirea călătoarei de alături, o brunetă cu ochi albaştri (deşi, cine ar fi putut garanta că e într-adevăr brunetă, iar ochii sunt albaştri?) şi avu senzaţia penibilă că o cunoaşte de undeva, dar de unde? Ar fi trebuit s-o salute, însă nu era sigur... Aşa că tăcu, indispus.

— Vom zbura la peste opt mii de metri altitudine, spuse femeia pe neaşteptate. Şi întrebă: Nu vă este puţin teamă la gândul abisului de sub noi?

Negrea, întrebându-se pururi cine o fi această *jolie diablesse,* răspunse că îi este puţin teamă, cu toate că nici nu-i păsa. Observă, în treacăt, că însă nu e măritată, sau în orice caz nu poartă verighetă, că e într-adevăr bine alcătuită, deşi ochii albaştri, mari, cu extremităţile ridicate – iluzie a machiajului? – păreau a fi reci... Dar şi asta este un

fel de prejudecată, mormăi un gând îndepărtat în capul său. Ce înseamnă de fapt *ochi reci?*

Aruncă o căutătură îngrozită spre platoul cu bunătăţi ce apăruse în faţa lui, pe măsuţa pliantă. Imposibil să înghită ceva, măcar o fărâmitură! Ce păcat...

— Nu mâncaţi? îl întrebă vecina, legănând în furculiţa de plastic o bucăţică de peşte în ulei aromatizat cu fum şi cine mai ştie cu ce, iar Negrea îi explică zâmbind amărât că fusese la un botez în ajun şi luase din greşeală un pahar în plus.

— Daţi repede pe gât berea asta, vă remontează! spuse vecina pe un ton oarecum poruncitor.

„Drace! meditä el, îi place să dea ordine, vai de bărbatul ei”, dar concomitent îşi mărturisi că nu i-ar displace rolul acesta, de soţ al brunetei.

Întoarse, iarăşi, o privire nesigură.

— Nu vă supăraţi, mereu am impresia că ne-am mai cunoscut...?!

— Evident, răspunse fata, eu sunt ghida expediţiei!

Negrea zâmbi prosteşte, zicându-şi că e doar un biet nătărău.

După ce devoră totul, până la ultima fărâmitură, Ana Tirescântea îşi ceru scuze că-l deranjează, iar matematicianul se ridică să-i facă loc, constatând cu această ocazie, nu fără părere de rău, că fata e mai înaltă decât el cu vreo câţiva buni centimetri; ghida înaintă către stewardesă, avură un schimb de cuvinte, şi în mâna ei apăru un microfon.

— Nu vă ţin un discurs, doar câteva scurte informaţii, spuse cu o voce plăcută, însă distantă. Numele meu este Ana Ti-res-cân-tea, voi fi ghida dumneavoastră pe durata excursiei, şi sper că...

Aşa cum stătea pe interval, cu spatele către uşa echipajului, se oferea din cap până-n picioare oricui ar fi vrut s-o vadă, şi pun pariu că cel puţin jumătate din pasageri voiau s-o vadă. Partea bărbătească vreau să zic. Dar şi doamnele întoarseră ochii către ea, dacă nu din alt motiv,

măcar pentru a o bârfi, pentru a-i critica picioarele şi îmbrăcămintea, deşi picioarele ghidei erau mai presus de orice comentariu (negativ), iar tailleur-ul albastru, bluza albă cu gulerul potrivit aşa fel ca să-i pună în valoare gâtul lung (evident că aici comparaţia cu un gât de lebădă se impune!) stăteau perfect pe un corp de voleibolistă la zi cu antrenamentele, dar, cum ştiţi şi dumneavoastră cu toţii, se găseşte totdeauna cineva care să nu fie de acord; cel puţin câteva perechi de ochi deciseră că Ana Tirescântea e mai curând o eroare a naturii, iar nu o reuşită; două surori, trecute de vârsta critică, şi care vorbeau neîncetat, ambele în acelaşi timp, înţelegându-se totuşi şi dându-şi replică fără întrerupere, o forfecară în aşa hal că nu mai rămase nimic din Ana, iar dacă părerile lor ar fi cuprins şi un dram de adevăr, ghida ar fi trebuit să nici nu existe.

Printre cei ce o apreciară negativ pe Ana se afla şi o pereche de „tineri căsătoriţi”, alcătuită dintr-un ins impozant de vreo cincizeci de ani, însă vestimentat ca un papiţoi de optsprezece, despre care toţi deciseseră că „trebuie să fie un actor – însă care?” (şi de fapt era responsabilul unui atelier de vulcanizat cauciucuri) şi din soţia sa căreia, cu oricâtă reavoinţă, nu i se putea acorda mai mult de un sfert de veac – ca vârstă. E de presupus că juna soţie n-o simpatiza pe Ana Tirescântea din motive pur feminine, inutil să precizez care, iar „tânărul soţ” cânta în struna ei, tot din motive prea evidente.

Cele două surori bătrâioare şi bârfitoare se numeau Hrib A. şi Hrib B. N-are importanţă care era A şi care B. Serios că n-are. Pe „actor” îl chema Cuşnea Dorin, pe nevastă-sa Mira şi iată că, dintr-o suflare, am şi prezentat o bună parte din protagoniştii acestei *acţiuni,* şi-s foarte mulţumit. Fiind însă vorba de o acţiune defectivă, sare în ochi că mai lipsesc şi alte mutre, spre exemplu poliţistul, cadavrul, martorii (de bună şi de rea credinţă) şi în fine, tot tacâmul.

Dar, vă asigur, o să apară cu toţii la momentul potrivit.

Pe aeroportul „Le Bourget”, imediat după aterizare, un Citroën pe care scria POLICE se apropie de avion, însă

„flicii” din acel automobil nu capătă un rol aici, ei având doar misiunea de a asigura ordinea şi toate celelalte. Un ins scund, lat şi chel – ai fi putut spune despre el că e des – răsări din neantul în care zăcuse până atunci şi strigă cu glas de sax-tenor:

— *Mademoiselle* Tireskanteya, *s'il vous plaît...!*

— Iată, încep plictiselile legate de numele meu, îi şopti Ana matematicianului. Nimeni, nicăieri, nu e în stare să-l pronunţe cum trebuie!

Şi păşi în faţă, în întâmpinarea domnului Bormann (a nu se confunda cu nazistul), care se prezentă ceremonios, cu întorsături de frază desuet-amabile (căci era pe ½ italian), drept reprezentant al Agenţiei Fratour care se pune, întreagă, de la Consiliul Directorial până la portari, la dispoziţia turiştilor români. Domnişoara Tirescântea îi răspunse aproape la fel de sofisticat, doar aşa ca să demonstreze în treacăt că limba franceză nu are secrete pentru ea, păstrând însă permanent o cută severă, perpendiculară, între sprâncene, cută ce avea magnifica şi strania calitate de a ţine la distanţă pe oricine ar fi încercat să devină exagerat de intim împotriva voinţei ei – şi, în sfârşit, după vamă, controlul actelor şi celelalte plictiseli, după ce-şi recăpătară valizele aduse pe un fel de bandă rulantă, excursioniştii, puţin osteniţi în înflăcărarea lor de piraţi ai continentelor, se îmbarcară într-un autocar al Agenţiei Fratour.

Hotelul PAX, 5 rue de Trévise, la intersecţia cu rue Bleue, era departe de a fi un Ritz sau ştiu eu ce mare şi vestit hotel; la drept vorbind părea cam de categoria a treia, o clădire cu cinci etaje, cenuşie, înghesuită între altele două ceva mai înalte. Repartizarea camerelor, ca în toate ocaziile de acest gen, luă timp şi provocă discuţii. Familia Cuşnea, bineînţeles, fu nemulţumită, bătrânele Hrib, A şi B, la fel, pretinseră altă odaie, un tânăr din Suceava şi o fată din Calafat, care se cunoscuseră abia dimineaţa, cerură să locuiască împreună aici, în oraşul marilor iubiri; alţii se plânseră că la ei nu prea curgea apa, şi într-adevăr nu

curgea, ci ţârâia cu intermitenţe; singurul care nu făcu vreo obiecţie fu Claudiu Negrea, care luă în primire cămăruţa sa stingheră de o singură persoană de la etajul patru, capătul coridorului, iar dezbrăcatul, intrarea în pijama şi azvârlitul în pat îi luară mai puţin de două clipe. Ar fi dormit până a doua zi, dacă nu zbârnâia telefonul de pe noptieră.

— *M'sieur* Negrea?

— *Ouais!* răspunse matematicianul, somnoros, în jargon.

— *Est-ce que vous parlez français*? fu întrebat, inutil.

Negrea răspunse că, într-adevăr, parleşte; era individul de la recepţie, care-l informa, amabil, că dacă nu se grăbeşte, scapă cina.

Mademoiselle Treskynoteya, ghida, fusese cea care-l rugase să telefoneze.

Negrea oftă, trase pe el un pantalon alb, o cămaşă de mătase de un vernil cam frivol, un jerseu subţire alb, şi în vreme ce efectua aceste operaţiuni atât de importante, examină pentru întâia oară mai atent cămăruţa, al cărei tavan, departe de a fi ca orice tavan normal, efectua o coborâre de nivel primejdioasă din direcţia uşii către ferestruica-luminator, astfel că un ins ce depăşea unu optzeci şi cinci *en hauteur,* înaintând grăbit şi neatent, risca să-şi julească fruntea sau chelia; însă Negrea era departe de a depăşi înălţimea la care facem aluzie. El oftă încă o dată, strecurând printre dinţi că „într-o astfel de cameră e obligatoriu să se comită crime" – şi nici nu bănuia ce profetic era gândul acesta, cu toate că nu viza chiar odăiţa lui – dar se consolă amintindu-şi că la vremea studenţiei, şi chiar şi după terminarea facultăţii, beneficiase de condiţii şi mai neprielnice. Aici, în tot cazul, patul e larg şi confortabil, franţujii ştiu să acorde patului importanţa cuvenită, există chiuvetă, şi oglindă, şi ce-i trebuie mai mult unui bărbat singuratec?

Agenţia Fratour aranjase ca, de dragul comodităţii, turiştii români să ia masa la doi paşi de hotel, pe Rue des petites écuries, într-un mic restaurant, *„Chez Carmen",* deasemenea departe de a fi un „Maxim". Claudiu Negrea,

care mai fusese de două ori pe linie oficială în Paris (mai întâi îl cunoscuse din literatură, şi îl iubea „sentimentaliceşte”, că altfel nu s-ar fi scobit în buzunar de zece mii pentru o excursie de opt zile) ştia însă că în aceste cârciumioare se poate mânca onorabil şi bea zdravăn – tot ce-ţi doreşte inima; cu condiţia să ai buzunarul garnisit de franci; sau, măcar, de lire.

Fiindcă întârziase, patronul îl întrebă ce ar dori să ia; Negrea îi explică în buna lui frâncheneasc cum devine cazul cu el şi fu invitat în despărţitura din spate, unde camarazii şi camaradele de voiaj şi atacaseră primul fel al cinei, o „zamă”. Ana Tirescântea îi indică locul ce-i fusese rezervat, exact în faţa ei, de cealaltă parte a mesei; precizez că de fapt era un şir de mese, alcătuind un „cot”, dar acest amănunt abia dacă prezintă vreo importanţă.

Acesta nu e un jurnal de călătorie. Nu, nici vorbă. Am intenţia să mă ocup de un eveniment grav, un omor săvârşit cu sânge rece şi calcul, dar bag de seamă că mă apropii cam prea încet de esenţial. Să grăbim deci ritmul! Următoarele zile trecură cu bine, vizite prin locuri istorice, muzee, şi la Louvre, fireşte, plimbări pe malul Senei, la buchinişti, ştiţi cum e la Paris... Nu lipsiră nici micile incidente, dintre care le voi semnala pe unele care au oarecum legătură cu cele ce urmează.

Ana Tirescântea era o femeie frumoasă, inteligentă, distantă sau rece, până la un anumit punct, prietenoasă şi plină de voioşie cu cine considera că merită, acel gen dificil de femeie care poate ferici un bărbat, sau îl poate nenoroci pe o viaţă, mă înţelegeţi. Ana reuşi să-şi facă în scurt interval câteva inamiciţii. Nici nu era greu. Surorile Hrib, A şi B; perechea Dorin şi Mira Cuşnea. Un anume Corbu, din Bucureşti. Îşi făcuse însă şi prieteni, un el şi o ea, căsătoriţi, ambii profesori de franceză în provincie; inutil să adaug că şi Claudiu Negrea se număra printre amicii Anei, deşi relaţiile dintre ei nu înregistraseră progrese; alţii din grup se stabiliseră în neutralitate, sau o priveau cu simpatie pe ghidă, considerând că purtarea ei sobră, felul în care ştia să

pună la punct bărbaţii feroci cu avansurile lor, este firească, la fel ca şi ţinuta ei autoritară.

În cursul dimineţilor, programul se desfăşura în comun, iar după amiaza, de obicei, fiecare făcea ce-l tăia capul, dormea, mergea să vagabondeze, sau se instala în faţa unei beri, la terasă, şi privea cum trece sub ochii săi Parisul, de fapt lumea întreagă. După amiaza activitatea „oficială” a ghidei înceta, căci oricum nu putea să-i însoţească pe toţi în toate direcţiile. În mai multe rânduri Ana Tirescântea se alătură perechii de profesori de franceză provinciali, care erau lipsiţi de ifose, dar nu şi de humor, şi petrecură nesfârşite ore de hoinăreală fără ţintă – e un fel de a zice – prin fermecătorul Paris, diurn sau nocturn.

Pe la timpul unui prânz, fiind cu toţii de faţă, Hrib A. se exprimă tare, s-o audă cu toţii, că n-ar strica de fel ca în cursul după amiezelor tovarăşa ghidă să-şi facă datoria, în loc să alerge după aventuri! Alături, sora ei, Hrib B. rezonă: „Aşa este, draga mea, nu!?”

Până şi turiştii Cuşnea şi Corbu, care n-o simpatizau pe Ana din alte motive, întoarseră spere surorile Hrib o privire mirată, iar o tăcere jenantă se instaură. Nu pentru multă vreme însă, căci ghida le puse la punct pe cele două inse într-o frază seacă şi subţire ca o plesnitură de zbici, în care se făcea printre altele aluzie la adevărul limpede ca bună ziua că ambele depăşiseră „de câtva timp majoratul” şi nu era necesar să fie purtate de mână de dimineaţa până seara.

Cuşnea, „actorul”, în pofida marelui amor faţă de tânăra-i soţie Mira, punând prea mare bază pe farmecele sale personale, încercase s-o sărute pe Ana într-o ocazie când se pomeniseră singuri în lift – el crease ocazia! – şi încasase două palme ce-i lăsaseră pe obraji, mai ales pe stângul, nişte amprente pe care cu dificultate le justifică în faţa nevesticii.

Cât priveşte pe Corbu, domnia-sa, într-o seară, se aventură să sugă un coniac; apoi, zicându-şi că va renunţa draculului la excursia pe valea Loirei, mai rase un coniac şi veni la cină în formă, care formă şi-o menţinu cu ajutorul

sfertului de vin – porţia obişnuită. După cină, lansat cum era, se mai cinsti cu una mică, sau două, se întoarse la hotel pe la miezul de noapte şi greşi camera. Bătu la uşa ghidei, Ana deschise, Corbu intră convins că totul va merge ca pe roate şi regretând că nu făcuse acest pas încă din cea dintâi zi, dar căpătă una zdravănă peste bot şi se pomeni azvârlit pe uşă afară şi izbit de peretele culoarului; cum incidentul produse oarecare vacarm, nişte uşi se întredeschiseră, nişte ochi îl văzură pe Corbu în situaţia nu tocmai de invidiat. Cele întâmplate, clar, nu creau premiza unei simpatii deosebite a bucureşteanului faţă de ghidă.

Cam în ziua a cincia a şederii la Paris era programată excursia pe Loire, la care se înscrisese aproximativ jumătate din grup, ceilalţi preferând să petreacă o zi „fără program”, fie pentru motivul că unii mai văzuseră castelele de la Chambord, Blois, Chauteaudun, catedrala din Chartres şi toate celelalte (iar printre aceştia se număra şi Negrea), fie că-şi cheltuiseră francii şi nu mai aveau cu ce achita această plăcere suplimentară, cum era cazul domnului Corbu. Agenţia Fratour asigurase că va trimite şi un ghid specializat pentru valea Loirei cu toate minunăţiile ei, şi cum mai toţi românii noştri erau cât de cât familiarizaţi cu frâncheneasca, Ana Tirescântea îşi permise luxul de a nu-i însoţi pe cei care plecau cu autocarul, ci de a rămâne la Paris. Situaţia este discutabilă, poate că ar fi trebuit să aleagă prima variantă, ceea ce, fie vorba între noi, ar fi ferit-o de o groază de complicaţii, dar nu intră în subiectul meu să comentez îndatoririle unei ghide; şi mai este ceva: Ana intenţiona să petreacă o bună parte din timp pentru a pune la punct partea scriptologică a expediţiei, avea de completat un maldăr de borderouri (borderou, ce serafic cuvânt!) sau cam aşa ceva, de reglementat probleme financiare cu hotelul PAX şi cu bodega *„Chez Carmen”,* după care, dacă le-ar fi mântuit pe toate, intenţiona să facă un mic tur prin câteva magazine, ispită întru totul de înţeles.

Tânăra familie de profesori de franceză făcea deplasarea pe Loire.

Printre cei ce rămâneau, i-am menţionat deja pe Claudiu Negrea, pe înrăitul Corbu, pe cei doi Cuşnea, pe cele două „tinerele” Hrib A. şi Hrib B.

Poate veţi obiecta aici că e vorba de o potrivealã; cum se face că tocmai aceştia, care probabil vor juca un rol, ca martori, în anchetă, au rămas? Răspund: nu e o potrivealã, nu am spaţiul şi nici interesul să-i prezint pe toţi membrii grupului de turişti, ci m-am ocupat mai ales de cei cu roluri, ştiind dinainte care sunt aceştia. Păi, dacă nu ştie autorul, cine altul să ştie?

Autocarul Fratour-ului trase la hotel pe la şapte dimineaţa, Ana Tirescântea conduse îmbarcarea. Un bărbat *d’âge moyen,* cu părul grizonant, dori să o cunoască: ar putea vorbi cu *mademoiselle* (mare efort de memorie) *Tairchenteea?* Era ghidul Agenţiei franceze, căruia Ana îi încredinţă oiţele sale după ce, cu forţe reunite, aplanară nişte dificultăţi legate de ocuparea celor mai bune locuri din autocar; ghida oftă, văzând că maşina o ia din loc; avea în faţă o zi liberă... vorba vine, liberă ca să-şi rezolve hârţogăria. Se făcuse ora şapte douăzeci – de-acum înainte ora şi minutul prezintă mare importanţă – Ana se duse la „*Chez Carmen”,* unde cei ce nu plecaseră pe Loire erau pe punctul de a înghiţi micul dejun; tocmai când apăreau primele porţii de *ham and eggs* sună telefonul.

— E pentru dumneavoastră, *mademoiselle* Troyshentrea, o anunţă pe ghidă una dintre servante.

Puţin mirată – cine să o caute? – Ana părăsi masa, intră în cabină. Cine o căuta, Lupul? Nu, un funcţionar al biroului ONT din Franţa care, cunoscând prezenţa grupului de români, o invita pe ghidă, eventual însoţită de doi, trei prieteni, la sediul lor – să mai schimbe o vorbă. Ana mulţumi şi spuse că acceptă cu plăcere pentru ziua următoare după masă; preciză că va veni cu o pereche din grup, se gândea la profesorii ei din provincie.

Puţin înainte de ora opt ghida reveni la hotel PAX, dar nu pentru a se apuca imediat de fişele ei, ci pentru a lua o bluză mai subţire – se anunţa o zi caldă – intenţionând să folosească primele ore ale dimineţii în scopuri personale – traseu prin magazine. Dar, înainte de toate, o cafea. Trecu prin faţa recepţiei, funcţionarul îi zâmbi amical şi profesional totodată, şi pătrunse într-un mic separeu, alături, unde era deschis aproape neîncetat un mini-bar şi unde hârâia permanent televizorul. Îşi bău cafeaua...

La ora 11 fără un sfert Ana Tirescântea mergea pe Roue de Rochechouart, în direcţia hotelului PAX, la braţul unui bărbat de aparenţă sudamericană – şi nu era doar o aparenţă! –, iar modul în care se înghesuia în el ar fi părut puţin cam curios pentru cei care o cunoşteau pe ghida românca. Insul era masiv, cărunt, bronzat, într-un compleu alb impecabil, şi purta o minusculă trusă de voiaj în mâna liberă, de mâna cealaltă fiind atârnată ghida noastră.

Discutau, vorbea mai mult femeia, ca totdeauna, iar sexagenarul rotea din când în când către Ana o privire focoasă, cam artificial focoasă, dacă e să spunem drept.

În preajma încrucişării cu Rue de Bellefond, familia Cuşnea, Mira şi Dorin, staţiona la vitrina unui mic magazin de „antichităţi”. Deodată Mira îşi coti soţul, cu violenţă.

— Ce este, păpuşa mea dragă?

— Dar nu observi, băieţel?! De cealaltă parte a străzii...

De cealaltă parte a străzii trecea Ana cu sudamericanul ei.

— Ce căţea, chiţcăi Mira. L-a agăţat pur şi simplu ca orice târ...

— Ai dreptate, păpuşă, ca orice târ..., fu de acord „actorul” pe care amintirea perechii de palme îl enerva şi acum.

— Am impresia că merg la hotel, ce neruşinare! observă Mira, urmărind-o cu privirea pe ghidă. Aceasta, preocupată de partenerul ei, nu-i observase.

La ora 11 fără două sau fără trei minute Ana, împreună cu sudamericanul ei, pătrunse în holul hotelului PAX.

La ora 12 fără un sfert. Ana Tirescântea intră în hotel, trecu prin faţa recepţionerului care bombăni în urma ei, binevoitor: „Nici n-am observat când aţi ieşit!...”, Ana, în faţa liftului, rămase puţin nedumerită de observaţia funcţionarului, liftul veni, ghida urcă singură la etajul trei şi ieşi pe culoar spre stânga către camera 88, camera ei.

În acel moment, puţin transpirat şi cu un vag aer plictisit sau abătut, Claudiu Negrea trecea prin faţa recepţiei hotelului şi intra la mini-bar, cu gândul la o băutură. Ezită între Martini (scump!) şi bere, se decise pentru bere, şi în timp ce bărmăniţa îi aşeza halba sub nas, se auzi de alături telefonul recepţionerului, iar apoi, imediat, exclamaţia foarte sonoră a acestuia.

...Ana Tirescântea se apropia de uşa cu numărul 88, gândindu-se fără entuziasm la vraful de hârtii de pe mesuţa ei în timp ce introducea cheia în broască, privirea îi fu atrasă de ceva ce se întâmpla sub uşa de alături, uşa camerei 87. De fapt nu privise într-acolo, însă marginea câmpului vizual al ochilor înregistrase ceva ca un şarpe, de culoare întunecată, care se strecura de sub uşă. Ana tresări, privi fix într-acolo, nu era şarpe, ci o şuviţă groasă de sânge, de un roşu mai mult negru; „şarpele” înainta alene, perpendicular, pe coridor. Ghida intră în camera ei, chemă recepţia şi spuse distinct şi, aparent, fără emoţia inerentă unei astfel de situaţii:

— Veniţi repede la etajul trei de sub uşa camerei 87 curge sânge!

— *Co... co... comment?* cotcodăci glasul recepţionerului

Ana repetă cele spuse.

Din mini-bar Claudiu Negrea auzi replica funcţionarului uluit:

— Mademoiselle Tresskoiteya, ce glumă mai e şi asta? *Care* sânge??

Vorbea franţuzeşte, bineînţeles.

Claudiu Negrea, care era *en train* de a mai sorbi din berea sa, rămase cu mâna pe drum, devenind atent. Bărmăniţa ciuli şi ea o ureche. „Urc imediat!!” strigă

recepţionerul în telefon, apoi îşi părăsi locul, intră la minibar, „treci în locul meu, Marcelle," porunci el tinerei bărmăniţe, apoi ochii îi căzură asupra lui Negrea: „veniţi, *please,* cu mine, se pare că acolo sus se întâmplă ceva..." Matematicianul sări de pe taburet.

Creştetul cadavrului, creştetul unui domn cărunt, corpolent, aproape că atingea uşa; grăbindu-se să pătrundă în camera din care izvora sângele, recepţionerul lovi cu uşa acel cap cărunt – sinistru contact! – şi nu izbuti să deschidă uşa decât pe jumătate, din pricina obstacolului. El se strecură lateral şi văzu un foarte frumos pumnal, de fapt un stilet extrem de subţire şi, după cum s-a constatat mai târziu, foarte lung, înfipt sub omoplatul bărbatului. Probabil străpunsese inima şi omul murise fără chinuri, dacă este posibil aşa ceva.

Recepţionerul, gâtuit de spaimă, dar şi de curiozitate, efectuă un salt în neant, eroare, în interior, strigând pe urmele sale, către Negrea:

— Veniţi, veniţi, e nevoie de mar...!!

Matematicianul se strecură şi el în camera 87 şi ceea ce văzu nu-i produse o mare delectare vizuală. Între timp recepţionerul bombănea:

— Drace, drace! E domnul Marrtell... din... din Bolivia...

— Din Bolivia !... repetă, fără rost, Negrea.

— *Ouais*!... Prietenul mademoisellei Taschineroya! Au venit împreună... le-am dat camera, nu este nici o oră de-atunci... Nu e aşa, mademoiselle Trasch... Trych... Troch...?

Ana Tirescântea, care se afla acum în spatele bărbaţilor, îi aruncă recepţionerului o privire îngheţată, dar nu răspunse. La rându-i Negrea o examină, foarte mirat. Ana făcu singurul lucru rezonabil în astfel de ocazii, îi împinse la o parte pe bărbaţi, se aplecă şi încercă pulsul victimei. Nu era nici un puls, bolivianul era mort, şi încă definitiv.

— Cheamă poliţia! porunci Ana hotelierului.

— Cum de nu m-am gândit?! bâigui acesta.

Poliţia se înfăţişă urgent sub forma unei furgonete bleu prevăzută cu sirenă, faruri şi toate celelalte, printre care, evident, şi niscaiva poliţişti. Din autovehicul descinseră inspectorii Marcell Gaff şi Nicolas Mobran, sub patruzeci ambii, medicul legist Pascal, calm, încet la vorbă şi bătrâior ca orice medic legist, vreo doi inşi cu aparatele lor blestemate, câţiva poliţai în uniformă.

Echipa se puse în mişcare imediat, cu toată siguranţa profesională imprimată de cei doi tineri detectivi, Gaff şi Mobran.

Doctorul Pascal preciză ceea ce era lesne de bănuit, că stiletul străpunsese inima, că victima trecuse hotarul veşnic misterios aproape instantaneu, treabă de profesionist. asta e, asta e tot ce poate spune deocamdată, restul după autop...

Declaraţia Anei Tirescântea. „În jur de ora douăsprezece m-am întors la hotel, am văzut sângele, l-am avertizat pe recepţioner... Nu-l cunosc pe cel ucis, nu l-am văzut în viaţa mea.”

Declaraţia recepţionerului. „Da, am închiriat camera 87 domnului Marrtell în jur de ora 11... Cadavrul venise însoţit... vreau să zic că domnul Marrtell venise însoţit de *mademoiselle* Tireschanty...”

Detectivul Mobran: „Te referi la tânăra doamnă care a descoperit prima...?”

Recepţ.: „Da, exact, dumneaei este ghida unui grup de...”

Detectivul Gaff: „Ştim! Îţi dai seama de gravitatea afirmaţiei?”

Recepţ.: „Îmi dau seama că trebuie să spun ce ştiu şi ce am văzut, cu tot regretul pentru mademoiselle Try...”

Mobran: „Spune totul, încă o dată, în detaliu!”

Recepţ.: „Mare lucru nu am ce... domnul Marrtell şi *mademoiselle* Tires... au intrat în hotel conversând, dar nu aş putea să precizez ce anume vorbeau, apoi *mademoiselle* Trashy... Treshy...”

Gaff: „Bine, spune-i pur şi simplu *ghida!”*

Recepţ.: „Ghida a trecut repede prin faţa mea, a intrat împreună cu cavalerul ei la bar, însă numai după un minut domnul Marrtell iese, vine la mine şi cere o cameră... o cameră bună pentru el, l-am întrebat ce înţelege prin o *cameră bună,* a răspuns că înţelege prin asta o cameră cât mai apropiată de cea a ghidei, aşa că i-am dat-o pe cea cu numărul 87, care e chiar alături, veniseră împreună, era limpede, pe mine chestiile acestea nu mă interesează...”

Mobran: „Nu divaga! Treci la fapte!”

Recepţ.: „Domnul Marrtell a luat cheia şi s-a dus înapoi la bar... aproximativ după zece minute au ieşit, din bar, au luat liftul...”

Gaff: „Ghida afirmă că a venit la hotel în jur de ora douăsprezece!”

Recepţ.: „E adevărat...”

Mobran: „Dar dumneata ne cânţi că a venit pe la 11 însoţită de domnul Marrtell!”

Recepţ: „Şi asta e adevărat!”

Gaff: „Înseamnă că între unsprezece şi douăsprezece a ieşit. Când?”

Recepţ.: „Nu pot să precizez. Nu am observat când a ieşit.”

Mobran: „Heu!! Dar aici toată lumea „care intră şi iese defilează prin faţa dumitale!”

Recepţ.: „Nu am şapte ochi, domnule şef! Mai vine câte un client cu care am treabă, mă ridic şi eu să mă mai dezmorţesc...”

Gaff: „Azi, între 11 şi 12 ţi-ai părăsit postul?”

Recepţ.: „O singură dată, m-am dus la bar, am băut sirop... nu, nu ştiu cât era ora, nu mă uit tot timpul la ceas, de unde era să ştiu că „dar presupun că era pe la 11,20, 11,30... Întrebaţi-o şi pe Marcelle, bărmăniţa, poate că ea...”

Mobran: „Ce s-a întâmplat mai departe?”

Recepţ.: „Nimic... Pardon, m-am zăpăcit! La 12 sună telefonul interior, mademoiselle Try... Tra... ghida, în fine,

mă chema sus... La început credeam că glumeşte, care sânge, de unde sânge...”

Gaff: „Cine se afla alături de dumneata?”

Recepţ.: „La recepţie – nimeni, alături la bar, acest domn *Negria* şi Marcelle...”

Mobran: „Ai urcat însoţit de acest domn Negreea?”

Recepţ.: „Aşa cum ziceţi... da... parcă presimţeam... îmi trebuiau martori...”

Expertiza dactiloscopică sumară. Pe clanţa uşii de la camera 87, amprente ale victimei (domnul Marrtell), şi alte amprente. în interiorul camerei, felurite amprente, printre care şi ale victimei. Pe arma ce a cauzat moartea – stiletul – nu sunt amprente.

Nicăieri în camera 87, nici pe clanţa uşii, nu au fost descoperite amprentele numitei Anei Tirescantea.

Nicăieri în camera 88 (a numitei A. Tirescantea), şi nici pe clanţa uşii amintitei camere, nu am depistat amprente ale victimei – domnul Marrtell.

Rezultatul percheziţiei efectuate în camera 88 – a numitei Ane Tirescantea. În camera numitei Ane Tirescantea am găsit, într-o poşetă albă care-i aparţine, un cec a 600 $ USA, iscălit Hugo Marrtell, La Paz, Bolivia, creditaţi de banca Ro. Commodore. În aceeaşi cameră (88, PAX, a numitei Ane Tirescantea), şi anume în dulap, ascuns în lenjeria intimă a numitei, mai sus am descoperit un inel masiv de aur cu monograma HM (Hugo Marrtell). În afară de aceasta... etc.

Declaraţia Marcellei Visconti, bărmăniţă la PAX, 18 ani. „Da, sigur, da... da, o cunosc pe mademoiselle Trasconchyteia, cum să n-o cunosc?! În fiecare zi i-am servit o cafea, două... A venit la bar cu domnul acela bătrân şi gras care mai târziu *a devenit* cadavru...

Gaff: „La ce oră, *ma petite?”*

Marcelle: „Nu ştiu, eu nu mă uit niciodată la ceas, pentru mine timpul nu e decât o formă a...”

Mobran: „Ce au făcut cei doi la bar, adică monsieur Marrtell şi mademoiselle Tre... Try..., ghida!?”

Marcelle: „Ce să facă, ce se poate face la un bar, nu mare lucru, la un bar se bea o băutură, ei au băut o băutură, cocktail şi... mademoiselle Treskanyteia s-a aşezat la măsuţa de lângă fereastră, cu spatele către mine...”

Gaff: „Cu spatele? Eşti sigură?”

Marcelle: „Dacă vă spun! Eu...”

Mobran: „Era locul ei obişnuit?”

Marcelle: „De loc nu era locul ei, locul ei era la bar şi anume îşi ocupa un loc pe ultimul taburet, dreapta, dar atunci era totdeauna singură, pe când acum...”

Gaff: „Bon! Ben! Ce a făcut brazilianul? Bolivianul, deci...”

Marcelle: „S-a aşezat, a comandat, mi-a zâmbit, eu am spus imediat *señor,* dar el mi-a făcut cu ochiul, era şmecheros, a şoptit că vrea să le ducă el personal, să le servească el personal, aşa că le-am preparat în graba mare, iar el le-a dus la masa de lângă fereastră...”

Mobran: „Au rămas multă vreme aici?”

Marcelle: „Nu ştiu, cam cât e necesar să bea un cocktail, eu nu mă uit niciodată la ceas, pentru mine timpul nu e decât o formă a...”

Declaraţia domnului Bormann, repr. Ag. Fratour. „Eu nu ştiu nimic!...”

Declaraţia lui René Gulyas, patronul bistroului Chez Carmen. „Mademoiselle Troskountye, ghida grupului, s-a prezentat la micul dejun după ora şapte dimineaţa... hum... cu întârziere... am servit-o personal, fiindcă era în întârziere, şi în timp ce mânca a fost chemată la telefon... Telefonul l-am ridicat eu, şi am trimis-o pe servitoare s-o cheme pe ghidă. *Pardon? Oui,* cel care o solicita vorbea franţuzeşte... poate cu un uşor accent...

Gaff: „Ce fel de accent, hum?”

Gulyas: „Hum! Un accent străin. N-aş putea să precizez...”

Mobran: „Poate bolivian?”

Gulyas: „Nu ştiu cum este accentul bolivian, n-aş putea să precizez...”

Întrebare adresată ghidei: „Aş dori să ştiu, *mademoiselle* Tray... Troy... Trey... *Mon Dieu,* aveţi un nume atât de...! Păcat...”

Ana: „Aveam vaga impresie că intenţionaţi să-mi puneţi nişte întrebări, monsieur Mab...”

Mobran: „Da! O întrebare, una deocamdată, aţi avut *un coup de fil,* un telefon, azi dimineaţă în jurul orei 7,30?”

Ana: „Desigur, domnule Maib... Mub... Mabron!”

Mobran: „Mobran, dacă nu vă este neplăcut! Deci, mademoiselle Trascantoie...

Ana: „Tirescântea, dacă nu vă este neplăcut!”

Mobran: „Ben! Bon! Cine v-a telefonat, deci, azi dimineaţă?”

Ana: „Nu văd de ce aş face un secret! M-a sunat domnul Anghelescu de la biroul ONT din Paris, m-a invitat la o cafea... Am acceptat invitaţia...”

Raport telefonic, urgent, al agentului Claude Claub: „Există într-adevăr la biroul ONT al României la Paris un domn Anjelesco Jean, e chiar şeful, dar domnia-sa nu a avut nici o convorbire telefonică şi nici de altă natură cu *mademoiselle* Trycahachantea, şi nici nu o cunoaşte.”

Declaraţia Mirei Cuşnea. „Pe la ora unsprezece, poate nici nu era unsprezece, am văzut-o pe... pe ghida Tires-cântea înaintând către hotelul nostru la braţ cu domnul care a fost strangulat...”

Gaff: „Înjunghiat. În ce loc v-aţi întâlnit?”

Mira: „Pardon, nu ne-am întâlnit! Eu şi cu *soţul meu* mergeam pe o parte a străzii, ea şi cri... amicul ei pe cea-laltă parte. Nu ştiu ce stradă era, dar e pe-aici pe-aproape, pot să vă conduc acolo...”

Gaff: „Deocamdată nu este necesar, *madame*! V-aţi salutat cu ghida?”

Mira: „Nnnno!! Căci ea nu ne-a observat, de ocupată ce era! Eu eram cu soţul meu! Mi-a fost jenă pentru ea, domnule comisar divizionar!”

Gaff (fără deosebită simpatie): „Moi *j’suis pas divisionaire, madame!* Mulţumesc, sunteţi liberă!”

Declaraţia lui Dorin Cuşnea coincide prea bine cu cea a consoartei sale, inclusiv „jena”.

Declaraţia turistei Hrib A.: „Eu stăteam cu soră-mea B. în faţa hotelului nostru şi discutam, când am văzut-o pe ghida noastră care, de când am venit, mereu a plecat după aventuri, am văzut-o intrând în hotel pe la ora nouă şi jumătate, da, pe la nouă şi jumătate...”

Mobran: „Era singură? Însoţită?”

Hrib A.: „Bineînţeles însoţită... de un bărbat...”

Mobran: „Descrieţi-l, vă rog!”

Hrib A.: „Un tânăr... un bărbat ca toţi bărbaţii...”

Mobran: „Ce înţelegeţi prin tânăr? 20? 40? 60?”

Hrib A.: „Să zicem... 45...”

Gaff: „Era cumva brunet?”

Hrib A.: „Posibil, nu m-am uitat cu atenţie, eu nu mă bag în bârfe!”

Gaff: „Când şi în ce condiţii aţi văzut-o pe ghidă ieşind din hotel?”

Hrib A.: „Nu ştiu... nu cred... nu cred să o fi văzut ieşind...”

Declaraţia turistei Hrib B.: „Eu eram cu soră-mea A. în faţa hotelului, am văzut-o pe ghidă intrând în hotel, era veselă...”

Mobran: „La ce oră?”

Hrib B.: „Nu ştiu... Ba ştiu... Zece şi un sfert. Chiar atâta era, i-am şi spus soră-mi A., fato, e zece şi un sfert, iar trece ziua şi n-am făcut nimic!”

Mobran: „Cine o însoţea?”

Hrib B.: „Cine să însoţească pe cine?”

Mobran: „Cine o însoţea pe *mademoiselle* Tray... pe ghidă!”

Hrib B.: „Nimeni! Aşa cred, nimeni. Da, nimeni.”

Mobran: „Nu era însoţită de un bărbat, nu vă aduceţi aminte?”

Hrib B.: „Nu, nu-mi aduc aminte, dar poate că da...”

Mobran: „Când aţi văzut-o pe ghidă ieşind din hotel PAX?”

Hrib B.: „Nu-mi aduc aminte s-o fi văzut ieşind, nu, nu-mi aduc aminte...”

La dosarul „Cazului Marrtell – Trascanteya, care şi începuse să se îngroaşe, se adaugă declaraţia domnului Corbu care, luând o cafea şi un gin la un local de pe Rue Bleue, o zărise pe ghidă mergând *însoţită* către PAX, în jur de 11, declaraţia unui domn Hossu – alt component al grupului, dintre cei ce nu plecaseră pe Loire, care o observase pe Ana intrând la hotel *neînsoţită,* la amiază; deasemenea depoziţia unei perechi de nigerieni, stabiliţi în Le Hâvre, în concediu la Paris, care o văzuseră pe Ana, împreună cu victima, oprindu-se la uşa cu numărul 87 de la etajul III, descuind-o şi pătrunzând în cameră, şi alte declaraţii ale unor pensionari mai vechi ai hotelului, care nu aduceau mari noutăţi, şi nici nu contraziceau flagrant celelalte afirmaţii.

Depoziţia liftierului lipsea, căci hotel PAX nu avea liftier.

Detectivul Gaff avu un schimb de priviri cu Mobran şi acesta se duse la cabina telefonică. Reveni curând şi făcu un discret semn de „da” din bărbie. Gaff se apropie de Ana Tirescântea şi, politicos dar decis, îi spuse că regretă, dar...

— Sunt arestată? întrebă ghida.

— Oh, încă nu s-a formulat nimic oficial împotriva dumneavoastră, răspunse poliţistul. Vă rog!

În acel moment îşi făcu loc, într-o stare de agitaţie, Claudiu Negrea.

— Domnilor! Aţi căpiat? De ce o arestaţi? Nevinovată?

Mobran îl privi cu răceală:

— Aveţi ceva de declarat? Ceva deosebit?

— Am! Eu *ştiu* că *mademoiselle* Tirescântea nu l-a ucis pe... negrul acela!

— Cum se face că ştiţi? Aţi fost cumva împreună la ora când se comitea asasinatul?

— Nu, nu e asta, dar eu...

— Şi chiar de aţi fi fost împreună, preciza Mobran, v-ar trebui martori...

— Dar nu se poate, nu se poate gemu matematicianul. Eu *ştiu!*

— Vă rog!! şi, cu o mişcare domoală dar sigură, Gaff îl dădu la o parte.

— Vreau să discut cu şeful dumneavoastră! strigă Negrea.

— Nimeni nu vă împiedecă, răspunse unul din poliţişti.

— Unde-l pot găsi? Pe Quai des Orfevres?

— Nău, rânji vag Mobran. Aţi citit prea multe Maigret-uri. Cazul ţine de secţia 11, 17 Rue de Chevalier Noir...

— O clipă! Unde naiba vine asta? urlă Negrea.

Şi se repezi după mica escortă care o conducea pe Ana către furgoneta albastră a poliţiei.

Ghida se opri brusc şi se întoarse, eliberându-se pentru o clipă din „încercuire”. Îl privi limpede pe Negrea.

— Omule, nu te mai agita atât, pentru mine este important că mă ştiu inocentă, adevărul oricum va ieşi la iveală, sună vocea ei ca un precept yoga.

La birou şedea comod instalat un individ calm, masiv, mult trecut de cea dintâi tinereţe, cu părul tuns scurt, încărunţit; era poate un comisar „divizionar”, poate o sculă mai mare, n-are importanţă, Gaff, Mobran, alţii, i se adresau cu „patron” sau „şef”; în orice caz nu era Maigret, pentru motivul simplu că nu toţi poliţiştii cu semnalmentele de mai sus sunt Maigreţi şi, desigur, şi din alte motive,

— Aşezaţi-vă, *mademoiselle* Tirchinty... Eu sunt comisarul Etienne Goolf, şi sper că...

— Numele meu corect pronunţat e Tirescântea, monsieur Koolf, şi...

— Iar al meu Goolf, dacă nu vă displace. Situaţia dumneavoastră e serioasă, tot ce spuneţi, mă veţi înţelege, poate fi... Ar trebui să vă chemaţi avocatul!

— Avocatul?! Nu am nici un fel de avocat!

— Chemaţi avocatul dumneavoastră din Boukarest...

— Nu am nici acolo avocat, pe la noi nu se obişnuieşte...

— Aşa? Ciudat! Dar putem aranja prin ambasada ţării dumneavoastră...

— Aş prefera să nu amestecăm ambasada!

— Oh, din păcate cred că va trebui să facem o informare oficială.

— Deocamdată gândiţi-vă că grupul nostru a rămas fără ghidă!

— Exact! Tocmai de aceea, ambasada... Cum rămâne cu avocatul? Vă convine unul din oficiu? Vă convine *maître* Gourot? Tocmai l-am zărit pe-aici...

— Îmi este perfect indiferent, rosti Ana cu glasul ei îndepărtat.

Comisarul Goolf o învălui într-o privire stranie, puţin tristă.

Un bărbat de vreo treizeci şi şase de ani, mai degrabă scund, roşcovan, cu ochi galbeni, îmbrăcat cu îngrijire, suplu, având o vagă alură de fost campion la categoria pană, se agita pe culoarele secţiei 11 a poliţiei din Paris, încercând zadarnic să dea ochi cu comisarul Goolf.

O funcţionară, poate o stenografă, îi spuse „imposibil, patronul anchetează în acest moment un caz de crimă internaţională, ceva grav, ar putea izbucni un război, un asasinat la hotel PAX, tocmai îi ia primul interogatoriu ucigaşei...”

— Dar nu e ucigaşă! ripostă insul, şi tocmai în această privinţă, eu...

Stenografa îşi potrivi cu delicateţe un fluturaş de stofă roşie între sâni, o şmecherie dintr-aia feminină, şi zise:

— Da? În acest, caz încercaţi mai târziu, poate poimâine...

Claudiu Negrea făcu un efort de voinţă. Încercă să se gândească la Ana Tirescântea, la ochii ei liniştiţi, „de gheaţă”, încercă să se calmeze, reuşi, nu uşor, să-şi mai adune gândurile: dacă, totuşi, ar izbuti să-l vadă pe şef, ce argumente noi i-ar servi? Nici unul... Străbătu coridoarele secţiei a 11-a, îmbâcsite cu fum de ţigară şi cu încă ceva, izbindu-se de indivizi care nu-i acordau nici o atenţie – poliţişti, bandiţi? – ieşi la aer curat, năzuind să construiască un plan. Surâse. Ce fel de plan, un plan de evadare, măreţ şi imposibil? Se învârti o vreme pe nişte străduţe, apoi îşi aminti ceva. În jurul acestei aduceri aminte începu să-şi clădească neasemuitul său plan.

Fiind obosit, şi pentru a se limpezi, şi pentru ca marele său plan să se clădească mai exact, se decise să ia ceva rece în primul bistrou, iar primul se afla chiar în dreptul său; intră fără să se uite la firmă. Un vlăjgan de doi metri, chel şi cu mustaţă, ieşi de după tejghea, venindu-i în întâmpinare:

— Ce cauţi aici, golane?

Câteva mutre se întoarseră pentru a-i rânji din toţi dinţii, iar unele chiar şi fără dinţi. Cu toate că obraznicul îl depăşea cu două capete, Negrea îşi aminti că boxase oarecândva, şi încă bine, şi nici nu era aşa de mult timp de-atunci; un *upercut* în maxilarul cretinului ar fi exact ce se cere... dar mintea sa obişnuită să funcţioneze pe mai multe planuri calcula şi cealaltă faţetă: încă un scandal, frumos ar mai fi, să ajung la arest şi eu, iar biata Ana... şi fără a riposta, se răsuci pe călcâie, ieşi urmărit de un râs răzleţ şi leneş. Abia din stradă privi firma blestematului local – oricum nu strica să ştie unde fusese insultat, poate că la noapte va sparge vitrina cu o cărămidă – şi văzu. „Arnold grobianul vă stă la indispoziţie”. Aşa scria pe firmă.

Negrea se îndepărtă cu pas mărunt, meditând, scotocindu-şi în memorie. Ciudat! Parcă văzuse cândva un film, sau citise o carte... un oraş nemţesc, adică de nemţi, un local unde patronul îşi întâmpina clienţii preferaţi cu înjurături – semn de intimitate şi prietenie... Deh, moda!

Matematicianul se întoarse la cârciuma lui Arnold.

— Ce, ai revenit, escrocule? îl luă în primire namila.

— Fă-te-ncoa c-o bere, *votre sage-femme sur la glace,* moaşe-ta pe gheaţă, şi să fie rece, că altfel te belesc! scandă Negrea în frâncheneşte.

— Na, mă! îi trânti chelul sub nas paharul aburit. Iar apoi, confidenţial: *Votre sage-femme sur la glace?* Asta ce înjurătură mai e?

— Veche înjurătură atlantidă, măgarule!

— Straşnic! Mi-am şi-ntipărit-o-n minte. Berea asta o dau eu, că văd cât eşti de pârlit, *etranjerule!*

Berea bună a grobianului, care nu-l costase nimic cu excepţia schimbului de amabilităţi, îl calmă definitiv şi-i aduse noi idei.

Înaintă cu precauţiune pe stradele, scrutând fiecare vitrină, până ce descoperi ce căuta: „Cumpărăm bijuterii, plata *cash".*

Negrea intră în prăvălie, dugheana unui bijutier în aparenţă modest, dar aparenţele-s aparenţe, îşi răsuci de pe degetul mijlociu stâng inelul cu diamant – diamant veritabil – şi-l aşează sub ciocul coroiat al patronului.

Inelul cu diamant nu era o veche bijuterie de familie – deşi aşa ar suna mai frumos – ci premiul oferit de colegiul unei reviste de matematică de mare prestigiu din Londra pentru cea mai interesantă lucrare publicată de un savant străin în anul 19... Era, oricum, o amintire preţioasă din toate punctele de vedere, dar... Bijutierul încă nu-şi ridicase nasul din treaba lui, dar, fie că raza de lumină reflectată de piatra cea preţioasă îi atrase atenţia, fie din motive mai obscure, el tresări şi se apucă să examineze minuţios cu lupa delicata lucrătură.

Abia după o prelungită cercetare ridică ochii către clientul pe care, se poate afirma cu toată siguranţa, până atunci nu-l băgase în seamă. („Hm, gândea Negrea, cum de nu l-au prădat încă gangsterii pe ăsta, singur şi neputincios cum e? Sau are sisteme de siguranţă?")

Bijutierul îl privea ţintă, bănuitor.

— De unde pot şti că nu e furată?

— Ia mai lasă tromboanele, dom'le, se răsti Negrea – pe care vizita la Arnold grobianul îl influenţase, se pare, negativ – ce, am eu mutra unui om care umblă cu lucruri furate?! De altfel, dacă eşti om de meserie, cască ochii la deştu' ăsta (tot influenţa lui Arnold), se vede urma inelului. Nu porţi la vedere un obiect furat, asta o ştie şi o găină...

— Eşti *étranger?*

— Evident, *J'ai besoin de fric!!* Nevoie de parale!! Am dat peste o blondă care... dar asta nu te mai interesează!

Ce motivare mai firească a nevoii de bani, decât apariţia unei femei? Fără a mai scoate o vorbă, coroiatul puse pe tejghea un teanc. Negrea numără, mirat, nu sperase să capete atât, dar îşi ascunse mirarea, şi un spirit balcanic (sau altul, nu se ştie care) se trezi în el.

— *Heu!!* Ce glumă! De două ori atât! Ştii bine că face de trei ori atât, însă eu mă grăbesc, profită de noroc...!

— Nu juca atât de „tare", că nu mă impresionezi decât cel mult neplăcut, mormăi bijutierul cu o voce care parcă venea dinspre oraşul sfânt Jeruşalaym. Uite, atâta mai capeţi, nici nu mai discut! şi-i potrivi în faţă încă jumătate din suma dinainte; Negrea, care nu se aşteptase la un succes atât de facil, ezită între a supralicita şi a se mulţumi cu ce căpătase, se decise pentru ultima alternativă, dar, ajuns la uşă, se opri.

— Ce mai este?

Cu un imens regret Claudiu Negrea desprinse de la încheietura mâinii stângi ceasul, un Omega de aur, pe acesta nu-l căpătase de la nimeni, şi-l cumpărase el şi umblase la un ceasornicar până ce acela, plictisit de moarte, i-l potrivise aşa fel ca să meargă mai exact decât Timpul.

— Cât dai pe scula asta fainã?

— Eşti la mare ananghie, băiete! Ia spune, ai făcut ceva rău?

— Desigur! Am jefuit Creditul Lyonez! De-aia am nevoie de fofoloci. Ceasul acesta abia dacă întârzie patru secunde într-un an...

În aceeaşi zi chiar, Claudiu Negrea izbuti să dea de urma lui maître Gourot, avocatul din oficiu al Anei Tirescântea; avu cu simpaticul şi înţelegătorul apărător o discuţiune amănunţită. După ce Negrea îl părăsi, maître Gourot nu mai era avocatul „din oficiu" al ghidei, ci pur si simplu avocatul – nu ştiu dacă înţelegeţi la ce fac eu aluzie.

Dimineaţa următoare Negrea se vânzolea iarăşi la sediul secţiei 11 pe Rue Chevalier Noir. „Iarăşi dumneata!" se strâmbă urât la el un poliţist. „Şeful este aici?" întrebă Negrea, mototolind la vedere o blestemată de bancnotă. „Dar acolo ce ai?" întrebă celălalt, arătând o servietă subţire, neagră, pe care matematicianul o legăna nervos la şold. „O bombă, cum de n-ai ghicit?!" răspunse. Poliţistul rânji, înşfăcă bancnota, zise „patronul e acolo, năvăleşte peste el, altfel n-ai nici o şansă!!..."

— De fapt, cine sunteţi dumneavoastră? întrebă comisarul Goolf.

Claudiu Negrea se aşeză în fotoliu, neinvitat. Probabil că dacă n-ar fi vizitat în ajun taraba lui Arnold cel rău, n-ar fi avut tupeul să procedeze astfel.

— Eu fac parte din grupul de turişti al cărei ghid a fost... este *mademoiselle* Ana Tirescântea. De altfel declaraţia mea e la dosar, am fost printre cei dintâi care am descoperit victima...

— *Monsieur* Claude Negria?

— Negrea. *Ouais.*

— Vorbiţi bine franceza, ce profesiune aveţi? Sunteţi cumva poliţist?

— Matematician – şi încă unul genial, dar ce importanţă are, vorbesc la fel de bine germana, şi cu toate că are să vă displacă, engleza. Pe care o preferaţi?

— Să intrăm în subiect, propuse cu multă răceală Goolf. Am fost informat că mă tot căutaţi, ce este?

— Eu ştiu că ghida noastră n-a comis crima aia blestemată.

— Mi s-a raportat că *ştiţi;* deasemenea că nu aveţi nici un argument.

— Băieţii dumneavoastră lucrează minunat, dar sunt extrem de grăbiţi, nu au răbdare să asculte, sunt poate prea tineri, dumneavoastră nu mai sunteţi aşa de tânăr, sper de aceea că veţi da dovadă de...

— Băieţii mei au răbdare, v-au ascultat, dar nu aveaţi nimic să le comunicaţi în afara faptului că *ştiţi!*

Perfect adevărat, în ajun matematicianul nu dispunea de nici un argument serios, dar el trecu peste acest mic amănunt.

— Vreau să vă atrag atenţia asupra câtorva elemente...

— Sunteţi poliţist – vă mai întreb o dată?!

— Nu sunt poliţist – vă mai răspund o dată, sunt matematician.

— Şi aveţi intenţia să ne daţi nişte lecţii?

— Nu are rost să vă consideraţi jignit, *monsieur* Goolf! Eu nu dau lecţii. Am o minte organizată, obişnuită cu rigorile cifrelor exacte, eu pot să... Dumneavoastră sunteţi convins de vinovăţia domnişoarei Tirescântea?

— Toate converg într-acolo, dar cercetările încă nu s-au încheiat! Mie această duduie nu-mi este antipatică, de ce mi-ar fi, dar ea nu are absolut nici un alibi, mărturiile ce o încriminează sunt absolut precise, unii martori sunt chiar concetăţenii d-tale, deci nu putem fi supsonaţi de rele intenţii... Ce pot să fac?

— Nu vă miră că nicăieri în odaia victimei, pe clanţa uşii, pe mânerul armei, nu s-au găsit amprentele Anei?

— Sunteţi iubitul acestei dudui?

— Eh, nu, deşi nu mi-ar displace! Nu mi-aţi răspuns la întrebare!

— Nu e o întrebare serioasă, domnule Negria! Amprente! Dar de fapt de unde ştiţi chestia cu amprentele?

— M-am consultat cu maître Gourot – e ilegal?

— Hm, nu, iar în ce priveşte amprentele – există mănuşi. Ce doriţi mai mult? În bagajele domnişoarei Tresfkenteya s-au găsit nu mai puţin de patru perechi de mănuşi!

— Ghida a fost văzută de multe persoane, le-aţi chestionat, purta mănuşi?

Goolf meditã o clipă. Avea mare poftă să-l trimită la dracu pe intrus.

— În privinţa mănuşilor martorii n-au fost chestionaţi, poate că o vom face...

— Pe câte ştiu, pe culoarul etajului III, Ana împreună cu acel... mulatru, victima, ar fi fost zăriţi de două persoane din Le Hâvre. Au fost întrebaţi aceştia? Au văzut-o cu mănuşi – sau punându-şi mănuşile?

— Nu! Lipseşte acest element. Hum – aveţi memorie! Dar, vă spun încă o dată, problema amprentelor e minoră.

— Nici un detaliu nu este minor într-o astfel de anchetă! decretă Negrea, şi înainte ca, plictisit, comisarul să-l vadă pentru tonul său marţial, spuse iute: Nu vi se pare curios că, având în vedere misiunea ei oficială, domnişoara Tirescântea s-a expus inutil comentariilor şi bârfelor? Pe câte ştiu, victima e un bogătaş, un afurisit de bogătaş, şi locuia la „Stephen Pallace”, un hotel intim şi de mare lux – dacă ghida noastră ţinea să se întâlnească neapărat cu nababul acela, putea să meargă acolo, sau orişiunde, în orice caz nu la PAX. Nu?

— Nu ştiu! Motivele pentru care l-a adus pe domnul Marrtell la PAX îmi sunt neclare deocamdată, dar poate că bolivianul – fiindcă e bolivian, domnule – avea temeiuri serioase să nu fie văzut cu o doamnă străină la reşedinţa sa.

— Ben! Domnişoara Tirescântea v-a făcut impresia unei cocote?

— Faptul de a fi însoţită de un bărbat, la hotel sau în altă parte, nu aşează neapărat o femeie printre cocote... Se pare că ghida era o mai veche cunoştinţă a domnului Marrtell, de altfel, ei doi, după toate probabilităţile, au avut o convorbire telefonică între şapte şi opt dimineaţa, când şi-au fixat întâlnirea...

— Până la proba contrarie, domnule comisar. Să vă mai pun o întrebare...

— De obicei aici eu sunt cel care pune întrebări – nu credeţi că abuzaţi?! se ridică posomorât Goolf.

— Este vorba de destinul unui om! fu patetic Negrea. Vă rog ascultaţi-mă, esenţialul abia urmează! Goolf se aşează, furios de-a binelea. Să admitem – urmă matematicianul, că domnişoara Tirescântea e o asasină versată, cu sânge rece, dibace, aşa cum ar confirma acea măiastră lovitură de pumnal, de stilet, drept în inimă...

— Din păcate cam aşa ceva trebuie să admitem, că e dibace fata asta!

— Perfect! strigă Negrea, care-l momise pe comisar în capcana sa. O asasină versată, care ştie că a fost zărită în compania victimei de nenumăraţi ochi, cu puţine minute înainte de actul criminal, poate comite o stupiditate atât de inexplicabilă, cea de a ascunde în propria ei cameră obiecte ale victimei, o bijuterie, un cec...? Ştia că va fi supusă unei percheziţii, fiind, logic, prima pe lista suspecţilor.

— Din păcate nu e o listă, ci un singur nume, mormăi Goolf, privindu-l ceva mai atent pe Negrea. Mă întreb dacă în realitate nu sunteţi totuşi poliţist... În orice caz nu judecaţi rău, însă n-ar trebui să vă închipuiţi a fi singurul isteţ de pe planetă. Şi la noi au fost puse în balanţă aceste elemente ciudate...

— La ce concluzie aţi ajuns?

— Nu există încă nici o concluzie, şi de altfel ultimul punct îl va pune judecătorul, noi suntem nefericiţii care scormonim în gunoi, pregătind morga lor – dar, domnule Negrea, oricine ai fi, trebuie să ştii că şi asasinii cei mai inteligenţi, iar uneori tocmai aceştia, comit erori copilăreşti, incredibile, iar câteodată comit greşeala de a fi excesiv de subtili. Pricepi, domnule? Ei îşi zic: să induc în eroare poliţia, procedând *invers,* adică nu prin înlăturarea urmelor, ci prin direcţionarea lor, clară, în direcţia mea, a asasinului. E posibil ca ghida să fi încercat această variantă, ea ascunde lucrurile bolivianului în camera ei, pentru ca poliţia să tragă concluzia că totul e doar o lucrătură vulgară. Din păcate, alte elemente...

— Deci, înlăturăm amprentele, înlăturăm aceste două puncte...

— Nu înlăturăm nimic definitiv! rectifică Goolf.

Negrea trase fermoarul servietei sale şi împinse în faţa comisarului mai multe foi de hârtie, pe care se învârtejeau calcule complicate.

— Ce naiba mai este şi asta?

— Nişte simple socoteli de aritmetică, superioară ce e drept, care demonstrează în primul rând că nimeni nu poate să pătrundă într-un hotel de cinci ori, *fără ca să iasă măcar o singură dată!*

Comisarul, de nervi, trosni din fălci.

— Iată cifrele – cifrele nu mint, domnule comisar Goolf! La 8 dimineaţa ghida intră în hotel PAX, revenind de la micul dejun. Martor, recepţionerul. Nimeni nu o vede ieşind. Pe la 9,30, numita Hrib A. o vede intrând în hotel, însoţită de un tânăr – brazilianul nu era tânăr! Nimeni nu o vede ieşind. La ora 10,15, numita Hrib B., sora celei dinainte, o vede pe ghidă intrând *singură* în hotel. Surorile afirmă că erau *împreună* când au văzut-o pe *mademoiselle* Tirescântea. Contradicţie flagrantă! Pe la ora 11 ghida pătrunde a patra oară în hotel – fără să fi ieşit! – de data aceasta cu bolivianul ei – *al ei* e un fel de a zice! Martori sunt şi aici, destui...

— Mda, destui... bodogăni poliţistul.

— Dar din nou nu e zărită de nimeni ieşind, pentru ca pe la 12 să intre *a cincia oară în hotel,* – când are ocazia să descopere cadavrul acelui brazilian...

Comisarul Goolf privea nedumerit foile pline de scheme şi calcule.

— Da, e un şir de întâmplări ciudate, toţi erau ocupaţi şi nu au observat-o ieşind...

— Ana Tirescântea e o femeie atât de micuţă şi de ştearsă ca să n-o bagi în seamă? Înţeleg, o dată! Cât priveşte contradicţiile ce le conţine declaraţia celor două babe Hrib A. şi B...

Goolf apăsă pe soneria din spatele său.

— Gaff e aici? Să vină! Sau Mobran! Sau chiar ambii!

Mobran se înfiinţă imediat. Se uită strâmb către Negrea. Avea şi motive.

— Patron?

— Scoate din dosar declaraţiile băbuţelor!

— Care băbuţe?

— Ei! Ale doamnelor Hripp A. şi B. în cazul Traskanteya!

Hârtiile, odată aduse, lui Goolf îi fu suficient să arunce o privire. Ridică nişte ochi înguşti, strigă:

— Voi nu aţi observat? Aceste doamne pretind a fi fost împreună, dar cele spuse se contrazic... până chiar şi ora!

Mobran se aplecă peste birou.

— Patron! Asta e o tâmpenie atât de uriaşă, că nici n-o observi!

— Lasă filozofările, fuga şi stoarce untul din ele...

— Mai bine stoarce adevărul, sugeră Negrea.

Însă detectivul cel tânăr nu fu dispus să-l bage în seamă.

— Eu încă n-am terminat, murmură Negrea, şi aşeză sub ochii lui Goolf nişte foi pe care nişte triunghiuri se suprapuneau peste harta Parisului. Unghiurile coincideau cu hotelul PAX, cu intersecţia Boulevard de Magenta, Boulevard de la Chapelle, şi cu un anume punct de pe Rue Ballu; alături calcule, în aparenţă foarte complicate.

— Domnule comisar! În esenţă eu aici demonstrez că un om nu se poate afla în mai multe puncte, în diferite puncte, în acelaşi timp: demonstrez, concret, că dacă la ora 11 te afli într-un magazin de pe Boulevard de la Chapelle, iar la 11.30 în alt magazin de pe Avenue Secretan, e cu totul imposibil, e supraomenesc, să fii în acelaşi timp şi la hotel PAX, pentru a asasina un mulatru, pentru a face un duş, pentru orice doriţi...

Goolf îl urmărea indispus pe matematician. Acesta surâdea.

— Zâmbeşti degeaba, domnule! Persoana în cauză, deci ghida, pretinde că între orele 8 şi 12 s-a plimbat prin oraş, însă ne-a furnizat un itinerar mai mult decât aproximativ, a numit vreo două, trei magazine, de unde însă n-a cumpărat nimic, cât priveşte orele – haos total.

— Fiindcă ceasul domnişoarei Tirescântea s-a stricat încă din prima zi a şederii în Franţa, mereu întreba când pe unul, când pe altul cât e ora, iar plimbarea prin oraş a făcut-o de una singură...

— Dar există ceasuri peste tot!

— Desigur, dar ghida avea o zi liberă în faţa ei, nu se grăbea şi bineînţeles nu bănuia că va fi acuzată de crimă pentru a-şi crea alibiuri...

— Atunci de ce mă plictiseşti, domnule, cu schemele astea savante şi sofisticate? Dacă *mademoiselle* Trasconteya nu ştie ora când s-a aflat în cutare sau cutare loc – atunci cine ştie?

— Pe noi, făcu Negrea, ne interesează pe unde s-a plimbat ghida între 11 fără un sfert şi douăsprezece, nu e aşa, fiindcă la 11 fără un sfert a fost văzută venind la hotel cu peruvianul... cu bolivianul acela, iar la 12 a venit încă o dată şi a descoperit cadavrul. Marrtell a fost ucis între 11 fără un sfert şi 12. Or eu am văzut-o la 11 fără un sfert pe ghidă intrând în magazinul „Belvedere”, de la începutul Bulevardului Barrés...

— Nu ai martori! Sau ai? Mărturia dumitale e tendenţioasă, şi...

— Mai. bine zis *interesată,* de acord, vreau s-o scot pe Ana din această *piège,* dar cifrele sunt indiferente, aici e schema şi calculul deplasărilor ghidei pe toată durata acelui ceas fatal, al crimei, alături se află calculul probabilităţilor şi înşiruirea variantelor. Am o memorie straşnică, am reţinut totul, nu că mi-aş fi propus, ci fiindcă aşa e organizat capul meu... Din acest mare număr de magazine, cel puţin în patru, trei, două să zicem, cineva din şleahta de vânzători trebuie să fi reţinut figura domnişoarei Tirescântea... Dacă numai în două din cele unsprezece magazine prin care a intrat, Ana a fost remarcată, şi dacă cineva o va recunoaşte, teza mea e valabilă şi verificabilă... Aţi făcut vreo încercare de a stabili traseul Anei prin magazine?

— Nu, fiindcă nu ne-a furnizat nici măcar ora aproximativă.

— Ora o dau eu, şi sper s-o certifice vânzătorii. E de datoria dumneavoastră...

— Stai puţin! Ai spus din capul locului că nu aţi fost împreună!

— Nu am fost împreună. Însă eu am urmărit-o!

— Deci tot eşti un poliţist!

— *No, sir!* Aveam intenţia s-o întâlnesc „din întâmplare”, dar sunt cam nehotărât... nehotărât când e vorba de o femeie, şi tot aşa, din magazin în magazin, până să mă decid, Ana a luat un metrou pe la ora 12 fără câteva minute, în direcţia hotelului. Cu acelaşi metrou am revenit şi eu, dar în alt vagon.

— Pentru ce ai întreprins urmărirea?

— Nici n-a fost o urmărire propriu zisă... e atât de greu să înţelegeţi? Am, cum îi zice... un sentiment pentru fata asta!

— *Bon!* Cu atât mai puţin importantă e mărturia dumitale!

— Ştiu! Nu e mărturia mea. Trimiteţi o echipă de băieţi prin magazine – asta e tot ce vă cer, apoi confruntaţi rezultatele cu schema de aici, de aici şi de aici...

— Nici o grijă, avem un expert şi pentru matematica dumitale superioară! Am să-l pun să purice aceste blestemate formule, iar dacă e o greşeală aici, ştii ce voi face, domnule Negrea?

— De unde să ştiu?

— Te arestez pentru asasinarea domnului Marrtell! Oricum avem nevoie de un asasin – deşi o asasină ar fi de departe mai interesant!

Câteva ceasuri mai târziu Ana Tirescântea reveni la hotel PAX, distantă ca totdeauna, senină, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

În penultima zi a şederii excursioniştilor români în Franţa un poliţist în uniformă, de un gabarit impresionant, se prezentă de dimineaţă la hotel PAX, avu un schimb de cuvinte cu tipul de la recepţie, apoi se instală pe un taburet, în aşteptare.

Claudiu Negrea, care în ultimele 68 de ore manifestase un fel de nervozitate inexplicabilă şi abia aştepta momentul când se vor sui în avion pentru a părăsi Parisul, el care iubea atât de mult această mare capitală, deveni şi mai agitat când îl zări pe omul ordinii; avea toate motivele, vă rog să mă credeţi. Gealatul de la poliţie veni în întâmpinarea sa.

— *Monsieur* Claude Negria?

— *Ouais...* Ce este?

— Hum, *il faut* să veniţi cu mine!

— Da? Un... unde?

— Cum unde – la poliţie!

— De ce? Când?

— Domnule! Ce rost are să discutăm? Poftiţi la maşină!

— Dar nici nu mi-am luat micul dejun! bâigui matematicianul, privindu-şi ceasul. *Helás!* Nu mai avea ceas, îl vânduse... Poliţaiul cel mare şi cu falcă pătrată ca orice poliţai se legănă pe picioroange şi bombăni ceva care se poate tălmăci aproximativ astfel: „Drace, bine, luaţi-vă micul dejun, statul francez, respectiv închisoarea, va face o mică economie”, remarcă ce avu darul de a spori simţitor pofta de mâncare a lui Negrea, mai ales că omul ordinii şi al legii îl însoţi la *„Chez Carmen”,* unde se instală într-un colţ al mesei şi de aici urmări mohorât grupul de inşi şi inse, care grup şi el fu mohorât din motive lesne de înţeles. O servantă puse în faţa poliţistului un pahar cu băutură, de la patron, şi acela, în loc să declare că nu bea în timpul serviciului, rase porţia de *fine,* ca pe nimic, şi se ridică, observând că victima sa isprăvise de mâncat, mai precis pusese deoparte farfuria golită doar pe jumătate. Ana Tirescântea se apropie de poliţist, pentru a-l întreba ce naiba se întâmplă, „nu ştiu, doamnă”, explică vlăjganul, atunci Negrea îşi aminti de un moment similar, încercă să zâmbească şi aproape că reuşi: „Fii liniştită, important e că mă ştiu nevinovat...”

Însă, la drept vorbind, nu era sincer...

La secţia 11 de pe rue de Chevalier Noir îl lăsară să aştepte într-o cămăruţă strâmtă, pe care doar absenţa

gratiilor o deosebea de carceră sau închisoare – nu mult, doar câteva ceasuri, căci aşa procedează afurisiţii de poli-ţişti din toată lumea, le place să te lase singur cu propriile tale gânduri, pentru ca atunci când compari în sfârşit în faţa lor, să fii bine autostors...

Ajungând în cele din urmă în biroul comisarului Goolf, Claudiu Negrea nu se simţea în cea mai bună formă. Goolf tăcu şi-l privi lung, insistent.

Un an şi două luni mai târziu; prima scrisoare a lui Claudiu Negrea către Ana Tirescântea. „Dragă Ana Traskynteia (nu te supăra, îţi spun astfel în amintirea aventurii pariziene!), m-am decis foarte greu să-ţi trimit aceste rânduri, dovadă timpul scurs... Ei bine, întâmplarea a făcut ca eu să fiu singurul om din lume care într-adevăr *ştia* că n-ai nimic de-a face cu crima de la PAX. Nu chiar întâmplarea! Când am aflat că nu pleci pe Loire, am renunţat şi eu la excursie, mai e nevoie să-ţi explic de ce?

Când ai părăsit hotelul, pe la opt dimineaţa, neobservată, m-am luat după dumneata, descoperindu-mi uimitoare însuşiri de urmăritor, nu degeaba comisarul Goolf mă bă-nuia că aş fi detectiv.

Aici e prima minciună pe care i-am servit-o poliţistului francez, căruia i-am spus că te-am zărit „din întâmplare” undeva pe Boulevard de Magenta la ora 11 fără un sfert.

În realitate te-am urmărit de la opt până la 12, când ai revenit la hotel, mereu cu intenţia de a mă apropia, şi mereu stânjenit de gândul că e penibil să te „acăţ” în felul acesta... Sunt un nehotărât! M-am mulţumit, până la urmă, să admir „picioarele lungi despicându-se în mers până aproape de gât”, cum am citit în nu ştiu care carte.

Altă minciună pe care i-am servit-o lui Goolf a fost pretenţia de a-ţi fi reţinut cu mare precizie traseul, aproape minut cu minut, ceea ce este o exagerare... Oi fi având eu memorie, dar eram prea, ca să mă exprim astfel, prea emoţionat... de prezenţa dumitale în imediata apropiere, în fine, nu chiar imediata. Oricum, minciunile mele, prima, a doua, şi toate celelalte minciuni, căci au mai fost, serveau

adevărul – ciudat paradox! Un şir de minciuni care să servească adevărul, iar adevărul era că nu l-ai ucis pe brazilian.

Poliţia franceză însă, care e departe de a fi o poliţie alcătuită din tâmpiţi, m-a demascat punct cu punct, iată cum...”

Într-adevăr, ce s-a petrecut în biroul comisarului Goolf? Să reconstituim scena, bizuindu-ne exclusiv pe scrisoarea lui Negrea, deci fără a garanta că totul s-a petrecut exact cum zice dumnealui, căci, aşa cum s-a dovedit, matematicianul ştie să mintă, dar, din fericire, minciunile sale slujesc adevărul...

...Comisarul Goolf tăcu şi-l privi apăsat. Claudiu Negrea se decise să joace tare şi spuse:

— Azi avem în program vizitarea Versailles-ului, aşa că... şi iarăşi dădu să-şi consulte ceasul pe care nu-l mai avea.

— *Moi, je m’en fous éperdument* de programul d-tale! i-o tăie poliţistul. Apoi: Ia spune-mi, *„votre sage-femme sur la glace”* este o veche înjurătură atlantidă?

Matematicianul roşi.

Goolf privi semnificativ urma de pe mijlociul stâng lăsată de inelul vândut, apoi îl întrebă, cinic, cât e ora. Negrea, care încă nu se obişnuise cu „absenţa” ceasului, ridică mâna, dar, fireşte, preţiosul său Omega nu mai era acolo. Poliţistul rânjea cu toţi dinţii, şi avea destui. Avea destui dinţi. împotriva lui Negrea.

— Ei bine, vorbi Goolf, dintre toţi mincinoşii pe care i-am întâlnit, şi har domnului, au fost destui, dumneata eşti desigur cel mai talentat!

Matematicianul înclină uşor fruntea, mulţumind pentru compliment.

— Hm! Să nu uit! Arnold grobianul te invită la o bere, înjurătura aia „atlantidă” a făcut carieră, dar mă tem că nu vei putea da curs invitaţiei... Mă tem că rămâi la noi....

— Cum adică?

— Lasă! Înţelegi prea bine ce vreau a spune! E posibil să nu pleci prea curând de la noi, e posibil să te pun sub învinuire de mărturie mincinoasă, mituire şi o groază de chestii care se pedepsesc la noi... Ca şi în ţara dumitale, de altfel...

— Nu pricep, bolborosi matematicianul, deşi pricepea cât se poate de bine.

— Ascultă, *mon vieux!* După minunata vizită pe care ai binevoit să mi-o faci, interesul nostru pentru persoana dumitale a crescut brusc!

— Ce onoare!...

— Meritată... Ne-am interesat pe ici, pe colo... Ţi-am refăcut traseul, şi traseele, în general. Crezi că numai dumneata ştii să „refaci" trasee, că eşti deştept? Ţi-ai vândut inelul, ţi-ai vândut ceasul. Ca să te conving că ştiu totul, adaug, fără a fi necesar, că inelul e un cadou al revistei „The X+Y" of London, iar Omega ţi l-ai cumpărat, cu un an mai târziu, la Bucureşti...[3] Goolf continua să vorbească: Dacă doreşti, îţi pot servi şi alte amănunte din viaţa dumitale...

— Mă rog, cum doriţi, încercă Negrea să-şi recâştige siguranţa.

— O bună parte din *le fric*, din fofolocii agonisiţi prin vânzarea singurelor obiecte preţioase pe care le posedai, au trecut în buzunarul lui *maître* Gourot, care brusc a devenit mai activ în cazul Traskatya... Ciudat! Avocaţii ăştia nu refuză niciodată banii! Cu ce ţi-a rămas, ai mituit doi vânzători de pe Rue Louis Blanc şi pe tâmpita aia mică de la „Belvedere" – ca să declare că au văzut-o pe ghidă între orele 11 şi 12, ziua asasinatului...

— Eu...

---

[3] Goolf se cam grozăveşte şi el! De fapt informaţia cu privire la premierea matematicianului român de către revista londoneză o culesese dintr-un ziar britanic, cu destul timp în urmă, iar acum pur şi simplu îşi reamintise; ca orice bun francez Goolf citea adesea presa engleză, numai aşa, da să mai afle ce mai fac *ăia* de peste Canalul Mânecii; cât priveşte ceasul, şi mai simplu, din numărul de serie, urs expert dedusese anul fabricaţiei... (n.a.)

— Las-o baltă, ascultă-mă! ridică vocea Goolf. Ne-ai furnizat nişte scheme absurde! Eu nu prea mă pricep în trigonometrie, dar expertul nostru, după ce în prima clipă s-a lăsat păcălit, căci calculele dumitale au o *aparenţă logică,* şi-a dat curând seama că triunghiurile alea blestemate nu demonstrează nimic; chiar dacă *mademoiselle* Tra... Try... ghida, s-ar fi aflat într-adevăr, la orele indicate, în respectivele magazine, nu era imposibil să fi comis şi crima...

Matematicianul, de astă dată, tăcu.

— Domnule Negria! Te faci vinovat conform arti...

Goolf îşi puse ochelarii şi citi de pe o foiţă articolele, paragrafele şi decretele pe care le încălcase Negrea; nu puţine erau! După ce termină, scoase din birou o sticluţă de whisky, căci, deşi nu-i iubea pe anglo-saxoni, prefera băuturile lor, şi privi meditativ către „victima” sa.

— Hai! Trage o duşcă, să nu leşini!

Negrea luă un „gât” zdravăn – nu mai avea nimic de pierdut!

— Eşti un tip norocos, domnule Negria! Tot şirul de argumente şi „dovezi” pe care mi l-ai servit cu generozitate, nu m-au convins, ci doar mi-au sporit îndoiala! Ţi-ai vândut degeaba inelul şi ceasul, noi în orice caz am fi făcut lumină!

Goolf ezită între a schiţa un zâmbet şi a rămâne sobru.

— Totuşi, ai şi merite, domnule Negria! Contradicţia existentă în declaraţiile celor două Hripp ne-ai semnalat-o just... Era o tâmpenie atât de uriaşă, că nici n-o observai – vorba lui Mobran. Luate din scurt, babele au recunoscut că nici măcar nu se aflau la hotel, dar, nesimpatizând-o, din motive care nu mă privesc, pe ghidă, au pus şi ele o vorbă, o vorbă rea bineînţeles... În felul acesta se exclud două din cele cinci „intrări” ale ghidei la PAX...

...aşa că, ajunse către concluzie comisarul Goolf, undeva „sus” se consideră că totuşi, cu minciunile dumitale ne-ai dat o mână de ajutor, şi ni s-a sugerat să te mai şi iertăm.

— Sunt liber? întrebă iute matematicianul.

— *Ouais!*

Negrea se îndreptă către uşă.

— Hei! O clipă!

— Mai e ceva?

Goolf fluieră subţire.

— Mai eşti şi nepoliticos!

— Nu, dar aş vrea să prind Versailles-ul.

— Să tragem o duşcă, propuse poliţistul. Ai, într-adevăr, un noroc formidabil, crezi? Am o mică surpriză...

— Iarăşi încălcarea vreunui paragraf?

— Foarte posibil! De fapt, dacă am mai scotoci prin legi, vânzarea unor bijuterii în scopul de a... Hum! Uite aici!

Goolf trânti pe birou inelul cu diamant şi Ceasul Omega.

— Am recuperat banii, apoi am recuperat şi tinichelele dumitale. Aşa au decis şefii. Nu ziceam că ai un noroc chior? Ia drăciile astea şi şterge-o urgent, monsieur Negria! Şi te *conseillez* ca pe viitor acţiunile dumitale detective să le desfăşori în altă parte. *Par exemple,* de ce nu la Londra? Chiar, de ce nu? Cred că bunii colegi britanici abia aşteaptă... nu merită şi ei o bucurie?... *Adieu!*

Continuarea scrisorii lui Negrea către Ana Tirescântea.

„...iată acum şi explicaţia asasinatului. Funcţiona la Paris, ca să mă exprim astfel, o bandă de *toueurs,* ucigaşi, alcătuită, reţine, din foşti actori sub şefia, sau regia dacă doreşti, a unui machior. Erau ucigaşi profesionişti de înaltă calificare – îl citez pe Goolf. Mobilul morţii brazilianului acela Marrtell n-a fost jaful, ci ceva mai complicat, o chestie legată de moşteniri, pe scurt o rudă a sa a pus pe roate omorul... ştii cum se întâmplă în societatea aia descompusă! Banda se specializase în crime *pe bază de asemănare* şi avea o reţea de informatori prin hoteluri. Unele amănunte Goolf nu mi le-a divulgat, mai deduc şi eu pe ici pe colo... Zile întregi indivizii te-au studiat, semănai cu o tipesă din bandă, Goolf mi-a arătat poza fostei actriţe, iar machiorul, şeful lor, a desăvârşit asemănarea, ştie omul meserie! Cât priveşte îmbrăcămintea, n-a fost o problemă. Detectivii au reţinut amănuntul că „ai trecut”, adică asasina

a trecut *repede* prin faţa recepţiei, atunci când venise însoţită de Marrtell, apoi s-a aşezat *cu spatele* către Marcelle, bărmăniţa. Oricât de bună era asemănarea, nu voia să rişte. Alt amănunt: nu a scos o vorbă, n-a salutat, – ştii, cu imitarea glasului era mai greu... Marrtell, care-n zilele alea se distra bine la Paris, nu putea să reziste unei dame bine – aşa-s bărbaţii. O parte din ei în orice caz. Dumneata, adică de fapt tipesa, ucigaşa, l-a agăţat cine ştie unde, iar mai departe, înţelegi...

La ora opt dimineaţa, când ai plecat din hotel, într-adevăr nu te-a observat nimeni, cu excepţia mea, care te-am urmărit. După ora 11, asasina, după ce l-a ucis pe idiotul acela afemeiat, a părăsit hotelul, punându-şi perucă, pălărie, pe scurt sub altă înfăţişare, nu era mare lucru pentru o actoriţă. Norocul dumitale, şi al meu, a fost că banda de *toueurs* a comis o eroare gravă, însă dacă asasinii n-ar comite greşeli, nici n-ar fi prinşi vreodată, A doua zi după crima de la PAX, într-un alt hotel a fost împuşcat un domn, nu interesează cine şi motivele. Bănuiala cădea asupra unui bătrânel simpatic care se afişase la bar cu victima, numai că bătrânelul avea un alibi inatacabil: era, domnul cel blajin, presupusul ucigaş, poliţist belgian, oh, desigur nu Poirot!, şi-n clipa când s-a comis omorul el bea bere cu doi amici, poliţişti francezi. *Asemănarea procedeului* bătea la ochi, comisarul Goolf şi ai săi au intrat în acţiune şi...”

Din scrisoarea de răspuns a Anei Tirescântea. „...deh, deh, te cam umfli în pene pe seama calităţilor dumitale de urmăritor! Nu-ţi face iluzii! Te-am observat în dimineaţa aceea şi, de ce n-aş fi sinceră, mi-a părut rău că nu te-ai apropiat. Poate că ne-am fi distrat bine... Eu te simpatizam.”

Din altă scrisoare a lui Negrea, către aceeaşi femeie. „...Regrete tardive! Cât de rău îmi pare acum! Ce o fi şi cu blestemata asta de timiditate?! Dar poate că, Ana, nu e târziu, înţelegi ce vreau să spun?”

Răspunsul mademoisellei Traschinoteya. „Eşti matematician, deci calculul pe care ţi-l supun întru verificare n-o să-ţi pară prea complicat! De atunci, de la aventuroasa noastră călătorie, au trecut un an şi două luni, patrusprezece luni în total. Într-un interval de cinci luni, o fată frumoasă ca mine se poate oricând mărita, fie cu un bleg, fie cu un inginer, fie cu un actor – cu cine doreşte. Au mai rămas nouă luni... Ştii ce se poate întâmpla în nouă luni?”

Din scrisoarea lui Negrea. „Vrei să faci vagă aluzie că te-ai măritat şi ai deja un copil?”

Răspunsul Anei. „Da, dragul meu prieten, ai ghicit. Nici nu era aşa de greu...”[4]

— Să recapitulăm, propuse domnul V., aranjându-şi ochelarii. Cibernetica derivă din matematică, iar dumneata eşti matematician, nu e aşa, prietene Leordeanu. La bază, vreau să zic...

— Cam aşa stau lucrurile, deşi ceva mai complicat, zâmbi Dan.

— Înlăturăm complicaţiile! Şi, prietene Leordeanu, în urmă nu cu mulţi ani, ai luat premiul cel mare al unei reviste britanice, pentru o lucrare cu titlul lung şi hidos de complicat.

— Aşa e, însă resping cuvântul hidos! Dar ce vrei să insinuezi, domnule V.?

— Eu? Nimic... Ceasul ce-l porţi la mână, nu e cumva, din întâmplare, un Omega de aur?

— E un Omega... Dar ce importanţă are?

Fostul detectiv particular privi împrejur şi-n ochii lui sticlea un mic triumf:

[4] Însă nu este adevărat, Ana Tirescântea nu avea un copil şi nu era măritată în acel moment, dar răspunsul ei derivă din eternul mister care poartă numele de femeie, mister care nu ne preocupă. În sfârşit, nu ne preocupă în pagina de faţă. (n.a.)

— Cazul e limpede pentru toţi, nu e aşa?!

PROFESORUL AVU O MIŞCARE DE SPAIMĂ

Pe Stânca Diavolului o viperă-şi alcătuia veninul în căldura amurgului, vegheată de la înălţime de un şoim singuratec. Două pisici se rostogoleau în iarbă, ignorând că viaţa e complexă şi grea. Într-o margine de pădure Lupul lupta cu propriul său destin. Cabana părea pustie; doar în „nişa căutătorilor de comori” profesorul Halalaie şi amicii săi tocmai încercau nişte bere.

Un ins ce apăruse dintr-un loc unde în mod normal n-ar fi trebuit să se găsească nimic ezită câteva clipe la uşă, dar în cele din urmă intră mângâindu-şi barbişonul gris, aruncând din mers raniţa sa greoaie sub o masă.

— Stimabile, i se adresă bonom ca totdeauna profesorul Halalaie, dacă nu aştepţi pe nimeni şi nu ai nimica de ascuns, vino printre noi!

Vindiacul ce acoperea trupul ciolănos al individului scârţâi rece. Ai fi zis că vine de departe, dar putea să fie doar o simplă impresie: atât de adesea adevăraţii drumeţi arată a grefieri sau mai ştiu eu a ce.

— Mă numesc Harvey, se prezentă insul, trăgând un scaun sub dosul său uscat.

— Un englez! se miră Silviu Balamela. Este exact ceea ce ne lipsea!

— E doar un fel de poreclă, domnule, îi tăie Harvey avântul. Nu sunt englez, după cum nu sunt nici patagonez.

În „nişa căutătorilor de comori” domni o clipă de nedumerire: ce ar mai fi de zis în prezenţa unui om pe care-l

cheamă Harvey şi totuşi nu este englez, şi nici măcar patagonez? Ignorându-i pe toţi, ne-englezul extrase de prin buzunare câteva cutiuţe cu medicamente, înghiţi cu Borsec cam o duzină de hapuri, apoi, oarecum satisfăcut, puse foc la o pipă scurtă şi trimise, desigur neintenţionat, un rotocol cenuşiu drept în nasul profesorului Halalaie. Nu-i trecu prin cap să-şi ceară scuze – la ce bun scuzele? – şi astfel intră firesc în atmosferă şi nimănui dintre cei de faţă nu-i mai păsă de el până ce, la capătul unei seri, tocmai când o ploaie se apropia bubuind, după ce tăcuse şi ascultase – ori poate nu? – pronunţă prima înlănţuire mai consistentă de cuvinte:

— Aici văd că fiecare cotizează cu o poveste, numai că mie nu mi s-a întâmplat niciodată nimic!

Balamela se crezu obligat să-l consoleze:

— Nu fi necăjit numai pentru atâta, prietene!

Ne-englezul nici nu-l privi. El îşi continuă gândul.

— În schimb un prieten al meu, aproape un frate, a trecut prin toate peripeţiile posibile, şi prin încă vreo câteva...

— Cele posibile nu ne interesează, bombăni Ceclan, narează-ne, dacă doreşti, din cele „încă vreo câteva”...

Harvey dădu din cap înţelegător.

— E un fel de... un fel de *story* cu o problemă de conştiinţă. Vă amuză problemele de conştiinţă?

— Pe cine nu-l amuză! îl încurajă Dan Leordeanu.

— Bun! Încep... Eram medic începător, abia terminasem... Vreau să zic că prietenul meu abia terminase... se corectă repede ne-englezul.

— Dar cum îl chema? voi să ştie profesorul Halalaie.

— Cum îl chema? repetă surprins povestitorul.

— Eu propun să-l numim tot Harvey, zise Ceclan cu ochii în gol, sau mai exact, cu privirile îndreptate către centrul propriei frunţi – procedeu yoga de concentrare – sau relaxare? – nu mai ştiu.

După ce tăcu puţin, poate cântărind substraturile propunerii lui Ceclan, povestitorul acceptă.

— Proaspătul medic Harvey plecase în Africa, atras de câştig sau de peripeţii, cine mai ştie, găsindu-şi de lucru la

o clinică-laborator într-unul din oraşele acelea albe şi misterioase care se numesc Abaffyzy, Haas-Commodore, Casablanca, sau mai ştiu eu cum! Într-o zi Harvey medicul, prietenul meu, s-a dus în vizită la un bătrân foarte înţelept, foarte erudit, foarte tot ce vă doreşte inima, profesor la mai multe Facultăţi renumite, colecţionar de titluri de onoare şi autor al unor tratate şi cursuri pe care hippocraţii le mai frunzăresc şi azi. „Domnule Profesor, i s-a adresat tânărul Harvey, binevoiţi a privi o clipă această *placă* ciudată de sub cotul meu...”

Savantul examină braţul colegului tânăr, şi sorbi din paharul de whisky.

— Cu gheaţă, sugeră Balamela, dar nici acum Harvey nu-l auzi.

— ...şi o bucurie pe care nu ştiu cum s-o descriu, însă răutăcioasă în orice caz, malefică, mefistofelică, încreţi faţa sa de urangutan.

„Lepră, amice coleg!” pronunţă sentinţa.

Harvey medicul primi calm diagnosticul Profesorului. Sorbi şi el din pahar. Zise:

„Lepră? Da’ de unde! La prima vedere aşa am crezut şi eu, există o asemănare cruntă, dar în realitate nu e decât *muccias coja,* o maladie mai frecventă la metişi decât la...”

Dar Profesorul cel înţelept ridică din umerii săi încă-păţânaţi şi râse, râse; repeta cu satisfacţia unui om care a descoperit un filon: „Lepră, lepră, lepră! Te voi expedia la colonia din junglă, prietene!”

„Ar fi o greşeală, *sir*, se opuse Harvey, tot mai mirat, însă pururi calm, gândindu-se că astfel de erori se vor fi comis destule şi propunându-şi să elaboreze un procedeu sigur care să permită departajarea maladiei lui Addison – lepra – de banalul *muccias cojo,* sau alte fleacuri asemănătoare.

În acest interval Profesorul, bucuros de nu mai putea, şi fără să încerce să-şi mascheze satisfacţia sa meschină, bea şi tot bombănea că în leprozerii condiţiile nici nu-s aşa de rele, că unii se mai şi întorc de acolo vindecaţi, şi alte baliverne, până ce Harvey, scos din mocasini, ridică vocea:

— *Votre gueule, mon Professeur!* Mai tăceţi! Titlurile dumneavoastră ştiinţifice pot să umple o coloană de ziar şi nu ştiţi deosebi guta de guturai! Ditamai savant!

— Mâine, chicotea Profesorul, nu mai târziu decât mâine, Harvey, iei drumurile junglei! Bagă de seamă, nu mă sili să anunţ jandarmeria! Îţi cunoşti datoria, eşti doar medic!

Furios am părăsit... vreau să zic că Harvey medicul, prietenul meu a părăsit vila academicianului ignorant. O nălucă albă plutea prin parcul întunecat. Pielea scrâşni pe Harvey. Nimic, închipuirea... Ştergându-şi transpiraţia, se lipi de un trunchi. Noaptea plină de miasme îi inspiră următorii paşi... Mlădiindu-se, tânărul medic se prelinse înapoi spre vilă. îl zări pe bătrânul savant fumând trabuc, aşezat la birou. Scria bătrânul. Ce? O avertizare cu privire la „lepra" lui Harvey?

Harvey îşi făcu vânt şi ateriză pe covorul roşu de Buhara. Profesorul avu o mişcare de spaimă, scăpă trabucul din gură. dar, recunoscându-l, izbucni în râs, acelaşi râs răutăcios, i se păru tânărului. „Ştiam că vei reveni, fiindcă...", dar nu apucă să termine, că mâna de fier a lui Harvey îi frânse beregata şi nu slăbi strânsoarea până ce o şuviţă de sânge negru atârnând la colţul gurii nu vesti că acela care fusese gloria unei lumi medicale trecuse într-o altă lume, unde, poate, celebritatea sa avea să sporească...

Am trântit... Harvey, prietenul meu a trântit cu duşmănie cadavrul ce bubui straniu; apoi Harvey se repezi la birou: nu cumva maniacul avusese într-adevăr timp să aştearnă baliverne negru pe alb pe seama aşa-zisei sale lepre? Nu se înşela decât pe jumătate!

Harvey povestitorul ridică nişte ochi rătăciţi. Bătu încetişor cu pipa în masă,

— Profesorul ţinea un jurnal, şi n-am să uit... vreau să zic că Harvey celălalt n-are să uite cât va trăi ce scria acolo. Acolo în jurnalul profesorului scria cu litere ce abia apucaseră să se usuce: „...primit vizita junelui intern Harvey. O glumă bună, cam sinistră: l-am convins că e contaminat cu lepră, în realitate nu e decât un banal muc. c. Cam tare gluma, mâine în zori îl caut ca să..."

Balamela întrebă:

— Ce s-a întâmplat mai departe?

— Nu mare lucru. Prietenul meu Harvey a smuls fila din jurnalul Profesorului, a stins lumina şi a tulit-o, ştergând orice urmă. Autorităţile n-au reuşit să-i dea de capăt acestei omucideri. Asta e tot.

— Reiese că fapta dumitale... adică a lui Harvey, a rămas nepedepsită? întrebă Celcan.

— Nepedepsită, da.

— Şi de fapt, vorbi Dan Leordeanu, Harvey medicul nu avea lepră, ci aia, cum îi zice...?

— Evident, aprobă Harvey-povestitorul. *Muccias coja,* ceva neînsemnat.

Tăcură niţel cu toţii, pe gânduri. După ce se foi pe scaunul său, neliniştit, ne-englezul, înconjurându-se de nouraşi de fum, puse o întrebare:

— Dacă... să zicem... aţi face parte dintr-un juriu, ce verdict aţi da dumneavoastră?

După ce-l examină pe povestitor, după ce-şi scărpina falca, Silviu Balamela se pronunţă:

— După mine, *nevinovat.* Profesorul acela a greşit, prea a întins coarda, astfel de glume nu se fac. Da, nu se fac!

— Dimpotrivă, eu zic: *vinovat!* îl contrazise Sergiu Ceclan.

— Da, de acord, *vinovat,* i se alătură Dan Leordeanu.

Profesorul Halalaie îşi dădu cu părerea la urmă:

— Nu, domnilor, cu sufletul omului nu te joci! Medicul acela bătrân şi savant a primit ceea ce merita, *Nevinovat!*

Sergiu Ceclan făcu socoteala:

— Două voturi *vinovat,* două *nevinovat...* Egalitate. Dar dumneata, domnule Harvey, cum te-ai pronunţa dacă ar fi să dai un vot decisiv în legătură cu acţiunea „prietenului” Harvey?

— Vinovat..., murmură Harvey.

GHEARA DE PISICĂ

(naraţiune detectivă în trei focuri de revolver şi un final neaşteptat, expusă de pictorul Nadim, într-o seară plină de trăsnete, de faţă fiind Profesorul Halalaie, Sergiu Ceclan, Silviu Balamela, Dan Leordeanu, domnul V., cârciumarul Bală şi Lupul din povestirea „Noaptea Lupilor”, pe un fond muzical alcătuit din uverturi, poeme simfonice şi pianine).

Primul foc de revolver

Anno Domini treizeci şi opt, locuinţa lui Nadim, la mansardă; totodată şi atelierul său; parţial acoperişul e înlocuit cu sticlă în rame primitive din lemn negeluit. Un cotoi se plimbă pe rame, leneş sticlindu-şi ochii către interiorul atelierului. Un tango urcă de undeva. Nadim pictează, în atelier irumpe vijelios Stela.

— Miorlauuu!!

Stela, încremenită:

— Dragule! Ce am auzit?

— O pisică, probabil, răspunde sacadat pictorul, fără să ridice ochii.

— Nu mă bagi în seamă, nu-ţi pasă că am venit, nu-mi spui că mă iubeşti, nu mă întrebi nimic?

— Nu..., răspunde Nadim. mai mult decât posomorât. Apoi, într-o vagă tentativă de a fi, totuşi, politicos: Ce să te întreb? Ştiu totul, despre tine, despre mine, despre blestematul nostru de oraş...

— Despre blestematul nostru de oraş? Totul? Nu cred. Se întâmplă ceva!

— Incendiu? Uragan?

— Prostii! Crezi că e cineva capabil să aprindă un foc? Crezi că se oboseşte vreun uragan să se abată peste noi? A aflat, îţi închipui tu, Dumnezeu de existenţa noastră ca să se ostenească să ne creeze vreo neplăcere? Şi totuşi... totuşi... în târg s-a petrecut ceva deosebit: o crimă!

Nadim, la fel de netulburat, abia mormăie:

— O crimă... reuşită? Mai puţini cu unul... Mai mult aer.

— Cine e dama pe care o pictezi?

— *Fata din vis...*

— Cum o cheamă? Unde stă? Când ai cunoscut-o? Când aveţi întâlnire?

— Dacă aş şti unde stă, m-aş duce la ea...

— Dragul meu! Dragul meu cinic şi cu inimă de piatră!

— Stela, mai lasă-mă naibii..., mârâie Nadim, exasperat.

— Tu nu înţelegi? A fost ucis un om! Nu e senzaţional? Dacă aş fi un mare... cum îi zice?... un mare detectiv, mi-aş lua pipa, lupa şi... tot ce mai trebuie, m-aş duce direct la ţintă, aş tuşi, aş zice hm! şi aş decreta: asasinul este indezirabilul individ Nadim, pretinsul pictor... în cătuşe cu el!

— Nu stârni pornirile de criminal din mine, fetiţo! Tu ai fi cea mai ameninţată!

— Da? Bine! Poate că vei deveni mai sensibil la eveniment, când îţi voi spune că omul ucis şi asasinat este un coleg, sau chiar un amic, pictorul Gava...

Nadim abia mişcă din umeri.

— Cum a murit... dobitocul?

— N-am aflat încă – poate înjunghiat, dar cine ar avea curajul să ridice un cuţit? Împuşcat, otrăvit, dar cine are pe-aici pistol sau cianură? Deja trec şoapte prin oraş, prin faţa casei lui Gava s-a adunat lume, comisarul Boţghan îşi dă importanţă, zice că o arestare e iminentă... Nadim, ce e cu tine, ai o mutră de parcă tu ai fi asasinul!

— Hm, nu, nu-s eu, deşi, dacă aş fi avut ocazia, l-aş fi sugrumat cu bucurie pe Gava...

— Mă iubeşti, Nadim?

— Mda, ca şi câinele pe pisică!

— Minte-mă! Minte-mă, dragule!

— Nu sunt în stare nici măcar să mint. Doar ştii! Niciodată!

— Dar eu te iubesc, geme Stela.

— Tu minţi totdeauna.

— Dacă n-aş minţi, dacă n-aş minţi, iubitule, ar însemna să tac – să tac veşnic!

În atelier dă buzna Raul, subţirel, nervos, agăţat de o pereche de ochelari, frământând un ziar între labele-i umede.

— Ce nenorocire! Ce oribil! Sper că aţi aflat?!

— Mai avem de o cafea, Stela? întreabă Nadim.

— Vă întreb: aţi aflat?

Stela răspunde:

— Dacă e vorba de moartea lui Gava, am aflat, micuţule. Ucigaşul e Nadim!

— Eşti macabră, Stela. Sărmanul, sărmanul Gava!

— De ce, bombăne Nadim, de ce sărmanul? Un dobitoc alcătuit din fum şi ifose. Asta e... ăsta era Gava! Şi nu mai beli fasolele la mine, că nu mă impresionezi!

Raul, descumpănit, tace. Vocea Stelei cată să mai împace atmosfera.

— Nadim... unde ţii cafeaua?

— Ştii ce? Nu juca rolul fecioarei care vine prima dată aici, că nu te prinde. Ştii foarte bine unde e cafeaua!

— Uite, arată Raul gazeta, au scos o ediţie specială.

— De când pândeau ocazia!

„O crimă abominabilă a zguduit liniştea paşnicei noastre localităţi”.

— Drace! Treci peste introducere!

— Eşti groaznic, groaznic, se revoltă Stela.

— „...cadavrul cunoscutului pictor Gava...”

— Cunoscutului?! Ce ironie! Dincolo de uliţa lui, cine-l mai cunoştea?

— Te urăsc, Nadim! Pentru cinismul tău ar trebui...

— Iarăşi minţi, o întrerupe Nadim pe Stela. Nu eşti capabilă nici să urăşti cu adevărat!

— Terminaţi cearta! Fiţi atenţi ce spune gazeta: „...a fost găsit într-o poziţie inexplicabilă, iar pe faţa victimei se citea o expresie supremă de...”

— De prostie, completează Nadim.

— „... o expresie supremă de groază!”

— Aşi! Faţa lui Gava era, ştim cu toţii, inexpresivă ca o găleată veche. Mă îndoiesc că moartea ar fi adăugat nuanţe noi, mă îndoiesc!

— Mă Nadim, se înverzeşte Raul. Îmi vine să cred ce zice Stela, că tu l-ai otrăvit pe...

— De unde ştii că a fost otrăvit? întreabă Nadim, uşor înviorat.

— Tot la gazetă zice: „Pe corpul regretatului artist nu a fost descoperită vreo urmă de violenţă. Medicul legist, deplasat de urgenţă la faţa locului, a formulat ipoteza conform căreia asasinul s-ar fi folosit de o puternică otravă, fără a putea să precizeze ce fel de otravă. Şi acum, ca o curiozitate, suntem autorizaţi să informăm opinia publică din oraşul nostru şi din lumea întreagă că în umărul decedatului a fost găsită, înfiptă adânc, o gheară de pisică. Ireparabila pierdere va...”

— Ireparabila? Treci şi peste asta!

— Aşa... aşa... „Găsim interesant de reprodus o declaraţie a comisarului Boţghan. Cunoscutul nostru criminalist a zis, textual: «tu-i dumnezeii mă-sii, lăs-că pun eu laba pe ucigaş!»” Scuză-mă, Stela...

— Să te scuze – de ce? Stela, când înjură, foloseşte expresii cu mult mai suculente şi mai la obiect, dacă înţelegi la ce fac aluzie...

Drept replică la această remarcă a lui Nadim, la uşa mansardei se aude glasul în staccato al pisicii vagabonde, care între timp a coborât de pe acoperiş: miorlauu! Mişcându-se cu încetineală, Nadim îi deschide şi conversează cu ea: „Să te porţi frumos, am mosafiri. Hai, du-te şi papă!” Mâţa se retrage într-un colţ unde ştie că va găsi de mâncare, strecurându-se pe sub palma lui Raul care dă s-o mângâie. Raul zice:

— Nu ştiam că te-ai procopsit c-o pisică!

— Cu două, că mai e şi Stela aici, zice Nadim.

— Pun pariu că *poartă* gheare ascuţite, îşi urmează Raul gândurile.

Cei doi bărbaţi se privesc lung, ochi în ochi, până ce Raul cedează.

— E o sărmană pisică vagabondă, flecăreşte pictorul, degajat acum. Apare din când în când... mai ales când i se face foame... Exact ca Stela.

— Fată dragă, cum de te-ai încurcat cu acest individ insuportabil?

— Iată o întrebare! bombăne Nadim.

— Iată întrebarea, şi iată răspunsul! ridică Stela vocea, zgândărită. Dar te interesează cu adevărat?

— Raul se interesează de tine mai mult decât îţi închipui!

— Termină cu insinuările, că plec! latră furios Raul.

— Grozavă ameninţare! Uşa e acolo!

— Rămâi, Raul, zice Stela. Am să-ţi povestesc cum l-am cunoscut pe Nadim...

Dar pe scară se aud bubuituri, Stela se întrerupe, în atelier năvăleşte comisarul Boţghan, urmat de reporterul cu urechi clăpăuge. Comisarul, burtos, congestionat, abia-şi trage suflarea.

— Domnilor! Domnilor!... Cu toţii aţi aflat tragicul eveniment! Ca om al legii, e de datoria mea să pun întrebări colegilor şi amicilor celui asasinat şi defunct. Ce părere aveţi despre regretatul artist?

— A, clatină din cap, absent, plictisit, Nadim. Reporterul clăpăug notează în carnet: „Apreciatul pictor, domnul Nadim, consideră că moartea blestemată a întrerupt zborul către culmi al unuia dintre marii noştri peisagişti”.

Boţghan, notând şi el:

— Vă mulţumesc! De când datează prietenia dumneavoastră cu Gava?

— Hm, hm! răspunde Nadim.

— Vă mulţumesc, notează comisarul.

— Excelent, zice reporterul clăpăug, scriind în carneţelul său puchinos: „Pictorul Nadim afirmă că încă din copilărie o caldă afecţiune îl leagă de răposat. Astfel, îşi aminteşte...”

— Domnule comisar, iese în faţă Stela, aş putea să vă ajut!

— Scumpă duduiţă. sunteţi prea drăguţă. Îi sărută mâna. Către Nadim: O întrebare importantă! Regretatul avea inamici?

— Deh!

— Mulţumesc! şi comisarul notează. Reporterul clăpăug, deasemenea: „Pictorul Nadim pretinde că un om de puritatea sufletească, bunătatea şi generozitatea domnului Gava, nu putea să recolteze decât prietenii. În această privinţă domnia-sa îşi aminteşte cum...”

— Domnule Nadim, îşi continuă Boţghan ancheta, aş dori să vă cunosc părerea: care ar putea fi mobilul crimei?

— Mda! Mde! Mdu!...

— Mulţumesc...

Reporterul notează: „Pictorul Nadim declară că mobilul crimei nu poate fi decât invidia! În această privinţă domnia-sa îşi aminteşte...

— Domnule comisar, încearcă Raul să între în horă. Acea gheară de pisică înfiptă în umărul mortului are vreo semnificaţie?

— Rolul ghearei de pisică nu ne este încă limpede, încearcă Boţghan să facă pe misteriosul, şi tentativa îi reuşeşte la fel de bine ca unui elefant ce vrea să se plimbe pe o streaşină, nevăzut.

— Destul de ciudat! insinuează Raul. Dacă ar fi fost supusă analizelor...

Comisarul, fără să-i acorde atenţie, aruncă ultima întrebare:

— Cât priveşte relaţiile regretatului cu femeile?

— Aici e simplu! Era misogin!

— Mulţumesc, şi comisarul notează. Reporterul clăpăug caligrafiază şi el: „Domnul Nadim declară că pictorul Gava, ca orice artist pur sânge, cultiva cu delicateţe frumuseţea sexului frumos... În această privinţă îşi aminteşte cum...”

— Domnilor, scuze, zice comisarul Boţghan. Plecăm, datoria... Dă să iasă, dar din uşă observă deodată pisica vagabondă.

— Hm! A? Ce? E a dumneavoastră, domnule Nadim? Vreau să zic – vă aparţine?

— Da şi nu, răspunde pictorul. De fapt, nu ştiu exact...

Al doilea foc de revolver

Din nou Nadim, singur, lucrează la acelaşi tablou, *Fata din vis.* În atelier pătrunde *femeia urmărită.* Conform temperamentului său, pictorul nu se miră. Totuşi, după ce o priveşte a doua oară, o anumită nelinişte îl cuprinde. Fiindcă, inexplicabil, *femeia urmărită* seamănă cu profilul de pe pânză...

— Eşti puternic? întreabă intrusa. Dacă da, n-ai putea să-l striveşti pe omul cu pălărie gri? Mă pândeşte jos în stradă...

— Toţi oamenii poartă pălării gri, răspunde pictorul, preocupat de un gând.

— Nu mă întrebi ce caut aici, cine sunt?

— Ai putea să fii *fata din vis..* Te-am pictat înainte de a te cunoaşte!...

— Sunt urmărită! Nu mă întrebi pentru ce?

— Te întreb, dacă ţii neapărat. Poate că tu l-ai ucis pe Gava?

— Poate! De ce aş nega? Sunt bănuită pentru toate crimele şi dezastrele din lume! Pentru omucideri, deraieri, spionaj, trafic de stupefiante, pentru...

— Pentru, falsificări de bancnote şi tablouri, nu?

— Ba da, tresare femeia urmărită. De unde ştii?

— Ei, mormăie Nadim, modest. Suntem „colegi”. Şi eu sunt suspectat. E adevărat că numai de o singură crimă.

— Şi te urmăresc, se ţin scai de tine?

— Da. Dar îmi bat joc. *Je m’en balance,* dacă ştii etrusca veche. Toate acestea sunt pentru mine kiff-kiff!

Femeia urmărită râde nervos,

— Şi pentru mine sunt kiff-kiff! Când vreau să mă distrez compun câte un bileţel cifrat, şi-l *pierd* sub ochii lor, ca să-l găsească, iar apoi să-şi spargă, capetele... Nu te amuzi?

— Ba da, răspunde Nadim, grav ca un bolovan pe care şade o muscă ţeţe.

— Însă omul cu pălărie gri nu mă slăbeşte o clipă. De s-ar sfârşi odată! Crezi că sunt nebună?

— Nu m-ar deranja...

— Trăieşti singur aici?

— Singur, pe dracu! Totdeauna trebuie să fie o femeie înăuntru, iar alta cu mâna pe clanţă, gata să intre...

— Dacă vrei, te las, plec... Numai să-l păcălesc pe omul cu pălărie gri. Eşti într-adevăr pictorul Nadim?

— Exact. De ce? Să nu-mi spui că ai auzit de mine!

— N-am auzit, voi deveniţi celebri abia după moarte, ceea ce e o mare consolare, nu? Ţi-am auzit însă numele, prin târg... În legătură cu moartea pictorului Gava... M-am gândit să te caut, să te previn, şi apoi, atelierul unui pictor bănuit a fi asasin e o ascunzătoare excelentă, nu?

Până să dea Nadim un răspuns, paşi grei fac scara să scârţâie. Îşi face apariţia Ris, bunul prieten al lui Nadim.

— A..., zice el, încurcat, gata să se retragă. Nu eşti singur.

— Şezi, dacă găseşti un loc!

— Dar...

— Să nu te deranjeze prezenţa doamnei, a venit *doar* să se ascundă la mine, alt loc mai potrivit n-a găsit. Rămâi. Dacă doreşti, poţi să te ascunzi şi tu...

— A... Salut!

— Salut. Pe unde ai umblat?

— A…

— Serios?

— Domnule! Domnule, nu te cunosc, dar... n-ai observat jos un individ cu pălărie gri?

— A..., răspunde Ris, după ce o studiază scurt pe *femeia urmărită.* Îşi pregăteşte o pipă. Abia după primul fum pare să-şi mai fi recăpătat darul vorbirii. Zice: Am venit.

— Tocmai observasem, răspunde Nadim.

Femeia urmărită se apropie de Ris.

— Te-am întrebat: e jos unul cu pălărie gri?

Ris, greoi, leneş ca şi Nadim, abia bombăne:

— Toţi cei de jos poartă pălării gri.

— Tocmai ce-i ziceam şi eu, adaugă Nadim.

— Înseamnă că toţi mă urmăresc!

— Ai observat, i se adresează Nadim amicului său, că doamna seamănă cu cea de pe pânză?

— Parcă, acceptă Ris, flegmatic. Unde ai găsit-o?

— N-am găsit-o, a venit singură. Atracţia magnetică a artei, sau cam aşa ceva, pricepi?

— Nu. Prin oraş lumea începe să se teamă de pisici, mormăie Ris.

— Chiar şi eu sunt o pisică, zice femeia urmărită, arătându-le celor doi mâinile. Am gheare ascuţite! Toată sunt o gheară!

— Ar trebui să ţi se spună *Gheară de Pisică,* propune Ris, învăluit în fum.

— Sunt veninoasă! Uneori simt dorinţa de a face rău şi atunci fug... fug... şi toţi îşi îndeasă pe cap pălării gri şi pornesc în urmărirea mea... Acum plec!

Iese, trântind uşa, de se zguduie mansarda.

— Bătrâne, zice Ris, împrejurul tău roieşte totdeauna o faună stranie! Poliţişti, gazetari clăpăugi, femei dubioase, artişti rataţi... ca mine, fost pictor, fost luptător de circ, fost ajutor de farmacist, fost proprietar al unei jumătăţi de iapă, fost soţ... Fost, fost, fost, atât a mai rămas din mine!

— Ia mai las-o baltă! i-o taie Nadim. Slăbeşte-mă cu melancoliile! Ele nu prevestesc nimic bun!

— Dimpotrivă, bătrâne, poate că prevestesc un chef! Şi Ris scoate din buzunar o sticlă. Ambii amici sorb câte un gât, şi în acest timp uşa se deschide încetişor. *Femeia urmărită* a revenit. Şopteşte speriată:

— *El* urcă! Vine aici!

— Iarăşi, mârâie Ris, agasat. Nu poate omul să...

Nadim îi întinde femeii sticla.

— Bea!

— E otravă?

— Da! Cea mai sigură dintre toate!

— Atunci, beau! Dar să ştiţi că omul cu pălărie gri urcă tiptil scara. N-am să vă rog să mă apăraţi, nu vă rog nimic! Nu mă tem! Promit să nu-mi fie frică! Dracul să-i ia pe toţi cei care poartă pălării gri!

În atelier îşi face apariţia detectivul particular Firescu. Mai mult uscat decât slab, fără vârstă, cu un pronunţat defect de vorbire: când se grăbeşte să explice ceva, nu se mai înţelege nimic.

— Mda, face el.

— Mda, îi răspund cei doi bărbaţi.

— Mda, oare mă înşel?

— Oare te înşeli? îl întreabă, la rându-i, Nadim.

— Oare se înşeală? mârâie Ris, morocănos, sau chiar mai mult decât atât.

— Cred că nu, zice Firescu, şi se apucă să mitralieze o frază kilometrică din care greu se pot ghici cuvintele *apă, castitate, kilogram...* Ceea ce nu-l împiedecă pe Nadim să se declare întru totul de acord. Firescu se mai linişteşte, acum e în stare să frazeze normal, sau pe-aproape.

— Eşti prin urmare bunul meu coleg Nadim, pictorul transparenţelor?

— Coleg? Eşti oare şi dumneata pictor? abia-şi maschează Nadim plictisul.

— Da! Am o recomandare din partea verişorului Ion.

— Cretinul acela? Dar cum? Între timp a învăţat să scrie?

— Verişorul Ion te iubeşte atât de mult, încât..., şi iarăşi Firescu devine incoerent.

— Haide, domnule, lasă circul! ţipă *femeia urmărită.* Nu te mai distra atât de copios! Arestează-mă şi să terminăm!

— Nu pricep, doamnă, zice Firescu.

— Ce pictaţi, poduri, nopţi, zile, vaci? intervine Nadim. Ai venit să faci carieră în oraşul nostru? Nu e greu să ajungi celebru, trebuie doar să faci ceva ce n-a mai făcut nimeni, aşa e regula în artă – şi nu numai în artă! Eu de pildă am ajuns cunoscut...

— Datorită marelui talent, se precipită Firescu.

— Nnnno! Datorită ideii de a face...

Bubuiturile unor paşi grei anunţă noi musafiri. Comisarul Boţghan se prăbuşeşte în atelier ca o bombă. Zice:

— Domnilor, domnilor, domnilor!

Reporterul clăpăug notează la iuţeală; „Primele cuvinte ale ilustrului criminalist, au fost: «Domni»...”

— Domnilor, reia Boţghan. Pictorul Roberti e în comă! Pictorul Stere e ca şi decedat. A dat ciuma în pictori! Domnule Nadim, ai o pisică?

— Hm! Da! Nu... Am şi n-am... A ieşit adineaori...

— Interesant! răcneşte comisarul. Interesant! Din cotul pictorului Roberti, şi din fesa lui Stere, din cea stângă, au fost extrase nişte gheare de pisică. Sau de mâţă, dacă vă place mai mult.

— Ce tot vorbeşti, domnule comisar?! *Gheară de pisică* – sunt eu!

Transpirat, Boţghan o măsoară pe *femeia urmărită.*

— Cine dracu eşti şi ce vrei?

Gheară de pisică îi întinde mâinile.

— Cătuşele! cere ea. Nu pricepi? Eu am pus la cale *şi* treaba asta! Trei cadavre în plus, ce contează la mine? Cătuşele, copoiule!

— Doamnă, pe cinstea mea, încep să cred că... Boţghan bate semnificativ fruntea cu degetul arătător. Dacă n-ai fi aşa de drăguţă, poate că... Noi bărbaţii devenim timizi şi cuminţi în preajma femeilor frumoase!

Gheară de pisică pare a se distra de minune:

— Ce încurcătură! Deraieri, cutremure, crime... Oriunde ajung, ajung exact în momentele de haos! Ţine de stilul meu! Fiindcă ne explicăm prea mult, nimeni nu înţelege pe nimeni... Veşnic trebuie să fug, urmărită, bănuită pentru delicte pe care le-am făptuit numai în *vis,* dar probabil *vina e aceeaşi...*

— E aceeaşi, da, că omori în vis, sau în realitate, confirmă Nadim, uşor surprins de cuvintele ei.

— Pictore, vreau să-ţi văd pisica, mai exact ghearele ei, revine Boţghan la oile sale.

— Habar n-am pe unde e pisica, vagabondează şi ea, iar dacă ţii neapărat să mă învinovăţeşti de a-i fi asasinat pe Gava, Roberti, Stere...

— Ultimii doi mai sunt încă în viaţă, precizează Boţghan, mohorât.

— Nu pentru multă vreme... sper!

— Pe masca sfântului Grigore mucenicul – fii atent cum vorbeşti!

— De ce? întreabă Nadim, suav. De ce să fiu atent? Sunt gata să iau asupra mea cele trei crime... şi toate cele viitoare.

— Şi eu! zice *Gheară de pisică.*

Comisarul tună:

— La balamuc cu voi toţi!

În atelier dă buzna Raul. Profitând de agitaţia generală, *femeia urmărită* dispare.

— Tot ce se petrece aici nu-mi place! repetă comisarul Boţghan, iar peste vocea lui de butoi putred se suprapune glasul tăios, melodramatic al lui Raul:

— Îngrozitor! Oraşul sub stare de asediu! Oamenii s-au şi zăvorât prin casele lor! Pisicile au fost izgonite, iar unele ciopârţite! Cineva s-a exprimat că moartea umblă desculţă pe străzi, încălţată cu gheare de pisică...

— Probabil unul din genialii noştri poeţi, zice Ris. De altfel, ca întotdeauna, exagerezi, Raul.

— Nu e momentul de glumit! Adineaori o mâţă neagră se plimba prin centru şi se stârnise o panică!...

— Ce pasionant! se entuziasmează detectivul particular Firescu. Nici nu aş fi bănuit că viaţa de provincie e atât de clocotitoare! Şi iată, de astăzi eu... – nu se mai înţelege ce spune.

— Cine e acest... bâlbâit? întreabă, sever, Boţghan.

— Un pictor din capitală, explică Ris. Adept al noului curent egocentric, sau cam aşa ceva...

— Asta ne mai lipseşte, urlă comisarul. Domnule – către Firescu – n-ar strica să te topeşti de pe-aici! Pe-aici, după cum observi, nu le prieşte clima artiştilor plastici! Da!

— Dar potoleşte-te, colega!

— „Colega”? Drept cine mă iei?

— Cum, nu eşti pictor?

— Nefericitule, eu pictor? Arăt eu a pictor? Sunt comisarul Boţghan, omul legii!

— Tot timpul mă credeam între colegi! Ce să caute aici poliţia? Ei, dar cu viaţa asta clocotitoare de provincie...

— Mai las-o dracului de viaţă cloco... (Către Raul) Ce zice gazeta?

— Mai nemic. E doar un articol ciudat... nişte aluzii pe care nu le înţeleg pe deplin, o aiurealã...

— Citeşte! Să auzim!

Puţin intimidat, Raul se supune:

— „Cui prodest?” – acesta e titlul. E vorba de un cui? Ce fel de cui?

— Pictore, pictore! îl măsoară Boţghan blând, amenin-ţător – nu mă lua în balon, că...!

— Pardon! zice Raul. Eu nu sunt pictor!

— N-are a face! *Toţi sunteţi pictori!* Dă glas! Citeşte!

— Citesc. Prin urmare: „Cui prodest?” „O maladie neagră şi stranie bântuie prin seraficul nostru orăşel, o maladie capricioasă şi perfidă care-şi selecţionează victimile *numai...* numai e subliniat, nu pricep de ce, numai din rândul pictorilor. După sfârşitul mai mult decât tragic al distinsului peisagist Gava, alţi doi artişti mai mult decât distinşi se zbat în ghearele Doamnei Negre şi Necruţătoare – cu majuscule scrie, ce stil ciudat!... şi anume domnii Roberti şi Stere, iar pronosticul medicilor e rezervat. Curios lucru, inexplicabila maladie, care de pe acum începe să poarte numele de Sindromul Ghearei de pisică, pare să opereze un fel de selecţionare în rândul pictorilor din paşnica noastră localitate. Ne amintim că, în afara celor pomeniţi, avem plăcerea de a fi concetăţenii a încă doi artişti, altminteri foarte buni prieteni, care până acum par să fie cu totul sănătoşi, e vorba de domnii Nadim şi Ris. Către care din ei se îndreaptă acum veninul perfid al Ghearei de pisică? Iscălit: Anonimus.”

— Băiete! îl apucă Boţghan de gât pe reporterul clăpăug, deşi mai potrivit era să-l apuce de urechi. Cine-i „Anonimus” ăsta?

— Pă cinstea mea dacă pot a şti? Poate şefu’!

Detectivul particular Firescu e în culmea entuziasmului.

— Bravo! Splendid! Anonimus! Misterios şi romantic ca un agent secret combinat cu o agentă secretă, în secret! Sumbru, ca un epitaf de... Plin de aluzii fine ca... şi nu se

mai înţelege ce zice. În primul rând fiindcă behăie şi se bâlbâie, iar în al doilea, sub ochii îngroziţi ai tuturor, Ris se clatină, alb, încearcă să ridice o mână care nu mai vrea să-l asculte, încearcă să vorbească...

— Domnii mei... am impresia că... Ce senzaţie nesuferită!!...

Comisarul Boţghan se repede la Ris. Urlă:

— Nu mişcă nimeni! Linişte! O gheară de pisică pe cămaşa domnului Ris! Încă o gheară!...

Al treilea foc de revolver

Ris, culcat pe canapea, e mai liniştit. A primit îngrijiri. Medicul a ieşit cu o clipă în urmă. Pe acoperişul de sticlă coada pisicii vagabonde flutură o clipă şi dispare.

— Hei, Nadim... Îmi vei spune... hm, adevărul?

Nadim încearcă să facă haz de necaz, nu prea convins,

— Adevărul şi numai adevărul? Deh, deh! Mare lucru nu pricepe nici medicul. Se zice că Roberti ar mai avea unele şanse, Stere în schimb a scăpat de necazuri pe toată viaţa, şi pe ce urmează după aia... iar tu, de ce nu ţi-aş spune-o... ai o constituţie viguroasă. Norocul tău!

— Vorbeşti mult! Prea mult! Ce-mi ascunzi?

— Ha? Eu? Ce ar fi să tăcem o secundă?

Prin fereastra deschisă a mansardei năvăleşte – imens sunet de bronz – urletul clopotelor. Apoi glasul subţiratec şi penetrant al vânzătorului de ziare: „Decesul pictorului Stere! Starea pictorului Roberti s-a înrăutăţit! Până când vom merge aşa? Pictorul Ris, prietenul cel mai bun al domnului Nadim, atins de misterioasa maladie! Pictorul Nadim singurul nevătămat – până acum! Ce înseamnă asta? Declaraţiile comisarului Boţghan... Cine este criminalul? Toate bănuielile conduc către o singură persoană! Această persoană e...” şi din nou vuietul clopotelor, ca în vechime, la vreme de epidemii şi holere...

— Bătrâne, zice Ris, mă mistuie o curiozitate rece şi amară. Dacă mi-s pe moarte, ar trebui să ştiu! Mi-ar fi de folos! Oare nu putem rămâne prieteni până la capăt? Simţi nevoia de a mă menaja?

— Altceva simt eu acum, bombăne Nadim, strâmbându-se urât. Încep a mă simţi cu musca pe căciulă. Nu e ceva tocmai mângâios...

— Oare îmbolnăvirea... sau moartea mea, nu va risipi suspiciunile? Doar nu vor crede că ţi-ai ucis prietenul din copilărie!...

— Poliţiştii au logica lor, şi lasă dracului melodrama!

— Îmi pare rău, zice Ris cu mare melancolie. Îmi pare rău de un singur lucru: că nu vom pleca împreună în Gran Canaria să căutăm tezaurul bătrânului căpitan, Ris...

— Şi nici în Madagascar – să dezgropăm comoara bătrânului căpitan Nadim...

— Bătrânul căpitan Nadim şi-ar bate joc de noi, văzându-ne pleoştiţi în aşa hal...

— Bătrânul căpitan Ris ar destupa cu dinţii butoiaşul de rom...

Amândoi, într-o ultimă sclipire juvenilă:

— Încă o dată şi încă o dată Pantera Neagră a dat greş! Nu ne sperie urzelile sinistre ale Panterei Negre, iar ghearele ei...

La cuvântul „gheare” cei doi amici tresar şi tac brusc. Neauzită a intrat *fata din vis,* alias *femeia urmărită,* alias *Gheară de pisică.* Stă lipită de uşă. Umbra amurgului cade multicolor peste geamuri.

— Acum două zile, reia Nadim, s-a întâmplat ceva... În vreme ce-i turnam un strop de lapte pisicii mele vagabonde, care tocmai venise, am observat că...

— Ai observat că nu e pisică ci panteră?

— Stai! Nici nu bănuieşti! Am observat că are *ghearele tăiate!*

— Grav! zice Ris. Ce va zice Boţghan? Cine crezi că le-a tăiat?

— Deh, ştiu eu? Cineva... Poate un amic!

— Ce joc obscur! Cineva... cineva forţează destinul!

— Îmi amintesc, zice Nadim visător, de un spadasin sau cam aşa ceva dintr-o frumoasă carte pe care am citit-o de mult, cândva... i-am uitat titlul... i-am uitat autorul... acest îndrăzneţ, spadasinul meu, lupta nepăsător cu trei, cu cinci,

cu zece adversari, batjocorindu-i cu îndemânarea sa, uneori i se frângea spada, zece tăişuri dintr-odată se îndreptau către inima sa, dar totdeauna în ultima clipă un prieten neaşteptat îi întindea *altă spadă,* să poată continua lupta, să învingă... Mie cine are să-mi dea o sabie, acum când mă aflu la pământ?

— Poate eu! ţâşneşte din umbră *Gheară de pisică.*

— Tu? Când ai apărut? La urma urmelor, cine eşti? De unde vii, chemată şi nechemată mereu? A cui ambasadoare misterioasă eşti, de ce semeni cu..?

E întrerupt de gălăgia de pe scări. Năvăleşte detectivul Firescu.

— Domnule Nadim, mi-e milă de dumneata! Toate bănuielile converg... vei fi... nu se mai înţelege ce spune, dar nu e greu de presupus că şi cuvântul *arestat* face parte din cele mitraliate de el. Nadim îi astupă gura.

— Vorbeşte mai rar, ce dracu!

— Voiam..., face eforturi Firescu. Încercam să spun că se ivesc în fiecare clipă noi probe împotriva dumitale. Eu personal încă nu sunt sigur că ai fi vinovat!

— Sunt un nevinovat vinovat... Sunt un vinovat foarte nevinovat!

— Iar eu, zice Firescu, nu sunt un adept al curentului egocentric.

— Foarte bine. Foarte rău! îl tachinează sumbru Nadim.

— Nu sunt pictor!

— Foarte rău! Foarte bine!

— Asta e cea mai blestemată afacere din câte am...

— Foarte! Foarte!

Evenimentele par să se precipite. În mansardă se iveşte, ca un proiectil, amicul Raul, urmat la o secundă de comisarul Boţghan, urmat, fireşte, de reporterul clăpăug. Raul se repede la Nadim, încearcă să-l îmbrăţişeze, Nadim se debarasează de el cu un mic brânci, în vreme ce Raul bâiguie:

— Prieten drag! Sunt alături de tine! Nu te părăsesc!

Boţghan ocupă, mătăhălos, centrul.

— Nasul meu exersat de copoi îmi şopteşte că asasinul e aici! Cum te mai simţi, domnule Ris? Ce mai faci, domnule Nadim? Bine, hm? Ce mai zici, doamnă, şi de fapt cine eşti, ce cauţi aici? Iar dumneata nu mi-ai urmat sfatul, n-ai şters-o din...?

— Mi se zice *Gheară de pisică,* înaintează *fata din vis,* parcă ieşind din tabloul lui Nadim, şi i-am adus o spadă nouă lui Nadim, o spadă ascuţită, elastică, puţin vrăjită... O primeşti, pictore?

— Dă-mi-o iute!

— Poftim!

— Am luat-o!

— V-aţi pierdut minţile? răcneşte comisarul.

— Domnule comisar, *en garde!* şi Nadim, schiţând mişcarea, râde trist, potolit, mai mult un suspin decât un hohot. Domnule, domnilor, cu spada cea nouă pot să continui lupta – numai să vreau! Încă nu ştiu dacă vreau. Din urmărit, pot să devin urmăritor... Atenţie! Atac, apărare, fentă! Lovitură! Încă o lovitură! Arma inamicului e smulsă şi descrie o elegantă curbă în soare – eşti ca şi mort, comisare! Ce spadă excelentă! Şi acum, lovitura decisivă: dumneata eşti asasinul, domnule comisar!

„Ce întorsătură senzaţională!”, notează reporterul clăpăug.

— Imediat vă bag la puşcărie pe toţi, răcneşte Boţghan. Sau la balamuc! Sau şi la puşcărie, şi la balamuc!

— Mai bine te-ai aresta singur, îl sfătuieşte *Gheară de pisică.*

— E o jignire pentru care...

— Gura! Oricine cunoaşte prietenia care te lega de pictorul Gava, cel dintâi dintre victime... Îl vizitai...

— E o aluzie la faptul că...?

— Nu e o aluzie, voi spune direct, zice *Gheară de pisică.* Am cunoscut cândva un oraş, altul decât acesta, prin care treceau trei poduri şi un râu. De fapt râul trecea pe sub poduri, dar n-are importanţă. În oraşul acela ciudat, în oraşul cu un râu şi trei poduri, a sosit o fiinţă gonită de peste tot şi care se considera cea mai tristă fiinţă din

univers. Eu eram! Nu vă puteţi închipui ce revelaţie am avut întâlnind pe unul din poduri un om şi mai trist, şi mai înfricoşat. Am fost bucuroasă şi am simţit dorinţa de a-l ocroti pe singuratecul meu, oprit pe mijlocul podului, nehotărât dacă să se arunce sau nu. Era o noapte frumoasă, dar pe străzi, în afară de noi, nu zăreai ţipenie de om, fiindcă deşi dispunea de trei poduri şi de un râu, oraşul acela nu adăpostea îndrăgostiţi, visători, şi nici măcar niscaiva cheflii. Era un oraş mort şi trist!

— O lungeşti! strigă Boţghan. Mă grăbesc!

— Roagă-mă s-o lungesc cât mai mult, e în folosul dumitale! Şi, cum spuneam, între cei doi singurateci s-a înfiripat cea mai stranie discuţie. Deşi la prima vedere s-ar fi zis că fiecare dintre ei vorbeşte despre altceva, se înţelegeau perfect. Iubirea ce se născu între ei ar fi fost poate suficientă pentru a răscumpăra destinul acelui oraş mizerabil, pentru a-l feri de uragan şi dezastre... Fata l-a urmat pe bărbatul singuratec în mansarda lui, au fost fericiţi, ore, zile, milenii... până ce într-o noapte voci şi şoapte s-au auzit pe scară. Bărbatul singuratec, care acum nu mai era un singuratec, a ieşit să vadă ce se întâmplă, doi hoţi, surprinşi, n-au găsit altă soluţie decât să-l treacă prin cuţit. Fata a auzit doar scurtul său geamăt de moarte. Cei doi aduseră în odaie pe cel ucis, pe fată n-au văzut-o, se ascunsese, însă fata i-a recunoscut, în noaptea aceea a intrat în pace cel mai neliniştit om de pe pământ, în schimb cei doi hoţi şi asasini n-au mai cunoscut-o! Au trecut ani de atunci, dar ei se suspectau reciproc, se temeau unul de altul şi ştiţi cine erau cei doi complici: fostul pictor Gava şi actualul poliţist Boţghan. Comisarul, în cele din urmă, şi-a înlăturat complicele, că e mai sigur aşa...

— Muiere blestemată!

— Da, comisare, Gava, fostul tovarăş de tâlhării, reprezenta o ameninţare permanentă pentru cariera dumitale! Povesteşte-ne cum, speriat de vâlva iscată, te-ai apucat să-i lichidezi metodic pe toţi pictorii, în afară de unul singur, Nadim, pentru ca toată vinovăţia să...

— Gata, destul! iese în faţă detectivul Firescu. Domnule Boţghan, mă văd silit să te...

„Formidabila întorsătură! notează febril clăpăugul. Declaraţiile cunoscutului detectiv Firescu! Arestarea comisarului Boţghan, acuzat de...”

În acest timp Raul vociferează şi el:

— Cum îndrăzneşti? Cum îndrăzneşti? Domnule comisar, apără-te!

— Dacă poate! îl împunge cu ochii *Gheară de pisică.*

— Da, să se apere, altfel eu îl..., începe Firescu.

— Ajutor! urlă Boţghan. Ce am aici? O gheară! O gheară de pisică! Cine mi-a înfipt-o? Mor!

— Să-l ajutăm, intervine Raid. Comisarul e nevinovat! Doctorul!

„O nouă întorsătură!” notează clăpăugul.

— Mărturiseşte! îl scutură pe comisar *fata din vis.* Mărturiseşte cât mai este timp!

— Sunt nevinovat...

— Aminteşte-ţi de bărbatul singuratec, de privirea lui!...

Boţghan, prăbuşindu-se:

— Bine... recunosc! Doctorul!... Da, împreună cu Gava l-am ucis pe... pe... nu ştiu cum îl cheamă! Da... iar acum l-am ucis pe Gava, avea remuşcări, înnebunea... ameninţa să mă trădeze... Narcotic banal... eu nu... nu ştiu de unde a apărut gheara de pisică... Ajutor!

— Şi? Şi?

— Atât! Atât, bolboroseşte comisarul cu ultima lui forţă. Nu eu sunt acela care *manipulează* ghearele de pisică! Pe ceilalţi pictori, nu eu... Jur! Unde e docto...??

— Când să pun şi eu mâna pe un asasin, iată că asasinul moare, bombăne, înciudat, detectivul particular Firescu.

De departe se aud clopote... Glasul vânzătorului de ziare: „Senzaţie peste senzaţie! Moartea comisarului Boţghan. Oraşul sub stare de asediu! Sfârşitul lumii! Sfârşitul lumii!!...”

Şi un final neaşteptat

Câteva ore mai târziu; Nadim şi Stela.

— Mi s-a pus în vedere, zice Nadim, să nu mă mişc de-acasă. Cercetările continuă, Sunt obosit! Undeva jos mă pândeşte poliţia... Ar fi bine să pleci, ce urmează nu va fi prea interesant!

Stela abia poate vorbi, printre lacrimi.

— Nadim! Nadim! Şi eu ţi-am adus o spadă... Îmi făgăduieşti că o vei folosi?

— Eşti o fată cuminte... credincioasă, drăgălaşe ca o... (ar vrea să spună „ca o pisică”, dar îşi dă seama că nu e cazul).

— Cuminte? Credincioasă? O nenorocită – o nenorocită, asta sunt! Lui Raul i-a fost necesar un interval numai cât să înghiţi trei găluşte pentru a mă convinge... pentru a mă convinge să-l urmez!

— Raul de multă vreme te pândea, zice Nadim cu glas diluat, de ce să nu fie şi el fericit o clipă?

— Nu mă iubeşti, ştiu, dar chiar dacă nu mă iubeşti, tot n-aş fi acceptat propunerile lui blestemate... Mi-a fost totdeauna silă de el! De mutra lui ascuţită, de teatrul ce-l joacă, dar am fost geloasă! A apărut *fata din vis!* Acea perfidă *Gheară de pisică!* Între voi e ceva, ceva ce eu nu pot să...

— Prostii, Stela, treci peste asta!

— Cunosc. Dacă ar fi după tine, am trece mereu, peste una, peste alta. Peste viaţa întreagă! Nu ne-am opri la nimic! Nu ne-am opri nicăieri! Nu se poate aşa, Nadim!

— Dimpotrivă! Ar fi minunat să treci peste toate – să nu te opreşti nicăieri! Acum, du-te! Mai bea o cafea la „Marţipan”, în amintirea zilei când ne-am cunoscut. În orice clipă poa-să pice ancheta peste capul meu!

— Dar ancheta n-o să aibă loc! N-o să aibă loc împotriva ta! Vei folosi spada pe care ţi-am adus-o – promiţi?

— Adio, draga mea!

— Promiţi? Promiţi?

— Promit tot ce doreşti, adio!

— Ai să mă ierţi? Fac – pentru tine – orice!

— Puţin vitriol în sentimente, iubito! Nu te frământa, fii veselă, aruncă o cărămidă în castelul iluziilor, adio!

— Ai să mă ierţi? Ai să mă ierţi?

— Nu sunt supărat, aventura ta cu Raul e doar o culme a nevinovăţiei, adio!

— Raul e un monstru!

— Ca întotdeauna, exagerezi, adio, Stela!

— Termină repede cu ei, cu poliţaii! Spune-le tot! Tot ce ştii de la mine. Pe urmă mă întorc. Nu ne mai despărţim niciodată!

— Adio, adio, Stela.

Nadim încearcă să lucreze, nu prea-i merge. Aprinde pipa. După trei fumuri, pipa se stinge singură. Se duce la fereastră, sub el oraşul se întinde prolix, cenuşiu. Când revine la şevalet, tresare observându-l pe Raul. A intrat neauzit ca o pisică...

— Eşti singur, Nadim?

— Mai vezi pe cineva?

— Nu-ţi aduc veşti bune, taie-mi capul... Poate că mai e timp să dispari!

— Să dispar?

— Pisica ta – pisica aia vagaboandă – e la poliţie. Nu ştiu cine a dus-o acolo!

— Biata de ea! Ce-i fac – o interoghează?

— Nu e de râs, prietene! Au constatat că pisica ta are ghearele tăiate. E un cap de acuzare greu – ce te faci?

— Mă întreb cum are să se mai caţere pe garduri – pisica.

— Ce te faci, Nadim?

— Dar cum – zice Nadim, naiv – comisarul Boţghan a mărturisit...

— Da, a mărturisit două crime: omul singuratec şi Gava. Cu ceilalţi ce te faci? Şi, în sfârşit, cine a înfipt gheara în grumazul comisarului?

Nadim, cu acelaşi glas suav de naiv:

— Dar dacă s-a sinucis?

— Din moment ce au constatat că propria ta pisică are ghearele tăiate!... murmură Raul, fixându-l cu ochi mici pe Nadim.

— Dar tu, Raul, eşti convins de vinovăţia mea?

Vocea lui Raul e rece ca o calotă glaciară.

— Eu nu te judec, pictore! De ce râzi?

— Ai impresia că râd? Mai vrei să-mi comunici ceva?

— Nu... Ba da! Detectivul Firescu a preluat temporar cercetările.

— Era şi firesc! Altceva, Raul?

— Dar nu înţelegi? Am aranjat totul, te strecori pe scara din dos, traversezi livada, apoi...

— Apoi tu le vei spune poliţiştilor în ce direcţie am luat-o!

— Nadim! Eu vreau să te ajut!

— Serios? Sau vrei să adaugi ultima verigă: asasinul îşi recunoaşte vinovăţia prin fugă?!

— Eşti un prost!

— Nici nu bănuieşti cât sunt de prost, dar înainte de a demonstra colosala mea prostie, aş vrea să-ţi spun, prietene Raul, că nici acum nu înţeleg pentru ce ţi-ai cheltuit viaţa urându-mă crunt, încă de pe când eram copii...

— Vorbeşti prea mult, Nadim!

— Pentru prima şi ultima oară în viaţa mea! M-ai urât, prietene Raul... Cu energia urii tale ai fi putut pune în mişcare o fabrică de armament... Deşi am fost totdeauna un mare ghinionist, te depăşeam, te asigur că fără să ţin neapărat, în absolut toate ocaziile, cu puţin, numai cu un vârf de nas... Dacă încasam un şapte, tu, neapărat, căpătai şase... Te-ai lăsat chiar şi de pictură – lumea a uitat că pe vremuri pictai! – numai fiindcă mâzgălelile mele „transparente” erau un pic, doar un pic mai apreciate decât ale tale. Eu am încercat, cu vremea, să evit confruntările directe dintre noi, însă tu le căutai cu lumânarea! Ţineai să mă învingi, într-un fel sau altul...

— Poate că acum, în sfârşit, ţi-am venit de hac! şopteşte Raul.

— Da! Mi-ai venit de hac... dar cu voia mea! Am acceptat să ieşi tu învingător...

— Nu zău?

— Aşa cum îţi spun... Culmea Chiar şi de Stela te-ai amorezat, dar ea – fatalitate! – m-a preferat pe mine, deşi... deşi... n-am nici un merit. Până la urmă, mi-ai suflat-o... parţial...

— Ştii?

— Ştiu mult mai mult, ştiu totul! Raul! Apropierea mea ţi-a fost odioasă, însă ai căutat-o neîncetat! De ce?

— Nu aveam cum să ştiu că eşti un asasin înnăscut!

— Încă nu am ucis pe nimeni... *decât în gând.* Dar consider eu că e la fel de grav, şi-mi voi primi pedeapsa. Haide să numărăm pe degete. Pe Gava l-a ucis, l-a otrăvit Boţghan, în această parte a comediei gheara de pisică n-a avut un rol activ, ci numai un rol întâmplător, hazardul a înfipt-o în trupul peisagistului Gava – te miri că ştiu atâtea? Imediat te vei mira şi mai mult. Însă – însă – uite că vorbesc în stilul încâlcit al Stelei, nu-ţi fie teamă de mine! Teme-te, Raul, doar de propriul tău ghinion şi de... propriul tău venin!

— Care venin?

— Ştii tu care! Eu am să tac ca un mormânt, iar tot ce ştiu... Încă nu-i văd venind... Mai avem câteva minute. Să-ţi spun ce ştiu?

— Da! Îmi place cum aiurezi!

— La început, tu chiar sperai că eu l-am ucis pe Gava – ţii minte ce mare interes purtai sărmanei mele pisici vagaboande! Ura ta a dat semnalul: iată ocazia cea mare! Oare ai uitat, cretinule, că de mult, când eram atât de tineri, te-ai lăudat că bunicul tău a adus din India venin de cobră amestecat cu zeamă de castravete de mare?

— Naivule! Cine ar mai crede că...

— Eu sunt un naiv, iar tu, spre cinstea ta, un om de acţiune! Şi pe deasupra, nu lipsit de curaj... Ultima scamatorie, aceea când ai lipit gheara de pisică de ceafa lui Boţghan, putea să-ţi fie fatală, nu era exclus să te înţepi şi tu!

— Şi pe ceilalţi pictori, tot eu i-am *ras?* Şi pe comisar? Nu e rea povestea, dar cine te crede? Cine?

— Am dovada în buzunar!

— În care? În stângul?

— E doar o... cum îi zice? o figură de stil. Ar fi suficient să le spun copoilor: fugiţi acasă la prietenul cel mai bun al meu, Raul, fostul pictor, căutaţi o anumită casetă de alabastru, în care veţi găsi o cutie metalică, nichelată,

mică, strălucitoare, plină de ghearele bietei mele pisici, care va suferi fără ele, dar fiţi atenţi, domnilor, ghearele sunt otrăvite, cea mai mică atingere...

— Blestemat să fiu! Stela...

— O, prietene Raul, ce imprudenţă! Inviţi în casă o femeie şi-ţi pui ghearele la vedere! Şi o laşi singură în dormitor, singură cu caseta de alabastru! O femeie e curioasă, triplu idiot!

— Ce mă fac? se întreabă Raul fixându-l, negru, pe Nadim. O singură soluţie: vă ucid pe amândoi, pe Stela şi pe tine...

— Ai la tine otrava? Porţi asupra ta o provizie de gheare, pentru orice eventualitate? Nadim îşi dezgoleşte braţul. Poftim! Înfige-o pe cea mai otrăvită dintre ele!

— Ia mâna asta păroasă şi blestemată din faţa ochilor mei, că într-adevăr am să...! şopteşte Raul, nebun.

— Fii calm! Fii practic! Mă urăşti! Profită de ocazie!

Însă Raul nu mai are timp.

Poliţiştii năvălesc în atelier.

Detectivul Firescu i se adresează lui Nadim:

— Domnule! Eşti arestat sub acuzaţia de crimă repetată şi dusă cu succes la îndeplinire!

Nadim zâmbeşte, alb.

— Cândva mai aveai nişte îndoieli cu privire la vinovăţia mea!

Firescu îl examinează, curios.

— Din păcate, ele s-au spulberat. Regret. Nu te anti-patizam. Domnule Raul, nu mă aşteptam să te găsesc aici...

Raul, sleit de putere, îngheţat, se lipeşte de perete. Dacă Nadim va spune ce ştie... Însă Nadim aruncă în direcţia lui Raul:

— Nu mai dârdâi, cretinule, preiau asupra mea întreaga vinovăţie... am eu motivele mele!

— E timpul! se răsteşte fostul detectiv particular Firescu, acum urmaş oficial al lui Boţghan.

— Prietene Raul, mai şopteşte Nadim, sper că nu mă mai urmăreşti cu mânia ta!

Raul scrâşneşte, feroce:

— Te voi urî până în ultima clipă!

— Şi aşa e bine, acceptă Nadim. Apreciez constanţa... sinceritatea...

— Vă rog! ridică tonul Firescu. Vă rog! Lăsaţi amabilităţile pentru altădată!

Raul face un ultim efort, dar îi lipseşte curajul.

— O clipă!... Eu... Sunteţi foarte convins că asasinul e Nadim?

— Nici o îndoială, spune Firescu, şi nu se mai înţelege ce zice. Glasul lui trasează un zig-zag sonor, poliţiştii îl încadrează pe Nadim, şi în acest interval, în mansardă se iveşte *Gheară de pisică* sau *Fata din vis.*

— Nadim! Ce vor cu tine?

— Draga mea, încearcă Nadim să fie vesel, consolează-l pe amicul Raul, nu observi cât e de nefericit?

— Îl arestaţi pe Nadim? Pentru ce?

— Doamnă! Te rog... La o parte! Noi...

Nadim e scos afară de poliţişti. Din uşă el reuşeşte să mai strige:

— Nu pricepi – nu pricepi că *totuşi* sunt vinovat?

Gheară de pisică rămâne singură.

Raul, şi el singur.

Apoi, ca nişte fascicule de lumină neagră care se caută, se atrag, privirile lor se întâlnesc. Se apasă, se strivesc. Cu faţa schimonosită, străpuns de ochii ei, înfrânt, nebun, Raul zbiară:

— Ce te uiţi aşa la mine, vrăjitoare blestemată?! Ca şi cum tu ai şti ceva... ceva... ceva...!

NORII CELEILALTE LUMI

I

La care Sergiu Ceclan făcu următoarea observaţie:

— Povestea ta nu e cine ştie cât de veselă, dar tot e ceva că s-a terminat cu bine, pictore. Te văd în stare bună, anul trecut ţi-am admirat expoziţia şi acum zici că pui pe roate alta... Eu cunosc altă întâmplare, cred că una din cele mai triste din lume, povestea foştilor noştri camarazi de front Cristian Barabaş şi Gavriil Clementi... Nu e aşa, Balamela?

— Da, domnilor, un caz deosebit! De n-ar fi fost războiul, aceşti doi prieteni ai noştri, nişte minţi strălucite, ar fi ajuns departe!

Mustaţa roşcovană, subţire, parcă lipită cu gumă arabică, inspira antipatie; părul bine rărit deasupra tâmplelor dădea nădejde că acest individ insidios va rămâne cât de curând mai pleşuv decât suprafaţa neîmpădurită a Selenei; în sfârşit, negul uriaş şi cafeniu de la baza pometului stâng putea fi oricând considerat de către neprietenii săi drept o tumoare incipientă ce abia aşteaptă să fie zgândărită niţel pentru a înflori; o geantă roasă de intemperii îl însoţea, purtată cu atâta precauţiune, de îţi venea să zici: desigur în taşca aia posomorâtă se ascunde *Şoarecele cu cap de fier*! Şi chiar aşa şi era!

Creionat la repezeală cu o peană melancolică, acesta ar fi un început de portret al palidului Cristian B., *Specialistul doi al Biroului trei Informaţii* care se înfiinţă la poarta *madamei* profesor profesor Clementi, chiar în clipa când

amiaza întindea labe umede peste acoperişuri, într-o posomorâtă zi a anului patruzeci şi cinci. Ploua ucigător de câtva timp deasupra oraşului; militari străini, unii dintre ei într-o stare de beţie avansată, traversau haotic străzile, pierzându-se în ceaţă, sau ieşind din ceaţă – tot aia! Scrutând pieziş spaţiul traversat de pâcle al pieţii, în mijlocul căreia un războinic de bronz călare părea gata s-o ia din loc către un ţinut mai însorit, *Specialistul* aştepta; *madame* nu se arătă încântată să-l primească, dar individul nu înţelese. În paltonaşul său jerpelit părea să fie supravieţuitorul unor dezastre succesive; chiar şi era! El avu o mişcare imprevizibilă care-o derută pe *madame,* pivotă pe călcâie şi se strecură pe poartă, păşind mai iute decât o coropişniţă. Orientându-se exact, urmărit de gâfâitul corpolentei femei, pătrunse în salon şi se aruncă în fotoliu, scoţând un suspin galben. Eroare, fotoliul era galben, nu suspinul. De prin unghere o pisică imensă, neagră, flocoasă, nu o pisică – un demon – îl fixa abstract, făcând pe absenta. Dar nu era absentă; cine ştie cine era pisica aia! *Madame* rămase în picioare, întrebându-se cum să-l izgonească pe nedoritul musafir, când acesta, fără a-şi descleşta fălcile, deodată vorbi:

— Bine te-am găsit, *madame* profesor profesor!

Obrazul cucoanei trepidă de plăcere: cel puţin are în faţă un ins care ştie că, soţie de profesor, ea însăşi profesoară în tinereţe cândva, are pretenţia – nicidecum exagerată – ca titlul să-i fie rostit de două ori. Or, aproape toată lumea uitase acest mărunt *hobby* al ei!

— De unde ne cunoaştem, dragă domnule?

— Eu te cunosc din cele descrise de fiul tău Gavriil... Ai un fiu Gavriil?

Formulând întrebarea, intrusul juca în palmă o ţandăra de metal de o palidă strălucire; ai fi zis că e platină. *Madame,* pe care ultimele cuvinte o cam năuciseră, dădu un răspuns straniu.

— Un fiu, eu? Nu ştiu. Brusc înspăimântată, urlă: Ce vrei? Cine eşti?

— Zzzz!... *Doucement, madame,* zâzâi Cristian B., nu mă lua repede că mă ridic şi plec! N-ai înţeles? Vin din partea *Biroului trei Informaţii...* eu sunt *Specialistul doi...*

— Doi!... Ei şi ce? Ce înseamnă asta?

— Specialist în recuperarea dezertorilor importanţi. În vreme ce vorbea, fălcile subţiri şi nerase – ciudată impresie! – rămâneau neclintite. Plimbând degetele pe servietă, Cristian B. adăugă: Mă însoţeşte – cam împotriva voinţei sale, e adevărat – *Şoarecele cu cap de fier,* care e *Specialistul trei...* E aici... E flămând!

Învingându-şi neliniştea, *madame* încercă să compună un surâs binevoitor, tot atât de binevoitor cum poate fi un neoplasm ramificat pe buze.

— Sigur că am un fiu! Ce ai cu el?

— A dezertat, nenorocitul!

— Dar războiul s-a terminat, domnule! S-a terminat!

Privirea suspendată a *Specialistului* arăta că nu e de acord: Cum? Un război se termină vreodată?

Madame, apăsându-şi inima, încercă să fie blândă.

— Unde e acum Gavriil, dragă domnule?

Specialistul se înnegură şi mai tare.

— De fapt, *madame,* te interesează sau nu soarta lui Gavriil?

Madame tresări puternic, aţintindu-şi o privire pătrunzătoare asupra *Specialistului.*

— Mă tem că dumneata traversezi un delir, dragă domnule, murmură matern. De ce nu dai jos paltonul? E ud. Ia spune-mi, unde locuieşti?

— Poftim?

— Te întrebam unde locuieşti...

— Într-un gang... De ce?

— Într-un gang! Vai de mine, aşa de rău au ajuns oamenii?

— Tot e mai bine decât în peşteră, gemu *Specialistul* strivit de oboseală.

— Care peşteră?

Cristian B. nu răspunse. Bărbia îi căzu în piept. *Madame* se târî la bucătărie să pună de o supă caldă.

— Te simţi ceva mai bine, dragă domnule?

— Bineînţeles, *madame,* mă simt perfect... De ce întrebi?

— Adineauri spuneai ceva atât de lipsit de sens... dar să lăsăm asta! L-ai cunoscut pe fiul meu?

— Da! Am fost unul dintre prietenii lui Gavriil: era un aventurier încântător, care ştia să hipnotizeze muşcatele şi trandafirii...

Madame se întrerupse din tricotat:

— N-ai putea să-mi dai nişte informaţii mai exacte despre el? Unde se află acum?

— Prietenia noastră se baza pe invidie, îşi urmă gândul Cristian B., şi anume pe invidia mea. Eram gelos pe farmecul său personal... Când ne-am cunoscut la Clubul Piloţilor Vânători, mi-a aruncat în ochi o privire atât de albastră, că am ameţit... şi mi-a spus: ştii că eu sunt o şopârlă travestită în om? Însă curând am înţeles: sub pojghiţa şubredă a prieteniei (ce este prietenia?) colcăia neagra suspiciune. Eu ştiam că Gavriil îmi este *duşman în viitor.* Aparenţele sale de om al plăcerilor ascundeau un suflet *decapitat...*

Madame profesor profesor încercă să-l readucă la ordine.

— N-o lua razna, dragă domnule! Fiul meu a fost *un dezertor important?* Ce înseamnă asta? Şi ce amestec ai dumneata în această poveste?

— Am să încerc să-ţi spun – suspină *Specialistul,* deşi e în zadar: n-ai să crezi, fiindcă faci parte dintre oamenii care nu cred; aceştia consideră că nimic nu e posibil, sau că totul e imposibil, aceştia sunt pacostea şi lestul civilizaţiei, aceştia...

— Vorbeşte-mi despre Gavriil, sugeră iar *madame.*

— Fiul tău era un filfison! Dar şi colonelul Schermer, numărul unu al „aliaţilor”, tot un filfison era; după cum filfison a fost toată viaţa şi Maximilian Cornea, *numărul unu al Biroului trei,* din care acum au rămas doar câteva vertebre, într-un *safe,* păstrate ca memento pentru viitor... pentru care viitor? Deşi filfisoni, aceşti oameni, cu toţii mai mult sau mai puţin inamici ai mei, au fost sarea şi bucuria

vieţii mele: atât de rar întâlneşti un bărbat cu care poţi vorbi despre orice, fără ca el să te taxeze nebun!...

— Bine, dar fiul meu, ce este cu el? gemu *madame* prăbuşită în deznădejdea ei. Şi tot ea murmură: Ar trebui să te tratezi, dragă domnule! Poate că am să vorbesc cu un doctor... un prieten... fostul nostru consultant.

— Nu, *madame,* la ce bun? Încearcă să înţelegi! *Biroul trei Informaţii* era alcătuit numai din specialişti în recuperarea dezertorilor importanţi – numărul unu, care era Maximilian Cornea filfisonul, numărul doi – eu, numărul trei –, *Şoarecele cu cap de fier,* apoi numărul patru, cinci un fel de infinit... Un infinit de *specialişti...*

— Şoarecele din servietă e *Specialist?*

— Da, *madame,* el e numărul trei.

— Şi e om?

— Nu încerca să mă încurci, a fost om, dar s-a travestit, prostul... Încearcă să înţelegi, încearcă! reluă *Specialistul* cu disperare. Nu suntem singuri! Niciodată singuri! Când fiul tău a dezertat şi m-au asmuţit pe urmele sale (fapt care nu ascund că mi-a făcut plăcere, fiindcă aveam să dovedesc tuturor că sunt mai deştept decât el), în spatele meu a fost trimis *Specialistul trei – Şoarecele –* să mă supravegheze, în urma acesteia gâfâie *Specialistul patru* şi aşa mai departe, cum ţi-am zis, un infinit de *Specialişti...*

— O secundă, dragă domnule!... Şoarecele va redeveni om?

— Niciodată, *madame,* niciodată! A uitat că e om: l-am orbit cu o rază a *Marelui Aparat al uitării definitive...*

— Ce fel de *Apa...?*

— *Marele Aparat al uitării definitive!*

Deşi gata să plângă, *madame* izbucni în râs; Cristian B. o privi cu un reproş negru.

— Te-am prevenit! Eşti dintre cei care *nu cred.* Nu mai spun nimic!

— Ba da, ba da, te rog!... Dar încearcă să vorbeşti mai ales despre Gavriil.

— Dar eu despre filfison vorbesc tot timpul! Recuperarea lui Gavriil Clementi, *agent secret al destinului,* a fost marea victorie a vieţii mele şi totodată supremul eşec...

— Dragă domnule, ce înseamnă *agent secret al destinului?*

Specialistul trecu pe lângă întrebare ca pe lângă nimic.

— Din clipa dezertării inexplicabile a lui Gavriil, l-am urmărit pe mai multe piste: poţi să-ţi închipui, nici una nu *abutiza* nicăieri!

— Nu... *abutiza?*

— Nu ducea nicăieri... În noaptea aceea eram singur între linii. Un lup se căţăra pe lună, dacă înţelegi ce vreau să spun...

— Oh, înţeleg prea bine...

— Cu atât mai bine, *madame.* Paşii lui Gavriil Clementi duceau la o colibă singuratică din inima pădurii: m-am decis să pătrund pe nesimţite. Am aprins bricheta, umbrele s-au mototolit, ghemuindu-se prin unghere, o lumânare, într-un pahar, mi-a şoptit: aprinde-mă! Am aprins-o. Am descoperit îndată răvaşul ironic al filfisonului: „Amice Cristian, în clipa când vei căpăta ordinul de a tropăi pe urmele mele, eu voi fi departe în ceaţă, travestit poate în munte de gheaţă, la buza peşterii mele albastre, sub norii singurătăţii sihastre...”

— Unde vine asta?

— Ai răbdare, *madame,* ai răbdare, izbi *Specialistul* cu pumnul în masă, şi capul îi pică, de plumb; de astă dată *madame* reuşi să-l târască pe o canapea şi să tragă de pe el paltonaşul cel jegos.

— Ar trebui să te îmbăiezi, dragă domnule.

— La ce bun, *madame?*

— Ca să puţi mai puţin, dragă domnule.

Cristian B., apatic, nu comentă această precizare.

— Îmi mai povesteşti despre Gavriil?

— Dar unde am ajuns?

— Parcă ştiu eu! ridică ochii la cer. Pe un submarin, parcă... deşi, ce să caute Gavriil pe un submarin?

— Refugiu, *madame.* Un submarin e un loc de refugiu la fel de bun ca oricare altul... În viaţa noastră intervine un moment delicat, când îţi cauţi refugiu ca o mâţă când naşte, explică *Specialistul,* arătând pisica fioroasă şi mare care îl scălda neîncetat în radarul verde al ochilor ei.

— Lasă asta, vorbeşte-mi de Gavriil.

— Despre filfison trăncănesc, *madame!* Dezertând *neîncetat,* Gavriil a tăiat Europa în diagonală, către porturile din nord, dacă înţelegi ce vreau să spun, şi acolo, travestit în ofiţer din promoţia WH Blankensee, s-a îmbarcat pe U-29, torpilele căruia purtau sărutul a trei mari amirali.

— Asta ce înseamnă? întrebă *madame,* nevinovată.

— Istoria defila la babordul lor în acea dimineaţă... Nu istoria – Islanda...

— Nu înţeleg! îl întrerupse iarăşi *madame.* Gavriil a dezertat. Bun!! A fugit de război – bun!! Şi fugind de război, s-a refugiat tot în război?

— Nu încerca să rezolvi acest paradox, *madame,* şi nu încerca să le rezolvi nici pe celelalte, îşi roti *Specialistul* ochii decoloraţi. Mai bine ascultă! Admirând sclipirea întunecată a oceanului, filfisonul a simţit deodată cum sub guler mişcă ceva! El strecură discret două degete, dar nu prinse nimic. Mai târziu el îndură înţepături pe omoplaţi, unde e atât de greu să ajungi cu laba, şi-n alte puncte, pe scurt toată călătoria a fost persecutat de o insectă abilă, care nu se lăsa prinsă. Eram eu – travestit în păduche...

— În păduche!?

— Ce să fac? păru că se scuză *Specialistul.* Era singurul mijloc de a continua urmărirea!

Lingura *Specialistului* se bălăcea leneşă în supă: în aceeaşi supă se bălăceau vreo doi morcovi de un roşu decolorat, un pătrunjel de un alb negru, vagi urme de mărar. Cristian B, împingea încetişor pe fundul farfuriei acel pătrunjel, care prin formă îi amintea parcă de submarinul din poveste. El rememora, nu fără o stranie satisfacţie cum, în calitate de parazit, riscându-şi viaţa, reuşea să se cţere, foarte precaut, pe sprâncenele filfisonului, iar acolo, făcând echilibristici subtile, uneori izbutea să arunce o privire prin

periscop; memoria lui rămăsese intactă, însă, medita *Specialistul*, nu orice păduche are o capacitate superioară de înţelegere, ci numai fiinţele umane reduse temporar la acea neplăcută stare. El era fireşte un păduche mascul şi aşa stând lucrurile, la un moment dat simţi nevoia unei femele; dar să găseşti la bordul unei nave germane o soaţă păduchesă era, evident, să-i pretinzi soartei prea mult!

Aceste ultime amănunte, inexplicabil, o scandalizară pe *madame.*

— Într-o zi filfisonul de Gavriil şi-a dat cămaşa la spălat şi era cât p-aci să mă-nec!

— Treci peste asta, gemu *madame.* Ce a făcut mai de-parte fiu-meu?

— A debarcat pe neaşteptate şi s-a făcut invizibil printre stâncile roşietice ale amurgului... Nu mi-a fost uşor! Nu e simplu să redevii om, după ce te-ai obişnuit cu starea de păduche! Cât priveşte soarta acelui submarin U-29, el se ciocni cu torpiloarele britanice şi intră în legendă, apoi ieşi din legendă şi se duse la fund pentru a-şi linge rănile undeva pe lângă insulele Seetlande. N-a mai ieşit la suprafaţă. Drumul lui acolo *abutiza...*

— Dar Gavriil?

— Mi-am pus la bătaie tot geniul, întreaga ardoare, se scutură *Specialistul* de somnolenţă. Îl vedeam şi-n vise, cozile de fum ale ţigărilor noastre se încolăceau peste noi, frumos, simbolic... Ne legase acelaşi destin blestemat, *madame...*

Traversând în goană peninsula scandinavă, Cristian B. îl descoperi pe dezertor într-o gară neînsemnată; automatul Schmeisser i se legăna lejer în diagonală la piept; în uniforma sa de marinar arăta al dracului de bine, ticălosul, super-bărbatul! *Specialistul* ar fi putut să-l înhaţe, dar o locomotivă şi un tren se interpuse între ei. Când monstrul fâsâitor trecu, Gavriil trecuse şi el! *Specialistul* puse imediat în funcţiune *Marele Aparat Singular de mirosit urme:* oare

filfisonul se înapoiase la submarin? Nu, lucrurile nu merg niciodată înapoi, nici măcar atunci când se învârtesc.

Două zile mai târziu Gavriil Clementi, dezertorul, filfisonul, super-bărbatul, *agentul secret al destinului*, ieşea din munţi îndreptându-se către o mică localitate norvegiană unde ştia că va găsi un han cu crăpelniţă agreabilă. Deodată el observă pe muchiile stâncoase o capră neagră, cu trupul cabrat în poziţie tipic căprească, şi care părea să-l supravegheze. Şi chiar îl supraveghea! Filfisonul, bănuitor, trimise fără să ezite o rafală...

Ajungând la acest punct al povestirii, *Specialistul* avu o mişcare dureroasă de recul, ca şi cum atunci ar fi primit în piept şirul de gloanţe, şi preciză, inutil de altfel:

— Capra neagră eu eram... Acţionasem *Marele Aparat al deghizărilor.* În ziua aceea Gavriil mă împuşcase pentru a treia oară; în total el a tras în mine de cinci ori.

— Şi ai murit de fiecare dată? întrebă cu precauţiune *madame.*

— Nu, n-am avut şansa asta. S-a întâmplat ceva straniu...

Rănită, capra neagră căzuse între văgăuni, iar filfisonul, ostenit, renunţă s-o mai recupereze. Fâşâia înserarea, lupii îşi făcură apariţia, înconjurară animalul rănit şi ţinură pe loc o consfătuire lupească. Privirile lor luminau împrejur, roşii, adânci, misterioase. Deasupra se curba cerul, şi mai adânc, şi mai misterios. Chiar tot ce şi-au vorbit cenuşiii în acea noapte, *Specialistul* n-a înţeles, nu cunoştea în amănunt graiul animalelor din partea nordică a continentului, sigur e însă că lupii au decis să lase în pace vieţuitoarea însângerată, poate unde nu erau flămânzi, şi o capră neagră, cu muşchii ei aţoşi, nu-i ispitea cine ştie cât, sau poate au lăsat-o în viaţă dintr-o solidaritate protestatară împotriva omului...

— Lupii nu pot fi generoşi, interveni *madame.* Sângele proaspăt abia excită poftele unui lup! Este curată prostie ceea ce spui, dragă domnule.

— Te deplâng, *madame!* Tu nu poţi crede, zise netulburat *Specialistul* şi îşi continuă relatarea. Acum părea să povestească numai pentru plăcerea sa.

În hanul acela norvegian Gavriil Clementi se instalase comod în faţa focului, degustând nişte *retsima,* dezgheţându-se cu bucurie în aşteptarea cinei.

Redevenind om – cu un efort suprem – Cristian B. păstrase din existenţa sa de capră neagră cele câteva gloanţe ce-i vătămaseră pieptul; rănile rămăseseră: ele, rănile, totdeauna rămân, oricât ţi-ai schimba înfăţişarea. Starea sa nu era de loc bună şi numai diavolul ştie cum izbutise să... *abutizeze* la han. Totuşi el palpită de mulţumire, observându-l pe Gavriil: nu pierduse urma! *Specialistul* ocupă loc într-un ungher şi de acolo fosforescenţa animalică a ochilor săi îi conferea înfăţişare de demon. Da, din feluritele sale existenţe *Specialistul* păstrase încă ceva, şi anume fosforescenţa ochilor. Gavriil Clementi, după ce-l studie, trimise după patron.

— Să vină un medic! Omul acela e grav rănit!

— Cine e? îl scrută hangiul fără plăcere pe *Specialist.*

— Un prieten. Repede! se încruntă filfisonul pe nemţeşte. Şi se ridică.

— Mă Cristian, spuse apropiindu-se, tu ştii ce rămâne din foc după ce nu mai e foc? Şi surâse cu surâsul său de super-bărbat. Surâse şi muşcă o bucăţică de brânză şi brusc luă un aer ofensat, o vână îi tresări pe tâmpla umbrită de părul castaniu strălucitor. Hm! Te-au trimis pe tine! Nu meritam eu onoarea de a fi urmărit de Maximilian Cornea?

Acesta era *numărul unu al Biroului...*

— Ce s-a întâmplat mai departe? îl scutură *madame* pe *Specialist.*

— M-au drogat, ticăloşii, iar Gavriil a şters-o... Degeaba! Drumurile sale nu aveau, mă înţelegi, o finalitate, deşi... deşi era capabil să dispară în mai multe direcţii în acelaşi timp! M-am travestit în pasăre, pentru a-l urmări de-a latul continentelor, spre Orient... Filfisonul, la rându-i, se deghizase în japonez, i-a reuşit atât de bine, că scăzuse şi din lungime cu vreo cincisprezece centimetri, insuficient... insuficient ca să mă păcălească. Nu m-ar fi păcălit nici dacă se transforma în nain! Am trecut prin marile capitale,

vorbea *Specialistul* fără a-şi descleşta maxilarele sale negre. Într-un vechi oraş cu zidurile arse de incendiile primelor milenii, *Marele Aparat Singular de mirosit urme* a fost bruiat de diavol şi din prea multă râvnă am lunecat într-un fost beci al Inchiziţiei, unde guzgani reci fojgăiau prin mocirla putredă. N-aveam ieşire! Pentru a supravieţui, *Marele Aparat al deghizărilor* m-a transformat în şobolan... Viaţa acestor fiinţe nu e chiar atât de odioasă, considerând-o bineînţeles printr-o prismă şobolănească, însă dacă te cobori de la starea de pasăre la cea de guzgan resimţi un şoc, mai ales că şi ceilalţi camarazi de beci, *vechii guzgani,* te amiroasă cu suspiciune firească.

Amintirea acelei perioade trezi o nouă exaltare în inima *Specialistului.* Fusese încă o experienţă unică. El trecuse prin starea de păduche, capră neagră, pasăre, prin alte stări, însă dacă n-ar fi gustat, temporar, traiul subteranelor sinistre, cercul ar fi fost desigur incomplet. Cristian B. era unul dintre puţinii oameni care puteau să afirme că ştiu aproape totul, dacă nu chiar totul; asta însă nu-l făcea să se simtă fericit. Cunoaşterea nu e neapărat fericire!

Când şi-a dat seama că n-are cum să iasă din puţul duhnitor şi se pregătea să pună în funcţiune *Marele Aparat al uitării definitive* pentru a rupe orice contact, contactul amintirii cu originea sa umană, el descoperi întâmplător o fisură în pereţii putrezi şi evadă. Având prea puţină experienţă şobolănească, se trezi în plină lumină, orbit, printre fiinţe umane care scoteau ţipete de oroare. Nişte fetiţe cuminţi se refugiară în copaci. Un măturoi aproape că-l ucise. Urmărit de o haită de inamici, *Specialistul* trebui să depună un efort supraomenesc, şi în orice caz supraşobolănesc: cei care au asistat la această Mare Scenă povestesc şi azi cum sub ochii lor, în anul acela, un guzgan gras, lipicios şi urât, pe care-l încolţiseră, s-a prefăcut pe neaşteptate în porumbel călător!

După o pauză marcată de somn şi de supă, Cristian B. îşi drese iar glasul.

— Travestit în japonez, fiul tău se refugiase unde crezi? – la piloţii sinucigaşi: nici nu e de mirare, pornirile sale

morbide nu puteau să-l ducă în altă parte. Războiul era pe sfârşite. I-au încredinţat una din acele torpile zburătoare, dar antiaeriana aliată i-a retezat aripa şi aparatul a bufnit în ocean... Înotând voiniceşte, filfisonul se salvă, ţâşni din apă în dreptul unui atol, şi când ridică ochii, ce văzu? Mă văzu pe mine! Îl aşteptam de câtva timp! L-am tras cu grijă la mal... Am examinat, curios, acea parte a frunţii sale ce purta semnul unei răni şi a unei reparaţii: chirurgul care-l cârpise îşi cunoştea meseria, era greu să observi ceva, doar o vagă denivelare ca a deşertului ce tăinuieşte ruine vechi.

Tot mai obosit de goana, reală sau imaginară, dar de ce neapărat imaginară?! – pe urmele fatidicului filfison Gavriil Clementi, *Specialistul* îşi prinse obrazul între palme, rememorând câteva ultime secvenţe.

— Mă Gavriil, i s-a adresat el, fixându-i în continuare tâmpla denivelată, ştii tu ce ne leagă pe noi doi?

— Prietenia? Duşmănia? Amândouă? Jocul pervers al destinului? întrebă la rându-i filfisonul.

O escadrilă de peşti zburători trecu razant la suprafaţa apei, fugărită de nişte dorade în care soarele se reflecta. La orizont izbucniră imense explozii: un convoi yankeu transforma în cenuşe escadra de asalt a amiralului Fojo. La amiază, după ce flota lui Fojo devenise amintire, amintire istorică desigur, o vedetă rapidă trecu pe lângă atol. Gealatul de la pupa anunţă că din considerente strategice insuliţa va fi pulverizată, deci ei doi să dispară de acolo; nu preciza unde şi în ce fel. În faţa situaţiei grave, *Specialistul* nu găsi altă soluţie decât să se travestească în peşte. El îi propuse prietenului şi inamicului său de moarte să procedeze la fel; şovăind să renunţe, fie şi temporar, la înfăţişarea sa de filfison, Gavriil Clementi acceptă în cele din urmă. *Marele Aparat al deghizărilor* intră în acţiune...

— ...Şi curând, în amurgul sângeriu, printre crucişetoarele cenuşii ce se pregăteau să invadeze arhipelagul verde, doi ţipari albaştri de mare încercau să-şi croiască drum către coastele roşcovane ale Europei. În faţă înota Gavriil Clementi şi, pururi urmărindu-l la distanţa unui surâs – eu, încheie *Specialistul.*

II

Rănit grav la cap, fiul *madamei,* Gavriil Clementi, filfisonul, super-bărbatul, ieşi din spital cu o placă subţire de platină pe craniu, obiect de lux ce astupa o gaură prin care ar fi putut să se strecoare un şoarece, eventual un *Şoarece cu cap de fier.*

Această leziune din preajma tâmplei stângi îl zdruncinase, trezind în adâncurile misterioase ale memoriei amintiri ce păreau definitiv şterse; foarte straniu mecanism declanşase schija aceea fierbinte şi oarbă! Spărgând meningele, izbise materia cenuşie, anihilând poate pentru totdeauna nişte gânduri sau imagini, dar în acelaşi timp şocul – ca o explozie ce scurmă în profunzimile straturilor – ridicase iarăşi la suprafaţă un interval al vieţii sale pe care Gavriil Clementi, *agent secret al destinului,* îl pierduse de mult.

Într-o noapte, în sala împuţită a spitalului, filfisonul se trezi la vârsta de cinci ani! Tatăl său, severul profesor Clementi, cu barba înspicată, părul sur, mersul drept, avea ochi întunecaţi, necruţători, ochi ce nu priveau cu îngăduinţă extravaganţele soţiei sale, viitoarea *madame.*

Profesorul Clementi îl luase pe micul său fiu într-o expediţie, or tocmai acest eveniment înviase acum în chip miraculos în memoria filfisonului. O peşteră cu stalagmite albastre şi gheţar tăcut în labirintul Apusenilor, pe care profesorul o cerceta; era *peşterolog* acest tată sever. Femeile moaţe aveau grijă de copil, însă ades profesorul îl căţăra pe umăr pe viitorul *agent secret al destinului* şi cobora cu el până la cel dintâi etaj al văgăunei, pe scări şubrede agăţate de stâncă. Un gheţar străvechi îşi ducea traiul acolo. În lumina felinarelor gheţarul tresărea, apărându-se cu raze încrucişate. Mâna unei femei nălucea

în adâncul cristalului etern, curbată graţios ca într-o îmbrăţişare, ca vie. Şi poate că era vie! Era marea enigmă a peşterii...

În punctul acesta al amintirilor rănitul, zguduit de o tresărire, pierdu contactul cu vârsta celor cinci ani. Îşi încordă simţurile, îşi dirijă restul de energie, îşi supuse durerile, nu pentru a lua cunoştinţă mai deplină cu prezentul, ci încercând să-şi explice: peştera aceea îndepărtată, pierdută, gheţarul, mâna toate acestea erau, fuseseră cândva reale, sau le crease febra şi fiorul morţii?

El îşi amintea foarte bine – dacă într-adevăr era amintire şi nu vis sau cine ştie ce altceva – stâncile roşietice care însoţeau poteca. Erau dinţii înroşiţi ai caimanului. La cinci ani memoria nealterată era pregătită să înregistreze temeinic orice. Temeinic? Cât de temeinic? De ce fusese necesară schija pentru ca să poată recompune imaginea tatălui său, peştera albastră, mâna din gheţar?

Gavriil Clementi, ofiţer de Stat Major cu însărcinări speciale, fu transportat cu avionul în spatele frontului, departe. Aş vrea să văd marea, roagă-l pe pilot să-şi balanseze niţel jucăria, îi ceru el sanitarului însoţitor care-l privea în silă. Huruind, „jucăria” ateriză, iar Gavriil îşi pierdu cunoştinţa, sau muri. Nu, pe semne că ultimul punct nu s-a îndeplinit, cei morţi nu mai văd – până la ştirea contrarie. El deschise ochii după operaţie, după ce-i căptuşiseră tâmpla cu plăcuţa de platină, şi văzu nu marea, nu drăgălaşul chip al unei infirmiere de care să se lege pe viaţă, ci capul grotesc al unui buldog. Gavriil crezu că e sanitarul posac din avion care-i refuzase ceea ce putea să fie ultima sa dorinţă. În realitate era chiar un câine adevărat, favoritul chirurgului şef care-i peticise craniul; acesta era un om simpatic şi un trăgător la măsea, de mirare că nu uita de fiecare dată instrumentarul prin capetele ofiţerilor operaţi. Acest chirurg glumi: „Ştii, acum ai un cap preţios – făcea aluzie la platină – păzeşte-l!”

„Dacă scap, mă voi duce să caut peştera aceea, decise filfisonul. Dacă scap, şi dacă peştera există.”

Ceva nu mergea bine cu placa montată pe tâmpla lui Gavriil. El îl chemă pe medic şi se jălui încruntat. Chirurgul stătu un ceas sub duş, înghiţi un litru de cafea amară, şi când se găsi într-o satisfăcătoare stare de trezie, trase pe degetele sale strâmbe, palide şi subţiri nişte mănuşi americane şi deschise pentru a doua oară craniul super-bărbatului. Curăţă puroiul ce se făcuse sub platină, spălă placa, montă totul la loc, întinse laba spre o sticlă de coniac Altvater Gessiler şi decretă că dacă pacientul nu moare, desigur se va însănătoşi. Iar Clementi nu muri, din pură încăpăţânare. La fereastra lui un salcâm se destrăma în curenţii stepei. Chirurgul şef îl convocă – la capătul convalescenţei –, îi oferi, în treacăt, cafea, ţigară, sfaturi, se holbă către tâmpla sa, mirându-se şi el cum de reuşise, iar apoi îi oferi posibilitatea de a-l înfrunta iar pe inamic.

Salutat cu urale, Gavriil Clementi porni direct spre front, însă, tiptil, el începu un mare ocol şi la capătul acestui mare ocol ajunse în oraşul său natal costumat în cerşetor. Frază confuză, cine era costumat în cerşetor, Gavriil, oraşul? Ambii? Se încrucişa pe drum cu un fost coleg ce se legăna în cârje. Infirmul, demn, aruncă o privire neagră zdrenţărosului ce împrăştia duhori jenante, şi nu-l recunoscu. Foarte bine! Filfisonul dădu târcoale casei în care se născuse, dar nu intră în această casă ce colcăia de o faună bogată – vizitatori diverşi – ci se instală printre ruine de cealaltă parte a pieţii, de unde putea să admire în voie lumea, ca şi activitatea mondenă ce o desfăşura maică-sa, *madame* profesor profesor...

Dormi puţin, vizitat de grupuri de şobolani, dintre care unul ar fi putut fi chiar Cristian B...

În puterea nopţii, sugestionându-se că e umbră şi că e transparent, Gavriil Clementi tăie piaţa şi intră în casa mamei sale. El procedă ca un spărgător experimentat, dar poate că şi era, aşa că la ce bun comparaţia? Împinse geamul pe care-l cunoştea din copilărie şi geamul îl lăsă imediat să treacă, abia scârţâind în semn de salut; la capătul unui coridor filfisonul aspiră în nări, mirosul complex al casei alcătuit din sumedenie de nuanţe... Pisica

imensă şi flocoasă, pe nume Bagatela, nu-l recunoscu, spre deosebire de fereastră, însă aşa-s pisicile, oportuniste. Gavriil o remarcă în treacăt pe maică-sa, într-un grup de colonei. Cam vreo două ceasuri se vânzoli prin casă filfisonul, îşi schimbă hainele, nimeni nu-i acordă atenţie şi el începu să creadă cu toată seriozitatea că devenise invizibil şi, bizuindu-se pe asta, deschise o uşă.

— Ai cam întârziat, *señor,* spuse o bombonică. Gavriil rămase. Zvâcnirea repetată a tâmplei sub placa de platină îi aminti condiţia sa de muritor... În zori filfisonul o şterse, speculând amiciţia aceluiaşi geam, părăsi oraşul pe un drum ce se-nfunda în munţi. El divorţase de omenire: „Călăi ai sufletelor, cânta el, de-aţi şti ce *dezertor important* sunt eu!!”

Dezertor important? Faţă de cine? Faţă de ce?

Gavriil Clementi îşi continuă drumul. Într-o margine de poiană se opri să culeagă boabe de măceş; de cealaltă parte a tufei doi ochi speriaţi îl observau; de teamă ochii aceia începură să fumege; filfisonul înaintă şi puse la bătaie întreaga sa forţă filfisonică de seducţie. El turna în capul domnişoarei o grămadă de filfisonerii şi înnopta cu fratele mai mic al fetei şi cu fata în coliba strămoşească, împrejurul colibei treizeci şi opt de oi gâfâiau, blestemând destinul care le făcuse oi. În timp de noapte, asaltat de armate de pureci, Gavriil încercă să se apropie de ciobăniţă, dar aceasta se apără şi puse pavăză între ea şi el pe fratele cel mic, ce continua să doarmă de puteai tăia lemne.

Un eşec ciudat. Dimineaţa, înghiţind mămăligă muiată în sămăchişe, Gavriil se interesă de peştera cu gheţarul albastru: ciobăniţa, cu aceiaşi ochi speriaţi, îi explică; rămăsese deocamdată fecioară. Cine poate să spună dacă întru folosul ei?

III

Aşezat pe o treapta la gura peşterii albastre, Gavriil Clementi privea încet norii. Poate că erau norii celeilalte lumi. Apoi se însera. El se retrase în cotlonul său adânc unde nu ajungea nimeni, unde fumega focul. Privind zbenguiala flăcărilor, se mai încălzi. Cu luare aminte pregăti patul său de ramuri şi iarbă, întinse pătura sa cazonă şi înainte de a ieşi din viaţă, el, Gavriil Clementi, *agent secret al destinului,* se întoarse pe partea dreaptă, puse braţul sub ureche, luând *poziţia sa preferată pentru somn.*

Dar nu reuşi nici să adoarmă, nici să moară. Şi atunci se refugie în visul copilului de cinci ani.

Marele Aparat Singular de mirosit urme avea să-i servească până la capăt lui Cristian B.; ajungând la peştera ce fusese ultimul refugiu al lui Gavriil Clementi, lui, ca expert, nu-i fu greu să reconstituie viaţa şi moartea aceluia...

„Un dezertor important!” exclamă către ecouri, privind osemintele ce păstraseră „poziţia preferată pentru somn”. Important faţă de ce? Faţă de cine?

Cristian B. culese din frunzişul putred placa de platină ce lunecase de pe tâmpla găurită.

„Nu mai aveam nimic împotriva filfisonului, avea să povestească el cuiva, sau sieşi, sau nimănui. Noi doi, filfisonul şi cu mine, eram la fel... fraţi prin ceva... prin ceva rău, fireşte...”

Deasupra vetrei de cenuşă, pe zdrunţurosul perete al peşterii, se mai puteau distinge nişte mari litere de fum: URĂSC OAMENII!

„Dar de fapt am înţeles că nu-i ura, gândise *Specialistul.* Totul este mult mai complicat, dacă înţelegeţi ce vreau să spun...”

„Eu acuma ce fac? se întrebă într-un târziu *Specialistul.* Acum, după ce l-am prins pe acest dezertor important, misiunea mea s-a terminat. Cum voi tărăgăna timpul de-acum înainte?”

„La fel ca şi celelalte piste ale lui Gavriil Clementi, pot zice că şi aceasta, ultima, nu... *abutizează...* nu duce nicăieri: e acesta oare un veritabil capăt de drum? O peşteră, un foc stins, câteva oase? Preistorie? Iarăşi? Iarăşi?

„Nu văd o soluţie, toate drumurile mele duc în neant sau în peşteră, ceea ce este cam acelaşi lucru. Cine e vinovatul? Cine m-a împins iarăşi aici? Care e soluţia? Soluţia! Cum să dai soluţii când ai sufletul decapitat! Ca mine, ca Gavriil... Sunt prea obosit, nu mai ştiu, nu am la-ndemână o filozofie care să-mi contrazică destinul...”

Şi, trăgând cortina peste aceste ultime gânduri, *Specialistul* puse în funcţiune *Marele Aparat al uitării definitive* şi făcu semn oamenilor de la ospiciu că s-a odihnit şi e dispus să-i urmeze.

INOCENŢA UNUI ALUNGĂTOR DE FURNICI

I

Ce ar mai fi de adăugat? Probabil nimic. Doar că peste Bucureşti se cernea o ploaie generatoare de mare optimism şi că trei inşi cu totul diferiţi ca înfăţişare înaintau nu tocmai convinşi pe strada Luxemburg, unde se mutase de curând într-un sediu nou Agenţia Lăzău. Unul dintre tipi se opri şi declară arţăgos:

— În calitate de advocat, eu vă pot spune că nu am încredere în poliţişti! Sunt răi! Sunt lacomi! Sunt corupţi!

— Aşa e! fu de acord al doilea, care ducea sub braţ un tom imens cu titlul „Lingvistică comparativă”. Ce căutăm aici! Să renunţăm! Haideţi acasă!

Al treilea, un omuleţ blând, obiectă:

— Sunt răi, dar necesari. Fără ei nu putem desluşi acest caz...

Trecură prin faţa unei bodegi, patronul, în uşă, încercă să-i ispitească: „Bere la indiscreţie, domnii mei!”, dar nu avu succes, fiindcă preocupaţii indivizi nu-l auziră şi, după alte câteva nehotărâri, intrară în Agenţie, urcară, nişte trepte, deschiseră o uşă, pomenindu-se într-un salonaş mobilat cu nişte taburete din nuiele împletite şi cu o femeie tânără, blondă, în aparenţă frumoasă – spun în aparenţă, căci un voal albastru, semistrăveziu, aproape că-i masca trăsăturile delicate. Politicoşi, bărbaţii salutară, gâtul înalt al blondei efectuă o rotire de abia două, trei grade, ochii

ascunşi puseră o pecete de dispreţ pe frunţile celor trei, după care ea reveni la ocupaţia preferată: ronţăitul buzei.

O uşă capitonată se deschise, prichindelul G., ai cărui ochi aveau în acel moment o nuanţă de un galben mânios zise, dar mai mult se răsti: „Poftiţi, duduie!”, unul dintre inşi încercă: „Am dori să...”, dar G. ridică un deget atât de străveziu şi de autoritar că-i tăie pe loc piuitul; uşa capitonată se închise în urma blondei, şi rămase în salonaş doar parfumul ei diafan şi enigmatic.

— O fi fost chiar Lăzău? răsună o întrebare timidă.

— Nnnno! Prea era mititel. Toţi oamenii mari sunt înalţi.

— Balzac nu era înalt, obiectă omul cu cartea de lingvistică.

— Dar nici mare, adăugă advocatul.

Cam un sfert de ceas mai târziu uşa capitonată se deschise *singură,* şi un glas subţire şi pururi furios se făcu auzit: Următorul! Cei trei inşi intrară. Frumoasa blondă lipsea din birou, ieşise prin altă uşă, deşi altă uşă nu exista, sau zburase pe fereastră; în fereastră, rezemat în cârje, domnul V. fuma un trabuc, absent, el, nu trabucul, restul camerei era ocupat de domnul G., care se vânzolea de colo-colo, de nu mai încăpeai de el. Cel timid declară cu glas şi mai timid că ar dori să vorbească cu marele Lăzău, i se răspunse, evident, că Bonifaciu Lăzău, fiind prins în alte treburi mai mari, lipseşte, dar că apropiaţii săi colaboratori stau la dispoziţia publicului. Domnul V. se aşează la birou şi deschise un registru; muie peana în cerneală; faţa lui osoasă, albă, se ridică spre vizitatori.

— Glucescu, advocat, se prezentă agresiv primul.

— Joachim Krafcik, lingvist..., şopti al doilea. Poate aţi citit lucrările mele cu privire la originea cuvântului *melc...*

— Încă nu, regret, răspunse rece domnul V., învârtind peana.

— *Melc* este singurul cuvânt de origine necunoscută din limba română, şi eu am descoperit că...

— Dumneavoastră? se adresă domnul V. insului timid.

— Spânoche. Ion Spânoche. Alungător de furnici...

— Poftim? îi tresări bărbia domnului V. Mă tem că n-am înţeles...

— Aţi înţeles... Alungător de furnici...

— Cetăţene! vibră glasul strident al domnului G., care arpenta în viteză biroul, suntem foarte ocupaţi, mii de crime aşteaptă rezolvarea, mii de mistere aşteaptă din partea noastră...

— O clipă, îl întrerupse liniştit V. Ce înţelegi dumneata prin alungător de furnici? Această profesie nu există.

— Faptul că e puţin cunoscută nu dovedeşte că n-ar exista, răspunse blajin, însă cât se poate de sigur Spânoche, ai cărui ochi întunecaţi şi mari luciră straniu. Apoi, după ce scânteiară preţ de câteva clipe se rotiră prin ungherele încăperii, căutând ceva. Căutau... furnici. Dar în Agenţie furnici nu existau de fel, sau aproape de fel, căci în anumite momente dl. G., cu ochii lui galbeni şi sprâncenele viforoase, aducea parcă a furnică.

Spânoche explică:

— Furnicile, domnii mei, vin câteodată şi se instalează în casele oamenilor. Atunci trebuie să le spui să plece, iar dacă ştii cum să le spui, ele te ascultă şi se duc în altă parte. Unii oameni le înecă pe furnici cu apă clocotită sau lapte de var, alţii apelează la alungători... Eu sunt cel mai bun alungător de furnici din Europa centrală...

— Ai clienţi? se interesa V., cu oarecare interes.

— Cum nu? Oamenii mă cheamă, ba aici, ba dincolo... călătoresc aproape tot timpul! E o meserie care-mi oferă prilejul de a...

— Bine, bine, îi mai tăie V. din avânt. Care e chestiunea, cine a fost gâtuit?

— În realitate căutăm o comoară, îşi împinse burta înainte Glucescu.

— Nu suntem specialişti în comori! ţipă de undeva G.

— Căutăm o epavă pe care se află, ori s-a aflat, o lădiţă cu diamante, preciza Krafcik, lingvistul specialist în cuvântul *melc.*

— Nu umblăm după epave! îl respinse G., gata să se suie pe birou şi să danseze acolo de ciudă.

— Deşi pare o glumă, e ceva cât se poate de serios, explică Spânoche.

Domnul V. luă cârjele, se ridică, sprijinindu-se de marginea biroului.

— Aşa cum v-a explicat şi colegul meu, Agenţia Lăzău are alt profil.

— Vrem să vorbim cu şeful, cu Lăzău! ceru Glucescu.

— E imposibil, zâmbi îndepărtat V.

De undeva, G. răcni:

— Suntem ocupaţi până peste cap!

Vlăjganul de advocat, examinând semnificativ statura mai mult decât modestă a domnului V., făcu o mică observaţie nu lipsită de piper:

— În cazul dumitale, nici nu e greu să fii ocupat până *peste cap,* michiduţă!

Şi înainte ca domnul G. să dea replica ce i se cuvenea obrazniculuі, cei trei solicitanţi părăsiră biroul.

II

Peste două zile gazetele de seară anunţau asasinarea prin foc de pistolet, în plin centrul capitalei, pe Bulevardul Şotropa nr. 34, a domnului Bazil Glucescu, advocat, e drept ţâpat afară din barou, om cu relaţii multe, dar dubioase. Un alt glonţ perforase plămânul lingvistului Krafcik. În sfârşit, doi plumbi şuieraseră şi pe lângă urechile alungătorului de furnici, însă acesta scăpase ca prin minune nevătămat. Domnul V. puse ziarul pe birou şi declară solemn:

— Această afacere ne priveşte şi pe noi întrucâtva...

— Da! Să mergem! aproba G. şi porni spre uşă, fără a se ridica de pe scaun, fiindcă de fapt nici nu fusese aşezat pe scaun.

Comisarul Tarsiciu, căruia-i picase pe cap această blestemată afacere, făcu spume la gură, aflând că oamenii

Agenţiei Lăzău doresc să-l vadă şi-i ţinu în antecameră maximum de timp cât permite buna cuviinţă, apoi îi primi bombănind:

— Încântat să-i văd la faţă pe detectivii celei mai de soi agenţii „de particulari”... Nu era greu să deduci din tonul său răguşit că la fel de încântat ar fi fost văzând un păianjen în strachina de supă. Ce mai face „domnul B.”, marele vostru şef, bine merçi? Da? Dumnealui nu binevoieşte a-şi arăta prea cinstitul chip pe la noi... îşi trimite funcţionăraşii.

— Par-pardon! răcni minusculul domn G., ai cărui ochi, printr-o coincidenţă, erau la fel de galbeni cu ai comisarului. Nu suntem funcţionăraşi, ci detectivi!

— Hm, hm! Dar de ce nu şezi undeva?

— Ce noutăţi în cazul Glucescu? întrebă domnul V.

Tarsiciu îl privi, încercând să pară glacial. Nu-i reuşi decât în parte.

— Nu văd de ce ar trebui să vă pun la curent cu cercetările noastre!

— Trebuie să colaborăm în acest caz! strigă domnul G. dintr-un colţ al biroului, şi-n clipa următoare se şi afla în colţul opus.

— Nu colaborăm cu „particularii”, mârâi Tarsiciu. Dar, pentru numele lui dumnezeu, ia loc undeva, că am ameţit tot întorcând ochii să te urmăresc...

— Poftim? Ce tot spui?

— Şezi! zbieră comisarul-şef, semi-ridicându-se, rezemat în palme.

— Nu pot! urlă G. Nu pot sta locului. Nu pot, pur şi simplu!

Într-acestea, frizura întunecată a secretarei Mary înflori în uşă:

— E ceva necaz, şefule? Să trimit caraula?

— Da! Trimite-o la dracu. Altceva?

— Domnul inspector Iuga Martin insistă să intre.

— Şi de ce nu-l laşi? Nu mai încape-n uşă?

Iuga, în cămaşă albă, proaspăt bărbierit, cu o viorea albastră la butonieră, pătrunse fluierând. Renunţă să mai fluiere; strigă:

— E aici amestecată şi o femeie, dar..., observă brusc faţa posacă a lui Tarsiciu, care bodogăni indispus:

— Pe domnii nu-i privesc afacerile noastre, Martin... Îi cunoşti pe domnii?

— Şi încă prea bine, confirmă tânărul detectiv, strângându-i mâna lui V. Apoi fu nevoit să gonească niţel pe urmele lui G. pentru a-l ajunge şi a-i strânge şi lui lăbuţa. Tarsiciu urmări de la mare distanţă aceste efuziuni inutile, apoi se ridică, iar mutra lui ar fi putut înăcri chiar şi un sirop de vişine.

— Domnii mei... după cum vedeţi... treburile...

V. se ridică, sprijinit în cârjele lui. Ceru scuze pentru deranj, cu aerul cel mai demn, apoi oamenii agenţiei Lăzău părăsiră acel birou afumat de poliţie. Afară, G. începu să scuipe ca o mâţă furioasă:

— Mii de draci! Nu accept să fiu umilit de orice poliţai obtuz! Am să mă plâng lui Lăzău!

— Ai înnebunit de tot – dacă e posibil să fii şi mai nebun decât eşti! replică V. Ai uitat că Lăzău nu există!?

— Bun! Şi atunci, cui ne plângem?

— Arhiepiscopului de San Sebastian! Mai taci un pic! Îmi alungi şi gândurile puţine pe care le am!

Trecură bulevardul, pentru a intra la „Florida”.

— O cafea! porunci domnul V.

— O anti-cafea! comandă G.

Picolul holbă ochii cât cepele.

— Adică, îi explică V., un sirop de lămâie, la care adaugi zahăr, rom, gheaţă, esenţa de vanilie, puţin piper...

— Nu ştiu dacă nu cumva este ilegal să preparăm o astfel de otravă, se îndoi băiatul. Am să-l întreb pe patron...

Un sfert de oră mai târziu, acolo, la una din mesuţele izolate, îi găsi Iuga Martin.

În acest punct al povestirii interveni Silviu Balamela:

— Pardon! Eu cunosc Bucureştiul dinainte de război. Berăria de peste drum de Poliţie nu se numea Florida, ci Texas, o spun cu toată seriozitatea!

— Şi asta te face mai fericit? îşi ascunse V. nemulţumirea în dosul unui zâmbet străveziu. Bon! Florida nu se numea Florida, pe comisarul Tarsiciu nu-l chema Tarsiciu, şi aşa mai departe... e un obicei curent ca autorii să mai schimbe denumirile, asta îi fereşte de o groază de necazuri... Şi până ce Balamela să dea replică, fostul detectiv întoarse capul: Domnule Bală, mai scoate pentru noi nişte Staropramen, mi-e sete!

— Nu se poate colabora cu Tarsiciu al dumitale! strigă domnul G. dănţuind în jurul mesei, acolo, la Florida.

— A îmbătrânit, săracul, îl scuză tânărul inspector Iuga. A prins el şi vremuri mai bune, dar acum...

— Uite ce e, vorbi grav V., ai pomenit ceva despre o femeie... Ce fel de femeie?

— Îmi dădeam şi eu importanţă, surâse ardeleanul. Mă luam după isteţii de franţuji... *Cherches la femme...* De fapt nu ştiu nimic exact.

— Noi în schimb, reluă V., posedăm elemente care s-ar putea dovedi esenţiale.

— Mă iertaţi, îl întrerupse Iuga. Eu sunt un om socotit! Cu toată amintirea agreabilă ce o am în urma cercetării în comun a cazului „BIB”, aş vrea să ştiu pe ce baze se întemeiază colaborarea noastră prezentă?

— Pe nici un fel de bază! ţopăi G. Pe lângă cazurile colosale în care e angrenată Agenţia Lăzău, moartea unui oarecare Glucescu e un fleac pe care-l vom rezolva în treacăt.

— Mda, aprobă V. La noi la Agenţie s-a prezentat o blondă, cea mai frumoasă şi mai blondă blondă dintre blonde, iar povestea ei merită a fi luată în consideraţie, în măsura în care merită a fi luate în consideraţie poveştile blondelor...

— Mai repetă o dată fraza asta, şi-ţi dau un premiu! rânji Ceclan.

— Nu face pe deşteptul, domnule aviator!

— ...Ai auzit, prietene Iuga Martin, de un vaporaş cu numele delicat de „Creola”? Nu, n-aveai cum, s-a scufundat în 1910 undeva în preajma insulei Ada-Kaleh, într-un accident straniu, a explodat căpitanul, dacă e posibil aşa ceva...

— Cum să explodeze un căpitan?

— Zic şi eu... Ceva a explodat, în orice caz! De ce nu chiar căpitanul? Copastia asta bătrână urca pe Dunăre până la Budapesta, şi chiar până la Viena, transportând tot ce vrei, şi mai ales ce nu vrei, cherestea, pasageri, stafide şi chiar actriţe. În ziua când a sărit în aer, „Creola” avea pe bord, între stafide şi actriţe, pe consilierul Wittenauer, de profesie austriac. Ba nu, pe austriacul Wittenauer, de profesie consilier. Aşa scrie în jurnalul de bord al „Creolei”, care jurnal a ajuns în mâinile blondei pomenite mai sus...

— Vai de mine, se căina Iuga, în ce ignoranţă am trăit până acum! Eu îmi închipuiam că o navă, dacă se scufundă, se duce în adâncuri cu jurnal cu tot, chiar şi-n cazurile când explodează căpitanul...

— Asta e regula, iar excepţiile nu fac decât s-o confirme. Se pare că jurnalul de bord a fost cumva sustras înainte de explozia căpitanului... Blonda pretinde că l-a găsit în podul casei, printre vechituri şi hârţoage uitate.

— Desigur! Acolo, în podurile caselor, întâlneşti tot-deauna felurite obiecte misterioase! Ce ne-am face dacă n-ar exista poduri?

— Apreciez humorul d-tale, tinere, făcu rezervat V. Blonda pretinde că acel consilier Wittenauer avea cu el o lădiţă cuprinzând colecţii interesante de diamante şi perle.

— Ador basmele cu diamante şi perle, însă nu cred în ele, obiectă Iuga.

— Nici eu nu mă dau în vânt după ele.

— Unde e acum jurnalul de bord? întrebă Iuga.

— A dispărut. Blonda pretinde că i-a fost furat.

— Ce să-i faci! Un obiect furat o dată, se lasă furat şi a doua oară!

— Ia nu mai face pe scepticul! strigă G.

— Bine, şi dacă nu fac pe scepticul, la ce-mi foloseşte?

— S-o luăm metodic, reveni V. Câteva clipe după plecarea blondei, se prezintă la noi la Agenţie trei indivizi: advocatul Glucescu, alungătorul de furnici Spânoche şi lingvistul Melc... ba nu, Krafcik. Ei îndrugă ceva despre o comoară pe o epavă, dar colegul acesta al meu, G., pe care-l vezi cât e de zgâlţâit, îi trimite la dracu, pe motiv că nu ne ocupăm de comori şi de epave, ceea ce este purul adevăr. Ziua următoare Glucescu e asasinat, lingvistul capătă şi el o porţie, mai mică, alungătorul de furnici scapă, iar nouă ne pică fisa: facem legătura dintre blondă, jurnalul de bord al „Creolei” şi cei trei caraghioşi, dintre care unul nu mai e caraghios – un mort nu mai poate fi caraghios. Deh, deh! Faptul că s-a comis o crimă de omor dă brusc o anumită consistenţă acestei poveşti ireale cu tezaurul şi epava... ce zici?

— Şi mie începe să-mi pice fisa, dar mai lent, că mi-s de pe Someş... Dar explică-mi, pentru numele lui Dumnezeu, ce înţelegi prin „alungător de furnici”?

III

— Căsuţa părea într-adevăr foarte veche, aş zice chiar că era de pe vremea fanarioţilor – dacă aş fi convins că au existat şi ăia vreodată. Ştiţi, eu n-am cultul istoriei moderne, continuă să povestească, nu fără melancolie, domnul V. Dintr-un anumit punct de vedere, mintea mea s-a oprit la antichitatea cea pierdută în pâcle, şi anume la antichitatea feniciană – dacă asta vă zice ceva. Dar acesta e un gând pesimist asupra căruia nu insist...

Nimeni, nici Profesorul, nici Ceclan. nici măcar Balamela, nu-i cerură să insiste. Fostul detectiv îşi depănă mai departe amintirile.

— Era exact genul de căsuţe în care locuiesc vrăjitoarele şi-n podul cărora trebuie să existe ceva dubios, un cifru, un şacal împăiat, dacă nu chiar jurnalul de bord al unei nave ce s-a scufundat prin explozia căpitanului. Doi plopi înalţi şi bătrâni o încadrau, dându-şi mâna deasupra acoperişului. O sârmă atârna printr-o deschizătură a gardului şi, fără să-mi dau seama dacă e bine ceea ce fac, am zmucit de ea. Un zgomot de bronz destul de lugubru răsună undeva în interior şi un interval de timp mai târziu se ivi şi vrăjitoarea; ne examină din uşă ca un păianjen din vizuina sa.

— Hei, bunicuţo, vrem să vorbim cu domnişoara Iuliana.

Iuliana era blonda aia fatală. Bunicuţa, care nu arăta nici pe departe a bunicuţă, ci mai curând a lupoaică centenară chinuită de regretul că nu mai poate comite răutăţi, răspunse că nu cumpără ciuperci sau cam aşa ceva, făcând pe surda. Colegul meu G. zbieră şi el ceva, determinând-o pe babă să vină la poartă. În timp ce a parcurs cei vreo cinci metri, am fi putut să luăm micul dejun, să ne odihnim, şi să rezolvăm alte două, trei mistere, G. ţopăia ca un dement de nerăbdare, iar Ion Spânoche, alungătorul, trăgea din pipă, făcând pe calmul, deşi am băgat de seamă cum îi creşte barba pe obraz...

Când vrăjitoarea înţelese în cele din urmă ce am dori, ne explică, făcând abuz de sunete guturale, că Iuliana nu e acasă, că nu locuieşte acolo şi că, în general, nici n-o cunoaşte. Toate acestea fără a deschide poarta. Din fericire, tocmai când băteam în retragere, un glas cristalin răsună de undeva.

— Du-te în casă, bunicuţo, să nu răceşti!

Să răcească! Era o căldură de iad, cel mult ar fi putut să se coacă!

Iuliana deschise zăvorul şi ne pofti să intrăm cu acel zâmbet minunat al fetelor neprihănite.

— Bunicuţa îmi apără cinstea, explică în chip de scuză. Niciodată n-ar recunoaşte că sunt acasă!

Fiind cel mai în vârstă, am făcut prezentările: domnul G., colaboratorul meu, pe care de altfel îl cunoştea, domnul Spânoche, domnul Iuga, „de la poliţie”...

Fata se încruntă puţin, însă foarte puţin:

— De la Poliţie?

— Nu citiţi ziarele? o întrebă detectivul, ai cărui ochi nu se mai dezlipeau de fată. A survenit un asasinat... dacă nu e brutal cuvântul.

Iuliana ridică din umeri, nu exagerat de impresionată.

— Nu citesc niciodată ziarele, mi-a interzis bunicuţa... Tocmai mă chinuiam cu nişte afurisite de furnici care mi-au năpădit bucătăria, aşa că scuzaţi-mi ţinuta...

— Vă scap eu de furnici, se învioră brusc Spânoche. Şi, fără să mai aştepte, dădu colţul casei. Îl urmarăm destul de jenaţi. Un şir de furnici, toate încărcate cu bunătăţi specifice, în special muşte decedate, traversa bucătăria de vară. Alt şir venea în direcţie inversă. Dracul ştie de unde veneau şi încotro se îndreptau! Alungătorul Spânoche îngenunchie şi boscorodi ceva obscur – nimeni n-a înţeles ce, apoi se ridică, declarând fericit că în mai puţin de un ceas aceste simpatice fiinţe au făgăduit să-şi ia tălpăşiţa.

— Şi s-au ţinut de făgăduială?

— Nu mă încurca, Balamela! Am pus capăt comediei cu furnicile şi am luat fetei un prim interogatoriu... foarte politicos. Jurnalul de bord al „Creolei” dispăruse de pe noptiera din dormitorul Iulianei, unde nu pătrunde absolut nimeni, nici măcar bunicuţa, încăperea aia serafică aflându-se la etaj... Inspectorul Iuga Martin pretinse, cu delicateţe desigur, să vadă noptiera şi dormitorul, blonda se opuse categoric, „acolo nu intră picior de bărbat”, şi, fiind aproape răpuşi de căldură, n-am mai insistat în acest sens. Am întrebat-o pe Iuliana dacă i-a cunoscut dinainte pe advocatul Glucescu, pe Krafcik şi pe Spânoche, Spuse nu, şi nu, şi nu. N-aveam motive nici să n-o cred, dar nici s-o cred. Singurul ei argument era frumuseţea. Dar e acesta un argument?

IV

— Vrei să spui că ai supsonat-o pe blondă de la bun început? se interesă Profesorul Halalaie.

— Mda! răspunse destul de înţepat domnul V. Aveam deja şcoala lui Lăzău!

— Pardon?! Dar Lăzău nici nu exista!

— Cum de nu pricepi, Profesore? Era suficient să ne închipuim numai că avem un maestru imbatabil precum Lăzău... chestie de psihologie, de autosugestie! Ei bine, după ce ne-am scăpat de alungătorul de furnici, a cărui mutră clandestină ne cam deranja, am rămas între noi, detectivii de profesie, eu, G., şi Iuga. Ne-am dus la spitalul Colţea să vedem ce mai e cu lingvistul Krafcik; acesta, într-o rezervă bună, mânca ciocolată şi bea bere, netrebnicul, să prindă puteri. Rana se dovedise a fi un fleac, glontele pătrunsese superficial şi fusese extras cu uşurinţă. M-am mirat: ce fel de piele atât de groasă o fi având şi omul acesta?! Unde era glontele? La laboratorul Poliţiei. Ajungem şi acolo. Iată ce ne-a spus lingvistul...

— Stai puţin! Au plecat sau n-au plecat furnicile din bucătăria blondei?

— Taci, Balamela! Lingvistul Krafcik era vechi amic al lui Glucescu, deşi nu aproba întru totul multele escrocherii mărunte în care era vârât acesta. Într-o zi advocatul vine la el, la Krafcik, şi-i propune o expediţie pe insula Ada-Kaleh, să caute, cică, o comoară. Lingvistul se strâmbă: vremea căutătorilor de comori a trecut, şi aşa mai departe. Advocatul insistă, pretinde că are un indiciu grozav, agită chiar şi un fel de hartă, plan sau schemă, şi-l întreabă pe lingvist dacă ştie un băiat liber, cinstit, blând şi prostuţ, ca să fie trei în expediţia asta, mai exact să fie un fraier care să ducă bagajele. Krafcik cade pe gânduri, iar apoi îl desemnează pe Spânoche, cunoscându-l bine. Spânoche e convocat, e de acord să participe la aventură, dar cere să

fie consultaţi nişte detectivi, în speţă ăia de la Agenţia Lăzău, de care a auzit că fac minuni. Cam peste mână, Glucescu acceptă, bănuind că oamenii lui Lăzău nu vor lua în serios treaba, cum s-a şi întâmplat. Cei trei se înapoiază la locuinţa advocatului, Bulevardul Şotropa, 34, pentru a definitiva planul acţiunii, când în fereastra întredeschisă apare un Colt enorm care începe să scuipe – ca-n Far-West. Glucescu pică fulgerat, lingvistul capătă un glonte în piept şi se prăbuşeşte, Spânoche, cu moartea în sânge, se aruncă sub masă... N-a ieşit de acolo decât după un ceas, ce e drept, nevătămat... Cam asta era tot. N-aveam motive să nu-l cred pe lingvist. Dar nici să-l cred.

Ne-am purtat paşii către laboratorul Poliţiei. Ce am aflat acolo? Ceva de-a dreptul senzaţional! Proiectilul care-i răpise lui Glucescu dreptul de a mai pleda vreodată pe acest pământ provenea dintr-un obuzier calibrul 45, iar bucăţica de metal extrasă din pectoralul lui Krafcik fusese expediată dintr-un minuscul revolver de damă, bun de pus în poşetă şi de utilizat ca pudrieră, un „Broskoe 22”, un flecuşteţ, o jucărie... Nu mai înţelegeam nimic! Asasinul de pe Bulevardul Şotropa se folosise de două pistoale diferite? Păi, de ce? Ducând cu noi acest „păi, de ce”, am ajuns iar la Florida să luăm o cafea...

— La Texas!

— La Florida, domnule Silviu Balamela, şi mai taci! Cu cafeaua sub nas am zis: îi voi face şefului meu Lăzău următoarea propunere, să plecăm la Ada-Kaleh... Iuga Martin se apucă să protesteze, pretinzând că e cea mai aberantă dintre idei. Ce facem noi acolo, la Ada Kaleh? I-am explicat: La Bucureşti e cald, acolo e bine, bate briza... Dunării Albastre, stăm la soare, bem turcească specială, făcută de turci, iar între două cafele căutăm diamantele lui Wittenauer.

— Misiunea mea e să-l caut pe asasinul lui Glucescu! obiectă Iuga.

I-am dat o replică mare, de profet:

— Sunt sigur că umblând după comoară, vei da şi peste ucigaş.

— Dar ce va zice şeful?

— Convinge-l pe Tarsiciu să-ţi aprobe o deplasare la Ada-Kaleh, îmbrobodeşte-l, ce, eu trebuie să te învăţ? La rândul meu, îl voi lămuri pe domnul B. să ne dea verde în aceeaşi direcţie.

— Dar domnul B. nici nu... începu să danseze G.

— Taci, i-am astupat gura, căci nenorocitul avea de gând să spună că „nu există”. Şi astfel, ne-am despărţit în ziua aia sufocantă.

V

Fostul *limier* mai sorbi din berea Staropramen şi urmă satisfăcut:

— Nici prin gând nu-mi trecea să caut vreo blestemată de comoară pe Ada Kaleh! Nu credeam în ea, şi n-am crezut nici măcar după ce am găsit-o... Dar nu vizitasem încă acel mic paradis oriental care este insuliţa aia de pe Dunăre, şi cum pusesem ceva parale deoparte, îmi ziceam că un concediu m-ar întrema, şi ar fi salutar pentru sistemul nervos atât de zguduit al lui G.

— Atunci de ce l-ai târât acolo şi pe Iuga?

— Păi nici nu l-am târât, eram sigur că Tarsiciu n-are să-i aprobe fantezia cu Ada-Kaleh, însă comisarul, om imprevizibil, nu s-a opus. Era prea cald ca să te opui la ceva. Ardeleanul acela simpatic şi muncitor merita şi el o destindere, pe legea mea! Însă cine credeţi că se prezintă la Agenţie? Iuliana! Cere permisiunea să participe la expediţie. „Cum de ai aflat?” o întreb. Face pe misterioasa, dar nu era necesar să fii cel mai bun discipol al marelui Lăzău ca să-ţi dai seama că-i şoptise la ureche Iuga Martin: nefericitul, se amorezase... Nu mi-a convenit, prezenţa unei fete frumoase complică al dracului totul, dar ce era să fac, de fapt toată tărăşenia oarecum de la ea pornise. Apoi

lucrurile s-au complicat şi mai mult, căci s-au alipit de noi Krafcik – înzdrăvenit de-acum – şi Spânoche. Pentru ce? Nici acum nu-mi explic bine, însă cred că Iuga pledase în favoarea participării lor, cică la faţa locului ar fi putut reconstitui mai bine unele detalii ale hărţii, planului sau schemei ce le-o fluturase în faţa ochilor Glucescu, care schemă dispăruse ca şi jurnalul de bord, definitiv şi inexplicabil. Raţionamentul nu stătea în picioare, dar mi-am zis că n-are decât să facă fiecare aşa cum îl taie capul. Pe mine mă tăia capul să merg la Ada-Kaleh, să respir aromele dispărutului Levant şi să nu mişc un deget – însă, nu s-a întâmplat aşa?

Am închiriat o casă albă şi măricică, de la un turc, Mustafa. Cred că pe toţi localnicii insulei îi chema Mustafa – poate exagerez. Casa era răcoroasă, însă plină de furnici. Spânoche umbla printre ele, boscorodind...

— A reuşit să le alunge?

— Taci, Balamela! Colegul G., de cum a ajuns pe insulă, a început să forfotească în toate direcţiile, lăsându-i cu gurile căscate pe băştinaşii ăia lenevoşi. L-am ameninţat că dacă nu se potoleşte, îl leg de pat. Harnici se dovediră Iuga Martin, lingvistul Krafcik şi blonda Iuliana. Căutau, al dracului ce mai căutau! Căutau comoara. Mai blânduţ se arăta Spânoche, el cu furnicile lui; nici eu nu mă agitam, toropit în umbră, cu cafeaua şi pipa. Totuşi, după o vreme, chiar să fi ţinut tot timpul ochii închişi, nu se putea să nu observ că, în timp ce Iuga Martin căuta haotic, în toate părţile, Krafcik şi cu Iuliana păreau a se conduce după o anumită metodă. Erau deseori împreună, schimbând păreri pe ton şoptit, despărţindu-se iute când erau surprinşi. Asta mi-a dat de gândit, însă nu mi-a dat şi dureri de cap, căci mă durea-n cot de comoară! Totuşi se pare că acelei comori îi venise sorocul să fie descoperită! Ştiţi, există un destin al comorilor, în privinţa asta e mare specialist amicul meu Leonida Neamţu, dar să nu ne abatem de la subiect.

Blonda Iuliana trecea în costum de baie spre apă, făcându-i şi pe turcaleţi să suspine – ori asta e oricum ceva!

Am întrebat-o dacă bunicuţa-i permite să expună o atât de mare suprafaţă din pielea ei diafană privirii păcătoase a bărbaţilor, dar m-a repezit verbal de era să mă rostogolesc în Dunăre, iar după ce era să mă rostogolesc, m-a cuprins, ca să zic aşa, o meditaţie. Mieluşica asta de Iuliana era de fapt tăioasă ca spada lui Baiazid, şi dură ca diamantele lui Wittenauer! Ştia, ce doreşte, şi dorea să pună lăbuţa ei delicată pe comoara aia nenorocită, şi comoara să-i rămână doar ei! Şi era cât p-aci să se întâmple aşa!

Pare de necrezut, dar caseta cu diamantele austriacului a fost găsită – pare de necrezut *acum,* veţi înţelege imediat că nu e chiar o minune aşa de mare... A fost găsită, caseta, nu în fundul Dunării, ci într-una din subteranele uitate ale insulei, unde cineva, după explozia căpitanului şi a „Creolei”, a îngrămădit ce a mai putut salva de pe epavă. Caseta era închisă – poate cel care a ascuns-o nu şi-a dat seama că acolo e o comoară, dar aici sunt o mulţime de „poate”, eu am să relatez ce e sigur. Aşa... Iuga Martin, om cinstit, sugerase că diamantele ar trebui predate statului român, care va căuta probabil rudele, urmaşii lui Wittenauer. Propunerea n-a întâmpinat proteste, dar nici aplauze prelungi. Nici un fel de aplauze. Ultima seară pe care aveam s-o petrecem pe insulă trebuia să fie marcată printr-un mare ospăţ – festinul victoriei. La urma urmelor nu e puţin lucru să dezgropi o comoară în plin secol douăzeci! Dacă nu sunteţi de acord, găsiţi una şi dumneavoastră!

VI

Eram plin de melancolie în seara aceea! O mulţime de gânduri, de întrebări mi se înghesuiau în cap, izbindu-se ca nişte bile de biliard – altă comparaţie nu am la îndemână. Afacerea era tenebroasă! Cine-l ucisese pe Glucescu şi de ce? Cine-l rănise pe lingvistul Krafcik, iar dacă era una şi

aceeaşi persoană, de ce folosise pistoale diferite? Exista realmente un jurnal de bord al „Creolei”? Cum se face că Iuliana, ajutată de Krafcik, dibuise diamantele austriacului, în timp ce Iuga Martin, băiat dezgheţat şi detectiv de profesie, bâjbâise ca un caraghios, fără a găsi măcar un dinar găurit? Cum se face că Iuliana plus Krafcik, după ce se strofocaseră atât, au acceptat fără să protesteze, e drept că şi fără entuziasm, să predea tezaurul către autorităţi? Şi altele... Nimic nu se lega în povestea asta!

M-am dus la o cafenea pe malul Dunării şi am privit apa. Majestuos fluviu, şi enigmatic! M-am pomenit întrebându-mă: ce ar face Lăzău în locul meu?

O matroană respectabilă mă servi cu dulceaţă de trandafiri a cărei aromă ajungea, cred, până la Vidin, şi fireşte cu o cafea. Am auzit-o că începe să vorbească, dar abia după câtva timp am priceput că se ocupă de Iuliana, pe care o trata cu diferite calificative, dintre care cel mai serafic era „dezmăţată”. Zicea că bărbaţii de pe insulă şi-au pierdut capul şi că se va întâmpla o nenorocire. M-am strâmbat către ea: „Cară-te, acriturǎ!” şi astfel mi-am recâştigat singurătatea filozofică. Nu pentru multă vreme, căci apăru Iuga să mă invite la sindrofia de adio. Era şi el muncit de gânduri şi nemulţumit, aşa că n-am schimbat cuvinte de prisos.

Sub umbrarul din faţa casei, în lumina a două lămpi împodobite cu abajururi în culori pastelate, se lăfăiau un curcan fript, gustări de somon, cegă, măslinuţe, carafe cu vin răcoros de Segarcea. M-am întrebat: unde este însă obiectul acestei sărbătoriri, caseta cu diamante? Dar m-am întrebat numai în gând. Toată afacerea începuse să mă cam plictisească. Amicul meu G. se vânzolea şi el pe acolo, dar nu făcea mai nimic; în schimb Iuliana făcea de toate, mai aranja câte un tacâm, turna vin în pahare, şi altele... Era înfiorător de frumoasă, bestia! Iuga Martin o urmărea, ameţit. În preajma ei toate instinctele sale de poliţai amorţeau.

După ce lumea se aranjă la masă, Iuliana ridică în lumină un pahar cu limonadă şi zise:

— Să ciocnim!!

Am întrebat-o:

— Dar cum, nici în seara asta nu bei şi tu un vin?

Îmi răspunse:

— Nu, domnule V., căci nu-mi dă voie bunicuţa!

Asta era Iuliana! în seara aceea devenise iarăşi moale şi dulce ca o mâţulică, aşa cum o cunoscusem la Bucureşti. Dar eu ştiam că nu e moale şi dulce, ci aspră şi elastică precum oţelul.

Deodată am auzit un strigăt disperat:

— Vai, *furnicile mele!*

Strigase, vă închipuiţi desigur, Spânoche. Într-adevăr, de la gard şi până la peretele casei, un şir dens de furnici încremenise straniu. Nu se mişcau!

— Bănuiesc că s-au îmbătat, făcu vesel Krafcik. Adineaori am vărsat pe jos nişte vin, căci în paharul meu se instalase un paing...

— Dar eu cred că sunt moarte, şopti Spânoche, aplecat asupra şirului de furnici.

— Lăsaţi-le dracului! dănţui G. Nu mai ciocnim odată? Nu bem? Eu m-am uscat de sete.

Am pus cu toţii mâna pe pahare şi le-am ridicat, dar în clipa aceea am avut unica sclipire de geniu din tot cursul acestei blestemate afaceri, şi am răcnit:

— Opriţi! Nimeni nu bea! Vinul e otrăvit!

Lingvistul Krafcik, specialist în cuvântul *melc,* sări cu ghearele spre gâtul blondei Iuliana.

— Ticăloaso! Chiar şi pe mine ai vrut să mă omori, aşa cum ai făcut cu Glucescu! Lucreţia Borgia ce eşti!...

VII

La proces, Iuliana nu recunoscu nimic. Nici că a pus o puternică doză de venin de *shimma* în vin, nici că l-a

împuşcat cu sânge rece pe asociatul ei Glucescu şi a tras un glonte aproape inofensiv în pieptul lui Krafcik...

— Puţină metodă, domnul meu! interveni Sergiu Ceclan. Iuliana i-a împuşcat pe amândoi? Atunci cum se face că acest Krafcik a venit pe Ada-Kaleh după ea?

— Cazul a fost tenebros, şi rămâne tenebros, chiar şi după ce s-a lămurit, oftă fostul detectiv. Se pare că jurnalul de bord al navei „Creola” a fost sustras puţin înainte de explozia căpitanului... După mulţi ani acest document, cu menţiune limpede asupra diamantelor lui Wittenauer, ajunge în mâna Iulianei care se asociază cu Glucescu, om de acţiune... Dacă se cunoşteau? Desigur, se cunoşteau de la clubul de tir „Arcaşul Verde”, unde blonda venea des şi ţintea bine. Lăzău presupune...

— N-o lua razna, amice, i-o tăie Balamela. Lăzău nu există!

— Nu există! Când zic Lăzău, înţeleg Agenţia Lăzău. Tot ce urmează sunt presupuneri şi... cum le zici... supoziţii.

— Stai puţin, spuse Halalaie. De ce nu s-a dus Iuliana singură, cu Glucescu numai, pe Ada-Kaleh, ci a format o întreagă echipă?

— Nu ea a format echipa, ci a intervenit aici diavolul sau fatalitatea... Glucescu era un escroc. A păcălit-o pe fată. A intrat în dormitorul ei, unde „nu călca picior de bărbat”, escaladând cu ajutorul plopului din dreptul ferestrei, a furat jurnalul de bord, iar apoi s-a spălat pe mâini: zicea că renunţă la afacere, nu-l interesează nişte diamante îndoielnice... Dar îl interesau al dracului de mult! Iuliana a continuat să-l spioneze, iar când Glucescu şi-a format propria echipă, l-a sedus, sau, ca să fim puritani, l-a convins pe lingvistul Krafcik, care a trecut de partea ei, rămânând însă în echipa lui Glucescu. El a informat-o pe blondă despre reuniunea din Bulevardul Şotropa, fata a venit şi l-a ras pe Glucescu dintr-un foc, apoi a pus în mâna lui Krafcik acel delicat „Broskoe 22”, pentru ca lingvistul să-şi cauzeze o rănire uşoară. Aşa se înţeleseseră în prealabil – cu scopul de a-i deruta pe toţi! Dar Krafcik n-a avut curajul să apese

pe trăgaciu, şi atunci tot fata i-a trimis acel plumb în piept, fapt care ne-a încurcat mult, fiind un glonte de alt calibru...

— Şi toate acestea sub ochii lui Spânoche? se miră Dan Leordeanu.

— Spânoche n-a văzut nimic! Era ascuns sub masă şi tremura cu ochii închişi...

— Rezolvarea aceasta nu-mi place de fel, mormăi Ceclan.

— Nu i-a plăcut nici comisarului Tarsiciu, nici procurorului. Când Iuga Martin le-a debitat povestea, amestecându-le pe toate – căci era hăbăucit de cap din cauza iubirii pentru blondă şi a întorsăturii neprevăzute – amestecând jurnalul de bord, explozia căpitanului, complotul lui Glucescu împotriva Iulianei, complotul Iulianei împotriva lui Glucescu, falsa tentativă de omor asupra lui Krafcik, mărturia neconcludentă a lui Spânoche, comoara, vinul otrăvit de pe Ada-Kaleh şi furnicile, aceşti onorabili domni au început să-şi smulgă părul din cap – cât îl mai aveau... şi nu şi-au revenit nici când le-am aşezat în faţă diamantele austriacului, ba pot zice că au fost şi mai derutaţi... Iuliana, din aceste motive, dar poate că şi din altele, s-a ales cu o condamnare uşoară, iar acum mi-ar face plăcere să zic că-şi ispăşeşte mustrările de conştiinţă într-o mănăstire, dar, sincer vorbind, habar n-am unde e şi ce e cu ea. Poate mă veţi considera drept un misogin împuţit, dar vă spun, căci le cunosc pe aceste mâţulici frumoase, nimic pe lumea asta, nici pedeapsă, nici vorbă bună, nu le poate schimba vocaţia, şi pariez că blonda din povestea noastră, fie că se află acum în coliba unui papuaş, sau în palatul unui afurisit de milionar din New-Orleans-City, pune la cale noi şi noi răutăţi.

— Eşti pesimist, bătrâne, remarcă Sergiu Ceclan. Eu cunosc o fostă hoaţă de buzunare care e acum mama a patru copii şi bunica a unsprezece nepoţi. În sfârşit! Ce s-a ales însă cu diamantele lui Wittenauer?

— Praful şi pulberea! Autorităţile au tot încercat să-i găsească, pe urmaşii acestuia, însă austriecii, deşi mari dansatori, au picat în tot soiul de bănuieli – credeau că li se întinde o capcană, nu ştiu ce fel de capcană! Poate că nici

consilierul nu adunase comoara aia prin cele mai ortodoxe mijloace. Şi aşa, până să se lămurească lucrurile, a venit şi războiul; clădirea unde era depozitată provizoriu, de câţiva ani, caseta lui Wittenauer, a înghiţit o bombă grea, s-a deslocat, s-a aprins, s-a prăbuşit... Ce se întâmplă cu nişte diamante ce se găsesc într-o casă care arde şi se prăbuşeşte?

— Nu ştiu, spuse Ceclan.

— Nici eu nu ştiu, adăugă, modest, profesorul Halalaie.

— Idem, făcu Leordeanu.

— Ibidem! repetă Balamela. Dar, avea-voi, în sfârşit, un răspuns la întrebarea mea? A reuşit alungătorul de furnici să alunge furnicile?

— Nu, dragul meu prieten, zâmbi obosit fostul defectiv particular. Nicăieri, nici o singură furnică nu i-a urmat îndemnul de a pleca! Ştii ce s-ar fi întâmplat dacă furnicile?

— De unde să ştiu?!

— N-ai fi aflat această poveste! Am fi băut cu toţii vinul acela cu venin de *shimma,* acolo pe insulă – de nu erau furnicile care să-şi dea viaţa, sărmanele, pentru a ne preveni...

DESTINUL CEL BLESTEMAT AL COMORILOR

I: Enigma, de unde începe ea

Poşta de la ora şapte mi-a adus un plic parfumat din care căzu, ca răvaş de toamnă târzie, o frunză fermecător de palidă, iar apoi patru desene, fermecător de misterioase, lunecară şi ele pe masă. O prietenă îmi scrie că le-a copiat de pe o „suprafaţă bazaltică" scoasă la lumină cu prilejul fericit al unor săpături grăbite şi că ele se referă la o epocă atât de îndepărtată, de te cuprinde spaima că şi atunci existau oameni, iar noi nu existam...

M-am înarmat cu tradiţionala lupă, am pus în funcţiune Marele Aparat al Logicii Deductive şi aşa, către miezul de noapte, am fost în stare să dau un răspuns satisfăcător.

„Dragă prietenă, consider că de data aceasta specialiştii pe care îi invoci calcă graţios în străchini: nu e vorba de munci agricole, şi cu atât mai puţin de nişte *exerciţii infantile, iraţionale, nesemnificative.*

Cele patru desene, sau schiţe, vin a ne spune o poveste din vechimea cea arhaică, şi încă una dramatică! Să cătăm dar cu un ochi atent asupra lor! Iată, profilurile centrale, nu sunt baloane (de unde baloane?!), ci arbori (care poate au dispărut între timp!), semnificând o pădure deasă, vicleană, plină de neprevăzut... Neprevăzut? Păi, nu? Doi inşi se pregătesc a o străbate, primul din ei poartă pe creştet ceva care seamănă cu o lădiţă de banane. Cum înşeală aparenţele! În ladă sunt piaştri de aur! Dar, vei obiecta poate (deşi nu-ţi recomand), fiind vorba de epoca omului

primitiv, de unde piaştri? Ei bine, răspunsul e că aceste frumoase monede nu le-au fabricat ei, de vreme ce erau primitivi, ci au dezgropat de undeva comoara; cine-i împiedeca să facă săpături între două vânători de mamuţi?

Observăm că – aici începe cumplitul lanţ de asasinate – din codrul cel sinistru nu mai iese decât cel de-al doilea, după ce l-a suprimat ca pe-un pui de găină pe colegul său de expediţie şi a umflat comoara. Este prea clar, nişte banane banale n-ar fi putut să ducă întru ispită pe nimeni, de aceea susţin că erau piaştri.”

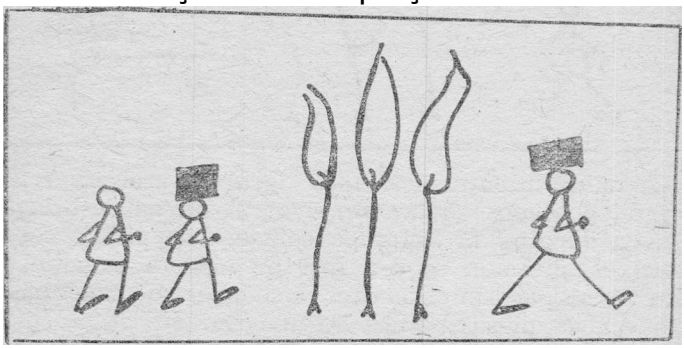

Povestea continuă.

Asasinul îşi continuă şi el calea lui otrăvită. Ce, vedem? O altă pădure, şi mai scorburoasă, îi barează drumul. Primitivul nostru, asasinul nostru cel primitiv, îmbătat de comoara ce o poartă pe cap (aici se pot face nenumărate speculaţiuni pe tema atât de generoasă că e mai bine să porţi comoara *în cap...)* pătrunde cam imprudent în desiş, unde, cum şi era de aşteptat, îl pândea, de la un timp, un tigru hămesit; acesta, nu numai că-l ronţăie, dar îi şi răpeşte cufărul doldora de piaştri pe care-l duce mai de-parte, cu precauţiune, în vârful urechilor, cum ne arată şi schiţa de pe „suprafaţa bazaltică”.

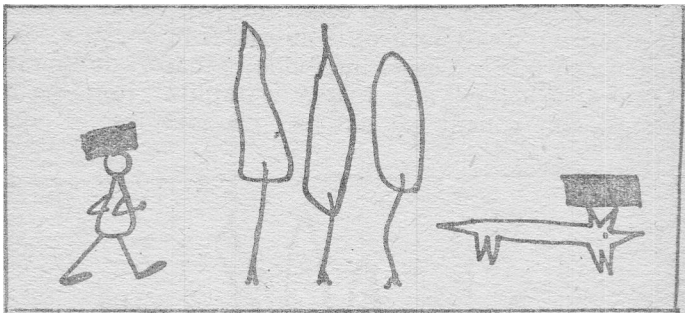

Ce naiba intenţiona să facă tigrul cu acel aur? Ehe! Este de presupus că era un avar şi un zgârie-brânză şi că avea de gând să îngroape comoara ca piraţii cei răi, numai că şiretenia sa n-a fost pe măsura avariţiei: în calea tigrului asasin observăm că se aşterne o nouă pădure în care el se pierde; adică nu mai iese din ea. Se pierde definitiv, iar comoara, comoara, în chip paradoxal, iese din codru, însă nu în coarnele tigrului, ci în vârful unui copac care, după câte ne e dat a înţelege, a luat-o razna...

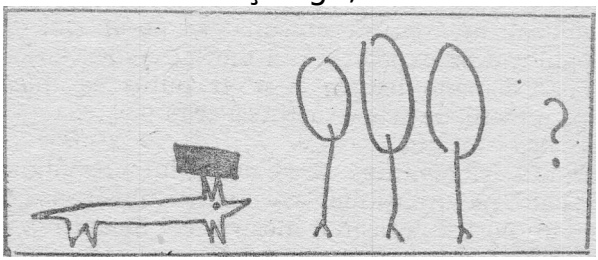

Ce s-a întâmplat, totuşi, în pădure? Se pare că – şi de la-această dilemă nu ne putem sustrage – copacul l-a asasinat pe tigru ca să pună laba pe comoară. Nu laba – rădăcina. Sau ramul. Cum vă place.

O fi vrut să ne comunice îndepărtatul strămoş că şi pe vremea sa nişte mohorâţi de piaştri erau în stare să întunece mintea omului, a tigrului şi a plopului – sau ce va fi fost? Posibil... Dar ce s-a întâmplat mai departe, ce a păţit plopul, pe plop cine i-a ucis? Greu de spus! Fie că s-a pierdut continuarea, fie că autorul, uluit de repeziciunea evenimentelor, s-a ascuns într-un loc unde putea fi sigur că nu va fi şi el tuns şi ras.

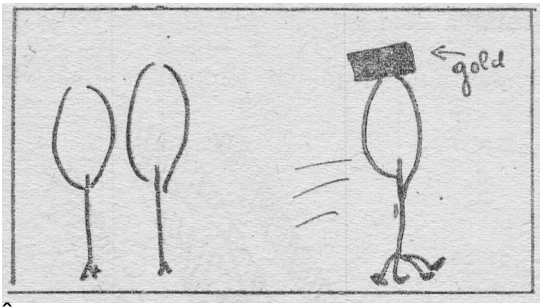

În orice caz, dragă prietenă, cred că ai dezgropat primul roman poliţist din lume, sau prima intrigă poliţistă – care, desigur, nu e lipsită de un duium de defecte (dar cum, cea dintâi locomotivă era perfectă?)

Bunăoară ultimul asasin, copacul, nu-şi încasează pe-deapsa ce o binemerită, deşi ar exista şi o mică scuză: pomenindu-se pe neaşteptate în regnul vegetal, autorul şi-a pierdut capul, nu s-a mai descurcat... *Cum* se pedepseşte un copac? Prin tăiere? Facil!...

Şi apoi, în acest roman detectiv, lipseşte personajul principal, detectivul, sau te pomeneşti că autorul în persoană s-a prevalat aici de acest rol, apetisant ca o banană?

Iarăşi banană! Doar am stabilit că era vorbă de piaştri, iar nu de banane!

II: Măria Sa Amprenta

Într-un oraş antic şi frumos, pe nume Antarra, trăia cetăţeanul Tabos, de profesie beţivan, aşa cum dumneata eşti de profesie plăpumar, sau ce-ţi doreşte inima. Tabos avea obligaţia de a se face ţuţ dimineaţa şi seara, deci de două ori pe zi numai, şi-n această stare jenantă să traverseze cetatea în diagonală pentru a le fi de paradigmă unora...

Municipalitatea îi plătea stipendie bună, iar „materialul documentar”, adică vinul, Bourbon-ul, sau ce va fi poftit

dumnealui Tabos în exerciţiul funcţiunii i se livra, firește, gratuit. Meseria nu era apăsătoare, dar nici simplă. Tabos ajunsese să nu mai poată deosebi starea de trezie de cealaltă stare, şi invers, mă înţelegeţi...

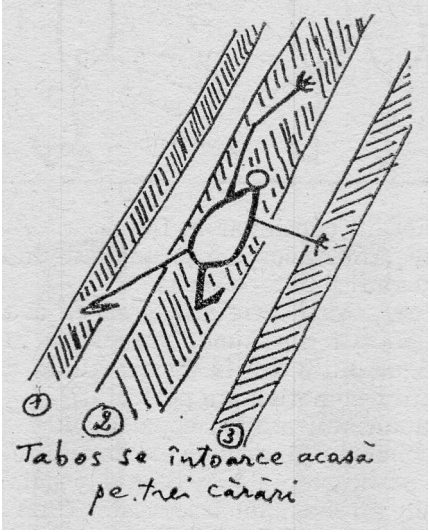

Tabos avea o nevastă. Era unica nevastă din lume, din toate lumile, din toate timpurile, care nu-şi dojenea bărbatul că vine acasă cherchelit.

Păcat de ea, aşa blajină, fiindcă un blestemat de *killer* – asasin – a *killerit-o* – a *asasinat*-o...

Întorcându-se de la servici, pe trei cărări ca totdeauna, Tabos dădu de ştire:

— Dulciţă, scoate zama, mi-s flămând! Dulciţa – nimic. Femeie, mişcă-te! o îndemnă înceţoşat Tabos. Ce e cu pumnalul acela între sânii tăi? Ia-l, nu-mi place!...

Dulciţa, căzută jos, într-un colţ. Tabos căzu şi el pe gânduri, aşa ceva nu i se mai întâmplase... După ce se ridică, el ceru ajutorul lui Macallo, de profesie alchimist, aşa cum dumneata eşti de profesie romancier.

Alchimistul se aşează într-un fotoliu, să-şi mai revină. Făcuse la viaţa lui de toate, transformase nisipul în aur, mercurul în găină, centurionul în râmă, râma în cometă... Dar cum se prinde un asasin?

Fără să ştie, Macallo trăia înălţătorul moment al naşterii meseriei de *flic,* de detectiv particular.

— Ce-mi dai dacă-l descopăr pe *killer*? întrebă alchimistul.

— Trei guldeni, şi o sticlă de rom! propuse Tabos.

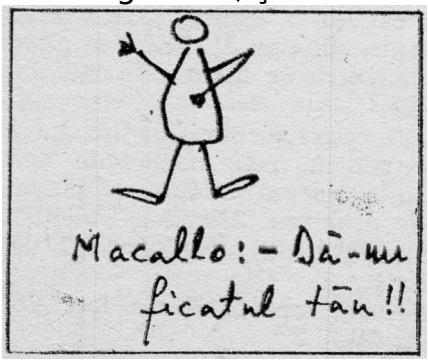

— *No, sir!* Guldeni pot să fabric şi eu la... indiscreţie, iar de beut, nu beau decât venin de schimma, şarpele acela magic. Tabos, dă-mi ficatul tău!...

— N-aş crede să pot răspunde *da,* replică Tabos după ce chibzui, fără ficat nu-mi pot face meseria de beţivan, care e bănoasă.

Macallo făcu o concesie:

— Mi-l dai după ce ieşi la pensie, nu e nici o grabă!

Tabos de data asta acceptă şi-l îndemnă pe alchimist să se aştearnă investigaţiilor, fără amânare. Macallo nu citise nici un roman poliţist şi habar nu avea că prima chestie ar fi să stabileşti mobilul crimei. (Spre deosebire de sfaturile eronate ale specialiştilor francezi care zic: „Caută femeia!” Un detectiv e om serios, nu aleargă după fuste!). Instinctul însă îl împinse pe alchimist pe calea cea bună.

— Mă Tabos, a dispărut oareceva din casă?

— Greu de spus, suspină acela, eu, tot în exerciţiul funcţiunii, cunosc casa asta ca prin ceţuri şi pâcle... Totuşi acolo în colţ, unde e acum cadavrul bietei Dulciţe, vieţuia parcă un cufăraş amărât, foarte vechi şi netrebnic... Parcă nu-l mai văd!

— Cu? întrebă alchimistul.

— Cu-cu! cucucăi Tabos, nepricepând.

— Vreau să zic, *cu ce* era cufăraşul? Ce conţinea?

— Păi îl aveam de la bunicu’, acesta de la străbunicu’, şi aşa mai departe, ştii cum e... Cheia se pierduse de mult.

Presupun că înăuntru se aflau hârţoage, fotografii, diapozitive, fleacuri...

— Ba nu, se opuse alchimistul-*flic*, un *killer* n-ar fi intrat în risc pentru nişte nenorocite de diapozitive! Eu cred că lădiţa aia era doldora de piaştri, sau în cel mai rău caz de drahme... Sărmana Dulciţă a încercat să se opună furtului, şi.., n-ai o lupă? strigă alchimistul, iluminat dintr-odată.

— Nu, prietene, lupa încă n-a fost şlefuită... şi de altfel, la ce ţi-ar folosi?

Macallo care cerceta duşumeaua dădu un răcnet:

— Evrica!

Tabos clătină cu tristeţe din cap:

— Dar stăpâneşte-te, amice, Arhimede încă n-a...

— Descalţă-te imediat! porunci Macallo.

— Dar ce, ai înnebunit de tot?

— Fă cum îţi spun! repetă băutorul de veninuri.

Tabos îşi trase încălţările – ce să facă? – dezvăluind o pereche de labe nu tocmai curate, însă perfect normale.

— Poţi să-ţi tragi cizmoacele la loc, nu eşti tu asasinul, bombăni Macallo nemulţumit.

— Dar eşti sigur, amice? se îndoi Tabos. Dacă în starea de confuzie în care vin de la slujbă am confundat-o pe Dulciţa cu un stâlp şi m-am atârnat de ea...?

— N-ai confundat-o cu nimic, explică Macallo, *the killer,* ucigaşul, umblă desculţ şi are şase deşte la piciorul drept!...

— Şase deţi la piciorul drept? se ului Tabos.

— Deformaţie profesională – sărmanul de tine! Şase degete am zis. Iată urma, aici, lângă cadavru.

— Urma, se dumiri Tabos. Urma! Nu-mi place cuvântul. Haide să-i spunem *amprentă!*

— Cum, cum? se miră alchimistul.

— Amprentă am zis, repetă beţivanul profesionist. Ai ceva împotrivă?

— Păi de ce, fie şi amprentă, acceptă alchimistul, dar la fel de bine putea să fie întipăritură...

— Nu, eu vreau să-i zicem amprentă, la urma urmelor e nevasta mea!

Macallo îl corectă:

— Amp... amprenta, cum îi zici, este a asasinului, nu a scumpei Dulciţe...

Tabos medită o clipă.

— Acum e limpede, conchise el, vom căuta la picioare pe toţi bărbaţii Antarrei, şi care prezintă anomalii la piciorul drept, e asasinul nevestei mele, dulcea Dulciţă...

— Vom căuta, mârâi Maccallo. *Anomalie...* Îţi place să inventezi cuvinte noi, Tabos! E probabil din cauza beţiei! Nu ştiu ce înseamnă a detecta, habar n-am ce e o anomalie, ştiu doar că-i voi întinde asasinului o capcană de are să mă ţină minte. În tobă de tinichea îl prefac!

Despre capcana pe care alchimistul Macallo i-a pregătit-o blestematului *killer* cu şase deţi... pardon, şase deşte la laba dreaptă – mai jos veţi afla...

III: Capcana cea diabolică

Ne amintim desigur că asasinul lăsase o amprentă mare, din care reieşea că piciorul său drept beneficiază de serviciile a nu mai puţin de şase degete, dintre care cel puţin unul în plus. Fusese înjunghiată nevasta cetăţeanului Tabos, iar alchimistul Macallo, amicul familiei, conducea cercetările.

— Prin urmare, nici o clipă de pierdut! proclamă Macallo şi cei doi prieteni ieşiră în piaţa publică unde, sub vipia soarelui meridional, lipiră pe ziduri următorul anunţ deosebit de inteligent: „Important!!! Toţi cetăţenii care au degete în plus la picioare sunt obligaţi să se prezinte la Baobabul Bârfelor, pentru o verificare.”

Vag ameţit încă după orele de serviciu. Tabos se strâmbă a nedumerire:

— Ce obţinem cu asta?

Ochii alchimistului fură străbătuţi de un foc diabolic.

— Îi avem în mână pe asasin, nu înţelegi? Toţi tipii cu câte şase degete la picior vor defila prin faţa noastră. Noi verificăm! Le luăm amprentele, le comparăm cu amprenta noastră, şi... Acum pricepi?

— Nu tocmai, dar facă-se voia ta, că de-aia te-am angajat! răspunse Tabos.

Pe seară, când de obicei cetăţenii Antarrei veneau nesmintit în grupuri sub Baobab, să schimbe o bârfă-două, de astă dată nu se prezentă măcar o fantomă.

— Drace, drace, drace, stratagema a dat greş! Mârâi alchimistul.

— Păi da, ricană Tabos, cine te-a pus să aşezi acolo cuvintele obligaţi şi verificare?

Macallo îl examină cu răceală, căci nu-i plăcea să fie criticat.

— Noaptea e un sfetnic bun, zise. Pe mâine! şi se retrase între retortele sale, unde tocmai experimentă ceva nou, un sirop de licurici pisaţi, salutar pentru afecţiunile cardiace; în ce-l priveşte pe Tabos, el îşi efectua orele de serviciu de

seară şi se retrase la el acasă, unde iarăşi căzu pe gânduri. Nu fără roade, după cum veţi observa.

Ziua următoare Macallo şi Tabos lipiră pe ziduri un alt anunţ: „Căutăm expres bărbat cu şase degete la picior! Oferim rol de CIUNG în film american de anvergură! Plata *cash* sau amfore cu ulei, la alegere.”

— Asta zic şi eu capcană! repeta satisfăcut Tabos, căci fusese ideea sa.

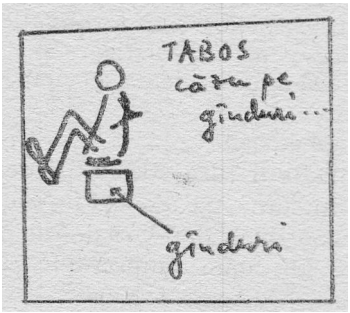

— Hm, hm! dădu replică alchimistul, rezervat. Nu ştiu! Au aflat neştiutorii de pe la noi ce înseamnă rol de anvergură în film american, şi apoi, a fost deja *atentată* America?

Într-adevăr, un nou eşec, nimeni nu se prezentă pentru a solicita postul de vedetă – dacă nu punem la socoteală un ins încrâncenat care avea numai patru degete la dreptul, dar voia să obţină derogare – un deget în plus, unul în minus – ce contează?

— Contează, şi cară-te la dracu, răspunseră cei doi amici, cuprinşi de deznădejde.

Toata noaptea următoare Macallo şi-o petrecu într-o perpetuă consultare cu şerpii săi cei vicleni şi cu bufniţele cele înţelepte. Rezultatul? Un nou anunţ ce văzu lumina zilei dimineaţa următoare:

„SE INTERZICE f. f. f. strict oricărui-cetăţean cu şase degete la piciorul drept staţionarea sub Baobabul Bârfelor.”

— E un joc psihologic, explică alchimistul, o şiretenie şerpească care se aplică foarte bine la oameni: e suficient să le interzici ceva, şi abia atunci... Să aşteptăm!

De data aceasta alchimistul-*flic* o nimerise! Pe la înserare, nu unul, ci trei, trei ticăloşi cu câte şase degete la dreptul staţionau sub Baobab, şi nu oriunde, ci chiar în dreptul anunţului de interzicere, şi trăncăneau în pace.

Restul e o chestie de rutină. Sub Baobab, Macallo aşternuse o perdea fină de nisip. Comparând amprentele proaspăt recoltate cu amprenta de la locul crimei, constatară fără greş că asasinul e un oarecare Kaby, supranumit lăudărosul. În aceeaşi noapte un şarpe *schimma,* bine instruit de alchimist, îl expedie pe Kaby pe lumea cealaltă unde plecă fără să lase regrete.

Astfel s-a făcut dreptate.

E adevărat că la locuinţa lui Kaby, cu ocazia percheziţiei, cufăraşul cu aur n-a mai fost găsit, poate că ticălosul îl cheltuise între timp, în dezmăţurile sale, sau poate că aurul acela urmase destinul blestemat al comorilor, dispăruse pur şi simplu – dacă e posibil aşa ceva. Dar e posibil, vă rog să mă credeţi – fiindcă ştiu.

IV: Douăzeci de ani mai târziu, sau deznodământ diabolic...

Douăzeci de ani mai târziu, Tabos, fostul beţivan de profesie, acum pensionar respectat, ducând o existenţă fericită, departe de alcooluri, primi un mesaj de la Macallo, alchimistul: „Vino cât te ţin picioarele de urgent!”

Tabos se înfăţişă imediat la amicul său.

— Ştiu ce doreşti, i se adresă, vrei să-ţi dau ficatul meu, conform promisiunii. Ei bine, ia-l!

Holbat, cu sudoarea morţii pe frunte, alchimistul bâigui:

— Am inventat arsenicul... un venin care va face carieră!... L-am inventat din întâmplare, eu îmi preparam sirop pentru inimă, şi am gustat din el... Acum eu mor!

— Ei bine, ce pot să fac pentru tine, prietene? se înduioşa Tabos. Unde vrei să te îngrop?

— Alături de Dulciţa, horcăi alchimistul.

— Cum? Alături de soţia mea? tresări Tabos.

— Da, sărmanule *cocu...* ne iubeam! Eu am înjunghiat-o, din gelozie! Poţi să mă ierţi?

— Mă voi gândi, răspunse Tabos, destul de flegmatic. Dar amprenta, laba cu şase degete a lui Kaby lăudărosul?

— Kaby, nevinovat, bolborosi Macallo. Eu am înscenat totul... prima înscenare poliţistă din istoria înscenărilor!

Alchimistul holbă nişte ochi imenşi în care sclipiră vâlvătăile iadului – şi muri fericit.

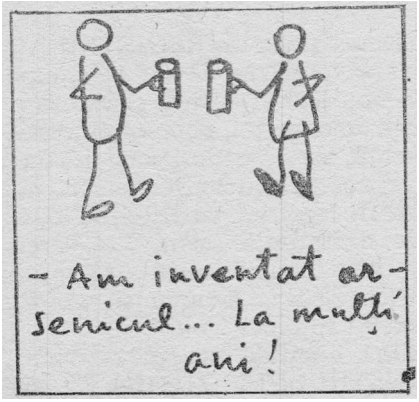

Cu o mişcare moale Tabos îi închise ochii, apoi îşi scarpină cu înţelepciune nasul.

— Dormi în pace, prostule! N-ai inventat nimic, arsenicul eu ţi l-am presărat în băutura pentru inimă, ieri pe când plecaseşi după şerpi... Adio!

Şi se duse legănându-se demn, ocolind cu mare precauţiune cârciumile în care nu mai călcase de la pensionare.

V: Alteţa sa . Înălţimea sa H. (Hazardul)

A fost odată un om foarte bogat şi foarte zgârcit; nu pot să-mi explic pentru ce aceste două calităţi le întâlneşti mai totdeauna reunite, dar aceasta e treaba calităţiologilor.

Numele individului era Ok, nume, dacă stăm să ne gândim, parcă predestinat unui precursor al marilor avari literari. Era aşa de zgârcit că şi timpul, în preajma sa, încetinea mersul, de teamă să nu se cheltuiască prea repede.

Ok acesta al meu ţinea un REGISTRU AL ECONOMIILOR. De prisos să precizez că nu el cumpărase REGISTRUL, că unul nou l-ar fi costat, ci că era o moştenire şi că amărâtul acela de carneţel, pompos denumit REGISTRU, era atât de vechiu, de i se destrăma hârtia de bătrâneţe.

Ok, în înverşunatul său harpagonism, avea zilnic prilej de întristare în legătură cu REGISTRUL; de pildă, în loc să cumpere o franzelă „semi”, el cerea un sfert de pită neagră şi tare pentru micul dejun, prânz şi cină, iar în REGISTRU nota: „Economisit azi trei sferturi de franzelă, egal cu 3,1 fofoloci”.

Vă daţi seama, cheltuia un spaţiu *imens,* preţios, din suprafaţa REGISTRULUI! O astfel de risipă îi dădea insomnii. Şi sărmanul, mereu avea insomnii fiindcă mereu făcea economii care încet, încet, *rodeau,* ronţăiau din spaţiul REGISTRULUI.

Într-o zi lui Ok i se strică patul pe care dormea (că nu avea un altul). Tâmplarul îi pretinse, pentru reparaţiuni, un preţ ameţitor... După o cumpănire pe care am numi-o demnă de un chiabur ardelean dintre cele două războaie, Ok decise să renunţe definitiv la pat, la urma urmelor un lux inutil. Cum să treacă însă în REGISTRU fapta? Normal ar fi fost aşa: „Realizat economie 35,2 sfanţi prin renunţare la pat”. Dar cât spaţiu cheltuit în REGISTRU!

După o altă cumpănire, după 3444 scrâşnituri din dinţi, Ok se opri la o formulă mai simplă: desenă sumar un pat pe: ν care trase o cruce:

(adică: renunţat pat)

Şi astfel, fără a fi conştient de măreaţa clipă, Ok inventă abrevierea, iar de la abreviere la CIFRU nu e decât un pas mic. Vedeţi, un zgârcon a descoperit cifrul, cine ar fi crezut? Însă era de aşteptat, cine ar fi putut să-l inventeze, doar nu un autor de romane-gârlă?

Ok îşi trăia mai departe viaţa sa mizerabilă, deşi era în posesia unei lădiţe doldora de piaştri despre care am mai pomenit şi cu alte ocazii şi care prin ironia hazardului

ajunsese acum să-i aparţină. N-are sens să adaug însă că nu cheltuise de acolo un bănuţ.

Lui Ok i se defectară ferestrele şi uşa casei, trebuiau unse, trebuiau schimbate balamalele; scump! El hotărî să renunţe la ferestre şi la uşă, şi renunţă. În REGISTRU se mărgini să noteze în noul său stil:

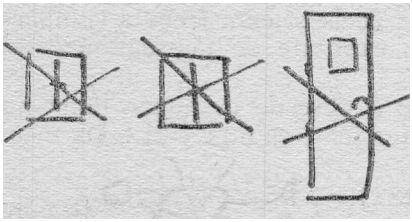

(adică: renunţat ferestre, renunţat uşă)

Îi plesni soba şi o dădu dracului de sobă!

ÎN REGISTRU:

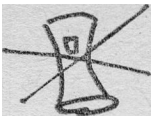

(adică: renunţat sobă)

Se înfăţişă apoi, într-o joi, insul care percepe impozitele pe casă. Enorm: 108,7 creiţari! Ok, călit în toate, renunţă şi la casă, mutându-se pe o bancă, în parc.

ÎN REGISTRU:

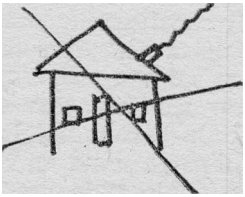

(renunţat casă)

Viaţa lui Ok se simplificase din ce în ce, dar mai exista o complicaţie, căci de complicaţii nu scapă nimeni, nicicând: orice ar fi făcut, era musai să înghită, măcar la răstimpuri, câte o dărabă de pită, iar asta trebuia plătită, că gratis nu se dă! Exasperat că trebuia să cheltuiască măcar de trei ori pe săptămână nişte amărâţi de fofoloci pentru pită şi slană, Ok făcu economie de sine, adică de persoana sa cea mult risipitoare, adică se sinucise, însă nu cu arsenic, acela

oricum trebuia cumpărat de la spiţer, ci folosind o cantitate de mătrăgună culeasă gratuit de pe maidan.

Înainte de a purcede în lumea unde nu există risipă şi cheltuială (cu toate că nu e cert!) Ok făcu ultima însemnare în REGISTRU:

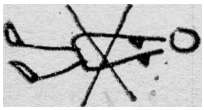

(renunţat viaţă)

Un sărăntoc dintre cei care bat cârciumile şi taie frunze la câini, pe nume Bakenbardos (pe cât de pârlit era, pe atâta de pompos numele), îl descoperi pe Ok dimineaţa, răposat pe banca pe care „locuia”, căci ne amintim, făcuse economie de locuinţă.

După ce-i tot dădu ocol, i se terminară ocolurile şi se opri; asigurându-se că prin preajmă nu pluteşte nici o fantomă de vardist, îl buzunări pe bogătaş, dar ce să găseşti în jăbul unui zgârcit? Nimic! Nu, nu chiar nimic! Bakenbardos găsi REGISTRUL DE ECONOMII. Atât şi numai atât. Îl deschise şi belind ochii cât cepele, ce văzu? Iată ce:

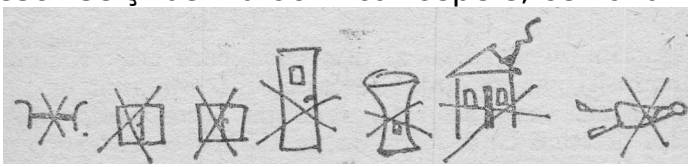

„Ce drac’ mai poate să însemne şi asta?” se miră Bakenbardos, lihnit şi simţind cum îi crapă măseaua după un trăscău matinal. Apoi decise: „la, nebunia unui nebun” – şi fu cât p-aci să arunce REGISTRUL undeva la gunoi. Brusc îşi aminti că Ok, deşi zdrenţăros, e milionar! Hm! Şi atunci Bakenbardos se duse la vechiul său prieten Sodrab, de profesiune forfecar. El forfeca bârfele curente. Sodrab zise:

— Mii şi milioane de pipe!

— Asta o ştiam şi eu, tâmpitule! îl repezi Bakenbardos.

— Dar nu ştiai, nătărăule, îl complimentă şi forfecarul, că aceste desene enigmatice, tăiate de cruci şi mai enigmatice, probabil reprezintă CIFRUL...

— Cum? Ce?

— CIFRUL... Un termen nou. Dacă-l vom dezlega, vom şti unde e ascunsă lădiţa cu piaştri a lui Ok. Ne înavuţim! La treabă, Bakenbardos!

VI: Încurcătura cea blestemată

Zgârcitul Ok, deţinătorul unei comori ascunse într-un loc mai tainic decât însăşi taina originii pământenilor, decedase pe o bancă în parc, iar Bakenbardos, de profesie vagabond, şi Sodrab, de profesie forfecar, găsiseră în buzunarele sale, în REGISTRU, următoarea „însemnare”:

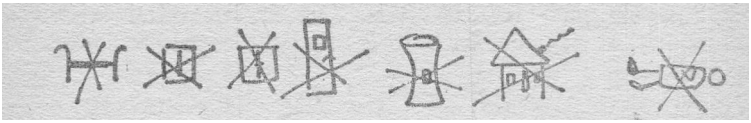

Ignorând sensul real al desenelor, care era: renunţat (economisit) pat, renunţat ferestre, uşă, renunţat (economisit) sobă, casă, şi, fine, renunţat (economisit) viaţă, cei doi deciseră că e vorba de un CIFRU şi astfel pentru prima dată (bănuim cu modestie) se puse la cale *spargerea unui cifru.*

Truda americanilor care au *spart* cifrul japonez, şi al niponilor care l-au spart – ca să nu se lase mai prejos – pe cel american a fost floare în grădină... eroare, floare la ureche! Toate discuţiile dintre cei doi „spărgători de cifruri” degenerau în încăierări urmărite de peste gard de ochii albaştri, impasibili, ai unui vecin, pe nume Hath.

Iată o mostră de conversaţie „analitică”, între vagabond şi forfecar:

— Crucea care taie toate *elementele* cifrului ne învaţă că lădiţa cu piaştri *nu se află* sub pat, sub fereastră, sub uşă, nu se află în sobă, în casă, în cadavru! răcnea Bakenbardos.

— Dimpotrivă! gesticula Sodrab, e o şiretenie a lui Ok, comoara *se află* sub pat, sub ferestre, sub uşă, în sobă, în casă, în cadavru.

Aici isprăvindu-se argumentele, intrări în funcţiune pumnii; dincolo de gard, Hath rămânea senin.

După ce se cotonogeau cu sârg, Bakenbardos şi Sodrab ridicau din ţărână ce mai rămăsese din ei şi reluau „studiul” cifrului.

După „studii” ce lăsară nenumărate vânătăi pe mutrele lor deciseră să folosească metoda ştiinţifică a tragerii la sorţi, iar sorţii ziseră DA, comoara se află sub pat, sub ferestre, sub uşă, în sobă, în casă, în cadavru, şi tot sorţii deciseră ca Bakenbardos să caute sub pat, în sobă, în cadavru, iar Sodrab forfecarul în celelalte locuri. Plecară la treabă. Nu era simplu! Patul şi soba, aşa defecte cum erau, le vânduse Ok, căci îl bucura orice fofoloc, casa zgârcitului se dărâmase, de neproptită ce era, ferestrele le înhăţase unul, uşa altul; cât priveşte bogătaşul Ok în persoană, el se afla îngropat la cimitirul săracilor. Toate aceste „elemente” ale cifrului trebuiau regăsite şi Bakenbardos şi Sodrab făcură treabă bună, nu în sensul că au dezgropat comoara, nici vorbă de aşa ceva, ci au reuşit să descopere „elementele”.

Se revăzură în ograda pustie a forfecarului.

— Ei, cum stăm? atacă Bakenbardos.

— Un drac belit, lădiţa nu e sub ferestre, sub uşă, sub casă. raportă Sodrab. Dar tu ce ai făcut?

— Nimic! Comoara nu e sub pat, nu e în sobă, nu e în cadavru!

Cei doi prieteni se examinară în tăcere, bănuitori.

— Minţăşti! răcni forfecarul. Ai găsit lădiţa şi ai păstrat-o pentru tine!

— Ba tu minţăşti! ripostă Bakenbardos.

În mâinile lor sclipiră jungherele cu care se şi binecuvântară, în aceeaşi clipă... Prezent ca totdeauna la „conversaţiile” lor, vecinul Hath cel cu ochi senini sări pârleazul, culese din ţarină CIFRUL, îl dosi bine, apoi chemă pe căpitanul armăşeilor (un fel de poliţeri) care veni însoţit de spiţerul-dentist şi-i conduse la puşcărie pe cei doi buni prieteni pentru tentativă reciprocă de omucidere, după ce în prealabil spiţerul-dentist extrase din splina fiecăruia cuţitul celuilalt.

Hath cel cu ochi albaştri se puse şi el pe treabă, dar, învăţând din păţaniile vagabondului şi forfecarului, nu se luă la bătaie pe sine, ci meditâ. Acuma, eu nu vreau să afirm că el este primul om din lume care a meditat, însă oricum, acest merit nu i se poate contesta.

Dumnealui Hath, după efort mintal mare, dădu CIERULUI următoarea dezlegare:

„(Comoara este) într-o casă fără sobă, fără pat, cu uşa şi ferestrele bătute în stinghii (şi) al cărei proprietar este mort.”

Precum observaţi, o anumită logică nu-i lipsea lui Hath.

Se aflau în oraş vreo trei asemenea dărâmături părăsite; Hath le luă pe rând, ştiinţific, şi fără grabă în ultima dintre ruine descoperi un cufăr mărişor, negru, din interiorul căruia venea un miros ce nu prea aducea a viorele, însă omul cu ochi senini îşi aminti că şi piraţii cei răi, când ascund comorile, pun şi un mort să le păzească!

Proteguit de bezne – aici intervine încurcătura cea blestemată! – Hath cără acasă povara, bucuros că de-acuma scăpase de sărăcie, deschise lada şi înăuntru descoperi trupul înghesuit şi strangulat al unui aurar ce dispăruse din localitate de câtva timp şi despre care, nimeni nu ştia unde e. *Hélas!* Aurul aurarului nu se afla şi el în ladă! Că altfel... Ce era de făcut? Hath cel echilibrat află de-abia acum că un cadavru face parte din categoria de „obiecte”

de care greu te descotoroseşti! Pârât de către un vecin curios şi cu insomnie, Hath fu umflat în zori de reprezentanţii legii şi împins către puşcărie pentru asasinarea bijutierului...

Cu cine dădu el ochii întâi şi-ntâi în această simpatică instituţie?

Cu Bakenbardos şi cu Sodrab!

De-acu-nainte, întreaga viaţă avură vreme din belşug să comenteze blestematul cifru, însă nu-l dezlegară, evident, fiindcă era, aşa cum ştim, un CIFRU FALS. (He, un nou termen intră pe fir!)

Şi iată, au ieşit din arenă, ca măturaţi de vifor, Ok cel zgârcit, vagabondul Bakenbardos, Sodrab forfecarul, Hath cel isteţ – ca să nu mai amintim de bijutierul strangulat. Ce a mai rămas? Ei bine, ce? A rămas lădiţa cu piaştri a lui Ok.

Unde îşi ascunde comoara un zgârcit?

Nu la bancă – aia poate fi jefuită, şi apoi lumea află, şi nu e bine. Nu o îngroapă, ca să sapi o gaură adâncă trebuie hârleţ, târnăcop, astea costă bani mulţi! N-o încredinţează – comoara – oarecuiva, căci nu are încredere în nimeni. Prin urmare – unde? Unde îşi ascunde sunătorii un zgârcon? Vom mai medita...

VII: Destinul misterios al comorilor

Deci, unde îşi ascunde avuţia un zgârcit? Ei bine, nu ştiu! Am sperat că răgazul ce mi l-am oferit îmi va oferi la rându-i un răspuns rezonabil: unde îşi dosise harpagonul Ok lădiţa burduşită cu piaştri strălucitori, comoara lui din care nu cheltuise un sfanţ, preferând să crape, ca un câine al nimănui, de foame, şi să ajungă la cimitirul săracilor?... Un răspuns rezonabil nu există. Nu există. Chiar, nu există. Îl desfid pe cel care-l poate da...

Fireşte, stă la-ndemâna mea, şi a oricui, să spun, ori să spună, că Ok îşi aruncase aurul într-o fântână părăsită, sau că topise piaştrii, prefăcându-i în nasturi – vopsiţi într-o culoare cât mai mohorâtă – şi-i cususe pe exteriorul şi mai ales în interiorul jegosului său surtuc; sau că îngropase comoara în munţi şi deviase albia unui torent, ca să mascheze acel loc; sau că agăţase lădiţa în vârful unui arbore secular şi negase public că ar fi făcut aşa ceva, nu de alta, dar să rămână secretul; sau că, în fine, pusese cufăraşul la vedere, sub Baobab, aşezând alături o tăbliţă: „Aici nu se găseşte nici un dram de aur!”...

Toate aceste sunt nişte *posibilităţi,* ca şi altele o mie, însă nici una şi nici toate la un loc, nu rezolvă chestiunea *pe plan filozofic* – dacă-mi permiteţi!

Într-adevăr, după o frământare, am ajuns la concluzia – destul de stranie la prima vedere, dar şi la a doua – că la un moment dat *comorile se ascund singure...*

Poate pentru a se odihni, pentru a-şi reface tinereţea după un destin gălăgios. O, niciodată nu se ascund definitiv, ci numai pentru un secol, două, mai rar pentru cinci, sau zece... Gândiţi-vă numai la Marele Diamant Albastru, care a apărut pe la 1500, apoi, cu toate cele cincizeci de faţete ale sale s-a dat „la fund” până prin 1660, când îl regăsim în stăpânirea tandrei Margareta Theresa a Spaniei, pentru ca să urmeze iarăşi un şir spectaculos de apariţii şi dispariţii... Ultima „evadare” – în anul 19... Până când? Dar ce părere aveţi despre comoara lui Rommel, pe care un şir de nebuni gălăgioşi o caută şi acum, ignorând adevărul elementar că acel aur blestemat va ieşi la iveală doar când o va dori el, aurul, prin propria sa voinţă. Credeţi că „vulpoiul deşertului”, cum era supranumit feldmareşalul, îmbătat de victorii, apoi trezit de dezastre, a avut timp să se gândească la aurul său, a avut când să-i găsească o ascunzătoare inaccesibilă? *No, sir,* vă asigur, comoara s-a pitit singură, şi încă bine. Are să se lase descoperită prin anul 2100, iar Marele Diamant Albastru va străluci iar pentru ochii noştri în jurul anului 1990.

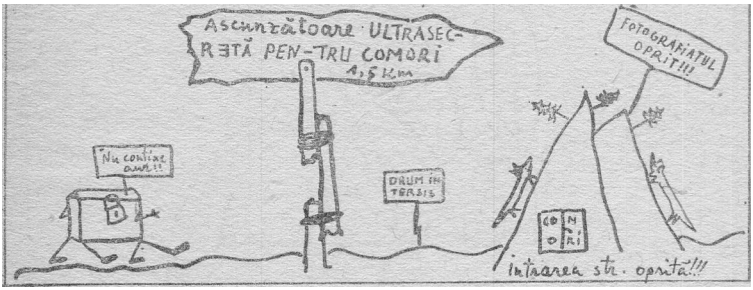

Afirmaţii hazardate? Da’ de unde! Urmărind traseul comorii lui Ok, am devenit fără voie un mare specialist. E adevărat, n-am reuşit să aflu unde şi-a dosit lădiţa cu piaştri zgârcitul din povestea mea, în schimb am descoperit unde se află ACUM aurul lui Ok; nu mă credeţi? Aruncaţi-vă ochii peste desenul de mai jos.

La prima vedere nu are nici o legătură cu naraţiunile noastre... Dar mai întâi savuraţi humorul său subtil... Acum, priviţi cu atenţie elicea!

Elicea acestei nave ultramoderne – examinaţi „sala maşinilor” – spre exemplu! este în întregime turnată din aurul provenit din comoara lui Ok! Evident, un strat gros de vopsea adecvată fereşte elicea de „neplăceri”.

V-am dovedit deci că acestea nu sunt basme, comoara lui Ok a apărut iar, şi nu numai că a apărut, dar circulă prin lume în văzul tuturor, însă n-o observă nimeni.

Iar într-o zi, ca să ilustreze destinul misterios al comorilor, are să dispară; în ce condiţii? Există cel puţin două posibilităţi: sau un taifun va trimite în hăuri superbul *paqueboat,* sau am să dezvălui eu numele navei. Pariez pe barba mea, şi a oricui, că dacă dezvălui numele navei, mâine, nu mai târziu decât mâine, când autoritarul *captain* va porunci „Cu toată viteza înainte”, va constata cu oroare că motorul face fâs... De ce? Fiindcă i s-a şutit elicea!

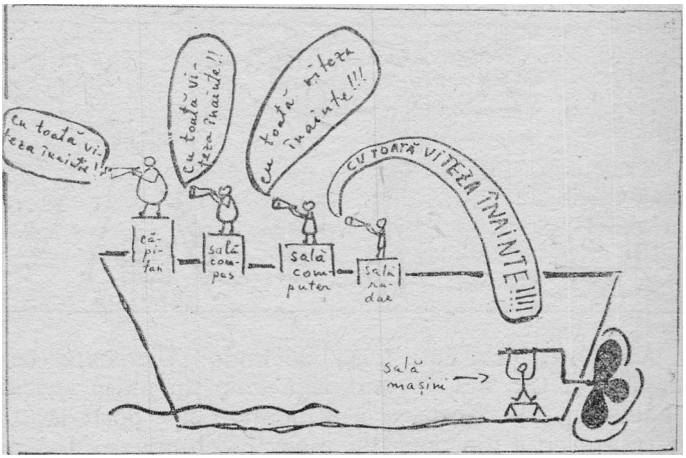

Iată de ce, deocamdată am să tac.

MISTERUL CELOR DOUĂ CAPETE DE LEMN

La „Capra Verde” mare festivitate, cârciumarul Bală împlineşte şaizeci de ani; se bea măslină scoasă din ulei aromat, brânză de burduf, ciosvârte de berbec pe varză, se mănâncă ţuică tare şi vin dulce, adică invers... De faţă, obişnuiţii casei: Profesorul Halalaie, Sergiu Ceclan, Silviu Balamela, Dan Leordeanu, V., fostul detectiv particular, Americanul, Johnny Holliday şi chiar Lupul şi Jderul...

Şi să nu uit: mai era prezent un ins care venise pe seară şi nu se recomandase; stătea acolo tăcut în ungherul său, meşterind alene un biftec zemos, şi cu toţii uitaseră de existenţa lui, aşa că prima intervenţie orală a necunoscutului, în toiul unei discuţii prea gălăgioase despre humor, produse uimire, dacă nu consternare chiar. El zice:

— Condiţia humorului este lipsa de humor!

Toţi tăcură. Lupul mârâi nervos. Silviu Balamela lovi cu furculiţa în farfurie. Sergiu Ceclan întrebă:

— Ce voieşti a zice, streine?

Necunoscutul însă se învălui iar în posomorâta-i tăcere, şi după o vreme, prinşi în discuţii, îl uitară iar. După care Halalaie vorbi:

— La acest ospăţ suculent pe care ni-l oferă dumnealui Bală, aş dori să aud, pentru desfătarea urechilor noastre, o poveste poliţistă care să facă un sondaj în iraţionalul transcendental şi în transcendentalul iraţional, dacă nu e pretenţios spus...

— La mijloc aflându-se o crimă fără mobil, îl completă Americanul.

Învârtind bastonul cu măciulie de argint, Johnny Holliday adăugă:

— De acord, o crimă fără mobil, şi chiar fără asasin...

— Fără mobil, fără asasin, şi chiar fără cadavru! îşi zburli cu importanţă mustaţa Jderul.

Iar Lupul, ca orice lup, nu se lăsă nici el mai prejos:

— Fără mobil, fără asasin, fără cadavru şi fără armă!

— Ia mai tăceţi! se răţoi Silviu Balamela. Aşa ceva este imposibil!

Şi atunci iarăşi se auzi vocea necunoscutului din colţ.

— Ziceţi imposibil? Se ridică, apropiindu-se încet de masa festivă. Avea privire adâncă, meditativă şi galbenă. Nimic nu este imposibil! Iar ca dovadă, am să vă servesc imediat povestea celor două capete de lemn, cu nepătrunsul lor mister...

Iată, deci, povestea:

Un sculptor, mare meşter în marmură, bronz, argilă, a dăltuit două capete de lemn identice, atât de identice, încât primul semăna mai mult cu al doilea şi viceversa. Artistul le-a aşezat faţă-n faţă, aşteptând ce avea să urmeze. Săptămâni întregi nu s-a întâmplat nimic, cele două capete de lemn se studiau tăcute, însă, de remarcat, din clipă în clipă mai încruntate, şi tăceau, atât de crâncen tăceau, de parcă într-una s-ar fi contrazis. Totuşi – tăceau. Dezamăgit de lipsa lor de combativitate, virtuosul daltei şi-al ciocanului apucă toiagul şi se pregăti să ia calea codrului des, să aleagă alte trunchiuri care, poate, vor prinde viaţă adevărată. Dar tocmai când proptea uşa într-un bolovan hexagonal traversat de nervuri de pirită, auzi ceva sporovăială, şi auzind, trase cu urechea. „Eu sunt mai frumos decât tine!” afirma dârz primul cap de lemn. „Dar eu sunt mai celebru decât tine!” striga şi mai vârtos al doilea cap de lemn. „Eu am mai mult succes la femei!” răcnea primul. „Eu am mai mult succes la critici!” riposta secundul.

„Eu voi străbate, infinitul!...”

„Eu voi merge *şi mai departe!...”*

Satisfăcut, sculptorul se duse la culcare şi visă că el însuşi are două capete de lemn care se bat cap în cap...

Necunoscutul îi privi ostenit pe ascultătorii săi şi tăcu. După ce tăcu, adăugă:

— Asta e tot!

— Tot?! exclamară cu toţii dezamăgiţi. Asta nu e nimic!!

— Ba este exact ce aţi dorit! Cu povestea mea *v-am asasinat,* dar n-a rămas nici un cadavru, la locul crimei nu se poate găsi *nici o armă,* nimeni nu mă poate declara, juridic, *asasin,* iar de ucis, v-am ucis *fără mobil,* aşa, din prietenie... În sfârşit, am făcut un sondaj în iraţionalul transcendental. Exact ceea ce v-a poftit inima!

Zicând aşa, insul se ridică, pregătindu-se de plecare. Dar la uşă îl ajunse din urmă glasul lui V., fostul detectiv particular, care-l ascultase şi-l urmărise cu maximă concentrare:

— O clipă! Cine eşti dumneata, streine?

— Nu chiar atât de strein, ripostă individul. O bună parte a acestei seri aţi cheltuit-o încercând să demonstraţi, nu se ştie cui, că eu nu exist! Cel mai zelos în această direcţie te-ai arătat dumneata, domnule V., care ai fost angajatul Agenţiei conduse de mine!

— Şi, prin urmare, eşti marele Bonifaciu Lăzău?

— Exact! Vă rog să nu rămâneţi cu gurile căscate! Bună seara, domnilor! La revedere, domnilor!

colecția aventura

Leonida Neamțu

Este exact ce ați dorit! Cu povestea mea *v-am asasinat*, dar n-a rămas nici un cadavru, la locul crimei nu se poate găsi *nici o armă*, nimeni nu mă poate declara, juridic, *asasin*, iar de ucis, v-am ucis *fără mobil*, așa, din prietenie... În sfîrșit, am făcut un sondaj în iraționalul transcendental. Exact ceea ce v-a poftit inima!

NARAȚIUNI DETECTIVE

Zicînd așa, insul se ridică, pregătindu-se de plecare. Dar la ușă îl ajunse din urmă glasul lui V., fostul detectiv particular, care-l ascultase și-l urmărise cu maximă concentrare.
—O clipă! Cine ești dumneata, străine?

Lei 7,50